

DET KONGELEGE KOMMUNAL- OG MODERNISERINGSDEPARTEMENT

Rundskriv

Nr.
H-3/21

Vår ref

Dato
25. juni 2020

Kommuneproposisjonen 2021, revidert nasjonalbudsjett 2020 og koronatiltak fase 3

Dette rundskrivet orienterer om Stortinget si handsaming av Kommuneproposisjonen 2021 (Prop. 105 S (2019–2020)), jf. Innst. 383 S (2019–2020) frå kommunal- og forvaltningskomiteen. Samstundes med Kommuneproposisjonen 2021 la regjeringa fram Revidert nasjonalbudsjett 2020; Meld. St. 2 (2019–2020) og Prop. 117 S (2019–2020) *Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2020*, jf. Innst. 360 S (2019–2020) frå finanskomiteen.

Den 29. mai la regjeringa fram Prop. 127 S (2019–2020) med økonomiske tiltak i møte med utbrotet av covid-19.

Stortinget fatta vedtak i desse sakene 17. og 19. juni.

Innstillingane frå kommunal- og forvaltningskomiteen og finanskomiteen og referat frå stortingsdebattane er tilgjengelege på [Stortinget sine sider](#).

1 Det økonomiske opplegget for kommunesektoren i 2021

Hovudtrekka i det økonomiske opplegget for kommunesektoren i 2021 er følgjande:

- Realvekst i dei frie inntektene til kommunesektoren på mellom 2 og 2,4 mrd. kroner.
- Kommunane får mellom 1,6 og 2 mrd. kroner av veksten i dei frie inntektene.
- Fylkeskommunane får 400 mill. kroner i vekst i frie inntekter i 2021.
- Realvekst i dei samla inntektene i storleik 1,4 til 1,9 mrd. kroner.
- Stortinget vedtok ei samla skjønnsramme på 1 377 mill. kroner i tråd med framlegget i Kommuneproposisjonen 2021.

I kommuneproposisjonen pkt. 2.2.1 står det følgjande om berekning av inntektsveksten i 2021:

"Inntektsveksten for 2021 som varsles i denne proposisjonen, er regnet fra anslått inntektsnivå i 2020 i revidert nasjonalbudsjett 2020, korrigert for virkningene av virusutbruddet, jf. punkt 2.1.2. Korrigeringen gjøres ved at veksten i 2021 regnes

med utgangspunkt i skattenivået i 2020 slik det ble anslått i saldert budsjett 2020, dvs. anslag fra før virusutbruddet. Ekstraordinære bevilgninger knyttet til virusutbruddet holdes utenom beregningsgrunnlaget når veksten fra 2020 til 2021 skal beregnes."

I brev av 2. juni 2020 til Arbeiderpartiet si stortingsgruppe frå kommunal- og moderniseringsministeren vart denne omtalen presisert slik:

"I Kommuneproposisjonen 2021 signaliseres det at regjeringen legger opp til en realvekst i frie inntekter på mellom 2 og 2,4 mrd. kroner i 2021. Inntektsveksten skal i henhold til vanlig praksis regnes fra anslått inntektsnivå i 2020 i revidert nasjonalbudsjett, men skal i tillegg korrigeres for virkningene av virusutbruddet. Videre står det at denne korrigeringen gjøres ved at veksten i 2021 regnes med utgangspunkt i skattenivået i 2020 slik det ble anslått i saldert budsjett for 2020. Ekstraordinære bevilgninger knyttet til virusutbruddet holdes utenom beregningsgrunnlaget når veksten skal beregnes, slik ekstraordinære bevilgninger vanligvis behandles.

Det som avviker fra den normale praksisen, er altså at regjeringen legger til grunn at det i år skal gis et særskilt tillegg som sikrer at kommunesektoren kompenseres for den reelle skattesvikten utover det som automatisk kompenseres gjennom lavere kommunal kostnadsvekst. Det er altså en reell skattesvikt sammenlignet med det som ble lagt til grunn ifm. saldert budsjett. Hensikten er å unngå at utgangspunktet for beregningen av realvekst i frie inntekter for 2021 blir lavere på grunn av noe som antas å være en midlertidig effekt på inntektsnivået i 2020. Dette tillegget anslås til 1 875 mill. kroner. I praksis betyr dette at kommunesektoren i 2021 tilføres knapt 1,9 mrd. kroner utover den signaliserte veksten på 2 til 2,4 mrd. kroner.

Inntektsnivået som realveksten i frie inntekter skal regnes ut fra, er følgelig anslått RNB-nivå beregnet på vanlig måte med et særskilt tillegg på 1 875 mill. kroner. Ekstraordinære bevilgninger knyttet til virusutbruddet holdes utenom beregningsgrunnlaget når veksten skal beregnes, slik ekstraordinære bevilgninger vanligvis behandles. Dette gir et nominelt inntektsnivå for 2020 som skal ligge til grunn for fastsettelsen av inntektsnivået for 2021."

Regjeringa gjer endeleg framlegg til inntektsrammer for kommunesektoren i statsbudsjettet for 2021 (Prop. 1 S (2020–2021)). Statsbudsjettet 2021 blir lagt fram onsdag 7. oktober 2020.

2 Revidert nasjonalbudsjett 2020

2.1 Endringar i rammetilskotet til kommunar og fylkeskommunar i 2020

2.1.1 Innbyggjartilskotet til kommunane (kap. 571, post 60)

Sårbare barn (150 mill. kroner)

Det er vedtatt å auke rammetilskotet med 150 mill. kroner til tiltak som er retta mot sårbare barn og unge.

- 75 mill. kroner er grunnlagt med ein auke i tilgjengelegheit i helsestasjons- og skulehelsetenesta, inkludert helsestasjon for ungdom (HFU), mellom anna i skulane

sin sommarferie. Midlane er fordelt etter kommunen sin prosentdel av talet på barn mellom 0-17 år som lever i hushald med låg inntekt. Tal frå FHI sin folkehelseprofil. Det er sett eit minstenivå på 50 000 kroner per kommune.

- 75 mill. kroner er grunnlagt med avlastingstiltak for barn og unge med store behov. Midlane vil bli fordelt etter delkostnadsnøkkelen for kommunehelse.

Tilskot til fastlegar (233,3 mill. kroner + 33,3 mill. kroner)

For å sørge for rekruttering til og stabilitet i fastlegeordninga er det vedtatt ei endring i innretninga på basistilskotet. Frå 1. mai 2020 er det innført eit knekkpunkt i basistilskotet til fastlegane svarande til 1 000 listeinnbyggjarar. Satsen under knekkpunktet vil vere høgare enn satsen over knekkpunktet. Kommunane vil bli kompenserte gjennom ein auke i rammetilskotet på 233,3 mill. kroner i 2020. I tillegg er det vedtatt å etablere eit grunntilskot frå 1. mai 2020. Grunntilskot er eit tilskot for to år til fastlegar med færre enn 500 listeinnbyggjarar på liste sj, dersom dei har eit listetak over 500. Utgiftene er berekna til 50 mill. kroner per år. Rammetilskotet blir auka med 33,3 mill. kroner i 2020 som følge av endringa. Midlane er fordelt etter delkostnadsnøkkelen for kommunehelse.

Regulering av barnehagemiljø m.m. (5 mill. kroner)

Innføringa av ytterlegare krav og plikter til barnehagane, i samband med innføringa av lovreglar om psykososialt barnehagemiljø og internkontroll, vil medføre auka krav til kommunen som barnehagemyndigheit. Det er vedtatt å løyve 5 mill. kroner i 2020 for å kompensere kommunane, og det er vedtatt å fordele midlane etter delkostnadsnøkkelen for barnehage i inntektssystemet.

Forsøk med statleg finansiering av omsorgstenestene (-4,3 mill. kroner)

Forsøk med statleg finansiering av kommunale omsorgstenester er finansiert ved at deltakarkommunane får eit trekk i rammetilskotet, som blir overført til kap. 761, post 65 under Helse- og omsorgsdepartementet. I revidert nasjonalbudsjett for 2020 er trekket for dei fire forsøkskommunane Selbu, Stjørdal, Bjørnafjorden og Lillesand korrigert med 4,3 mill. kroner som følge av innlemming i rammetilskotet av tilskot til dagaktivitet til heimebuande med demens. Midlane er vedtatt overførte frå kap. 571, post 60 til kap. 761, post 65 under Helse- og omsorgsdepartementet.

Utsett overføring av skatteoppkrevjinga frå kommunane til Skatteetaten (460,3 mill. kroner)

Overføringa av skatteoppkrevjinga frå kommunane til Skatteetaten er vedtatt utsett til 1. november 2020, og løyvinga på kap. 571, post 60 er vedtatt auka med 460,3 mill. kroner, som blir fordelt etter delkostnadsnøkkelen for administrasjon. Uttrekket frå rammetilskotet i 2019 i samband med overføringa vart også fordelt etter delkostnadsnøkkelen for administrasjon.

Stine Sofies barnehagepakke (-2,5 mill. kroner)

Det blir gjort eit uttrekk frå rammetilskotet til kommunane på 2,5 millionar kroner i 2020. Uttrekket blir gjort med eit likt beløp per innbyggjar. Midla skal gå til Stine Sofies barnehagepakke.

Samla sett inneber endringane ein auke på kap. 571, post 60 Innbyggjartilskot på 875,1 mill. kroner. Sjå vedlegg 1.

2.1.2 Innbyggjartilskotet til fylkeskommunane (kap. 572, post 60)

Null- og lågutslippsferjer (150 mill. kroner)

For å kunne leggje til rette for at fylkeskommunane kan prioritere miljøvennlege ferjeløysingar, utan at det slår ut i auka ferjetakstar, bli rammetilskotet til fylkeskommunane auka med 150 mill. kroner. Midlane blir gitt ei særskild fordeling. I samband med handsaminga av kommuneproposisjonen, vedtok Stortinget at 1/3 av midlane skal fordelast etter ferjekriteria i kostnadsnøkkelen, og 2/3 etter ferjesamband med el-ferje i drift per 2020.

Kriteriet for ferjer i kostnadsnøkkelen er i hovudsak "dei normerte ferjekostnadene". I tillegg er kriteriet "skolereiser med ferje" tatt med i utrekninga, men dette kriteriet har låg vekt. Den delen av midlane som er knytt til ferjesamband med el-ferje, blir fordelt med eit likt beløp per samband som har el-ferje i dag eller som vil innføre det innan utgangen av året. I alt vil 29 ferjesamband ha el-ferje per 31.12.2020, og kvart samband utgjør med det om lag 3,45 mill. kroner.

Samla auke på kap. 572, post 60 er 150 mill. kroner.

2.1.3 Skjønstilskotet til fylkeskommunane (kap. 572, post 64)

Bortfall av inntekter i kollektivtrafikken (1 500 mill. kroner)

Ved handsaminga av Prop. 117 S (jf. Innst. 360 S) løyva Stortinget 1,5 mrd. kroner til fylkeskommunane, for å kompensere for inntektsbortfall i kollektivtransporten. Midlane vil bli fordelt etter fylkeskommunanes prosentdel av det berekna inntektsbortfallet. Anslaget for inntektsbortfallet bygger på opplysningar Statens vegvesen har henta inn frå fylkeskommunane: rekneskapstal for perioden mars–mai, og prognose for perioden juni–desember. Anslag på meirkostnader til skoleskyss er ikkje inkludert i tala som er brukt for å rekne ut den relative fordelinga mellom fylkeskommunane.

Samle auke på kap. 572, post 64 er 1,5 mrd. kroner.

[3 Koronatiltak – fase 3 - Prop. 127 S](#)

3.1 Rammetilskotet til kommunane

3.1.1 Innbyggjartilskotet til kommunane (kap. 571, post 60)

Kompensasjon for redusert formues- og inntektsskatt (550 mill. kroner)

Det er vedtatt å auke verdsetjingsrabatten for aksjar og driftsmiddel mv., og å auke den skattefrie fordelingen ved kjøp av aksjar mv. i arbeidsgjevarselskapet. Det er berekna at dette vil redusere kommunane sine inntekter frå formues- og inntektsskatt med om lag 550 mill. kroner i 2020. Kommunane vil bli kompenserte for desse endringane ved ein tilsvarande auke i innbyggjartilskotet. Midlane er fordelte etter kommunen sin del av skatteinntektene etter inntektsutjamning i 2019.

Samla auke på kap. 571, post 60 er 550 mill. kroner

3.1.2 Skjønstilskotet til kommunane (kap. 571, post 64)

Auke i skjønnsramma (100 mill. kroner)

Løyvinga til skjønstilskotet til kommunane er vedtatt auka med 100 mill. kroner i 2020. Midlane skal kompensere kommunane for utgifter til å setje i stand kritisk infrastruktur etter naturskade.

Auke i skjønsramma – smittevern (400 mill. kroner)

Det er vedtatt ein auke i skjønstilskotet på 400 mill. kroner for å dekke utgifter til smittevern i det kommunale tenestetilbodet. Midlane, som blir fordelte av fylkesmennene, skal gå til kommunar med særleg store utgifter til smittevern, for eksempel innanfor omsorgstenesta, barnehage eller skule. Midlane er fordelte i kroner per innbyggjar, med differensierte satsar, der det er tatt omsyn til den kumulative smittesituasjonen i kvart fylke, per. veke 23 jf. FHIs rapport.

Samla auke i løyvinga på kap. 571, post 64 er 500 mill. kroner.

3.2 Rammetilskotet til fylkeskommunane

3.2.1 Innbyggjartilskotet til fylkeskommunane (kap. 572, post 60)

Auke i lærlingtilskotet (170 mill. kroner)

Det er vedtatt ein ekstraordinær auke i lærlingtilskotet frå hausten 2020 på 4 250 kroner per lærekontrakt. Innbyggjartilskotet til fylkeskommunane er auka med 170 mill. kroner for å kompensere fylkeskommunane for auka utgifter som følgje av dette. Midlane er fordelte til fylkeskommunane etter delkostnadsnøkkelen for vidaregåande opplæring.

Karriererettleiing til deltakarar i introduksjonsprogrammet (10 mill. kroner)

Det er vedtatt ein auke på 10 mill. kroner i løyvinga til karriererettleiing for deltakarar i introduksjonsprogrammet. Midlane er fordelte til fylkeskommunane med eit likt beløp per innbyggjar.

Kompensasjon for bortfall av inntekter i kollektivtrafikken (600 mill. kroner)

Kollektivtrafikken køyrer no i stor grad som vanleg, men gjeldande krav om avstand mellom passasjerane inneber at transportmidlane køyrer med redusert kapasitet. Det er difor forventat at inntektssvikten framleis vil vere betydeleg. Ved handsaminga av Prop. 127 S og Innst. 360 (2019-2020) er det vedtatt å auke løyvinga med ytterlegare 600 mill. kroner, og kompensasjonen for inntektsbortfallet i kollektivtransporten er med det på totalt 3,1 mrd. kroner i 2020. Anslaget for inntektsbortfallet bygger på opplysningar Statens vegvesen har henta inn frå fylkeskommunane: rekneskapstal for perioden mars–mai, og prognose for perioden juni–desember. Anslag på meirkostnader til skoleskyss er ikkje inkludert i tala som er brukt for å rekne ut den relative fordelinga mellom fylkeskommunane.

Samla er løyvinga på kap. 572, post 60 auka med 780 mill. kroner.

3 Vedlikehald og rehabilitering i kommunar (576, post 60)

Det blir innført eit øyremerkt tilskot til kommunesektoren på 2,5 milliardar kroner over kapittel 576, post 60 til vedlikehald, rehabilitering og oppgradering av kommunal infrastruktur. Føremålet med tilskotet er å bidra til auka aktivitet i bygg- og anleggsbransjen, og dessutan å henta inn noko av vedlikehaldsetterslepet i kommunane.

Fordeling og utbetaling

2 mrd. kroner av tilskotet blir fordelt med eit likt beløp per innbyggjar, basert på innbyggjartal per 1. januar 2020, medan 0,5 mrd. kroner blir fordelt etter den einskilde kommune sin del arbeidsledige, basert på tal frå Nav per april 2020, då arbeidsløysa var 9,6 prosent. Tilskotet blir gitt til alle kommunar utan søknad. Tildeling til den einskilde kommune er vist i vedlegg x.

Heile tilskotet vil bli utbetalt i samband med terminutbetalinga av rammetilskotet i juli.

Kriterium for bruk av tilskotet

Tilskotet er eit eingongstilskot for 2020. Midlane må bli brukte på prosjekt som startar opp i 2020, det vil seie at kontrakt med entreprenør må vere inngått. Midlane skal bli brukt til prosjekt og tiltak som kjem i tillegg til allereie vedtatte prosjekt, i kommunen sitt opphavlege, vedtatte budsjett for 2020. Kommunane må utforme og dimensjonere tiltaka sine i tråd med denne føresetnaden.

Tilskotet skal nyttast til tiltak innan vedlikehald, rehabilitering og oppgradering av bygg, anlegg og vegar. Dette omfattar infrastruktur som er eigd av organisasjonar som er regulerte i kommunelova eller kommunal særlov, dvs. kommunen, kommunale føretak (KF), interkommunale politiske råd, kommunale oppgåvefelleskap og interkommunale selskap (IKS).

Tilskotet skal gå til kjøp av tenester, og kan ikkje bli brukt på prosjekt som blir utførte av kommunane sine egne etatar eller av kommunale føretak. Mellombelse tilsetjingar i kommunane av registrerte arbeidsledige vil likevel liggje innanfor tilskotsordninga.

Tilskotet kan òg nyttast til vedlikehald, rehabilitering og oppgradering av kyrkjebygg, dvs. kyrkjer som kommunane etter kirkeloven har eit økonomisk ansvar for.

Tilskotet kan òg nyttast til vedlikehald, rehabilitering og oppgradering av bygg, vegar og anlegg som er eigde av verksemder som får kommunale driftstilskot. Tilskotet kan likevel ikkje gå til verksemder som driv forretningsverksemd eller i dei høva der bygget eller anlegget som nyt godt av tilskotet, blir brukt i forretningsverksemd. Dette inneber at òg barnehagar, skular, sjukeheimar, omsorgsinstitusjonar, museum, idrettsanlegg osb. som er eigde av andre enn kommunen eller fylkeskommunen sjølve, kan vere potensielle mottakarar av tilskotet, så framt dei oppfyller dei nemnde kriteria. For dei kommunane som gjennom tiltakspakka vel å finansiere vedlikehald, rehabilitering eller oppgradering av bygg og anlegg som dei sjølv ikkje eig, vil dette innebere at meirverdiavgiftskompensasjonen blir redusert.

Tilskotet skal ikkje gå til investeringar i nybygg/nyanlegg, bortsett frå mindre investeringar som ikkje i vesentleg grad fortrenger andre vedlikehalds- og rehabiliteringsprosjekt. I enkelte høve vil same prosjekt kunne komme inn under både vedlikehaldstilskotet og andre statlege tilskotsordningar, t.d. investeringstilskot til omsorgsbustader og sjukeheims plassar, eller bustadtilskot til utleigebustader frå Husbanken. Dersom eit prosjekt delvis blir finansiert gjennom andre øyremerkte tilskotsordningar, kan ikkje det same prosjektet bli finansiert med vedlikehaldstilskotet.

Ut over alminnelege vedlikehaldstiltak og innhenting av vedlikehaldsetterslep, kan tilskotet til dømes bli nytta til tiltak for tilrettelegging for besøk i sjukeheim.

Det er ikkje krav om kommunal eigendel for å kunne få tilskotet. Tilskotet skal i utgangspunktet fullfinansiere vedlikehaldsprosjekt i regi av kommunen eller ved kjøp av tenester. Ved tiltak som har høgare kostnadsramme enn tilskotet, kan kommunen supplere med eigne midlar.

Rapportering og kontroll

Kommunane må i etterkant gi ei samla rapportering til fylkesmannen om bruken av tilskotet. Ubrukte midlar som følgje av at tiltak ikkje har blitt sette i gang i 2020, må betalast tilbake. Rapporteringa skal òg angi til kva for eit formål (gruppert etter KOSTRA-funksjoner) og i kva for eit år (utgiftsført i 2020 eller sett av på bundne fond per 1.1.2021, ev. ikkje brukt i tråd med kriteria) tilskotet har blitt brukt.

Revisor skal attestere at midlane har blitt brukte i tråd med dei nemnde kriteria, eventuelt òg oppgi kva for eit beløp som skal betalast tilbake. For kommunar der tilskotet utgjør mindre enn 500 000 kroner, er det likevel ikkje krav om revisorattestasjon.

Fylkesmannen rapporterer vidare til departementet. Rapporteringa frå fylkesmennene treng berre omfatte i kva grad kommunen har brukt midlane i tråd med føresetnadene eller ikkje, og dessutan eventuelle saker der det kan bli snakk om tilbakebetaling, i tillegg til at rapporteringa til kommunane på bruken av tilskotet etter KOSTRA-funksjonar og år må vere inkluderte.

Fristen for rapporteringa frå fylkesmennene til departementet er 26. mars 2021.

Rekneskapsføring

Korleis tilskotet er brukt er styrande for inntekts- og utgiftsføringa og for funksjonsbruken. Den delen av tilskotet som blir brukt på tiltak som etter forskrift og KRS 4 frå Foreningen for god kommunal rekneskapskikk (GKRS) skal bli utgiftsført i driftsrekneskapen, og blir òg inntektsført i driftsrekneskapen. Den delen av tilskotet som blir brukt på tiltak som i samsvar med forskrift og KRS 4, skal bli ført i investeringsrekneskapen, blir òg inntektsført i investeringsrekneskapen. Tilskotet blir inntektsført på KOSTRA-art 700 Refusjon fra staten under den KOSTRA-funksjonen som dei respektive tiltaka høyrar inn under. Tiltaka blir utgiftsførte på dei KOSTRA-funksjonane som dei respektive tiltaka høyrar inn under.

I dei høva der tiltak har blitt sette i verk, men ikkje er fullførte i 2020, men der tilskotet er bunde opp til konkrete prosjekt, blir ubrukte midlar knytt til tiltaket sette av til eit bunde driftsfond eller eit bunde investeringsfond, avhengig av kva for type tiltak det er snakk om.

4 Statlege overføringar til kommunesektoren

Vedlegg 3 gir ei oversikt over statlege tilskot til kommunesektoren (øyremerkte tilskot og rammeoverføringar) etter Stortinget si handsaming av Prop. 117 S (2019–2020).

5 Utbetaling av rammetilskot

Alle endringane i rammetilskotet som følgje av Stortinget si handsaming av revidert budsjett for 2020 blir utbetalte i terminutbetalinga 3. juli.

Med helsing

Thor Bernstrøm (e.f.)
avdelingsdirektør

Hege Rønning
seniorrådgjevar

Dokumentet er signert elektronisk og har derfor ikkje handskrive signaturar

Vedlegg

Vedlegg 1 Endringer i rammetilskuddet til kommuner

Vedlegg 2 Vedlikeholdstilskudd

Vedlegg 3 Endringer i rammetilskuddet til fylkeskommuner

Vedlegg 4 60-postliste per RNB 2020

DET KONGELIGE KOMMUNAL- OG MODERNISERINGSDEPARTEMENT

Ifølge liste

Deres ref	Vår ref	Dato
	20/494-20	3. juli 2020

Kvalitetssikring av kriteriedata for kommuner 2021

Hvert år publiserer Kommunal- og moderniseringsdepartementet kriteriedata som skal legges til grunn for beregning av rammetilskudd gjennom inntektssystemet for følgende år. Beregningen av rammetilskuddet til den enkelte kommune tar utgangspunkt i verdiene for de ulike kriteriene. De fleste kriteriedataene bygger på offisiell statistikk fra Statistisk sentralbyrå (SSB).

Vedlegg 1 og 2 inneholder kommunevis oversikt over kriteriedata til beregning av rammetilskuddet til kommunene i 2021. Vedlegg 1 gir en beskrivelse av de vedlagte data. Vedlegg 2 viser grunnlagsdata som blir benyttet til beregning av rammetilskuddet til kommunene, inkludert beregningen av korreksjonsordningen for statlige og private skoler. Vedlegg 1 og 2 er også publisert på Kommunal- og moderniseringsdepartementets internettsider.

Øvrige data vil bli lagt ut på departementets internettsider så snart disse er klare. Dette vil bli varslet med en e-post til kommunenes postmottak.

Vi viser for øvrig til departementets brev av 25. mai 2018 (vår ref. 17/5530-13) om rutiner for kvalitetssikring av kriteriedata i inntektssystemet. Kommunal- og moderniseringsdepartementet legger til grunn at kommunene har et selvstendig ansvar for riktig rapportering og for kvalitetssikring av data. Departementet ber alle kommunene om å kvalitetssikre statistikken og gi tilbakemelding om ev. feil innen 21. august, slik at mulige feil kan rettes opp før rammetilskuddet beregnes endelig.

Kommuner som får et økonomisk tap som følge av feil i kriteriedataene som er oppdaget etter fristen, kan ikke påregne å få dette dekket. Mulighet for kompensasjon i løpet av

Postadresse	Kontoradresse	Telefon*	Avdeling	Saksbehandler
Postboks 8112 Dep	Akersg. 59	22 24 90 90	Kommunalavdelingen	Naeem Rashid
0032 Oslo		Org.nr.		22 24 68 34
postmottak@kmd.dep.no	www.kmd.dep.no	972 417 858		

budsjettåret vil bli vurdert fra sak til sak. Vurderingstema vil da bl.a. være hvorvidt kommunen selv burde oppdaget feilen før rammetilskuddet ble beregnet.

Vi gjør oppmerksom på at det for noen kriteriedata kan være avvik mellom kommunens egen oversikt og tall departementet benytter i beregningen av rammetilskudd. Slike avvik kan skyldes bl.a. ulike datoer for datauttak, ulike telletidspunkter og ulike forutsetninger bak data. Det er viktig at det legges samme forutsetninger til grunn for alle kommunene. Likebehandling og like forutsetninger for kriteriedata er grunnleggende prinsipper for legitimiteten til inntektssystemet. Departementet må derfor vurdere ev. innmeldte avvik i lys av dette.

Eventuelle merknader til tallene for korreksjonsordningen for elever i statlige og private skoler (kolonne 12-14) kan rettes til Utdanningsdirektoratet ved kontaktperson Elisabeth Folke-Olsen, senest 21. august.
(e-post: elisabeth.folke-olsen@utdanningsdirektoratet.no).

Eventuelle merknader til de øvrige kriteriedata kan rettes til Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) senest 21. august. Kontaktperson i KMD er Lars Tore Rydland (tlf: 22 24 68 80 / e-post: Lars-Tore.Rydland@kmd.dep.no) og Naeem Rashid (tlf.: 22 24 68 34 / e-post: Naeem.Rashid@kmd.dep.no).

Med hilsen

Karen Nystad Byrhagen (e.f.)
utredningsleder

Naeem Rashid
rådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kommune	Innbyggere per 1.7.2020 alt (2020)	Innbyggere 0-1 år (2020)	Innbyggere 1-5 år (2020)	Innbyggere 2-5 år (2020)	Innbyggere 6-15 år (2020)	Innbyggere 16-22 år (2020)	Innbyggere 23-66 år (2020)	Innbyggere 67-79 år (2020)	Innbyggere 80-89 år (2020)	Innbyggere 90 år og over (2020)	Aleneboende 30-66 år, per 1.1.2020	Antall lavinntekt, 2018
1804 Bodø	52398	995	501	2303	6263	4548	30714	5548	1691	336	4760	1923
1806 Narvik	21740	378	209	866	2402	1726	12236	2875	1013	244	2030	925
1811 Bindal	1422	23	12	50	169	100	706	272	81	21	100	44
1812 Sømna	1990	24	15	61	254	169	1068	291	103	20	174	85
1813 Brønnøy	7883	124	51	316	1013	702	4383	969	311	65	703	373
1815 Vega	1195	16	10	36	131	92	638	195	65	22	99	33
1816 Vevelstad	463	7	2	16	45	40	238	88	24	5	51	27
1818 Herøy	1789	40	22	86	201	107	991	276	72	16	162	102
1820 Alstahaug	7449	141	64	295	830	679	4123	1013	310	58	643	311
1822 Leirfjord	2298	54	27	137	286	156	1247	291	93	34	177	167
1824 Vefsn	13276	250	132	502	1461	1130	7376	1766	636	155	1233	366
1825 Grane	1488	32	18	43	169	144	759	232	92	17	121	35
1826 Hattfjell	1288	11	7	35	142	116	649	233	85	17	93	90
1827 Dønna	1379	20	10	37	157	127	718	240	66	14	129	60
1828 Nesna	1747	37	13	59	200	170	967	222	79	13	164	117
1832 Hemnes	4436	85	45	172	498	352	2346	680	239	64	383	150
1833 Rana	26145	435	228	1051	3021	2267	14749	3250	1108	264	2256	779
1834 Lurøy	1882	25	14	79	209	142	1002	297	107	21	174	40
1835 Træna	424	4	2	12	41	39	253	56	13	6	42	17
1836 Rødøy	1216	20	11	52	140	139	610	185	59	11	97	40
1837 Meløy	6270	103	56	262	750	541	3369	862	289	94	506	264
1838 Gildeskål	1955	26	19	62	201	134	1060	334	114	24	184	72
1839 Beiarn	1010	16	14	31	84	75	521	193	77	13	79	51
1840 Saltdal	4669	88	46	190	533	340	2513	746	207	52	415	197
1841 Fauske	9683	150	71	376	1025	845	5373	1399	415	100	889	418
1845 Sørfold	1930	30	16	73	201	157	993	353	95	28	153	61
1848 Steigen	2598	37	19	93	277	178	1398	447	132	36	227	110
1851 Lødingen	2023	22	10	46	201	153	1063	377	123	38	190	126
1853 Evenes	1356	20	8	36	131	123	681	275	66	24	106	83
1856 Røst	487	7	4	10	47	39	287	61	29	7	73	12
1857 Værøy	710	9	5	26	79	49	403	99	37	8	74	48
1859 Flakstad	1261	19	12	33	119	112	668	198	94	18	102	25
1860 Vestvågøy	11492	221	115	523	1416	1017	6278	1452	467	118	969	534
1865 Vågan	9621	178	94	403	1084	838	5398	1300	336	84	966	420
1866 Hadsel	8048	137	64	312	895	672	4394	1209	358	71	748	363
1867 Bø	2568	40	23	88	211	197	1363	440	187	42	239	136
1868 Øksnes	4419	64	30	161	469	375	2501	595	213	41	433	236
1870 Sortland	10542	212	105	468	1281	1009	5816	1310	345	101	904	411
1871 Andøy	4618	67	39	162	458	364	2459	780	265	63	422	228
1874 Moskenes	1011	14	9	25	83	74	580	149	74	12	99	43
1875 Hamarøy	2723	38	20	68	290	220	1447	493	125	42	255	126

Vedlegg 1: Tabellforklaring til vedlegg 2 – Kriteriedata for kommunene 2021 – juli-utsendelse

Vedlegg 2 viser kriteriedata som vil bli benyttet ved beregningen av rammetilskuddet til kommunene i 2021. Tallene er absolutte, ikke andeler. Andeler vil bli regnet ut i forbindelse med den endelige beregningen av rammetilskuddet for 2021.

Øvrige data vil bli lagt ut på departementets internettsider så snart disse er klare. Dette vil bli varslet med en e-post til kommunenes postmottak.

Kolonne 1: Innbyggertall per 1. januar 2020. Kilde: SSB.

Kolonne 2: Personer med psykisk utviklingshemming 16 år og eldre per 1. januar 2020. Innrapporterte tall fra kommunene til Helsedirektoratet. Tallene inkluderer ikke psykisk utviklingshemmede personer som bor i vertskommuneinstitusjoner. Kilde: Helsedirektoratet.

Kolonne 3: Beregnet antall døde i kommunen i løpet av ett år, hvis dødelighetsmønsteret blir som i perioden 2015-2019 og aldersstrukturen er lik for alle kommuner. Aldersstrukturen som legges til grunn i den enkelte kommune tilsvarer aldersstrukturen i Norge på landsbasis per 1.1.2016. Kilde: SSB, utarbeidet for Kommunal- og moderniseringsdepartementet.

Kolonne 4: Innvandrere 6–15 år fra land utenom Skandinavia per 1. januar 2020. Innvandrere er personer som er født i utlandet av to utenlandskfødte foreldre, og som på et tidspunkt har innvandret til Norge. Verdier lik tre eller mindre er prikket. Kilde: SSB.

Kolonne 5: Antall barn 0-15 år med enslig forsørger per desember 2019. Enslige forsørgere blir beregnet på grunnlag av mottakere av barnetrygd med utvidet støtte. Verdier lik tre eller mindre er prikket. Kilde: NAV, levert av SSB.

Kolonne 6: Antall uførepensjonister 18–49 år i kommunen per desember 2019. Verdier lik tre eller mindre er prikket. Kilde: SSB.

Kolonne 7: Skilte og separerte 16-59 år per 1. januar 2020. Kilde: SSB.

Kolonne 8: Antall ikke-gifte over 67 år per 1. januar 2020. Definisjon av ikke-gifte: aldri tidligere gift, skilt, separert (inkl. skilt, separert, gjenlevende partner), enker og enkemenn. Kilde: SSB.

Kolonne 9: Antall innbyggere over 16 år per 1. januar 2020 med universitets- og høyskoleutdanning per 1. oktober 2019.

Kolonne 10: Barn 1 år med kontantstøtte etter full sats i kommunen. Gjennomsnitt for 2019. Kilde: NAV, utarbeidet for Kommunal- og moderniseringsdepartementet.

Kolonne 11: Barn 1 år med kontantstøtte etter redusert sats i kommunen. Gjennomsnitt for 2019. Kilde: NAV, utarbeidet for Kommunal- og moderniseringsdepartementet.

Kolonne 12: Antall elever i statlige og private grunnskoler, vanlig undervisning, elevtall per 1. oktober 2019. Kilde: Kunnskapsdepartementet/Utdanningsdirektoratet.

Kolonne 13: Antall elever ved statlige spesialskoler og private skoler for funksjonshemmede, elevtall per 1. oktober 2019. Kilde: Kunnskapsdepartementet/Utdanningsdirektoratet.

Kolonne 14: Antall elever ved statlige spesialskoler og private skoler for funksjonshemmede som er innlosjert på skolen, elevtall per 1. oktober 2019. Kilde: Kunnskapsdepartementet/Utdanningsdirektoratet.

Kolonne 15: Antall jordbruksbedrifter i 2019. Antall jordbruksbedrifter omfatter søkere av produksjonstilskudd i jordbruket per 1. oktober 2019 og med tillegg for enheter som ikke søker tilskudd. Kilde: SSB.

Kolonne 16: Antall landbrukseiendommer i 2019. Landbrukseiendommer i Landbruksregisteret per desember 2019. Omfatter alle landbrukseiendommer med minst 5 dekar jordbruksareal og/eller minst 25 dekar produktivt skogareal. Kilde: SSB.

Kolonne 17: Kommunenes totalareal (landareal og ferskvann) i målestokk 1:50 000 (N50) km², per 1.1.2020. Kilde: Digitalt kartverk for Norge, Kartverket, levert av SSB.

Kolonne 18: Flyktninger per 1. januar 2020 med botid 6-30 år/uten integreringstilskudd. Med "flyktninger" menes personer som har hatt flukt som årsak til første innvandring, de som har fått en flyktningetillatelse etter hvert, og de som kom sammen med en flyktning eller ble gjenforent med dem som familiemedlemmer. Kilde: SSB.

Prognose for kommunal deflator i 2020 og 2021

Oppdatert anslag for veksten i kommunale deflator er 1,7 prosent i 2020 og 2,7 prosent i 2021. Det er imidlertid fortsatt stor usikkerhet om utviklingen i år og i enda større grad til neste år.

Koronapandemien påvirker markedet. Det er derfor stor usikkerhet knyttet til den kommunale deflatoren for 2020 og 2021.

Publisert: 02.09.2020

I revidert nasjonalbudsjett for 2020 (RNB) ble veksten i deflatoren for 2020 anslått til 1,4 prosent. Etter at disse prognosene ble laget har det kommet en avklaring knyttet til lønn, nemlig rammen i frontfagsoppgjøret i 2020 på 1,7 prosent. Dette er 0,2 prosentpoeng høyere enn anslaget i RNB for lønnsveksten for økonomien i alt. Det har også kommet flere månedsobservasjoner av konsumprisindeksen (KPI) som ganske sikkert har vært klart høyere enn KPI-anslaget i RNB på 1,0 prosent var basert på.

Anslaget på deflatoren i år har fått spesielt stor oppmerksomhet fordi regjeringen oppfatter lav deflator som en del av kompensasjonen kommunene skal motta som følge av koronapandemien. KS' siste anslag på 2,1 som tok utgangspunkt i prognoser fra SSB og Norges Bank, var samtidig klart høyere enn departementets.

Noen momenter i vurderinger av prisveksten

Krona har i det siste styrket seg noe. Det peker isolert sett mot en demping av inflasjonen framover. På den annen side er oljeprisen i skrivende stund mer enn 20 prosent høyere enn anslått i RNB, og aktivitetsutviklingen ser ut til å bli noe bedre. Et stort spørsmål er hvordan koronasituasjonen direkte virker inn på prisdannelsen. Man kan tenke seg at prisene blir lavere enn det tradisjonelle modeller vil si, fordi bedriftene i enkelte bransjer desperat forsøker å få produksjonsvolumet opp. Mer sannsynlig er kanskje det motsatte, at problemer med verdikjedene og tilførsel av utenlandsk varer og arbeidskraft, samt spesielle flaskehalsar og stor etterspørsel etter enkelte produkter (f.eks. masker og håndsprit) har ført til spesielt høye priser.

2020

Den nye informasjonen må samlet sett kunne sies å peke i retning av at veksten i deflatoren i 2020 vil ende opp mellom anslaget i RNB og KS' tidligere anslag. Det er rimelig å gå ut ifra at lønnsveksten i kommunal sektor også blir 1,7 prosent i 2020. Lønnskostnadene i sektoren påvirkes også av midlertidige justeringer av arbeidsgiveravgiften og pensjonskostnadene, men dette holdes tradisjonelt utenom i deflatoranslag. Vi antar at det også vil gjelde nå og videre framover.

Det er nærliggende å knytte prognosen for prisveksten på kommunesektorens kjøp av varer og tjenester opp mot tilsvarende for KPI. I ett tiårsperspektiv har veksten i deflatorens pris-element i gjennomsnitt vært om lag 0,5 prosentpoeng høyere enn veksten i KPI. Verken Finansdepartementet, SSB eller Norges Bank har kommet med nye prognoser etter sommerferien. Men midt i august kom imidlertid det tekniske beregningsutvalget for inntektsoppgjørene (TBU) med ett oppdatert anslag for veksten i KPI i 2020, hvor de landet på 1,4 prosent. Det er 0,4 prosentpoeng høyere enn RNB-anslaget.

Et anslag på deflatorveksten kan ta utgangspunkt RNB-anslag og så justere for 0,2 prosentpoeng høyere lønnsvekst 0,4 prosentpoeng høyere prisvekst. Med en vekt på lønningene på 59,5 prosent og 40,5 prosent på kjøp av varer og tjenester vil anslaget for veksten i den kommunale deflatoren i 2020 bli 1,7 prosent. Usikkerheten må imidlertid fremdeles å betraktes som ganske stor.

2021

Usikkerheten om deflatoren i 2021 er svært stor, og enda større enn den normalt vil være på denne tiden. I de siste prognosene til SSB og Norges Bank ble lønnsveksten i 2021 anslått til 2,0 prosent mens prognosene for veksten i KPI var på henholdsvis 3,2 og 3,3 prosent. Merk at dette innebærer et betydelig reallønnsfall, men årets frontfagsoppgjør innebærer et svært lavt overheng inn i 2021, slik at også et frontfagsresultat på 2,0 prosent i 2021 vil kreve et betydelig tariff tillegg. En lønnsvekst på 2,0 prosent og en prisvekst på kjøp av varer og tjenester i kommunal sektor på 3,75 prosent vil gi en deflatorvekst på 2,7 prosent.

Det virker sannsynlig at anslaget i Nasjonalbudsjettet ikke vil avvike mye fra dette og et intervall på 2,5-2,9 burde dekke anslaget. Det er imidlertid usikre tider og store bevegelser i mange markeder. Smitteforløpet, myndighetens respons og medisin- og vaksineutviklingen er grunnleggende usikkerhetsfaktorer man normalt ikke trenger å ta i betraktning. En kan derfor ikke se bort fra at den endelige utviklingen kan komme til å avvike ganske mye fra anslaget som blir gitt.

Den kommunale deflatoren

- Deflatoren for kommunesektoren skal fortelle om sektorens kostnadsutvikling, i form av utviklingen i lønninger og prisene på varer og tjenester i kommunesektoren. Rent teknisk veies årslønnsveksten i kommunesektoren sammen med prisutviklingen på en rekke varer og tjenester kommunesektoren bruker til drift og investeringer.

- Deflatoren brukes blant annet til å regne ut realveksten i kommunesektorens samlede og frie inntekter med utgangspunkt i regnskapene i løpende priser. I statsbudsjettarbeidet er formålet det motsatte: Ut fra en gitt realøkning i samlede/frie inntekter brukes anslaget på veksten i deflatoren til å regne ut hva økningen må bli i løpende priser som budsjett og regnskap gjøres opp i.
- Til budsjettarbeidet forutsettes det at pensjonskostnadene (og andre arbeidskraftskostnader ut over utbetalt lønn) følger årslønnsveksten for hele økonomien. I den grad man regner med at økningen i pensjonskostnadene vil avvike fra det, har det vært vanlig at sektoren kompenseres (+/-) for det direkte. Vekten til lønnskostnadene var i 2019 59,5 prosent ifølge det tekniske beregningsutvalget for kommunene (TBU-K), mens vekten på prisutviklingen for varer og tjenester da blir 40,5 prosent.

Del: ● ● ● ●

Tema: [Kommuneøkonomi](#)

KONTAKT

Torbjørn Eika

Sjeføkonom

Torbjorn.Eika@ks.no

+4790695408

Kontakt oss

Besøksadresse:

Haakon VII's gt. 9, 0161 Oslo

Postadresse:

Pb. 1378 Vika, 0114 Oslo

Org. nr. 971 032 146

Sentralbord:

[24 13 26 00](tel:24132600)

[Send e-post](#)

[Finn ansatt](#)

Presse

Pressekontakter

Pressetelefon: 24 13 26 01

[Send e-post](#)

Liv Merete Wiker

Kommunikasjonsdirektør

Sissel Ambjør

Redaktør

Medlemsservice

KS Medlemsservice for arbeidsgiverspørsmål

[24 13 64 00](tel:24136400)

[Send e-post](#)

Snarveier

[KS på sosiale medier](#)

[Nyhetsvarsling fra KS](#)

[Abonnere på KS' nyhetsbrev](#)

[Ledige stillinger i KS](#)

[KS' personvernerklæring](#)

[KS Læring](#)

[FoU-databasen](#)

realprisnivå 2020-for årene 2021 - 2024

PROGNOSE

1000 kr	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Innbyggertilskudd (likt beløp pr innb)	29 824	30 665	30 777	30 846	30 984	30 971
Utgiftsutjevningen	32 380	32 829	34 835	34 303	34 269	34 263
Overgangsordning - INGAR	4 017	3 423	1 049	1 940	1 459	932
Saker særskilt ford (inkl. helsestasjon skolehelse og arbavg)	200	226	821	820	820	970
Overgangsordning - kommuner som skal slås sammen	-	-	-	-	-	-
Korreksjon forsøksordninger barnevern og omsorgstjenester	-	-	-	-	-	-
Inndelingstilskudd/trekk Nannestad/Ullensaker	-	-	-	-	-	-
Nord-Norge-tilskudd/Namdalstilskudd	2 167	2 196	2 243	2 198	2 173	2 173
Storbytilskudd	-	-	-	-	-	-
Småkommunetillegg	5 543	5 698	5 875	5 875	5 875	5 875
Sør-Norge tilskudd (kommuner med over 3 200 innb)	-	-	-	-	-	-
Regionsentertilskudd	-	-	-	-	-	-
Veksttilskudd	-	-	-	-	-	-
Ordinært skjønn	1 000	400	-	-	-	-
Skjønn fra KRD - komp. bortfall veksttilskudd kommunesammenslåing	-	-	-	-	-	-
Ekstra skjønn KMD inkl. ufrivillig alene kommuner, infrastruktur, retaksering prod. utsyr mv, bortfall eiendomsskatt produksjonsutstyr	183	148	-	-	-	-
Ekstra skjønn - flomforebygging	-	-	-	-	-	-
Koronapandemi - bevilgninger gjennom inntektssystemet	-	-	1 750	-	-	-
RNB - utsatt overføring skatteoppkreving	-	-	225	-	-	-
RNB 2020 - øvrige endringer i rammetilskudd (utenom koronapandemi)	-	-	143	-	-	-
Stortinget saldering budsjett 2018 og 2019	10	-76	-	-	-	-
RNB 2018 og 2019 og Nysaldering 2018	30	15	-	-	-	-
Sum rammetilsk uten inntektsutj og ekstra skjønn fylkesmann	75 353	75 523	77 718	75 983	75 581	75 183
Netto inntektsutjevning	8 011	6 885	7 554	7 600	7 600	7 600
Sum rammetilskudd før ekstra skjønn fra fylkesmannen	83 364	82 408	85 272	83 583	83 181	82 783
Rammetilskudd - endring i %		-1,1	3,5	-2,0	-0,5	-0,5
Skatt på formue og inntekt	28 017	30 314	28 092	28 261	28 261	28 261
Skatteinntekter - endring i %		8,20	-7,33	0,60	-	-
Andre skatteinntekter (eiendomsskatt)	-	-	-	-	-	-
Sum skatt og rammetilskudd (avrundet) før ekstra skjønn fra fylkesmann	111 381	112 722	113 400	111 800	111 400	111 000
				(avrundet totalsum ut fra at skatt kun er et anslag)		
Sum - endring i %		1,2	0,6	-1,4	-0,4	-0,4
Ekstra skjønn tildelt av fylkesmannen - covid 19 pandemi			209			
Ekstra skjønn tildelt av fylkesmannen	365	-	-			
(ufordelt skjønn fra Grønt Hefte - fordelt i løpet av året)						
Sum skatt og netto inntektsutjevning	36 028	37 199	35 646	35 861	35 861	35 861
Sum - endring i %		3,3	-4,2	0,6	-	-
Rammetilsk kr pr innb. (inkl. inntektsutjevning)	66 320	66 405	69 496	68 120	67 792	67 468
Skatteinntekter kr pr innb.	22 289	24 427	22 895	23 033	23 033	23 033
Kostnadsindeks (utgiftsutjevningen)	1,5030	1,4943	1,5051	1,4982	1,4967	1,4967

KS

FoU

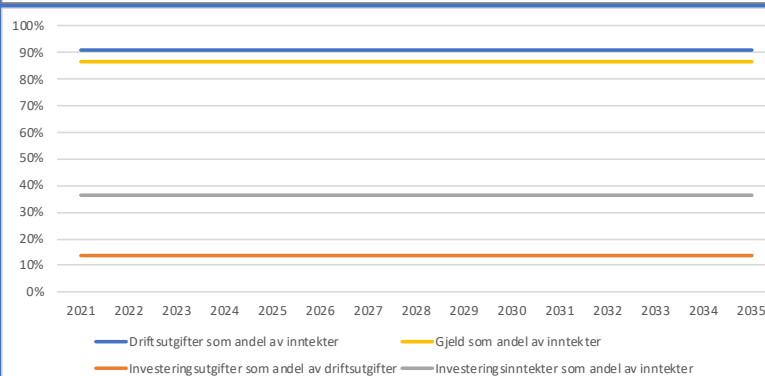
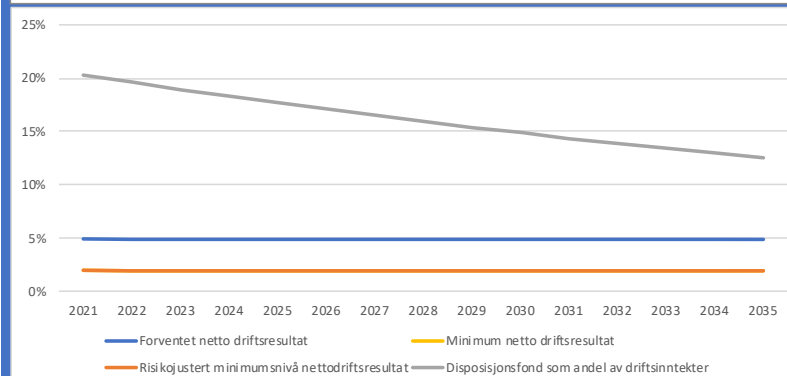
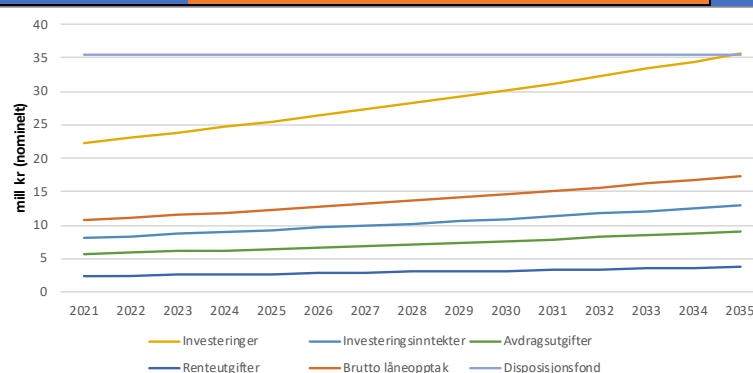
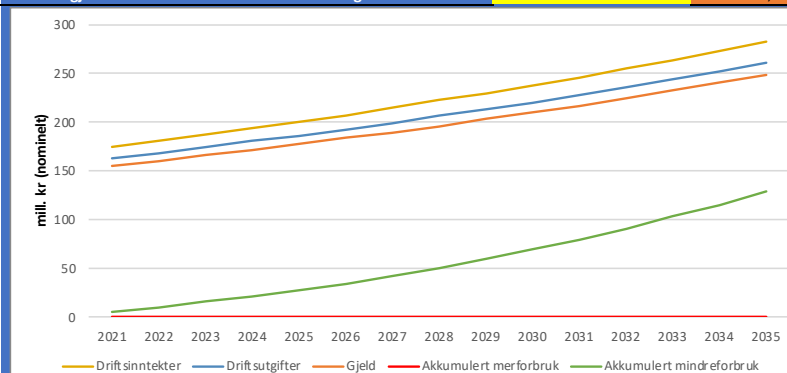
Telemarksforsking

Prognosemodell for anbefalt minimumsnivå på Netto driftsresultat

RØDØY

Justerbare forutsetninger

	Skjønnsmessig justering	Historiske gjennomsnitt	Referanse for utfylling av skjønnsmessig justering		
			Kostra 2019	Basert på økonomiplan	Landsgjennomsnitt
Driftsutgifter som andel av driftsinntekter og renteinntekter		90,8 %	92,6 %		92,4 %
Investeringer som andel av driftsutgifter		13,6 %	10,0 %		13,8 %
Investeringsinntekter som andel av investeringsutgifter		36,3 %	17,9 %		28,3 %
Avdrag som andel av gjeld		3,7 %	3,9 %		4,1 %
Forventet avkastning på finansformue		4,5 %	1,6 %		3,1 %
Forventet rente på gjeld		1,56 %	2,1 %		
Forventet langsiktig realvekst i driftsinntekter		1,0 %			
Forventet langsiktig kommunal deflator		2,5 %			
Langsiktig ønsket gjeld som andel av drifts- og renteinntekter		86,4 %	86,4 %		89,8 %
Andel av gjeld med rente bundet fire år eller lengre		0,0 %			

Resultater

Forventet netto driftsresultat ved stabil tjenesteproduksjon	4,9 %
Langsiktig minimumsnivå for netto driftsresultat	2,0 %
Minimumsnivå for disposisjonsfond for å håndtere risiko	4,2 %
Kortsiktig minimumsnivå for netto driftsresultat for å bygge opp disposisjonsfond	2,0 %
Årlig endring i gjeld andel av inntekter	0,0 %
Differanse forventet NDR og risikojustert minimumsnivå for NDR	2,9 %

For å se anbefalinger for din kommune, skriv inn kommunenummer i Introduksjonsfanen.

Celler som er grønne kan fylles ut av den enkelte kommune.

Viktig informasjon om resultater og justerbare forutsetninger:

Dette arket viser anbefalte minimumsnivåer på netto driftsresultat, risikojustert netto driftsresultat og disposisjonsfond, samt forventet netto driftsresultat ved stabil tjenesteproduksjon. Disse bygger på en rekke forutsetninger (se arket Forutsetninger), blant annet at forholdet mellom inntekter og utgifter vil være likt som det har vært de siste fem årene. Forutsetningene er blant annet satt for at kommunen skal opprettholde en stabil tjenesteproduksjon på lang sikt.

Under justerbare forutsetninger kan disse forutsetningene endres dersom du vet at kommunen vil f.eks. måtte investere mer eller mindre relativt til driftsutgiftene enn kommunen har gjort de siste 15 årene i gjennomsnitt. Dette gjøres ved å skrive inn et nytt prosenttall i den aktuelle raden mellom C8 og C14. Resultatene oppdateres automatisk. Ved å fylle inn regnskapstall i henhold til økonomiplaner og budsjetter i fanen "Inputdata" vil du få se hvordan modellvariablene i henhold til disse planene vil se ut. Disse kan veilede deg i å gjøre skjønnsmessige justeringer.

Andre bakgrunnsdata for siste år med tilgjengelige regnskaper i KOSTRA finnes også i fanen "Inputdata".

Om investeringer som andel av driftskostnader

Investeringer i en kommune vil variere mye fra år til år. Siden modellens anbefalinger er langsiktige, bør investeringer som andel av driftsutgifter ikke justeres for midlertidige svingninger i investeringer, men kun dersom det planlegges å investere i en gjennomsnittlig høyere eller lavere takt enn de siste 15 årene. Dersom investeringer midlertidig vil være lavere forventes det at differansen settes av i investeringsfond og dersom de midlertidig er høyere forventes det at eksisterende investeringsfond benyttes. Dette for å kunne opprettholde en gjennomsnittlig fast investeringstakt.

Om maksimalt tillatt gjeld som andel av drifts- og renteinntekter

Som default tar modellen utgangspunkt i kommunene ikke kan øke gjelda si som andel av inntektene. Så lenge dette er oppfylt vil kommunene i modellen gjeldsfinansiere investeringene så langt det er mulig og nødvendig. De kan selv justere hvilket gjeldsnivå du ønsker at din kommune skal styre mot på lang sikt ved å endre denne i justerbare forutsetninger celle C16.

Resultater

Alle figurer viser utvikling i henhold til modellen dersom risikojustert minimumsnivå for netto driftsresultat følges og at netto driftsresultat kun benyttes til å finansiere investeringer og bygge opp disposisjonsfond.

Forventet netto driftsresultat ved stabil tjenesteproduksjon

Dette angir hvor stort netto driftsresultat kommunen kan forvente å oppnå dersom den inntekter og kostnader utvikler seg i tråd med forutsetningene gitt av enten de historiske gjennomsnittene i celle D8 til D14 eller etter dine skjønnsmessige justeringer dersom du ha gjort slike. Tallet vises som andel av driftsinntekter.

Langsiktig minimumsnivå for netto driftsresultat

Dette angir det nettodriftsresultatet som er tilstrekkelig til å finansiere kommunens investeringer uten at kommunens gjeld som andel av inntektene øker. Dersom investeringene kan finansieres fullt ut av investeringsinntekter og låneopptak uten at gjelda som andel av kommunens inntekter øker vil dette minimumsnivået være lik null. Dette vil tilsi at kommunen vil ha en gjeldsbelastning som øker i takt med inntektsveksten og må anses som et absolutt minimum for hva som er bærekraftig på lang sikt. Modellen anbefaler ikke at man bør styre mot minimumsnivået, kun at kommunen ikke bør styre mot et netto driftsresultat som er lavere enn dette. Tallet vises som andel av driftsinntekter.

Minimumsnivå for disposisjonsfond for å håndtere rimelig risiko

Minimumsnivået for disposisjonsfond er basert på den enkelte kommunes risikoprofil. Dersom kommunen har et mindre disposisjonsfond enn det anbefalte nivået bør dette bygges opp gjennom en periode med noe høyere netto driftsresultater og avsetninger til disposisjonsfondet. Dersom deler av disposisjonsfondet er øremerket til andre formål bør modellens anbefalte minimumsnivå komme i tillegg til dette. Dersom kommunen opplever uforutsette inntektsbortfall eller kostnadsøkninger vil et slikt disposisjonsfond i alt bortsett fra de mest ekstreme tilfellene være tilstrekkelig til å dekke opp for det. Dersom deler av disposisjonsfondet benyttes i et år med slike uforutsette inntektsvikt eller kostnadsøkning, anbefales det at disposisjonsfondet bygges opp igjen når kommunen er tilbake til en normal situasjon igjen. Tallet vises som andel av driftsinntekter. Ettersom inntektene til kommunen vokser vil minimumsnivået for disposisjonsfond målt i kroner øke hvert år.

Kortsiktig minimumsnivå for netto driftsresultat for å bygge opp disposisjonsfond

Dersom din kommune har et lavere disposisjonsfond enn det anbefalte minimumsnivået bør dette bygges opp gjennom økte netto driftsresultater. I modellen har vi satt fire år som periode for å bygge opp disposisjonsfondet i slike tilfeller. Det kortsiktige minimumsnivå for netto driftsresultat består av de langsiktige minimumsnivået pluss en fjerdedel av differansen mellom faktisk disposisjonsfond og anbefalt disposisjonsfond. Dersom kommunen har et disposisjonsfond som er tilstrekkelig stort til å håndtere rimelig risiko vil det kortsiktige minimumsnivået sammenfalle med det langsiktige minimumsnivået.

Ved lavere forventet nettodriftsresultat enn beregnet risikojustert minimumsnivå for netto driftsresultat

I slike tilfeller vil tallet i cell I14 være negativt og rødt. Kommunen vil da ikke oppnå det anbefalte minimumsnivået på nettodriftsresultat og samtidig opprettholde veksten i driftsutgifter og investeringstakten, gitt modellens forutsetninger. Kommunen vil da måtte redusere veksten i driftsutgifter og/eller investeringstakten for å være på for å være på en langsiktig bærekraftig bane. Modellen gir ingen anbefalinger om hva det bør kuttes i, kun at det ikke vil være bærekraftig å fortsette med tilsvarende utgifts- og gjeldsvekst relativt til inntektsveksten som kommunen har hatt historisk eller det er lagt opp til i dine skjønnsmessige justeringer. I første figur fra venstre vises i rødt det akkumulerte merforbruket som ville blitt opparbeidet ved å kjøre med det beregnede minimumsnivået for netto driftsresultat og ikke justere kommunens utgiftsvekst. Dersom kommunen forventede netto

K.nr.	Kommune	Netto driftsresultat inkl netto bunde avsetninger i pst av driftsinntekter	Netto lånegjeld korrigert for ubunde investeringsfond i pst av driftsinntekter	Disposisjonsfond inkl. regnskapsmessig mer-/mindreforbruk i pst av driftsinntekter
101	HALDEN	2,2	104,1	5,5
104	MOSS	0,5	82,4	12,3
105	SARPSBORG	0,0	76,9	9,6
106	FREDRIKSTAD	0,9	86,7	8,8
111	HVALER	-2,0	110,1	8,7
118	AREMARK	-0,7	107,9	3,7
119	MARKER	3,9	60,8	17,6
121	RØMSKOG	-1,7	53,2	8,1
122	TRØGSTAD	-4,3	66,2	16,0
123	SPYDEBERG	-6,2	72,4	-5,1
124	ASKIM	0,3	78,0	10,7
125	EIDSBERG	0,7	71,3	8,0
127	SKIPTVEDT	3,5	30,6	8,5
128	RAKKESTAD	2,3	96,8	15,7
135	RÅDE	1,2	73,9	11,4
136	RYGGE	-1,2	86,5	6,8
137	VÅLER	-2,0	44,9	15,1
138	HOBØL	1,4	51,6	6,7
211	VESTBY	3,9	121,7	32,8
213	SKI	-0,3	126,7	8,0
214	ÅS	-2,5	95,0	8,4
215	FROGN	-2,9	143,0	6,1
216	NESODDEN	2,3	83,9	10,5
217	OPPEGÅRD	1,7	86,4	15,2
219	BÆRUM	7,3	47,5	33,0
220	ASKER	7,4	73,8	24,5
221	AURSKOG-HØLAND	2,6	87,9	10,3
226	SØRUM	-1,4	148,1	6,6
227	FET	0,4	139,7	10,5
228	RÆLINGEN	0,7	128,2	10,1
229	ENEBAKK	2,5	122,6	16,2
230	LØRENSKOG	2,9	119,7	9,2
231	SKEDSMO	0,0	64,3	10,6
233	NITTEDAL	4,0	88,0	19,2
234	GJERDRUM	2,9	88,6	31,4
235	ULLENSAKER	-0,1	146,3	5,0
236	NES	1,0	65,4	11,2
237	EIDSVOLL	0,8	96,2	19,5
238	NANNESTAD	5,3	94,6	25,6
239	HURDAL	-2,8	77,0	3,0
301	OSLO	3,5	61,3	10,5
402	KONGSVINGER	2,2	91,5	15,6
403	HAMAR	1,7	85,1	15,3
412	RINGSAKER	-1,2	93,2	20,5

K.nr.	Kommune	Netto driftsresultat inkl netto bunde avsetninger i pst av driftsinntekter	Netto lånegjeld korrigert for ubunde investeringsfond i pst av driftsinntekter	Disposisjonsfond inkl. regnskapsmessig mer-/mindreforbruk i pst av driftsinntekter
415	LØTEN	2,6	67,2	27,5
417	STANGE	0,7	74,7	20,0
418	NORD-ODAL	-2,7	109,8	0,7
419	SØR-ODAL	-0,5	106,1	10,8
420	EIDSKOG	-0,7	74,2	8,7
423	GRUE	0,7	82,2	3,5
425	ÅSNES	-0,9	77,2	5,8
426	VÅLER	-0,6	64,5	8,3
427	ELVERUM	0,6	117,6	1,1
428	TRYSIL	-0,3	82,1	24,1
429	ÅMOT	0,4	89,7	-1,3
430	STOR-ELVDAL	1,9	56,0	23,2
432	RENDALEN	5,4	56,6	48,0
434	ENGERDAL	-5,6	56,7	21,0
436	TOLGA	0,5	70,2	14,4
437	TYNSET	0,0	69,5	10,1
438	ALVDAL	-1,5	88,3	10,9
439	FOLLDAL	0,8	64,0	7,1
441	OS	1,6	80,5	14,4
501	LILLEHAMMER	-1,3	112,1	5,6
502	GJØVIK	1,3	46,2	16,3
511	DOVRE	0,2	63,4	2,0
512	LESJA	2,3	90,9	9,9
513	SKJÅK	4,0	47,6	12,0
514	LOM	2,1	80,6	13,7
515	VÅGÅ	1,9	73,3	12,6
516	NORD-FRON	-2,2	75,5	7,9
517	SEL	1,5	69,4	11,4
519	SØR-FRON	2,6	50,3	10,8
520	RINGEBU	2,2	103,6	17,0
521	ØYER	1,2	102,0	10,3
522	GAUSDAL	-1,6	104,0	9,2
528	ØSTRE TOTEN	2,4	106,1	9,8
529	VESTRE TOTEN	0,3	129,4	6,8
532	JEVNAKER	1,1	86,7	10,1
533	LUNNER	-1,3	109,3	3,0
534	GRAN	0,0	71,2	7,4
536	SØNDRE LAND	-0,9	48,0	12,1
538	NORDRE LAND	1,6	53,5	10,3
540	SØR-AURDAL	3,2	82,7	12,8
541	ETNEDAL	0,5	45,1	25,1
542	NORD-AURDAL	3,3	73,6	25,6
543	VESTRE SLIDRE	6,3	50,9	23,6
544	ØYSTRE SLIDRE	0,7	92,5	18,1

K.nr.	Kommune	Netto driftsresultat inkl netto bunde avsetninger i pst av driftsinntekter	Netto lånegjeld korrigert for ubunde investeringsfond i pst av driftsinntekter	Disposisjonsfond inkl. regnskapsmessig mer-/mindreforbruk i pst av driftsinntekter
545	VANG	2,1	74,5	12,0
602	DRAMMEN	2,2	103,4	23,0
604	KONGSBERG	1,5	77,2	5,2
605	RINGERIKE	1,9	86,7	10,3
612	HOLE	0,8	61,8	9,2
615	FLÅ	2,0	73,0	11,8
616	NES	-2,0	69,3	0,5
617	GOL	-3,0	73,0	12,9
618	HEMSEDAL	1,5	54,9	23,3
619	ÅL	2,1	66,4	14,0
620	HOL	0,0	62,5	8,7
621	SIGDAL	0,4	41,4	15,6
622	KRØDSHERAD	4,7	87,8	33,9
623	MODUM	0,9	45,8	6,1
624	ØVRE EIKER	1,5	69,9	6,3
625	NEDRE EIKER	0,8	93,0	6,2
626	LIER	2,0	96,1	9,3
627	RØYKEN	0,7	27,3	6,3
628	HURUM	-1,7	90,0	5,1
631	FLESBERG	-1,4	138,1	2,8
632	ROLLAG	0,5	43,9	8,3
633	NORE OG UVDAL	-1,6	32,2	7,2
701	HORTEN	1,9	92,9	10,8
704	TØNSBERG	0,5	79,7	5,2
710	SANDEFJORD (fra 1.1.2018)	4,4	6,9	18,8
711	SVELVIK	-0,8	92,1	2,9
712	LARVIK (fra 1.1.2018)	3,4	82,2	9,0
713	SANDE	4,8	85,6	17,2
715	HOLMESTRAND (fra 1.1.2018)	-1,9	81,9	11,1
716	RE	1,1	95,4	6,6
729	FÆRDER (fra 1.1.2018)	0,6	101,3	13,4
805	PORSGRUNN	2,0	90,2	6,6
806	SKIEN	1,1	78,6	12,5
807	NOTODDEN	1,6	102,6	7,8
811	SILJAN	3,3	40,8	24,8
814	BAMBLE	3,5	61,5	18,0
815	KRAGERØ	0,3	109,3	4,3
817	DRANGEDAL	-1,2	112,1	5,8
819	NOME	-0,7	82,4	0,7
821	BØ	-3,0	80,1	0,7
822	SAUHERAD	0,4	84,3	4,9
826	TINN	1,6	49,6	13,8
827	HJARTDAL	15,8	68,7	27,2
828	SELJORD	1,2	70,1	4,8

K.nr.	Kommune	Netto driftsresultat inkl netto bunde avsetninger i pst av driftsinntekter	Netto lånegjeld korrigert for ubunde investeringsfond i pst av driftsinntekter	Disposisjonsfond inkl. regnskapsmessig mer-/mindreforbruk i pst av driftsinntekter
829	KVITSEID	-1,5	48,3	5,6
830	NISSEDAL	-3,2	97,4	4,1
831	FYRESDAL	-1,0	25,2	3,8
833	TOKKE	-0,1	44,4	9,9
834	VINJE	2,5	91,4	8,4
901	RISØR	-0,7	95,2	9,7
904	GRIMSTAD	-0,1	63,2	10,5
906	ARENDAL	-0,2	101,7	4,4
911	GJERSTAD	-0,1	112,0	13,6
912	VEGÅRSHEI	-2,1	81,4	4,9
914	TVEDESTRAND	-1,2	88,4	2,8
919	FROLAND	-1,7	108,1	4,1
926	LILLESAND	1,0	127,9	4,9
928	BIRKENES	0,1	84,8	7,5
929	ÅMLI	2,5	76,8	18,2
935	IVELAND	1,2	38,8	26,0
937	EVJE OG HORNNES	-0,2	69,5	12,8
938	BYGLAND	-5,3	74,8	22,6
940	VALLE	1,6	64,1	20,3
941	BYKLE	5,9	34,3	39,4
1001	KRISTIANSAND	1,7	93,1	14,9
1002	MANDAL	-1,4	77,5	12,8
1003	FARSUND	0,1	82,7	12,9
1004	FLEKKEFJORD	0,5	75,5	9,7
1014	VENNESLA	0,9	59,1	17,7
1017	SONGDALEN	2,5	69,7	17,0
1018	SØGNE	1,6	65,7	18,3
1021	MARNARDAL	0,1	37,8	17,7
1026	ÅSERAL	7,9	-6,2	41,8
1027	AUDNEDAL	-2,7	-7,2	24,8
1029	LINDESNES	-2,2	85,5	9,8
1032	LYNGDAL	-4,4	119,4	4,3
1034	HÆGEBOSTAD	-2,1	70,1	7,6
1037	KVINESDAL	2,4	61,7	16,3
1046	SIRDAL	0,3	62,3	26,0
1101	EIGERSUND	2,4	72,1	15,6
1102	SANDNES	0,4	94,8	20,1
1103	STAVANGER	7,8	71,2	21,0
1106	HAUGESUND	4,9	70,7	12,0
1111	SOKNDAL	4,7	48,1	18,7
1112	LUND	-1,9	74,7	4,4
1114	BJERKREIM	-2,1	38,4	11,2
1119	HÅ	3,1	80,4	18,0
1120	KLEPP	4,1	60,6	12,8

K.nr.	Kommune	Netto driftsresultat inkl netto bunde avsetninger i pst av driftsinntekter	Netto lånegjeld korrigert for ubunde investeringsfond i pst av driftsinntekter	Disposisjonsfond inkl. regnskapsmessig mer-/mindreforbruk i pst av driftsinntekter
1121	TIME	1,7	91,4	5,7
1122	GJESDAL	1,3	95,0	9,8
1124	SOLA	4,9	91,5	11,6
1127	RANDABERG	0,5	121,6	7,5
1129	FORSAND	8,3	40,6	44,6
1130	STRAND	0,3	91,9	12,5
1133	HJELMELAND	1,8	69,5	12,1
1134	SULDAL	7,3	35,6	35,0
1135	SAUDA	5,7	80,9	14,5
1141	FINNØY	-0,4	83,9	20,4
1142	RENNESØY	3,6	107,8	12,4
1144	KVITSØY	1,1	54,6	29,7
1145	BOKN	7,2	51,8	34,8
1146	TYSVÆR	5,2	91,4	23,7
1149	KARMØY	4,4	53,1	14,6
1151	UTSIRA	6,8	60,5	19,7
1160	VINDAFJORD (ny)	1,1	60,6	10,2
1201	BERGEN	3,3	68,5	12,4
1211	ETNE	-0,1	68,3	15,4
1216	SVEIO	1,7	68,5	19,6
1219	BØMLO	0,1	88,7	8,3
1221	STORD	2,5	122,1	3,3
1222	FITJAR	2,1	72,5	14,1
1223	TYSNES	1,8	65,9	21,5
1224	KVINNHHERAD	6,6	106,1	21,0
1227	JONDAL	-0,3	72,8	17,6
1228	ODDA	0,9	66,4	5,3
1231	ULLENSVANG	-2,1	50,3	6,0
1232	EIDFJORD	0,6	57,6	24,9
1233	ULVIK	0,1	94,5	7,3
1234	GRANVIN	-2,8	61,0	13,9
1235	VOSS	-1,8	57,7	4,0
1238	KVAM	1,0	120,4	8,0
1241	FUSA	-7,9	103,0	0,8
1242	SAMNANGER	0,8	97,5	4,3
1243	OS	5,1	114,9	26,8
1244	AUSTEVOLL	1,7	115,4	16,2
1245	SUND	-2,4	116,2	10,5
1246	FJELL	-3,3	94,8	0,6
1247	ASKØY	0,1	123,5	6,0
1251	VAKSDAL	2,9	81,7	18,6
1252	MODALEN	3,5	10,1	17,0
1253	OSTERØY	-0,6	76,3	4,8
1256	MELAND	-1,9	108,0	2,2

K.nr.	Kommune	Netto driftsresultat inkl netto bunde avsetninger i pst av driftsinntekter	Netto lånegjeld korrigert for ubunde investeringsfond i pst av driftsinntekter	Disposisjonsfond inkl. regnskapsmessig mer-/mindreforbruk i pst av driftsinntekter
1259	ØYGARDEN	-5,5	90,3	6,9
1260	RADØY	-2,9	64,3	5,8
1263	LINDÅS	0,9	95,3	15,5
1264	AUSTRHEIM	1,6	88,8	0,1
1265	FEDJE	-1,7	36,4	5,6
1266	MASFJORDEN	1,1	30,3	23,9
1401	FLORA	-0,6	128,7	2,9
1411	GULEN	6,8	48,3	25,2
1412	SOLUND	1,3	78,2	20,1
1413	HYLLESTAD	0,7	100,9	9,1
1416	HØYANGER	0,4	94,9	6,3
1417	VIK	2,6	89,9	10,0
1418	BALESTRAND	0,0	46,4	5,7
1419	LEIKANGER	-7,4	64,1	4,3
1420	SOGNDAL	-2,3	63,7	10,5
1421	AURLAND	1,1	55,1	23,9
1422	LÆRDAL	3,6	103,4	4,1
1424	ÅRDAL	-0,1	68,5	4,5
1426	LUSTER	2,8	67,8	17,9
1428	ASKVOLL	-0,7	78,1	11,3
1429	FJALER	-1,7	79,1	6,1
1430	GAULAR	-0,1	65,9	4,8
1431	JØLSTER	-0,9	91,1	2,9
1432	FØRDE	3,3	92,3	8,5
1433	NAUSTDAL	0,8	131,3	1,5
1438	BREMANGER	2,9	73,2	-1,4
1439	VÅGSØY	1,3	120,4	4,0
1441	SELJE	3,7	96,2	17,1
1443	EID	1,6	117,2	6,9
1444	HORNINDAL	-0,2	112,2	5,1
1445	GLOPPEN	-2,2	114,1	0,2
1449	STRYN	-2,1	79,1	6,7
1502	MOLDE	-0,9	140,7	6,0
1504	ÅLESUND	-1,4	92,2	-0,3
1505	KRISTIANSUND (ny)	0,7	123,1	0,7
1511	VANYLVEN	-5,1	67,9	11,4
1514	SANDE	-0,6	80,2	-1,1
1515	HERØY	1,4	107,6	8,3
1516	ULSTEIN	0,6	180,3	6,3
1517	HAREID	0,7	109,1	2,9
1519	VOLDA	-6,6	119,3	6,7
1520	ØRSTA	0,2	110,5	9,8
1523	ØRSKOG	-5,6	156,8	-2,5
1524	NORDDAL	0,2	105,8	-1,8

K.nr.	Kommune	Netto driftsresultat inkl netto bunde avsetninger i pst av driftsinntekter	Netto lånegjeld korrigert for ubunde investeringsfond i pst av driftsinntekter	Disposisjonsfond inkl. regnskapsmessig mer-/mindreforbruk i pst av driftsinntekter
1525	STRANDA	2,6	155,8	12,0
1526	STORDAL	-4,0	111,0	4,1
1528	SYKKYLVEN	-1,1	92,7	4,5
1529	SKODJE	-1,2	85,8	10,7
1531	SULA	0,8	110,0	13,9
1532	GISKE	-0,6	126,6	-1,8
1534	HARAM	-0,4	76,2	4,0
1535	VESTNES	-0,1	88,5	3,0
1539	RAUMA	-1,2	92,2	2,0
1543	NESSET	1,5	114,4	8,4
1545	MIDSUND	-1,3	106,6	3,6
1546	SANDØY	-4,7	127,3	19,2
1547	AUKRA	26,7	58,9	107,5
1548	FRÆNA	-0,1	83,4	8,5
1551	EIDE	-2,3	91,5	-0,9
1554	AVERØY	-0,1	92,9	5,6
1557	GJEMNES	0,2	68,3	14,2
1560	TINGVOLL	-1,2	95,1	11,6
1563	SUNNDAL	-3,6	65,4	17,5
1566	SURNADAL	-2,7	65,3	2,9
1571	HALSA	-6,7	80,7	9,2
1573	SMØLA	-0,4	94,6	19,6
1576	AURE (nye)	-1,4	67,7	10,7
1804	BODØ	1,0	107,0	7,8
1805	NARVIK	0,8	113,7	5,2
1811	BINDAL	4,1	79,1	36,4
1812	SØMNA	0,0	63,5	14,8
1813	BRØNNØY	0,9	85,4	7,6
1815	VEGA	-0,5	136,5	6,0
1816	VEVELSTAD	11,1	50,4	34,5
1818	HERØY	-0,4	114,2	37,2
1820	ALSTAHAUG	-1,5	122,2	5,0
1822	LEIRFJORD	-0,3	62,0	7,5
1824	VEFSN	0,0	92,2	13,8
1825	GRANE	1,7	54,6	8,4
1826	HATTFJELLDAL	4,8	35,7	23,0
1827	DØNNA	-1,3	99,3	19,0
1828	NESNA		IKKE RAPPORTERT TALL	
1832	HEMNES	3,6	91,2	8,9
1833	RANA	4,5	69,8	20,4
1834	LURØY	10,2	26,5	50,9
1835	TRÆNA		IKKE RAPPORTERT TALL	
1836	RØDØY	3,8	70,9	24,5
1837	MELØY	2,1	78,3	7,9

K.nr.	Kommune	Netto driftsresultat inkl netto bunde avsetninger i pst av driftsinntekter	Netto lånegjeld korrigert for ubunde investeringsfond i pst av driftsinntekter	Disposisjonsfond inkl. regnskapsmessig mer-/mindreforbruk i pst av driftsinntekter
1838	GILDESKÅL	3,9	4,0	13,0
1839	BEIARN	5,8	-49,7	21,7
1840	SALTDAL	-0,3	62,4	0,4
1841	FAUSKE	-4,8	142,9	-6,8
1845	SJØRFOLD	0,8	52,3	2,4
1848	STEIGEN	0,6	90,4	1,4
1849	HAMARØY	-0,8	43,5	-5,6
1850	TYSFJORD	-1,9	49,9	-23,4
1851	LØDINGEN	-6,5	110,5	-5,1
1852	TJELDSUND	3,3	99,4	11,0
1853	EVENES		IKKE RAPPORTERT TALL	
1854	BALLANGEN	1,1	64,3	2,2
1856	RØST	0,0	67,7	18,3
1857	VÆRØY	-2,4	54,2	2,2
1859	FLAKSTAD	3,9	49,7	15,9
1860	VESTVÅGØY	-1,3	73,2	3,2
1865	VÅGAN	-1,4	114,2	10,7
1866	HADSEL	0,7	123,0	4,4
1867	BØ	-2,2	90,0	2,3
1868	ØKSNES	-0,2	91,1	7,7
1870	SORTLAND	0,5	81,3	11,3
1871	ANDØY	-0,3	62,8	3,9
1874	MOSKENES	-9,5	78,0	-29,5
1902	TROMSØ	-2,5	123,5	1,2
1903	HARSTAD	0,4	116,4	13,3
1911	KVÆFJORD	1,6	53,7	13,9
1913	SKÅNLAND	-3,0	102,5	12,0
1917	IBESTAD	-12,8	111,8	7,7
1919	GRATANGEN	-2,5	60,0	7,6
1920	LAVANGEN	-6,1	74,7	11,8
1922	BARDU	-2,1	77,0	3,3
1923	SALANGEN	0,5	80,4	10,7
1924	MÅLSELV	1,0	100,7	5,1
1925	SJØRREISA	-3,2	88,2	2,1
1926	DYRØY	-6,8	89,3	4,1
1927	TRANØY	-10,6	70,1	-3,5
1928	TORSKEN	-2,8	69,6	7,9
1929	BERG	-10,4	84,5	3,1
1931	LENVIK	-1,1	96,1	3,3
1933	BALSFJORD	-1,7	81,1	5,9
1936	KARLSØY	-1,0	80,0	20,4
1938	LYNGEN	1,1	163,3	10,4
1939	STORFJORD	-5,1	119,6	4,3
1940	KÅFJORD	-4,9	123,2	-2,8

K.nr.	Kommune	Netto driftsresultat inkl netto bunde avsetninger i pst av driftsinntekter	Netto lånegjeld korrigert for ubunde investeringsfond i pst av driftsinntekter	Disposisjonsfond inkl. regnskapsmessig mer-/mindreforbruk i pst av driftsinntekter
1941	SKJERVØY	-0,7	97,4	16,8
1942	NORDREISA	-3,2	83,3	4,0
1943	KVÆNANGEN	-0,6	113,0	12,4
2002	VARDØ	-1,4	122,8	21,5
2003	VADSØ	-1,5	155,4	7,4
2004	HAMMERFEST	3,0	165,3	8,8
2011	KAUTOKEINO	5,0	61,7	12,6
2012	ALTA	-0,3	103,9	3,4
2014	LOPPA	-1,5	14,9	22,3
2015	HASVIK	-1,1	32,7	26,3
2017	KVALSUND	-4,4	66,8	15,6
2018	MÅSØY	4,6	64,9	26,6
2019	NORDKAPP	2,9	96,6	15,7
2020	PORSANGER	-1,1	61,6	-4,4
2021	KARASJOK	0,4	54,3	-4,2
2022	LEBESBY	5,1	90,0	22,2
2023	GAMVIK	-2,1	81,9	0,6
2024	BERLEVÅG	-1,3	163,3	18,9
2025	DEATNU-TANA	0,4	126,1	2,5
2027	NESSEBY	2,8	72,0	20,1
2028	BÅTSFJORD	2,8	92,6	13,4
2030	SØR-VARANGER	1,9	132,5	6,2
5001	TRONDHEIM	3,5	59,6	11,2
5004	STEINKJER	0,3	110,5	10,4
5005	NAMSOS	1,4	73,7	12,9
5011	HEMNE	-3,3	47,5	9,1
5012	SNILLFJORD	-8,9	87,9	9,7
5013	HITRA	-1,5	133,4	13,6
5014	FRØYA	-4,6	129,2	14,4
5015	ØRLAND	-0,9	156,8	3,9
5016	AGDENES	2,4	49,6	23,5
5017	BJUGN	1,5	125,5	11,5
5018	ÅFJORD	3,7	96,4	18,6
5019	ROAN	5,9	69,5	11,0
5020	OSEN	5,4	72,9	22,5
5021	OPPDAL	2,6	28,9	15,1
5022	RENNEBU	4,2	73,3	13,8
5023	MELDAL	2,8	57,7	15,0
5024	ORKDAL	1,6	121,5	17,1
5025	RØROS	0,2	85,1	5,0
5026	HOLTÅLEN	-0,4	115,2	10,5
5027	MIDTRE GAULDAL	0,0	80,3	5,5
5028	MELHUS	2,9	87,4	14,4
5029	SKAUN	-0,1	110,4	20,6

K.nr.	Kommune	Netto driftsresultat inkl netto bunde avsetninger i pst av driftsinntekter	Netto lånegjeld korrigert for ubunde investeringsfond i pst av driftsinntekter	Disposisjonsfond inkl. regnskapsmessig mer-/mindreforbruk i pst av driftsinntekter
5030	KLÆBU	0,6	120,8	5,8
5031	MALVIK	-0,2	110,9	7,5
5032	SELBU	1,4	86,4	9,0
5033	TYDAL	2,8	38,7	17,2
5034	MERÅKER	3,1	72,1	16,2
5035	STJØRDAL	2,3	100,6	9,8
5036	FROSTA	-0,9	78,1	1,9
5037	LEVANGER	-0,9	136,8	4,3
5038	VERDAL	0,2	102,5	5,0
5039	VERRAN	0,7	115,9	5,7
5040	NAMDALSEID	0,6	145,0	11,7
5041	SNÅSA	1,7	82,0	10,3
5042	LIERNE	-0,2	72,5	8,2
5043	RØYRVIK	-2,3	100,2	1,6
5044	NAMSSKOGAN	-3,7	74,5	23,4
5045	GRONG	1,6	106,4	17,3
5046	HØYLANDET	-0,2	82,7	12,0
5047	OVERHALLA	0,9	111,7	18,5
5048	FOSNES	1,9	111,3	14,8
5049	FLATANGER	-4,3	82,2	9,5
5050	VIKNA	-1,1	110,1	13,6
5051	NÆRØY	1,6	101,7	30,9
5052	LEKA	-4,1	59,4	30,9
5053	INDERØY	2,3	90,8	9,5
5054	INDRE FOSEN	-0,2	125,2	4,1
5061	RINDAL	0,1	66,2	11,7
Landet		1,8	82,4	11,8

Veiledning/forklaring

Modell for synliggjøring av kommunens prioritering av ressursbruk – hensyntatt kommunens utgiftsbehov og frie disponible inntekter

Gjennom KOSTRA har kommunene data til både å kunne se utviklingen i egen kommune over tid og sammenligne seg med andre kommuner. KOSTRA er bygget opp slik at tallmaterialet direkte kan benyttes til sammenligninger av:

- **Produktivitet** (ressursbruk sammenholdt med tjenesteproduksjon)
- **Prioritering** (ressursbruk sammenholdt med brukergrupper)
- **Dekningsgrader** (Tjenesteproduksjon sammenholdt med brukergrupper)

Kommunene er i tillegg delt inn i 16 ulike grupper ut fra kommunenes inntektsnivå, utgiftsbehov og folkemengde. Kommunene har dermed muligheten til å sammenligne egne resultater med en gruppe av kommuner som har likhetstrekk med egen kommune.

Når en kommune skal vurdere utviklingen over tid for egen kommune og sammenligne seg med andre kommuner er det viktig å ta hensyn til at:

- Kommuner har forskjellig inntektsgrunnlag, hvilket betyr at de ikke kan bruke like mye ressurser (penger) til de kommunale tjenestene. Kommunene med de høyeste inntektene kan gjennomgående ha bedre tjenestetilbud enn kommunene med de laveste inntektene.
- Kommunene er forskjellige med hensyn til befolknings sammensetning, andre sosiodemografiske forhold og bosettingsmønster som påvirker kommunenes forventede ressursbruk eller utgiftsbehov. En kommune med mange barn/unge i grunnskolealder må nødvendigvis forventes å bruke mer penger på grunnskole enn en kommune med få innbyggere i denne aldersgruppen.

For at kommuner også skal kunne foreta sammenligninger der også ulikheter i *utgiftsbehov og inntekter* blir ivare tatt på en mer eksplisitt måte enn i KOSTRA har KS oppdatert regnearkmodellen som kan brukes til dette. Hovedmodellen er laget med utgangspunkt i konserntallene¹ i KOSTRA for regnskapsårene 2017, 2018 og 2019. Gjennom modellen beregnes nivået på kommunens frie disponible inntekter og hvordan kommunen har prioritert å bruke disse, når det tas hensyn til kommunens utgiftsbehov for alle årene.

¹ Konserntall omfatter Kommunen, kommunale foretak og kommunens andel i Interkommunale selskap

I modellen for 2017 – 2019 beregnes kommunens utgiftsbehov med utgangspunkt i delkostnadsnøkler fra inntektssystemet (utgiftsutjevningen), men med bruk av kriteriedata fra det aktuelle regnskapsår. Dette betyr at for regnskapsåret 2019 er det kriteriedata fra inntektssystemet for 2020 som benyttes.

I tillegg til hovedmodellen er det laget tilleggsmodeller for hvert av regnskapsårene 2017, 2018 og 2019, der kommunen kan sammenligne seg med inntil 3 andre kommuner.

Nærmere om modellen

Modellen består av 7 diagrammer, der alle tallstørrelser presenteres i kroner per innbygger og er sammenlignet med landsgjennomsnittet:

- Diagram 1 – Kommunens egne rapporterte data til Kostra
- Diagram 2 – Kommunens delkostnadsnøkler og hovedkostnadsnøkkel i inntektssystemet
- Diagram 3 og 4 – Er en sammenkobling av informasjon fra diagram 1 og 2. Viser kommunens frie inntekter korrigert for utgiftsbehov og hvordan kommunen har prioritert bruken av disse
- Diagram 5 – 7 – Viser kommunen prioritering av ressursbruk når det også tas hensyn til inntektsnivå i tillegg til utgiftsbehovet.

På denne måte kan kommunen få en synliggjøring av og et drøftingsgrunnlag for hvordan kommunen prioriterer sin ressursbruk.

Modellen må imidlertid ikke brukes som en fasit for hvordan kommunen skal prioritere sine ressurser til de ulike tjenestene. Slik fasit finnes ikke!

Det er kommunestyrene som prioriterer ressursene ut fra sin lokale kunnskap og sine lokale behov. Modellen inneholder heller ikke informasjon om tjenestekvalitet. Den enkelte kommune bør derfor ved bruk av modellen vurdere å supplere illustrasjonene av ressursbruk med egen informasjon om tjenestekvalitet.

Det antas at modellen kan være et hjelpemiddel i analyse og budsjettarbeid.

Videre antas det at tilleggsmodellen kan være nyttig for å synliggjøre likheter/ulikheter i ressursbruk og prioriteringer mellom kommuner.

Modellens begrensninger

Data for den enkelte kommune er hentet fra KOSTRA (konserntall). Dette betyr at dersom det er unøyaktigheter i KOSTRA-rapporteringen vil dette gi utslag i de illustrasjonene som presenteres i modellene KS har laget.

I tillegg vil denne type modeller alltid ha en iboende usikkerhet knyttet til beregningsmetoder, tallgrunnlag etc. Dette vil særlig gjøre seg utslag for de små kommunene, hvor små avvik kan gi store utslag per innbygger. Små kommuner må derfor bruke modellen med større forsiktighet enn for mellomstore og store kommuner.

Uansett kommunestørrelse antas det at modellen også kan brukes i arbeidet med å forbedre regnskapsføring og innrapportering av data til KOSTRA.

Valg, forutsetninger og definisjoner som er lagt til grunn i modellen

Korrigerte frie disponible inntekter:

Det tas utgangspunkt i frie disponible inntekter i budsjettskjema 1 A. Disse inntektene korrigeres for:

- ulikheter i utgiftsbehov,
- arbeidsgiveravgift og pensjon,
- elever i statlige/private skoler, vertskommunetilskudd PU og statlige forsøksordninger som gjelder enkeltkommuner

Etter disse korreksjonene får man en inntekt som KS har definert som *korrigerte frie disponible inntekter*. Denne inntekten tilsvarer også det kommunen har anvendt til netto driftsutgifter for tjenestene (korrigert for utgiftsbehov, pensjon, arbeidsgiveravgift m.m), netto renteutgifter og avdrag og netto driftsresultat.

Forskjeller i korrigerte frie disponible inntekter skal dermed gjenspeile at de ulike kommunene har forskjellige muligheter til å yte det samme tjenestetilbudet.

Utgiftsbehov:

Ulik befolkningssammensetning, sosiodemografiske forhold og bosettingsmønster gjør at kommuner har ulikt utgiftsbehov med hensyn på å gi et likeverdig tjenestetilbud.

Kommunene kompenseres/trekkes for slike kostnadsforskjeller for dette gjennom inntektssystemets kostnadsnøkler. Disse kostnadsnøklerne er også brukt i modellen KS

har utviklet for å ivareta forskjeller i utgiftsbehov i kommunene. I beregningen av utgiftsbehovet benyttes kriteriedata som er mest mulig representative for aktuelle regnskapsår. Det betyr at for eksempel at regnskapsåret 2019 er kriteriedata fra inntektssystemet 2020 benyttet for å beregne utgiftsbehovet, da disse kriteriedataene i det vesentlige er basert på observasjoner fra 2019.

I kostnadsnøkler fra nytt inntektssystem er i tillegg, både for de enkelte tjenesteområdene og samlet, effekten av gradert basis ikke inkludert. Det betyr at det brukes kostnadsnøkler der alle kommuner har fullt basistilskudd. Med andre ord korrigeres for faktiske smådriftsulemper, uavhengig av om de er «frivillige» eller ikke.

I beregning av utgiftsbehovet for grunnskole korrigeres det i tillegg for elever i private og statlige skoler. I beregning av utgiftsbehovet innen pleie- og omsorg er tatt hensyn til eventuelle vertskommunetilskudd innen PU, samt forsøksordningen for statlig finansiering av omsorgstjenester i 6 kommuner. Innen barnevern er det korrigeret for statlig forsøksordning i 3 kommuner.

Arbeidsgiveravgift og pensjonsutgifter:

I modellen er ressursbruken på tjenesteområdene korrigeret for forskjeller i pensjonsutgifter og arbeidsgiveravgift. Dette har sammenheng med at:

- **arbeidsgiveravgiften** er et distriktpolitisk virkemiddel som varierer ut fra hvor kommunen befinner seg i landet, og påvirker kommunenes ressursbruk til de ulike tjenestene.
- **pensjonsutgiftene** omfatter pensjonsopptjening for både nåværende og tidligere arbeidstakere i kommunen. Pensjonsutgifter kan dermed ikke knyttes direkte til dagens aktivitetsnivå i kommunens ulike tjenesteområder.

Forskjeller i arbeidsgiveravgift og pensjonsutgifter tas i stedet hensyn til ved beregning av kommunenes frie disponible inntekter.

Bruerveiledning til selve modellen – de enkelte arkfanene

Diagram - 'Inngang' – Her skal den enkelte kommune angi sitt kommunenummer

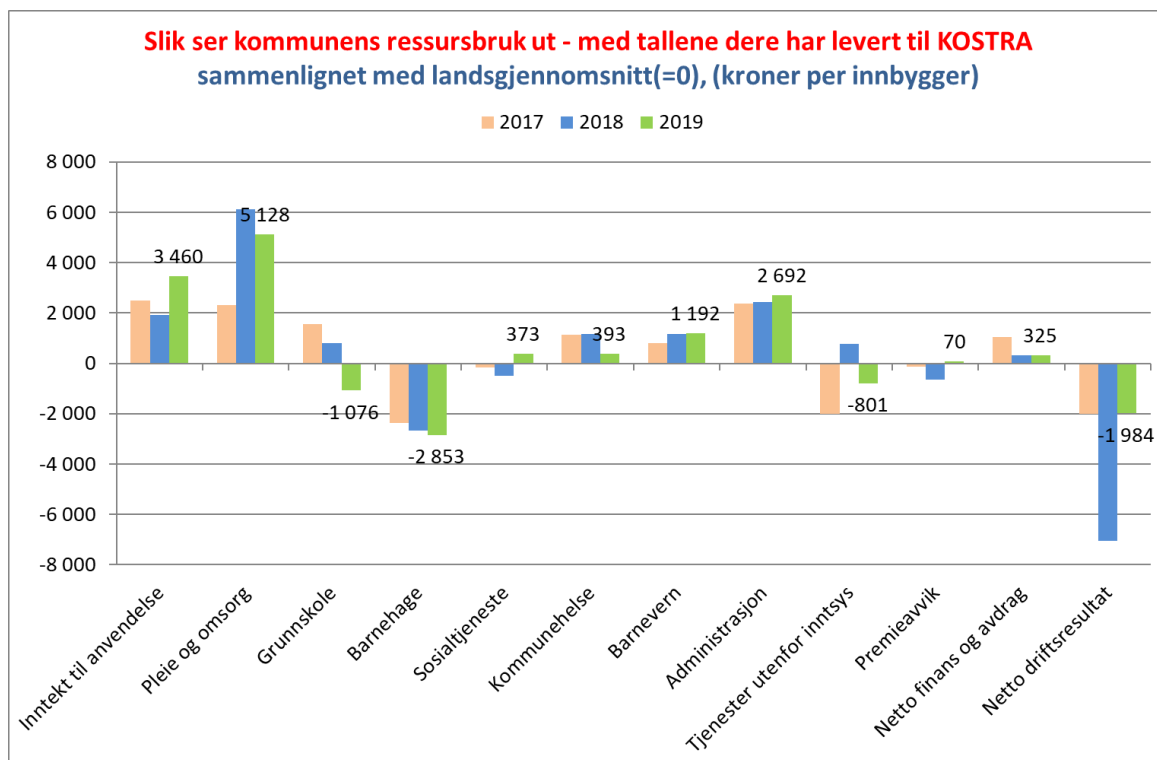
DISPONIBEL INNTEKT OG KOMMUNENS PRIORITERINGER

Kommune **2130 EKSEMPELKOMMUNE**

I modellene som er tilrettelagt for sammenligning med andre kommuner må eventuelt kommunenummer til de kommuner (inntil 3) man ønsker å sammenligne seg med legges inn.

Det anbefales kommunene ser på egne tall for utviklingen fra 2017 til 2019 for egen kommune, før en benytter modellene hvor man kan sammenligne seg med andre.

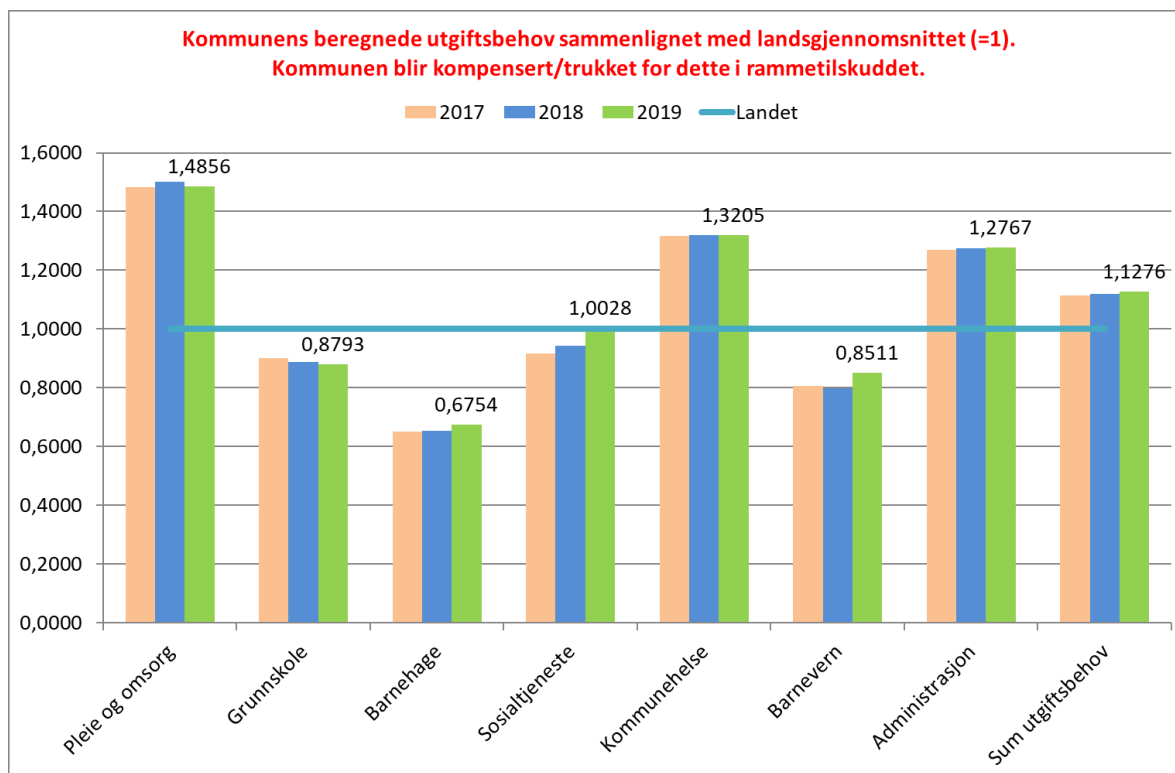
Diagram - '1. Kostratall' – I dette diagrammet fremstilles kommunens ressursbruk hentet direkte fra KOSTRA (konserntall), og da som avvik fra landsgjennomsnittet (=0) per innbygger.

Første søyle 'Inntekt til anvendelse' er summen av øvrige søyler, og viser om kommunen samlet sett har mer eller mindre inntekter (korrigerede frie inntekter) per innbygger som de kan bruke.

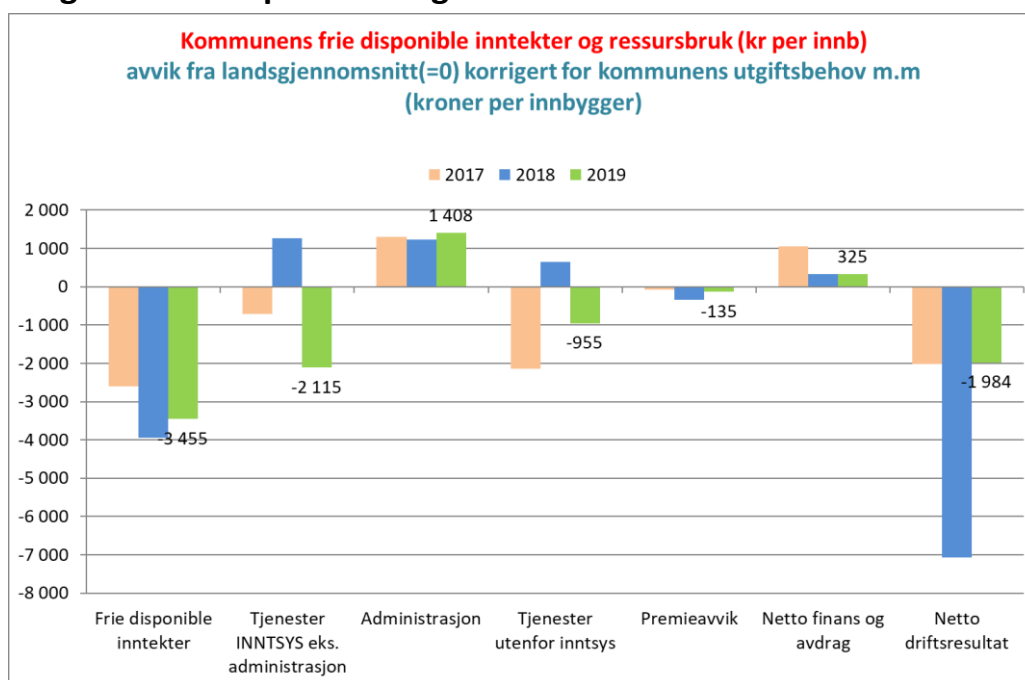
Diagram - '2. Inntektssystemet kostnadsnøkler' – Viser kommunens beregnede utgiftsbehov etter delkostnadsnøklerne i inntektssystemet. I tillegg vises samlet utgiftsbehov som er en sammenvekting av de ulike delkostnadsnøklerne. I delkostnadsnøklerne benyttes kriteriedata med observasjoner fra det aktuelle regnskapsår. Dette betyr for eksempel at for regnskapsåret 2019 er det i praksis kriteriedata hentet fra inntektssystemet for 2020 som benyttes.

Beregningen av indeks både i delkostnadsnøklerne og for samlet utgiftsbehov som benyttes i modellen tar utgangspunkt i fullt basistilskudd til alle kommuner som kompensasjon for smådriftsulemper. Med andre ord skiller det ikke mellom frivillige og ufrivillige smådriftsulemper slik det gjøres i inntektssystemet for kommunene. Indeksen for samlet utgiftsbehov avviker derfor noe fra samlet indeks i utgiftsutjevningen i Grønt Hefte.

TO DIAGRAMMER SOM VISER KOMMUNENS KORRIGERTE FRIE DISPONIBLE INNTEKT OG HVORDAN DENNE ER PRIORITERT BRUKT NÅR DET TAS HENSYN TIL KOMMUNENS UTGIFTSBEHOV

Diagram - '3. Disp inntekt og ressursbruk'

Diagrammet illustrerer:

- a) kommunens korrigerede frie disponible inntekt per innbygger sammenlignet med landsgjennomsnittet (=0) når det er *korrigeret for kommunens utgiftsbehov, arbeidsgiveravgift og pensjonsutgifter*.

Forskjeller i korrigerede frie disponible inntekter skal dermed gjenspeile at kommunene har forskjellig inntektsgrunnlag, og dermed ikke kan bruke like mye ressurser (penger) til de kommunale tjenestene.

Frie disponible inntekter > 0 innebærer at kommunens frie disponible inntekter per innbygger er høyere enn landsgjennomsnittet når det tas hensyn til utgiftsbehovet, dvs. kommunen kan bruke mer ressurser til sine tjenester.

Og motsatt dersom **korrigerede frie disponible inntekter er <0** kan kommunen samlet bruke mindre ressurser enn landsgjennomsnittet.

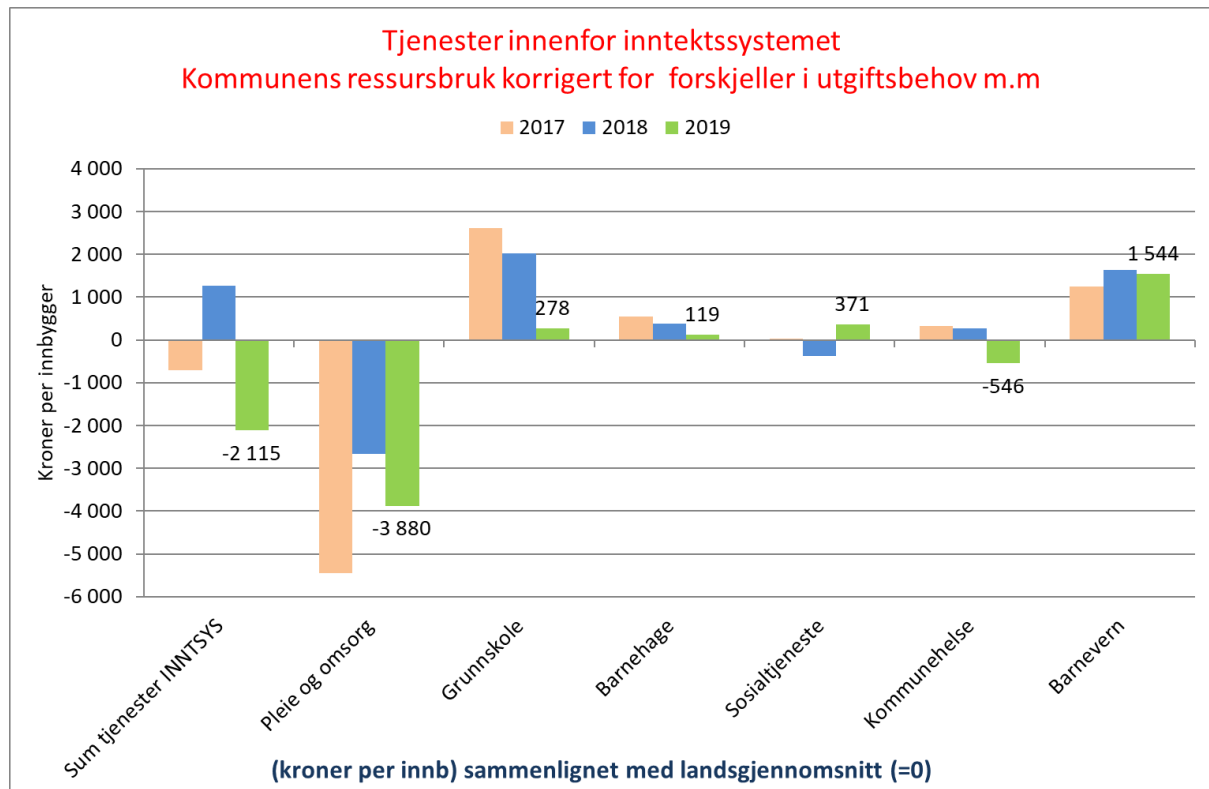
- b) Hvordan kommunen har anvendt sine korrigerede frie disponible inntekter sammenlignet med landsgjennomsnittet, fordelt på følgende områder:
- tjenestesektorene som inngår i inntektssystemet,
 - administrasjon,
 - øvrige tjenesteområder,
 - premieavvik,
 - netto finans og avdrag,
 - netto driftsresultat

Ved å sammenholde 2017, 2018 og 2019 vil en se hvordan kommunens inntekter og prioritering av ressursbruk har utviklet seg sammenlignet med landssnittet i denne perioden.

Ved å summere Frie disponible inntekter + Netto finans og avdrag + Netto driftsresultat + premieavvik vil man kunne se hvor mye kommunen har brukt til tjenestene sammenlignet med landsgjennomsnittet (hensyntatt ulikheter i utgiftsbehov).

Dette antas f.eks. å kunne brukes som et nøkkeltall i strategiarbeidet i tilknytning til vurdering av investeringsplaner og lånefinansiering. Gjennom dette kan investeringsplaner ses opp mot de ressursene kommunen vurderer å måtte ha til disposisjon for sin tjenesteproduksjon.

Diagram - '4. Ressursbr tjenester i INNTSYS'

I dette diagrammet er ressursbruken til tjenester innenfor inntektssystemet fra forrige diagram splittet på de ulike tjenesteområdene. Hvilke Kostrafunksjoner som inngår i de enkelte tjenesteområdene framgår av vedleggstabell til denne veiledningen (se nedenfor).

Diagrammet illustrerer dermed hvordan kommunen prioriterer de ulike tjenestene sammenlignet med landsgjennomsnittet (korrigert for ulikheter i utgiftsbehov), både det enkelte år og hvordan utviklingen fra et år til et annet har vært.

I og med at det sammenlignes med landssnittet og landssnittet er et resultat av prioriteringene i alle landets kommuner, vil det være slik at det kan fremkomme endringer i kommunens prioriteringer fra 2017, 2018 og 2019 selv

om ressursbruken per innbygger på i egen kommune har vært tilnærmet den samme i begge årene (hensyntatt lønns- og prisvekst).

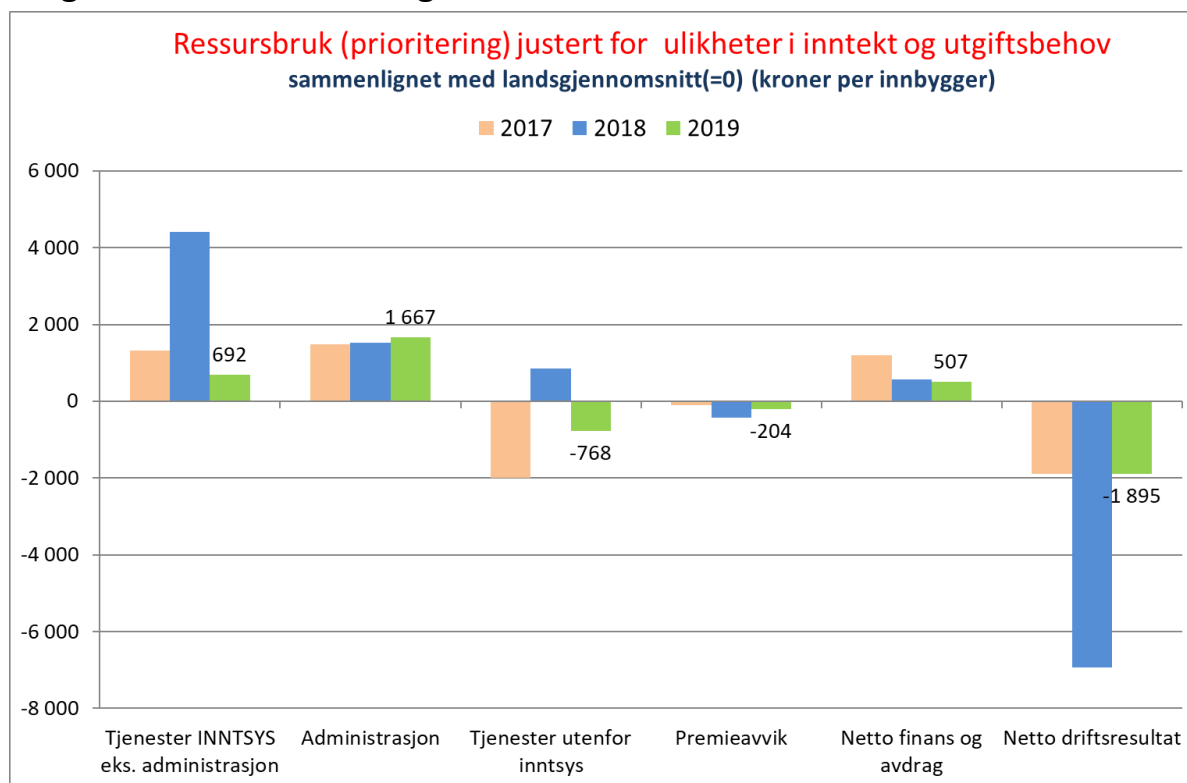
TRE DIAGRAMMER SOM SYNLIGGJØR KOMMUNENS PRIORITERINGER AV TJENESTEOMRÅDENE MED MER NÅR DET TAS HENSYN TIL BÅDE KOMMUNENS INNTEKTSNIVÅ OG UTGIFTSBEHOV

Foregående diagrammer viser hvordan kommunen prioriterer sammenlignet med landsgjennomsnittet når det tas hensyn til forskjeller i utgiftsbehovet. Kommunene har imidlertid ulike inntekter og dette har i foregående diagrammer kun vært vist som høyere eller lavere frie disponible inntekter enn landsgjennomsnittet.

For å få et fullstendig bilde av kommunens prioriteringer kan også ulikheter i inntektsnivået avspeiles direkte i diagrammene som viser prioriteringene. Spesielt viktig er dette for kommuner med lave disponible inntekter, som må ha en samlet ressursbruk som er under landsgjennomsnittet.

I de følgende diagrammene sammenlignes kommunens ressursbruk med landsgjennomsnittet hvor det både er tatt hensyn til forskjeller i utgiftsbehov og korrigerede frie inntekter.

Diagram - '5. Inntektskorrigert ressursbruk'

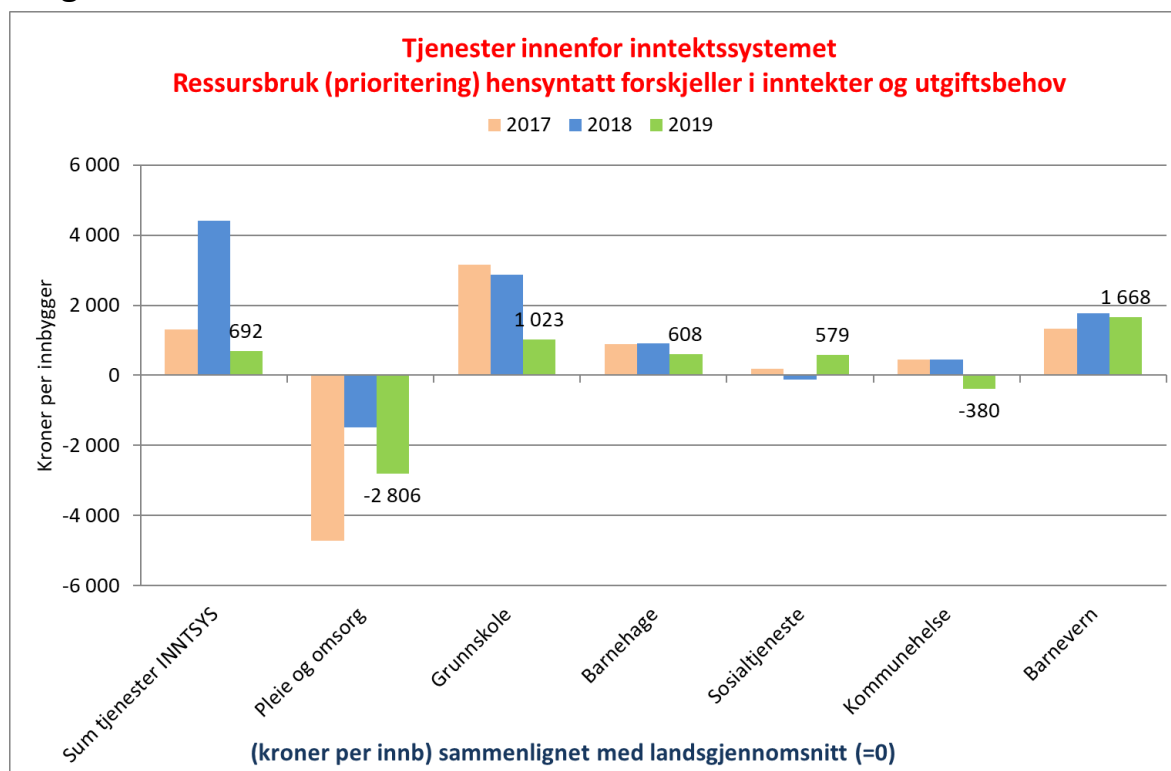
I dette diagrammet søkes det å illustrere kommunens ressursbruk, hensyntatt kommunens utgiftsbehov og inntektsnivå, på områdene:

- tjenestesektorene som inngår i inntektssystemet,
- administrasjon,
- øvrige tjenesteområder,
- premieavvik,
- netto finans og avdrag,
- netto driftsresultat

Diagrammet illustrerer m.a.o. hvordan kommunen faktisk har prioritert de ressurser man har til disposisjon.

I bruken av dette diagrammet kan det også være interessant å summere Netto finans og avdrag + Netto driftsresultat + premieavvik for å se hvor mye kommunen prioriterer til sin tjenesteproduksjon sammenlignet med landsgjennomsnittet (hensyntatt både kommunens utgiftsbehov og inntektsnivå).

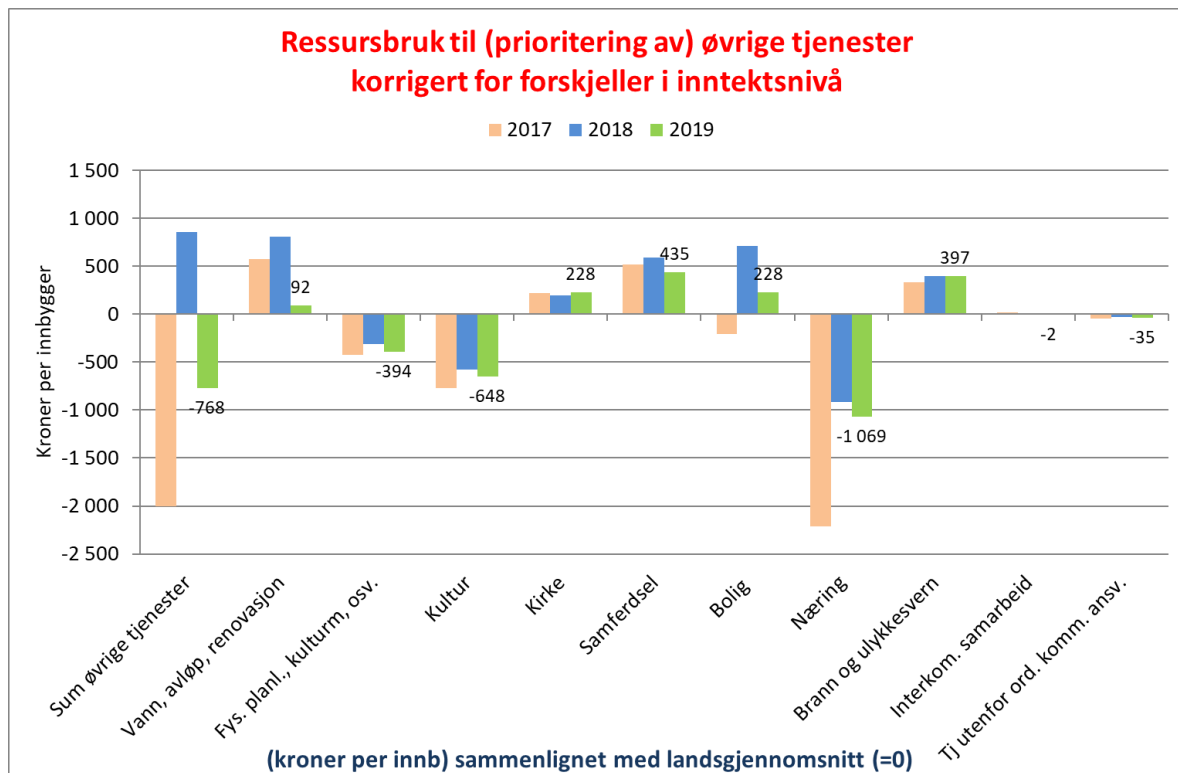
Diagram - '6. Inntkorr ressursb INNTSYS'

I dette diagrammet er ressursbruken til tjenester innenfor inntektssystemet fra diagrammet '5. Inntektskorrigert ressursbruk' foran fordelt på aktuelle tjenesteområder.

Diagrammet viser dermed hvordan kommunen prioriterer disse tjenestene sammenlignet med landsgjennomsnittet, hensyntatt både kommunens utgiftsbehov og inntektsnivå.

Diagram - '7. Inntkorr ressursb øvrige tj'

I dette diagrammet er ressursbruken til tjenester utenfor inntektssystemet fra diagrammet '5. Inntektskorrigert ressursbruk' splittet på tjenesteområder.

Diagrammet viser dermed hvordan kommunen prioriterer disse tjenestene sammenlignet med landsgjennomsnittet, hensyntatt kommunens inntektsnivå.

VEDLEGG – FUNKSJONER SOM INNGÅR I ULIKE TJENESTEOMRÅDENE

Tjenester innenfor inntektssystemet

Pleie- og omsorg – Funksjon 234, 253, 254, 256, 261

Grunnskole – Funksjon 202, 213, 215, 222, 223

Barnehage – Funksjon 201, 211, 221

Sosial – Funksjon 242, 243, 273, 275, 276, 281

Kommunehelse – Funksjon 232, 233, 241

Barnevern – Funksjon 244, 251, 252

Administrasjon – Funksjon 100, 110, 120, 121, 130, 180, 190

Øvrige tjenester:

Vann, avløp, renovasjon – Funksjon 340, 345, 350, 353, 354, 355

Fys.planl, kulturm. osv – Funksjon 300, 301, 302, 303, 304, 305, 335, 360, 365

Kultur – Funksjon 231, 370, 373, 375, 377, 380, 381, 383, 385, 386

Kirke – Funksjon 390, 392, 393

Samferdsel – Funksjon 330, 332

Bolig – Funksjon 265, 283, 315

Næring – Funksjon 320, 321, 325, 329

Brann- og ulykkesvern – Funksjon 338, 339

Interkom. samarbeid – Funksjon 290

Tj utenfor ord. komm. ansv. – Funksjon 285

Premieavvik – Funksjon 170, 171, 172 og 173

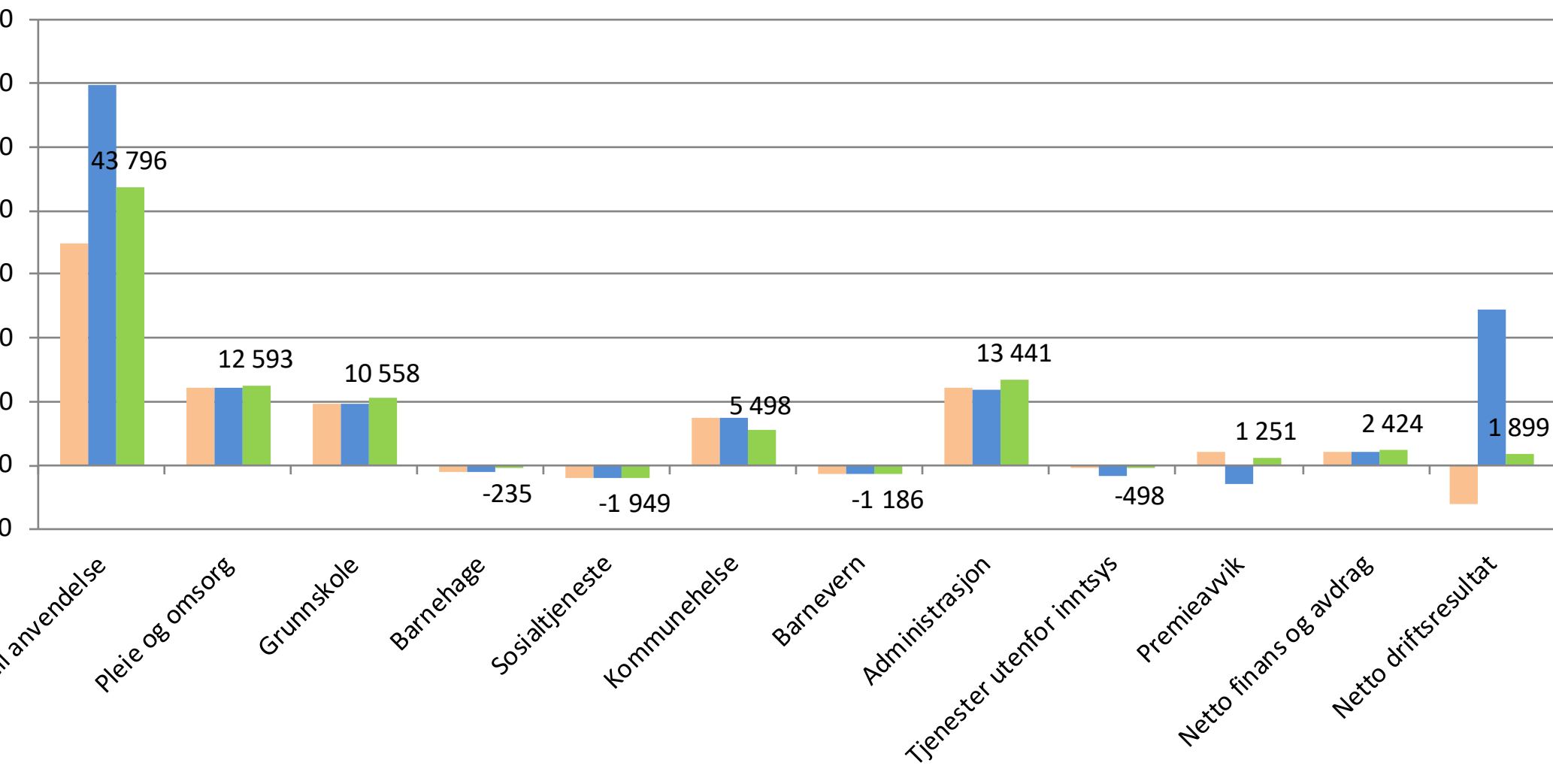
DISPONIBEL INNTEKT OG KOMMUNENS PRIORITERINGER

Kommune

1836 RØDØY

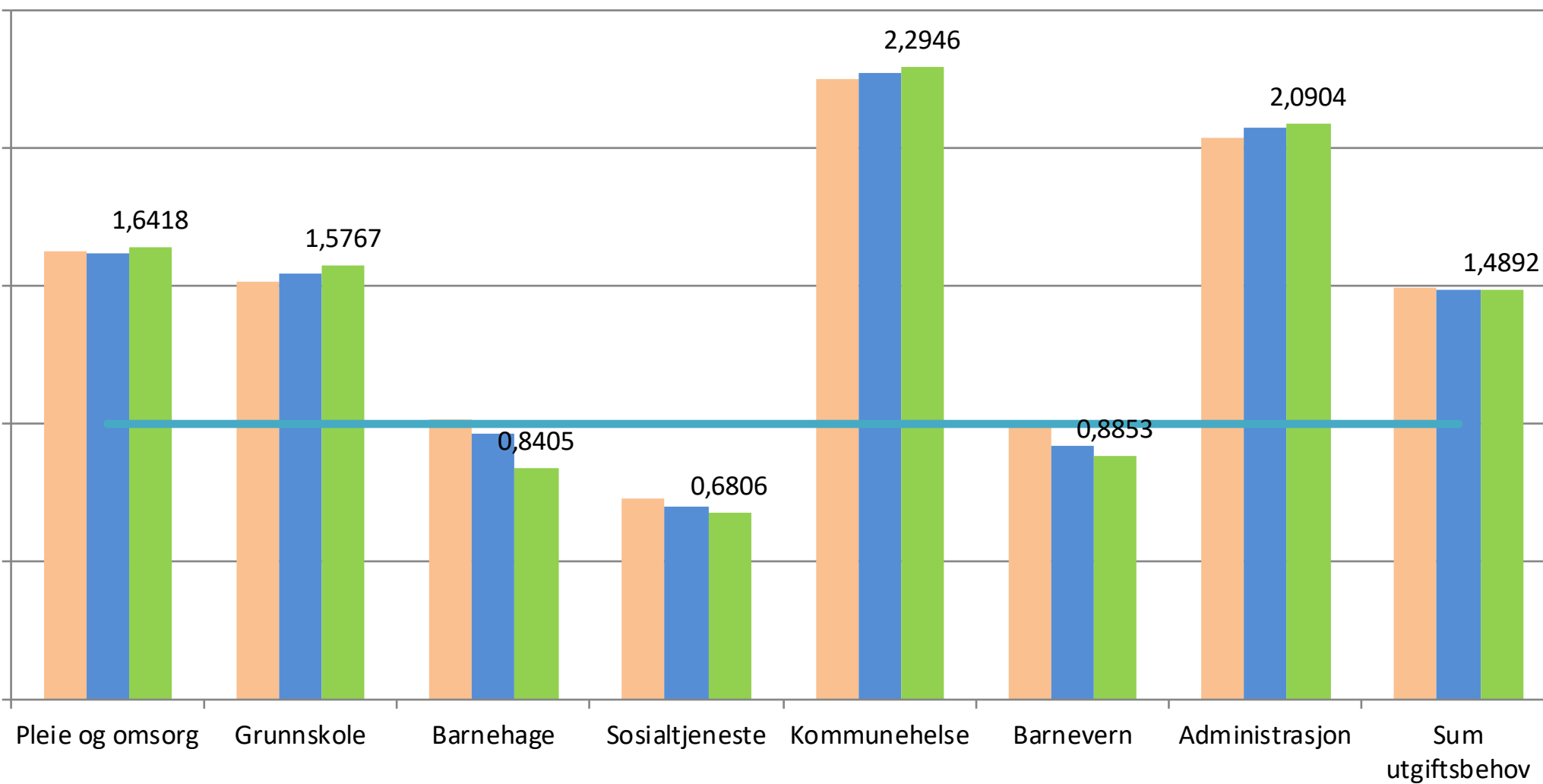
Slik ser kommunens ressursbruk ut - med tallene dere har levert til KOSTRA
sammenlignet med landsgjennomsnitt(=0), (kroner per innbygger)

2017 2018 2019

Kommunens beregnede utgiftsbehov sammenlignet med landsgjennomsnittet (=1). Kommunen blir kompensert/trukket for dette i rammetilskuddet.

2017 2018 2019 Landet

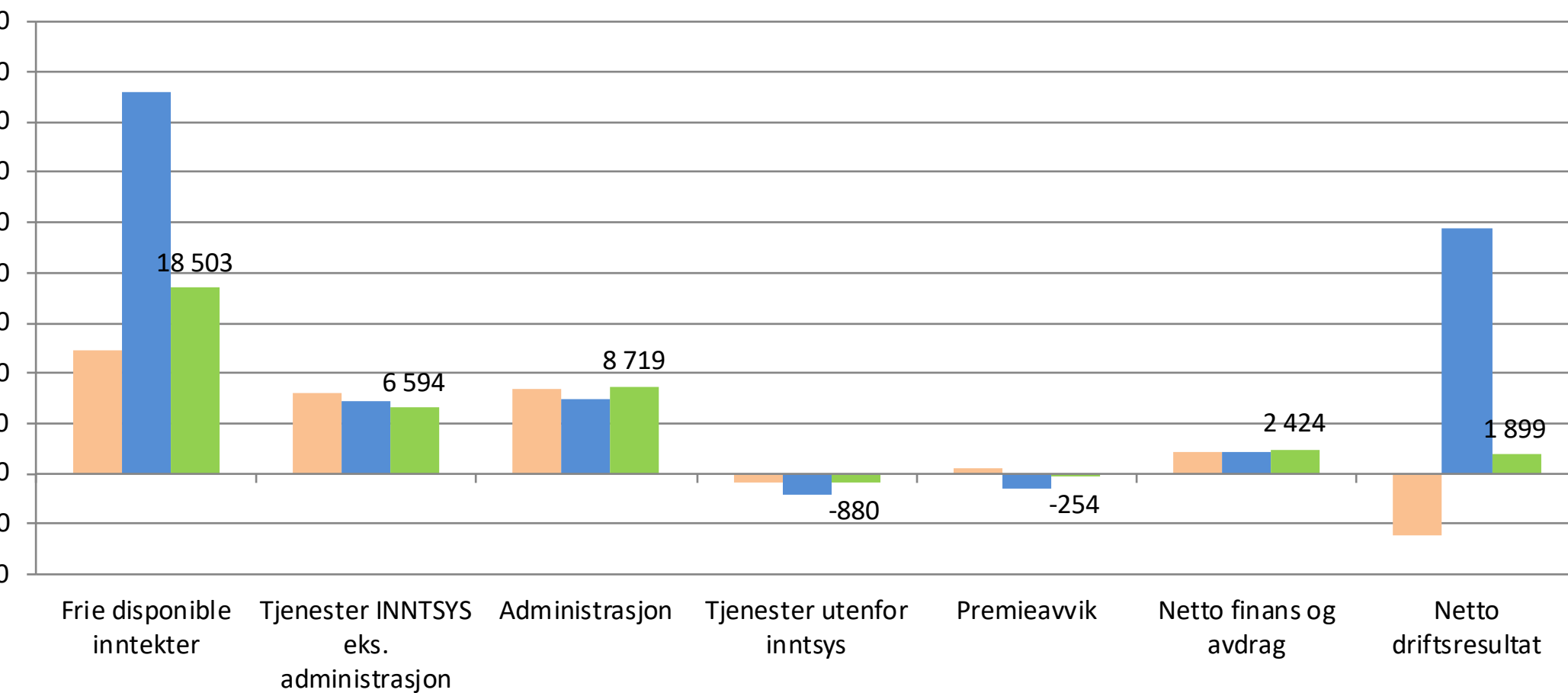

Kommunene har ulik befolknings sammensetning, ulikt bosettingsmønster og er forskjellige når det gjelder sosiodemografiske forhold. Kommunene har dermed ulikt utgiftsbehov (ressursbehov)

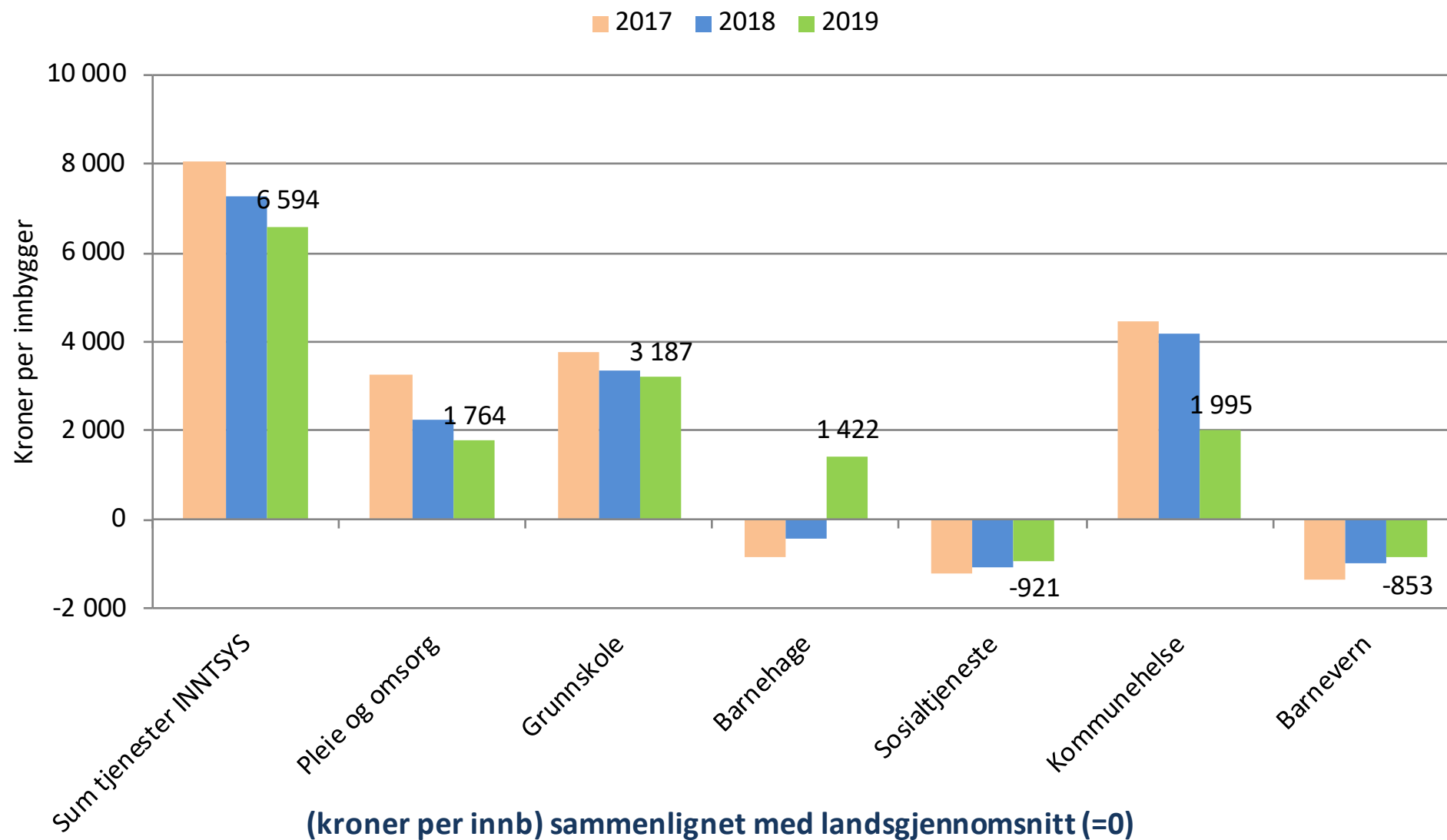
I de to påfølgende diagrammene (arkfanene) synliggjøres kommunens frie disponible inntekter per innbygger, og hvordan disse er anvendt når det tas hensyn til ulikheter i kommunenes utgiftsbehov, samt forskjeller i arbeidsgiveravgift og pensjon.

Kommunens frie disponible inntekter og ressursbruk (kr per innb)
avvik fra landsgjennomsnitt(=0) korrigert for kommunens utgiftsbehov m.m
(kroner per innbygger)

2017 2018 2019

Tjenester innenfor inntektssystemet Kommunens ressursbruk korrigeret for forskjeller i utgiftsbehov m.m

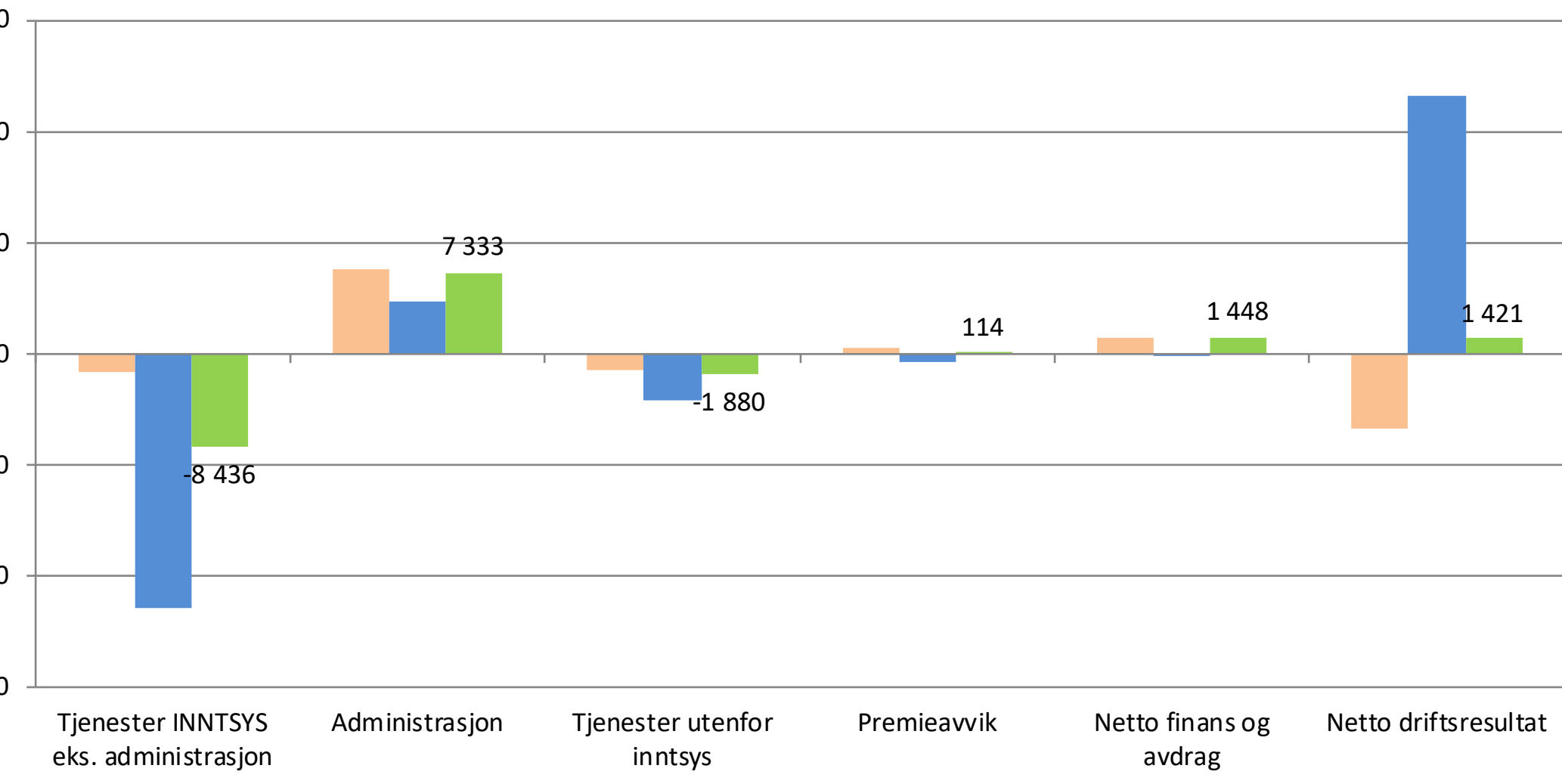

For å få et helhetlig bilde av kommunens prioriteringer er det ikke tilstrekkelig å ta hensyn til at kommunene har forskjellig utgiftsbehov, arbeidsgiveravgift og pensjon. Det må også tas hensyn til at kommunene har ulikt inntektsnivå.

De 3 påfølgende diagrammene (arkfanene) synliggjør kommunens prioriteringer når det tas hensyn til nivået på kommunens på frie disponible inntekter og kommunens utgiftsbehov, samt forskjeller i arbeidsgiveravgift og pensjon.

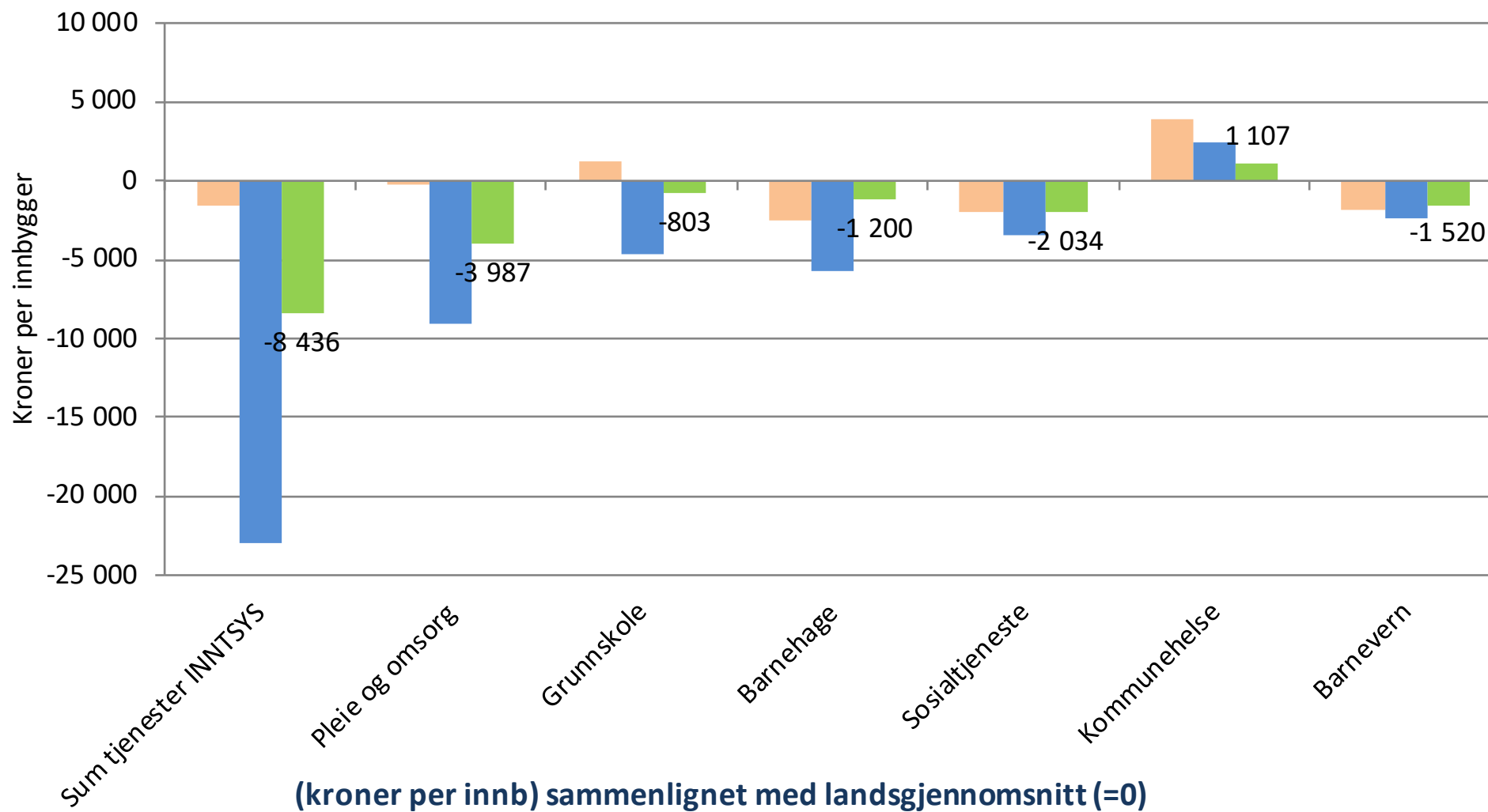
Ressursbruk (prioritering) justert for ulikheter i inntekt og utgiftsbehov sammenlignet med landsgjennomsnitt(=0) (kroner per innbygger)

2017 2018 2019

Tjenester innenfor inntektssystemet Ressursbruk (prioritering) hensyntatt forskjeller i inntekter og utgiftsbehov

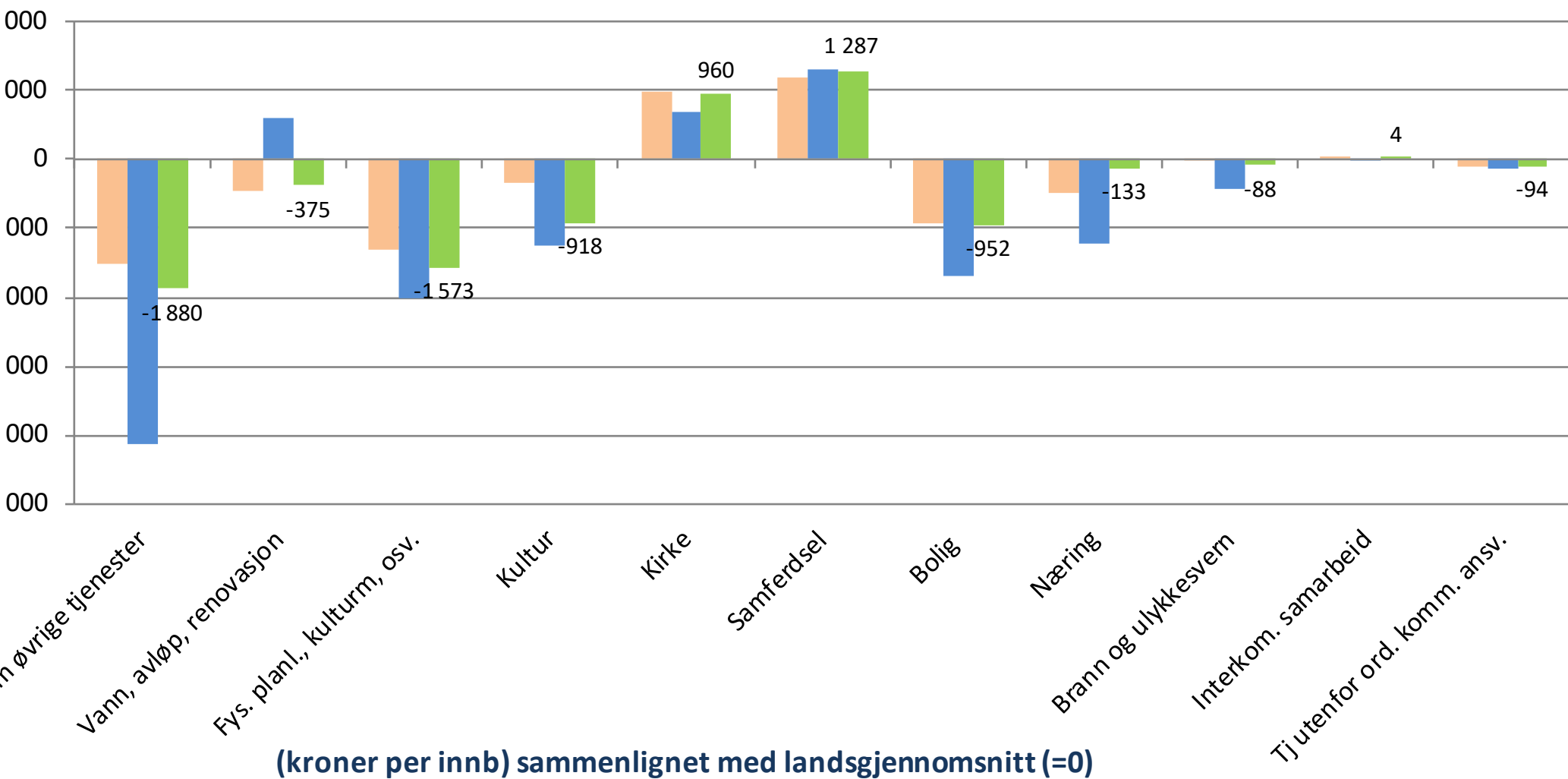
2017 2018 2019

Ressursbruk til (prioritering av) øvrige tjenester forskjeller i inntektsnivå

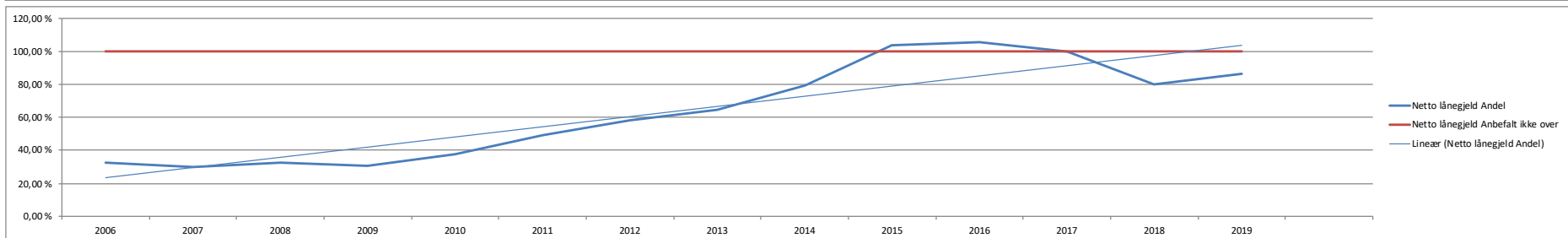
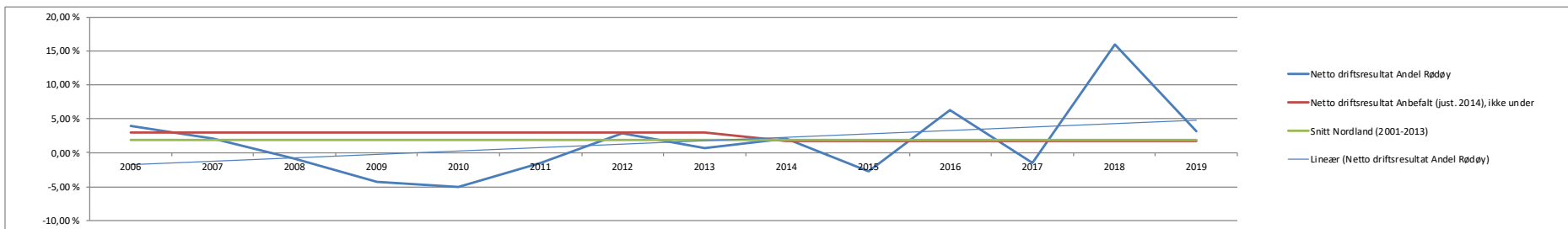
korrigert for

2017 2018 2019

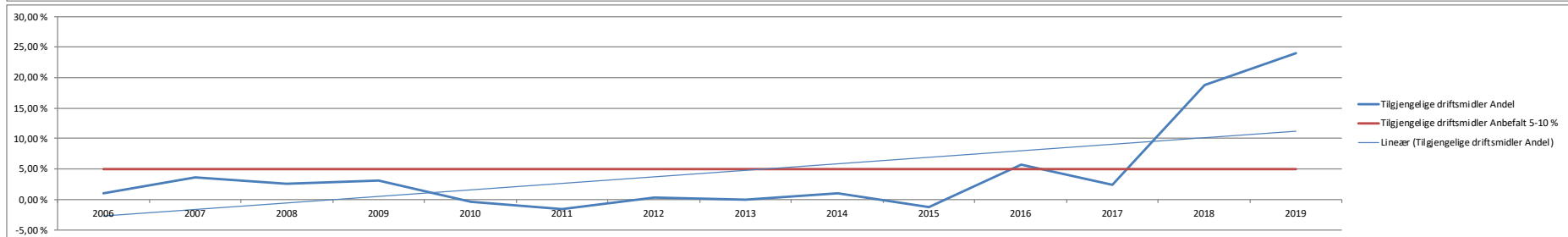
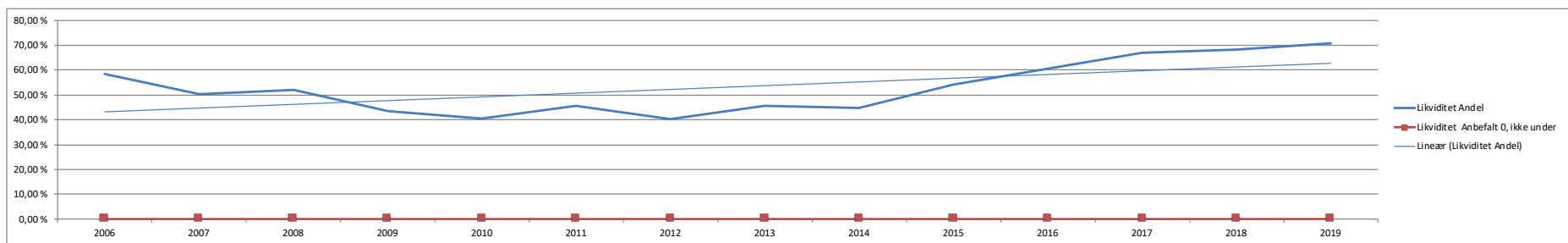

(kroner per innb) sammenlignet med landsgjennomsnitt (=0)

I ROBEKs forgård?
Egenvurdering i henhold til Fylkesmannen i Nordlands veileder

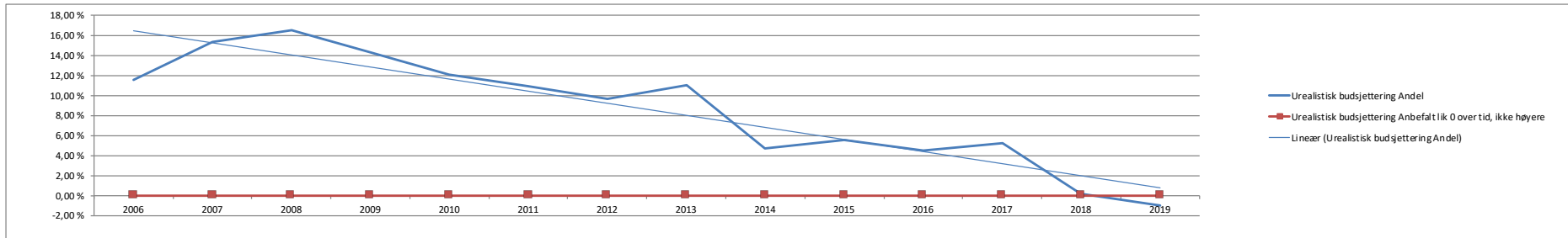
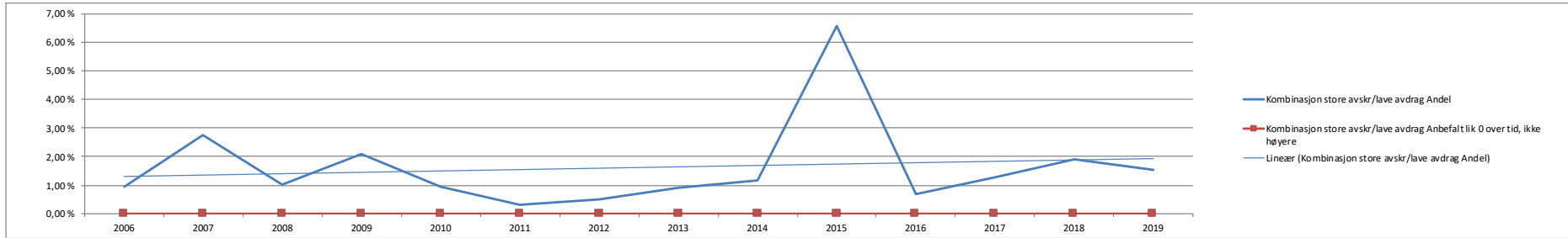

I ROBEKs forgård?
Egenvurdering i henhold til Fylkesmannen i Nordlands veileder

I ROBEKs forgård?

Egenvurdering i henhold til Fylkesmannen i Nordlands veileder

I ROBEKs forgård?

Egenvurdering i henhold til Fylkesmannen i Nordlands veileder

Risikofaktor	Kvalitative risikofaktorer	Faktor
7	Statisk økonomiplan	Utvikling i økonomiplanperioden bør inneholde driftsutgifter korrigert for demografisk endring, lønnsutvikling, etc
8	Beslutningsvegring	Sammenheng mellom uttalt bekymring for økonomien og faktiske vedtak. Antall forslag/advarsler om kutt/omstrukturering som andel av total saksmengde eller tid fra forslag til gjennomføring. Bør ikke gå for lang tid.
9	Vedtak om innkjøpskutt og ansettelsesstopp	Økning i andel midlertidige stillinger, kutt i faste stillinger og innkjøpsstopp. Kritisk verdi = ja, men se i sammenheng med øvrige

I ROBEKs forgård?

Egenvurdering i henhold til Fylkesmannen i Nordlands veileder

Risikofaktor	Risikofaktorer	Vurdering	Tiltak
1	Netto driftsresultat	✓	Strukturelle endringer drift
2	Netto lånegjeld	✓	Opprettholde nedbetalingstakt
3	Likviditet	✓	
4	Tilgjengelige driftsmidler	✓	Strukturelle endringer drift
5	Kombinasjon store avskr/lave avdrag	✓	Øke nedbetalingstakt
6	Urealistisk budsjettering	✓	Budsjettdisiplin, periodisering, detaljnivå
7	Statisk økonomiplan	✓	Detaljeringsnivå
8	Beslutningsvegring	✓	Beslutte og iverksette tiltak
9	Vedtak om innkjøpskutt og ansettelsesstopp	✓	

Akseptabel

På grensen til å overskride

Over kritisk nivå

Huseierne

Boligfakta 1–2020

Eiendomsskatt og kommunale avgifter 2020

Huseiernes årlige undersøkelse om norske kommuners inntekter fra eiendomsskatt på bolig (2020-2023) og økning i kommunale gebyrer (2019-2020).

Huseiernes Boligfakta
Nr 1-2020
Versjon 1

Kontaktperson: Kristin Gyldenskog

Lavere eiendomsskatt, men økte kommunale avgifter

Hovedfunn i rapporten:

Eiendomsskatt:

- Inntektene fra eiendomsskatt på bolig til kommunene er budsjettert 266 millioner kroner lavere fra 2019 til 2020.
- Inntektene fra eiendomsskatt på bolig til kommunene er budsjettert 165 millioner kroner høyere fra 2020 til 2021.
- Totalt har 248 av landets 356 kommuner eiendomsskatt på bolig og fritidsbolig.

Kommunale avgifter:

- Vannavgiften øker med 6,6 prosent fra 2019 til 2020
- Avløpsavgift øker med 5,8 prosent fra 2019 til 2020
- Renovasjonsavgift øker med 5,2 prosent fra 2019 til 2020
- Feieavgift øker med 5,7 prosent fra 2019 til 2020
- Prisstigningen (KPI) fra januar 2019 til 2020 var til sammenligning 1,8 prosent.

Huseierne har for tredje året gjennomført undersøkelsen om hva norske kommuner budsjetterer i inntekter for kommunale avgifter og eiendomsskatt fra bolig og fritidsboliger.

Alle 356 kommuner har fått epost med spørreskjemaet. Hvis de ikke er har svart etter flere henvendelser, har vi innhentet data over telefon. Datainnsamlingen er foretatt i perioden januar - februar 2020.

Kommunale avgifter stiger vesentlig mer enn prisstigningen fra 2019 til 2020.

Vann- og avløpsavgiftene stiger mest. Vannavgiften har steget med 6,6 prosent mens avgiften for avløp har gått opp med 5,8 prosent fra i fjor til i år i gjennomsnitt på landsbasis. Dette er en kraftig økning hvis vi sammenligner med konsumprisindeksen.

Fra januar 2019 til januar 2020 var konsumprisindeksen på 1,8 prosent¹. Det betyr at de kommunale gebyrene øker mer enn prisene ellers i samfunnet.

Norsk Vann (2017) har estimert investeringsbehovet i vann- og avløpsanlegg frem til 2040 til om lag 280 milliarder kroner. Det vi ikke vet noe om, er om økningen i vann- og avløpsavgiftene skyldes økt vedlikehold for å håndtere et stort vedlikeholdsetterslep eller om det dreier seg om dårlig effektivitet.

Det er viktig for forbrukerne at vann- og avløpstjenestene driftes så effektivt som mulig, slik at økningen i gebyrene til abonnentene blir lavest mulig. Huseierne vil at det innføres tiltak for å tvinge frem økt effektivitet innenfor vann og avløpssektoren. Det finnes etter det vi kjenner til

¹ <https://www.ssb.no/priser-og-prisindekser/statistikker/kpi>

ikke oppdaterte tall for hvor effektivt den norske vann- og avløpssektoren driftes, eller tall på hvor stort effektiviseringspotensialet i sektoren er.

Huseierne mener det er behov for en ny regulering av vann- og avløpsbransjen i Norge, der det stilles klare og målbare krav til effektivisering av produksjonen av vann- og avløpstjenester, og det samtidig legges til rette for at disse kravene kan oppnås. Huseierne mener det bør etableres måling av kommunenes og de interkommunale selskapenes effektivitet i produksjonen av de lovpålagte tjenestene, fortrinnsvis etter en benchmarkingsmodell. Dette vil synliggjøre for beslutningstagerne og for abonnentene hvor effektivt tjenestene produseres og hvor stort effektivitetspotensialet er.

For tall over endringene i de enkelte kommunene – se vedlegget til rapporten!

Kommunesammenslåing får betydning

Fra 1. januar 2020 er det 43 nye kommuner og seks nye fylkeskommuner. Dette gjør det flere steder vanskelig å sammenligne med dataene fra tidligere år. Der det er kommunesammenslåing har vi derfor ikke sammenlignet prisutviklingen på kommunale gebyrer med i fjor.

Eiendomsskatten går ned for 2020

I undersøkelsen er kommunene spurt om hva som er budsjettert i eiendomsskatteinntekter fra bolig og fritidsbolig i årene 2020, 2021, 2022 og 2023.

Undersøkelsen viser at for 2020 har kommunene budsjettert med 7,6 milliarder kroner i eiendomsskatteinntekter fra bolig og fritidsbolig. Tilsvarende data som vi innhentet i fjor viste at kommunene hadde budsjettert med 7,9 milliarder kroner i eiendomsskatteinntekter fra bolig og fritidsbolig i 2019.

Nedgangen kan skyldes at fra skatteåret 2020 har den maksimale skattesatsen blitt redusert fra 7 til 5 promille av eiendommens verdi. I tillegg skal alle kommuner fra 2020 ha en obligatorisk reduksjonsfaktor i eiendomsskattetakstene på minst 30 prosent for all bolig- og fritidseiendom. Det kan også innebære lavere inntekter til kommunene.

Eiendomsskatten øker igjen i 2021

For årene 2021–2023 har kommunene igjen budsjettert med økning i eiendomsskatteinntektene fra bolig og fritidsbolig. Fra eiendomsskatteåret 2021 blir skattesatsen redusert til 4 promille.

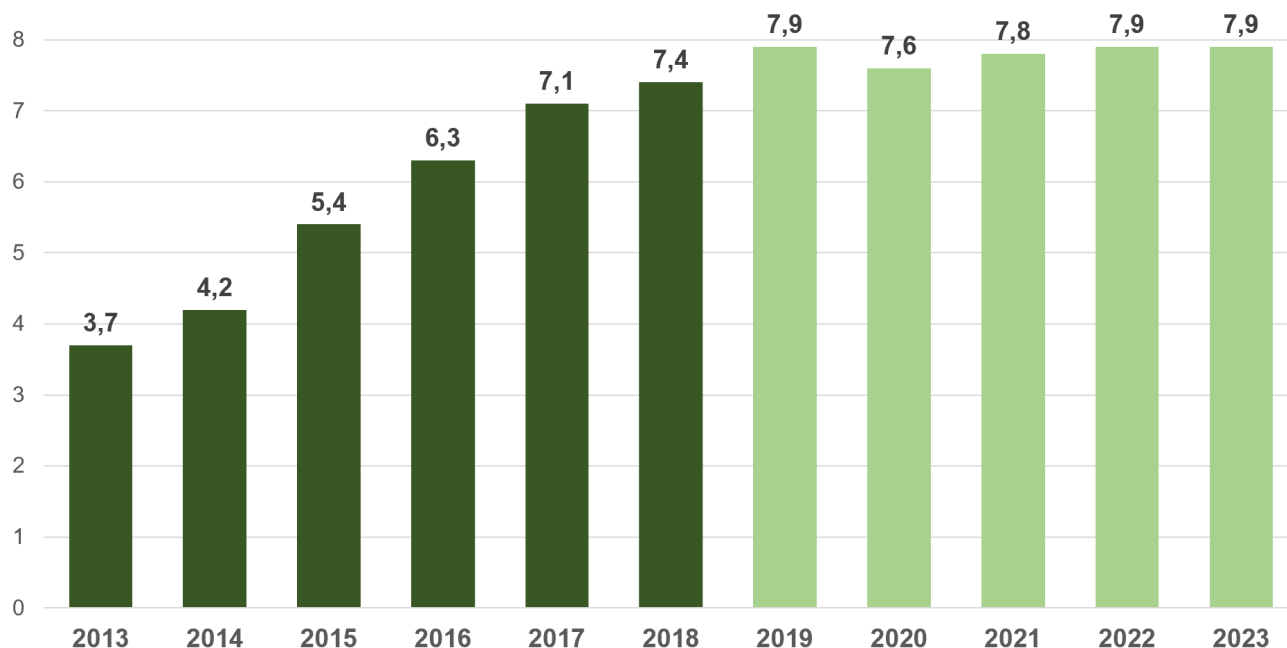
104 kommuner har i dag skattepromille på mellom 4 og 5² for boliger og fritidsboliger. og disse kommunene må redusere satsen til 4 promille neste år. Til tross for at mange kommuner må sette ned skattesatsen, har kommunene til sammen budsjettert med høyere eiendomsskatteinntekter fra bolig- og fritidsbolig i 2021 sammenlignet med 2020.

Flere kommuner gjennomfører, eller har planer om å gjennomføre nye takseringer, noe som kan føre til økte inntekter. I 2022 fortsetter kommunenes eiendomsskatteinntekter fra bolig og fritidsbolig å stige. Kommunene har budsjettert med ganske like eiendomsskatteinntekter i

2 Deler av sammenslåingskommunene Kristiansand, Stavanger, Sunnfjord, Steinkjer og Senja har også skattesats på over 4.

Kommunenes inntekter fra eiendomsskatt Bolig og fritidsbolig 2013–2023

Milliarder kroner

ØKER Inntektene til norske kommuner fra eiendomsskatten, oppgitt i milliarder kroner.

Tallene for 2013-2018 er faktiske tall rapportert i Kostra.

Tallene for 2019 til 2023 er budsjetterte tall innhentet i Huseiernes undersøkelser..

2022 og 2023. Vi har ved tidligere datainnhentinger sett at kommunene til sammen budsjetterer ganske likt de siste årene av en fireårsperiode.

Tabellen under viser faktiske eiendomsskatteinntekter fra bolig og fritidsbolig innrapportert til SSB og budsjetterte inntekter innhentet av Huseierne.

Disse kommunene har størst budsjettert økning i eiendomsskatteinntekter fra 2020 – 2021 i kroner:

Kommune	2020	2021	Endring i kroner	Promille 2020
Stavanger	100 000 000	170 000 000 ³	70 000 000	4
Kristiansand	275 000 000	312 200 000 ⁵	37 200 000	6
Eidsvoll	21 500 000	42 000 000 ⁷	20 500 000	1
Gausdal	24 900 000	35 400 000 ⁸	10 500 000	5
Gjøvik	84 000 000	94 000 000 ⁹	10 000 000	3,45
Bamble	33 300 000	42 900 000 ¹⁰	9 600 000	4,2
Nesbyen	7 100 000	16 200 000 ¹¹	9 100 000	3,5
Moss	176 000 000	184 000 000 ¹²	8 000 000	2,8
Giske	19 300 000	26 500 000	7 200 000	3

Disse kommunene har størst budsjettert nedgang i eiendomsskatteinntekter fra 2020 – 2021 i kroner:

Kommune	2020	2021	Endring i kroner	Promille 2020
Stange	59 300 000	47 580 000	- 11 720 000	4,9
Sør-Varanger	62 746 000	54 925 000	- 7 821 000	5
Tvedestrand	30 800 000	24 600 000	- 6 200 000	5
Vestre Toten	55 000 000	49 000 000	- 6 000 000	5
Lillehammer	100 419 929	95 300 000 ¹³	- 5 119 929	4,8
Verdal	25 400 000	20 640 000	- 4 760 000	5
Notodden	34 806 000	30 806 000	- 4 000 000	5
Rakkestad	29 866 000	25 948 000	- 3 918 000	4,75
Bodø	163 300 000	159 900 000	- 3 400 000	4,8
Alstahaug	15 600 000	12 660 000	- 2 940 000	5

3 Stavanger kommune skal ha ny taksering i 2021 og oppgir at dette er veldig usikre tall.

4 Kommunesammenslåing, ulike promiller. Tidl. Stavanger 3 promille, Finnøy 5 promille, 2 promille i Hjelmelandsdelen av Ombo i 2020.

5 Ny taksering i 2021

6 Kommunesammenslåing, ulike promiller. Tidl. Kristiansand 5 promille, Søgne 2 promille, 3 promille i Songdalen i 2020.

7 Eidsvoll innfører 2 promille i 2021. Den økes til 3 promille i 2022.

8 Gausdal innfører formuesgrunnlag fra Skatteetaten. Kommunen opplyser at kommunale takster i dag ligger på ca. 60 prosent av formuesgrunnlag.

9 Øker til 4 promille i 2021.

10 Ny taksering.

11 Innfører eiendomsskatt på fritidsbolig fra og med 2021.

12 Ny taksering i 2021

13 Kommunen oppgir at dette er anslag ut ifra redusert promille fra 2021 (4 promille og ikke 4,8 som i 2020) og med en pris- og lønnsvekst på 3%.

Disse kommunene har størst budsjettert økning i eiendomsskatteinntekter fra 2020 – 2021 i prosent:

Kommune	2020	2021	Endring i prosent	Prom. 2020
Nesbyen	7 100 000	16 200 000 ¹⁴	128,2 %	3,5
Eidsvoll	21 500 000	42 000 000 ¹⁵	95,3 %	1
Skjervøy ¹⁶	4 450 000	8 100 000 ¹⁷	82,0 %	5
Stavanger	100 000 000	170 000 000 ¹⁸	70,0 %	¹⁹
Sykkylven	6 584 100	10 457 100 ²⁰	58,8 %	1,7
Gausdal	24 900 000	35 400 000 ²¹	42,2 %	5
Giske	19 300 000	26 500 000	37,3 %	3
Lødingen	3 300 000	4 500 000	36,4 %	3
Krødsherad	9 630 000	13 130 000	36,3 %	2
Frosta	5 879 000	7 839 000 ²²	33,3 %	3

14 Innfører eiendomsskatt på fritidsbolig fra og med 2021.

15 Eidsvoll innfører 2 promille i 2021. Den økes til 3 promille i 2022.

16 Dette er alle eiendomstyper.

17 Det er budsjettert med retaksering i 2020, derfor økt nivå fra 2021.

18 Det er budsjettert med retaksering i 2020, derfor økt nivå fra 2021.

19 Kommunesammenslåing, ulike promiller. Tidl. Stavanger 3 promille, Finnøy 5 promille, 2 promille i Hjelmelandsdelen av Ombo i 2020.

20 Sykkylven skal øke til 2,7 promille i 2021.

21 Innfører formuesgrunnlag fra Skatteetaten. Kommunen opplyser at kommunale takster i dag ligger på ca. 60 prosent av formuesgrunnlag.

22 Forutsetning om 3 i promille, men dette er ikke vedtatt.

Disse kommunene har størst budsjettert nedgang i eiendomsskatteinntekter fra 2020 – 2021 i prosent:

Kommune	2020	2021	Endring i prosent	Promille 2020
Utsira	340 000	0	-100,0 %	2
Bjerkreim	3 570 000	2 700 000	-24,4 %	5
Overhalla	8 200 000	6 500 000	-20,7 %	5
Tvedestrand	30 800 000	24 600 000	-20,1 %	5
Lyngen	3 815 000	3 050 000	-20,1 %	5
Alvdal	3 840 000	3 070 000	-20,1 %	5
Rindal	4 940 000	3 950 000	-20,0 %	5
Stranda	10 146 000	8 116 000	-20,0 %	5
Lierne	2 759 000	2 207 000	-20,0 %	5
Våler (Innlandet)	7 525 000	6 020 000	-20,0 %	5
Hyllestad	5 000 000	4 000 000	-20,0 %	5
Høyanger	4 628 580	3 702 864	-20,0 %	5
Vik	10 100 000	8 080 000	-20,0 %	5
Fjaler	5 860 000	4 688 000	-20,0 %	5
Porsanger	12 255 421	9 804 337	-20,0 %	5
Nord-Odal	11 500 000	9 200 000	-20,0 %	5

Nedgangen for de fleste kommunene skyldes at skattepromillen for eiendomsskatt på bolig og fritidsbolig settes ned fra 5 til 4 promille i 2021.

Skattesats og skattegrunnlag – slik fastsettes eiendomsskatten

Det er opp til hver enkelt kommune om den skal ha eiendomsskatt eller ikke. Kommunestyret avgjør etter loven om det skal skrives ut eiendomsskatt i kommunen. Vedtak om innkreving av eiendomsskatt fattes i forbindelse med kommunens budsjett mot slutten av året, etter at statsbudsjettet er saldert og kommunen ser hvilke inntekter den får kommende år.

Skattesats

Fra eiendomsskatteåret 2020 er maksimal skattesats for bolig- og fritidseiendom redusert fra 7 til 5 promille.

Maksimal økning

Fra eiendomsskatteåret 2019 er maksimal skattesats det første året kommunen skriver ut eiendomsskatt redusert til én promille, og eiendomsskattesatsen kan maksimalt øke med én promille hvert år inntil maksimal skattesats nås.

Skattegrunnlaget

Kommunene kan velge om de ønsker å bruke kommunal taksering til eiendomsskatten, eller om de for boliger ønsker å bruke formuesgrunnlaget fra formuesskatten.

Kommunal taksering kan foretas kun hvert tiende år, og kan etter gitte regler foretas ved kontorjustering i kommunene. Når formuesgrunnlaget brukes, vil takseringsgrunnlaget for den enkelte bolig justeres i tråd med boligprisene hvert år.

Kan ha bunnfradrag

Noen kommuner har redusert grunnlaget for eiendomsskatten på boliger ved å gi et bunnfradrag på taksten – dette gjelder uansett takseringsmetode. Metoden for beregning av eiendomsskatt er i prinsippet takst minus bunnfradrag ganget med skattepromille.

Reduksjonsfaktor for takseringsgrunnlaget – for alle kommuner fra 2020

Fra 2020 skal kommunene ha en obligatorisk reduksjonsfaktor i eiendomsskattetakstene på minst 30 prosent for all bolig- og fritidseiendom fra 2020. Dette gjelder uansett om man bruker kommunal taksering eller formuesverdier. Kommunene står fritt til å velge en høyere reduksjonsfaktor enn dette.

Ytterligere reduksjon av skattesatser

Fra eiendomsskatteåret 2021 blir skattesatsen redusert til 4 promille.

Fylkesoversikt – Budsjettert eiendomsskatt i 2020 mot 2021

Under er en oversikt over de ulike fylkene med budsjetterte inntekter for eiendomsskatt for hver kommune, og endring i prosent fra 2020 til 2021.

Oslo

Kommune	Budsjettert 2020	Budsjettert 2021	Endring % 20/21
Oslo	590 000 000	590 000 000	0,0

Viken

Kommune	Budsjettert 2020	Budsjettert 2021	Endring % 20/21
Aremark	3 244 100	3 244 100	0,0 %
Asker	-	-	
Aurskog-Høland	19 000 000	19 000 000	0,0 %
Bærum	-	-	
Drammen	-	-	
Eidsvoll	21 500 000	42 000 000	95,3 %
Enebakk	-	-	
Flesberg	11 300 000	11 500 000	1,8 %
Flå	6 931 000	7 308 000	5,4 %
Fredrikstad	204 000 000	204 000 000	0,0 %
Frogn	-	-	
Gjerdrum	-	-	

Kommune	Budsjettet 2020	Budsjettet 2021	Endring % 20/21
Gol	10 900 000	10 900 000	0,0 %
Halden	69 341 000	69 341 000	0,0 %
Hemsedal	7 000 000	7 000 000	0,0 %
Hol	25 000 000	25 500 000	2,0 %
Hole	-	-	
Hurdal	5 500 000	5 500 000	0,0 %
Hvaler	38 000 000	38 950 000	2,5 %
Indre Østfold	-	-	
Jevnaker	14 192 000	14 022 000	-1,2 %
Kongsberg	33 000 000	33 000 000	0,0 %
Krødsherad	9 630 000	13 130 000	36,3 %
Lier	-	-	
Lillestrøm	118 000 000	119 000 000	0,8 %
Lunner	19 500 000	19 500 000	0,0 %
Lørenskog	-	-	
Marker	10 000 000	10 000 000	0,0 %
Modum	-	-	
Moss	176 000 000	184 000 000	4,5 %
Nannestad	-	-	
Nes	36 500 000	39 500 000	8,2 %
Nesbyen	7 100 000	16 200 000	128,2 %
Nesodden	-	-	
Nittedal	37 000 000	37 000 000	0,0 %
Nordre Follo	-	-	
Nore og Uvdal	-	-	
Rakkestad	29 866 000	25 948 000	-13,1 %
Ringerike	36 600 000	36 600 000	0,0 %
Rollag	6 600 000	6 700 000	1,5 %
Rælingen	-	-	
Råde	20 000 000	21 580 000	7,9 %
Sarpsborg	152 300 000	156 300 000	2,6 %
Sigdal	14 433 000	14 683 000	1,7 %
Skiptvet	-	-	
Ullensaker	-	-	
Vestby	-	-	
Våler (Østfold)	14 500 000	12 500 000	-13,8 %
Øvre Eiker	-	-	
Ål	12 565 733	12 765 733	1,6 %
Ås	-	-	

Innlandet

Kommune	Budsjettet 2020	Budsjettet 2021	Endring % 20/21
Alvdal	3 840 000	3 070 000	-20,1 %
Dovre	3 000 000	3 000 000	0,0 %

Kommune	Budsjettet 2020	Budsjettet 2021	Endring % 20/21
Eidskog	15 050 000	15 050 000	0,0 %
Elverum	66 000 000	67 000 000	1,5 %
Engerdal	4 010 000	5 010 000	24,9 %
Etnedal	6 100 000	6 900 000	13,1 %
Folldal	2 180 000	1 760 000	-19,3 %
Gausdal	24 900 000	35 400 000	42,2 %
Gjøvik	84 000 000	94 000 000	11,9 %
Gran	7 500 000	8 500 000	13,3 %
Grue	12 450 000	12 450 000	0,0 %
Hamar	144 500 000	144 500 000	0,0 %
Kongsvinger	37 330 000	37 330 000	0,0 %
Lesja	-	2 400 000	
Lillehammer	100 419 929	95 300 000	-5,1 %
Lom	1 117 000	1 117 000	0,0 %
Løten	20 700 000	20 700 000	0,0 %
Nord-Aurdal	16 300 000	16 300 000	0,0 %
Nord-Fron	9 500 000	9 500 000	0,0 %
Nord-Odal	11 500 000	9 200 000	- 20,0 %
Nordre Land	19 000 000	19 000 000	0,0 %
Os	6 600 000	6 600 000	0,0 %
Rendalen	1 500 000		-100,0 %
Ringebu	35 656 100	36 256 100	1,7 %
Ringsaker	108 000 000	106 000 000	-1,9 %
Sel	14 400 000	11 900 000	-17,4 %
Skjåk	-	-	
Stange	59 300 000	47 580 000	-19,8 %
Stor-Elvdal	8 700 000	8 000 000	-8,0 %
Søndre Land	-	-	
Sør-Aurdal	11 941 000	11 239 000	-5,9 %
Sør-Fron	12 800 000	12 800 000	0,0 %
Sør-Odal	24 000 000	24 000 000	0,0 %
Tolga	2 228 090	2 450 898	10,0 %
Trysil	47 000 000	50 000 000	6,4 %
Tynset	10 300 000	10 300 000	0,0 %
Vang	-	-	
Vestre Slidre	7 320 000	6 816 000	-6,9 %
Vestre Toten	55 000 000	49 000 000	-10,9 %
Vågå	10 300 000	10 300 000	0,0 %
Våler (Hedmark)	7 525 000	6 020 000	-20,0 %
Østre Toten	32 000 000	32 000 000	0,0 %
Øyer	28 700 000	25 950 000	-9,6 %
Øystre Slidre	17 000 000	17 000 000	0,0 %
Åmot	12 779 089	12 779 089	0,0 %
Åsnes	8 700 000	8 800 000	1,1 %

Vestfold og Telemark

Kommune	Budsjettert 2020	Budsjettert 2021	Endring % 20/21
Bamble	33 300 000	42 900 000	28,8 %
Drangedal	4 750 000	3 950 000	-16,8 %
Fyresdal	-	-	
Færder	-	-	
Hjartdal	6 500 000	6 500 000	0,0 %
Holmestrand	-	-	
Horten	-	-	
Kragerø	57 584 892	58 979 040	2,4 %
Kviteseid	-	-	
Larvik	-	-	
Midt-Telemark	4 250 000		-100,0 %
Nissedal	5 970 000	6 070 000	1,7 %
Nome	15 000 000	14 592 000	-2,7 %
Notodden	34 806 000	30 806 000	-11,5 %
Porsgrunn	113 100 000	113 100 000	0,0 %
Sandefjord	-	-	
Seljord	-	3 000 000	
Siljan	8 131 000	8 881 000	9,2 %
Skien	155 000 000	160 000 000	3,2 %
Tinn	-	-	
Tokke	-	-	
Tønsberg	-	-	
Vinje	-	-	

Agder

Kommune	Budsjettert 2020	Budsjettert 2021	Endring % 20/21
Arendal	75 000 000	75 500 000	0,7 %
Birkenes	9 600 000	9 600 000	0,0 %
Bygland	-	-	
Bykle	-	-	
Evje og Hornnes	-	-	
Farsund	17 825 000	18 479 000	3,7 %
Flekkefjord	19 800 000	19 800 000	0,0 %
Froland	-	-	
Gjerstad	4 750 000	3 950 000	-16,8 %
Grimstad	70 400 000	70 800 000	0,6 %
Hægebostad	-	-	
Iveland	2 300 000	2 300 000	0,0 %
Kristiansand	275 000 000	312 200 000	13,5 %
Kvinesdal	-	-	
Lillesand	21 665 000	23 177 000	7,0 %
Lindesnes	58 000 000	62 000 000	6,9 %

Kommune	Budsjettet 2020	Budsjettet 2021	Endring % 20/21
Lyngdal	0	0	0,0
Risør	21 727 000	21 827 000	0,5
Sirdal	0	0	0,0
Tvedestrand	30 800 000	24 600 000	-20,1
Valle	0	0	0,0
Vegårshei	6 468 000	6 807 740	5,3
Vennesla	19 600 000	20 000 000	2,0
Åmli	3 255 000	3 255 000	0,0
Åseral	0	0	0,0

Rogaland

Kommune	Budsjettet 2020	Budsjettet 2021	Endring % 20/21
Bjerkreim	3 570 000	2 700 000	-24,4 %
Bokn	-	-	
Eigersund	35 150 000	35 150 000	0,0 %
Gjesdal	10 500 000	10 600 000	1,0 %
Haugesund	107 800 000	107 800 000	0,0 %
Hjelmeland	5 200 000	5 200 000	0,0 %
Hå	-	-	
Karmøy	30 500 000	30 500 000	0,0 %
Klepp	-	-	
Kvitsøy	-	-	
Lund	4 100 000	3 400 000	-17,1 %
Randaberg	12 475 000	12 925 000	3,6 %
Sandnes	-	-	
Sauda	34 905 466	35 289 000	1,1 %
Sokndal	4 350 000	4 350 000	0,0 %
Sola	-	-	
Stavanger	100 000 000	170 000 000	70,0 %
Strand	21 650 000	21 022 000	-2,9 %
Suldal	-	-	
Time	-	-	
Tysvær	-	-	
Utsira	340 000	-	-100,0 %
Vindafjord	22 000 000	22 000 000	0,0 %

Vestland

Kommune	Budsjettet 2020	Budsjettet 2021	Endring % 20/21
Alver	-	-	
Askvoll	5 600 000	5 600 000	0,0 %
Askøy	-	-	
Aurland	-	-	
Austevoll	-	-	

Kommune	Budsjettet 2020	Budsjettet 2021	Endring % 20/21
Austrheim	-	-	
Bergen	580 000 000	580 000 000	0,0 %
Bjørnafjorden	-	-	
Bremanger	6 000 000	6 000 000	0,0 %
Bømlo	27 000 000	27 000 000	0,0 %
Eidfjord	-	-	
Etne	12 886 000	14 313 000	11,1 %
Fedje	-	-	
Fitjar	18 600 000	21 000 000	12,9 %
Fjaler	5 860 000	4 688 000	-20,0 %
Gloppen	9 600 000	9 600 000	0,0 %
Gulen	8 700 000	7 700 000	-11,5 %
Hyllestad	5 000 000	4 000 000	-20,0 %
Høyanger	4 628 580	3 702 864	-20,0 %
Kinn	40 179 000	44 290 000	10,2 %
Kvam	24 300 000	25 000 000	2,9 %
Kvinnherad	14 355 774	14 355 774	0,0 %
Luster	6 800 000	6 800 000	0,0 %
Lærdal	-	-	
Masfjorden	-	-	
Modalen	-	-	
Osterøy	24 838 000	24 838 000	0,0 %
Samnanger	5 200 000	5 200 000	0,0 %
Sogndal	22 500 000	22 500 000	0,0 %
Solund	1 800 000	1 800 000	0,0 %
Stad	19 300 000	19 700 000	2,1 %
Stord	27 000 000	27 000 000	0,0 %
Stryn	10 695 100	10 695 100	0,0 %
Sunnfjord	36 115 092	37 623 970	4,2 %
Sveio	4 250 000	4 250 000	0,0 %
Tysnes	8 800 000	8 800 000	0,0 %
Ullensvang	-	-	
Ulvik	-	-	
Vaksdal	9 500 000	9 500 000	0,0 %
Vik	10 100 000	8 080 000	-20,0 %
Voss	33 550 000	33 550 000	0,0 %
Øygarden	-	-	
Årdal	10 400 000	8 500 000	-18,3 %

Møre og Romsdal

Kommune	Budsjettet 2020	Budsjettet 2021	Endring % 20/21
Aukra	-	-	
Aure	-	-	
Averøy	20 337 000	20 337 000	0,0 %

Kommune	Budsjettet 2020	Budsjettet 2021	Endring % 20/21
Fjord	-	-	
Giske	19 300 000	26 500 000	37,3 %
Gjemnes	7 592 000	7 592 000	0,0 %
Hareid	11 000 000	13 000 000	18,2 %
Herøy (Møre og Romsdal)	-	-	
Hustadvika	27 556 000	27 556 000	0,0 %
Kristiansund	70 000 000	70 000 000	0,0 %
Molde	80 300 000	80 900 000	0,7 %
Rauma	24 700 000	22 700 000	-8,1 %
Sande	-	-	
Smøla	-	-	
Stranda	10 146 000	8 116 000	-20,0 %
Sula	7 150 000	7 150 000	0,0 %
Sunndal	5 494 000	5 494 000	0,0 %
Surnadal	14 000 000	14 000 000	0,0 %
Sykkylven	6 584 100	10 457 100	58,8 %
Tingvoll	10 187 200	8 237 200	-19,1 %
Ulstein	13 120 000	13 120 000	0,0 %
Vanylven	-	-	
Vestnes	20 500 000	20 500 000	0,0 %
Volda	13 450 000	14 160 000	5,3 %
Ørsta	15 000 000	15 000 000	0,0 %
Ålesund	105 960 000	105 960 000	0,0 %

Trøndelag

Kommune	Budsjettet 2020	Budsjettet 2021	Endring % 20/21
Flatanger	2 698 000	2 698 000	0,0 %
Frosta	5 879 000	7 839 000	33,3 %
Frøya	-	-	
Grong	5 360 000	5 360 000	0,0 %
Heim	7 434 000	7 434 000	0,0 %
Hitra	-	-	
Holtålen	6 508 852	6 508 852	0,0 %
Høylandet	1 605 000	1 605 000	0,0 %
Inderøy	13 530 525	18 040 700	33,3 %
Indre Fosen	-	-	
Leka	220 000	235 000	6,8 %
Levanger	43 900 000	47 100 000	7,3 %
Lierne	2 759 000	2 207 000	-20,0 %
Malvik	29 400 000	29 000 000	-1,4 %
Melhus	28 159	28 287	0,5 %
Meråker	-	-	
Midtre Gauldal	10 300 000	10 300 000	0,0 %
Namsos	40 552 000	40 552 000	0,0 %

Kommune	Budsjettert 2020	Budsjettert 2021	Endring % 20/21
Namsskogan	1 000 000	1 000 000	0,0 %
Nærøysund	16 403 000	20 980 000	27,9 %
Oppdal	21 000 000	21 000 000	0,0 %
Orkland	-	-	
Osen	850 000	850 000	0,0 %
Overhalla	8 200 000	6 500 000	-20,7 %
Rennebu	9 570 000	8 300 000	-13,3 %
Rindal	4 940 000	3 950 000	-20,0 %
Røros	35 701 000	35 701 000	0,0 %
Røyrvik	-	-	
Selbu	-	-	
Skaun	20 000 000	20 000 000	0,0 %
Snåsa	3 280 000	3 280 000	0,0 %
Steinkjer	32 300 000	32 300 000	0,0 %
Stjørdal	-	-	
Trondheim	541 000 000	541 000 000	0,0 %
Tydal	-	-	
Verdal	25 400 000	20 640 000	-18,7 %
Ørland	-	-	
Åfjord	-	-	

Nordland

Kommune	Budsjettert 2020	Budsjettert 2021	Endring % 20/21
Alstahaug	15 600 000	12 660 000	-18,8 %
Andøy	16 400 000	15 620 000	-4,8 %
Beiarn	-	-	
Bindal	2 893 000	2 893 000	0,0 %
Bodø	163 300 000	159 900 000	-2,1 %
Brønnøy	15 000 000	17 000 000	13,3 %
Bø	4 475 000	4 475 000	0,0 %
Dønna	2 700 000	2 700 000	0,0 %
Evenes	-	-	
Fauske	17 150 000	17 150 000	0,0 %
Flakstad	2 300 000	2 421 900	5,3 %
Gildeskål	7 600 000	7 600 000	0,0 %
Grane	2 500 000	2 500 000	0,0 %
Hadsel	23 715 576	21 695 770	-8,5 %
Hamarøy	5 021 000	5 021 000	0,0 %
Hattfjelldal	2 100 000	2 100 000	0,0 %
Hemnes	-	-	
Herøy (Nordland)	3 152 000	2 774 000	-12,0 %
Leirfjord	4 052 000	4 052 000	0,0 %
Lurøy	3 000 000	3 000 000	0,0 %
Lødingen	3 300 000	4 500 000	36,4 %

Kommune	Budsjettet 2020	Budsjettet 2021	Endring % 20/21
Meløy	-	-	
Moskenes	3 450 000	3 450 000	0,0 %
Narvik	57 065 000	56 098 000	-1,7 %
Nesna	3 992 000	3 992 000	0,0 %
Rana	17 300 000	17 300 000	0,0 %
Rødøy	-	-	
Røst	690 000	790 000	14,5 %
Saltdal	6 184 000	6 184 000	0,0 %
Sortland	17 700 000	19 500 000	10,2 %
Steigen	5 253 000	5 253 000	0,0 %
Sømna	4 487 000	4 487 000	0,0 %
Sørfold	-	-	
Træna	-	-	
Vefsn	23 777 000	23 777 000	0,0 %
Vega	1 700 000	1 700 000	0,0 %
Vestvågøy	21 500 000	22 100 000	2,8 %
Vevelstad	-	-	
Værøy	665 000	665 000	0,0 %
Vågan	22 249 000	22 249 000	0,0 %
Øksnes	2 400 000	2 400 000	0,0 %

Troms og Finnmark

Kommune	Budsjettet 2020	Budsjettet 2021	Endring % 20/21
Alta	32 500 000	32 500 000	0,0 %
Balsfjord	16 350 000	16 350 000	0,0 %
Bardu	-	-	
Berlevåg	1 470 000	1 470 000	0,0 %
Båtsfjord	2 900 000	2 900 000	0,0 %
Dyrøy	-	-	
Gamvik	750 000	750 000	0,0 %
Gratangen	-	-	
Hammerfest	8 267 166	8 267 166	0,0 %
Harstad	55 500 000	55 500 000	0,0 %
Hasvik	-	-	
Ibestad	1 800 000	1 800 000	0,0 %
Karasjok	-	-	
Karlsøy	5 500 000	5 000 000	-9,1 %
Kautokeino	1 236 000	1 236 000	0,0 %
Kvæfjord	7 330 000	6 990 000	-4,6 %
Kvænangen	-	-	
Kåfjord	-	-	
Lavangen	-	-	
Lebesby	1 624 573	1 624 573	0,0 %
Loppa	365 000	365 000	0,0 %

Kommune	Budsjettet 2020	Budsjettet 2021	Endring % 20/21
Lyngen	3 815 000	3 050 000	-20,1 %
Målselv	13 835 000	12 648 695	-8,6 %
Måsøy	1 293 000	1 293 000	0,0 %
Nesseby	-	-	
Nordkapp	8 721 483	9 321 483	6,9 %
Nordreisa	6 300 000	5 580 000	-11,4 %
Porsanger	12 255 421	9 804 337	-20,0 %
Salangen	3 548 000	3 548 000	0,0 %
Senja	23 859 503	20 959 503	-12,2 %
Skjervøy	4 450 000	8 100 000	82,0 %
Storfjord	-	-	
Sørreisa	-	-	
Sør-Varanger	62 746 000	54 925 000	-12,5 %
Tana	3 905 066	3 905 066	0,0 %
Tjeldsund	-	-	
Tromsø	128 310 929	132 329 520	3,1 %
Vadsø	19 177 000	19 177 000	0,0 %
Vardø	2 000 000	2 500 000	25,0 %

Huseierne

Eiendomsskatt og kommunale avgifter 2020

Vedlegg: Tallgrunnlag for 365 kommuner

Eiendomsskatt: Budsjetterte inntekter for eiendomsskatt fra bolig og fritidsbolig i 2020–2023, samt satser for 2020

Kommunale avgifter: Prosentvis endring 2019–2020

Fylke/ kommune	Eiendomsskatt						Kommunale gebyrer Prosentvis økning i 2019-2020					
	Budsjetterte eiendomsskatteinntekter bolig og fritidsbolig i kroner				Skattesats promille	Bunnfradrag i kroner	Vann	Vann	Avløp	Avløp	Reno- vasjon	Feiing
	2020	2021	2022	2023								
Oslo	590 000 000	590 000 000	590 000 000	590 000 000	3,00	4 000 000	10,50	10,50	10,50	10,50	4,60	7,50
ROGALAND												
Bjerkreim	3 570 000	2 700 000	2 700 000	2 700 000	5,00	60 000	55,60	25,00	37,50	12,50	10,00	0,00
Bokn	0	0	0	0	0	0	15,00	15,00	4,00	4,00	4,00	20,00
Eigersund	35 150 000	35 150 000	35 150 000	35 150 000	3,00	0	20,00	20,00	10,00	10,00	10,00	0,00
Gjesdal	10 500 000	10 600 000	10 700 000	10 800 000	2,00	100 000	6,50	6,50	5,40	5,40	10,00	
Haugesund	107 800 000	107 800 000	107 800 000	107 800 000	4,00	600 000	0,40	2,56	0,00	0,00	4,00	5,00
Hjelmeland	5 200 000	5 200 000	5 200 000	5 200 000	2,00	0	4,70	-5,20	2,10	0,00	6,00	0,00
Hå	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,90	2,00	7,00	7,00	25,00	72,20
Karmøy	30 500 000	30 500 000	30 500 000	30 500 000	2,80	935 000	5,00	5,00	7,60	7,60	5,50	8,10
Klepp	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,00	5,90	0,00	3,00	4,20	0,00
Kvitsøy	0	0	0	0	0	0	-30,00	-30,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Lund	4 100 000	3 400 000	3 400 000	0	2,40	100 000	3,00	3,00	3,00	3,00	3,20	3,00
Randaberg	12 475 000	12 925 000	13 375 000	13 825 000	2,20	0	-8,60	-9,40	-3,50	2,98	-4,10	-5,76
Sandnes	0	0	0	0	0	0	1					
Sauda	34 905 466	35 289 000	35 677 000	35 677 000	3,00	0	25,70	-3,71	47,86	51,61	-0,23	39,70
Sokndal	4 350 000	4 350 000	4 350 000	4 350 000	2,00	0	15,00	15,00	10,00	10,00	10,00	0,00
Sola	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,00	4,20	0,00	19,20	4,00	0,00
Stavanger	100 000 000	170 000 000 ²	170 000 000	170 000 000	3	4	5					
Strand	21 650 000	21 022 000	22 093 000	22 165 000	2,10	0	6,70	5,00	11,00	9,30	6,00	3,80
Suldal	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	5,00	5,00	5,00	5,00	6,00	64,00
Time	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	5,00	13,00	4,00	13,00	0,00	19,00
Tysvær	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	10,10	9,90	9,90	9,90	4,00	39,90

1 Kommunesammenslåing

2 Ny taksering, usikre tall.

3 Kommunesammenslåing: 3 promille i Stavanger, 5 promille i Finnøy, 2 promille i Hjelmelandsdelen av Ombo

4 Kommunesammenslåing: 400.000 i Stavanger, 0 i Finnøy, 100.000 kroner i Hjelmelandsdelen av Ombo

5 Kommunesammenslåing

Fylke/ kommune	Eiendomsskatt						Kommunale gebyrer Prosentvis økning i 2019-2020					
	Budsjetterte eiendomsskatteinntekter bolig og fritidsbolig i kroner				Skattesats promille 2020	Bunnfradrag i kroner 2020	Vann	Vann	Avløp	Avløp	Reno- vasjon	Feiing
	2020	2021	2022	2023								
Utsira	340 000	0	0	0	2,00	100 000	3,80	3,80	-7,50	⁶	9,70	185,70
Vindafjord	22 000 000	22 000 000	22 000 000	22 000 000	3,20	0	3,20	5,50	10,10	6,10	4,00	44,78
MØRE OG ROMSDAL												
Aukra	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	15,00	2,00
Aure	0,0	0,0	4 000 000	6 000 000	0,0	0	25,00	25,00	10,00	10,00	6,00	25,00
Averøy	20 337 000	20 337 000	20 337 000	20 337 000	5,0	0	4,90	4,90	26,70	26,70	10,00	2,40
Fjord	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	⁷					
Giske	19 300 000	26 500 000	26 500 000	26 500 000	3,00	0	-10,00	-10,00	18,00	18,00	2,00	17,00
Gjemnes	7 592 000	7 592 000	7 592 000	7 592 000	5,0	0	9,00	9,00	4,00	4,00	7,00	3,00
Hareid	11 000 000	13 000 000	13 500 000	14 000 000	3,00	0	8,30	9,04	15,56	18,44	5,00	30,20
Herøy (Møre og R)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	5,26	2,14	0,00		5,00	21,40
Hustadvika	27 556 000	27 556 000	27 556 000	27 556 000	4,0	200 000	⁸					
Kristiansund	70 000 000	70 000 000	70 000 000	70 000 000	3,70	0	47,37	-11,98	68,42	-9,47	7,00	3,10
Molde	80 300 000	80 900 000	81 400 000	81 900 000	⁹	0	¹⁰					
Rauma	24 700 000	22 700 000	22 700 000	22 700 000	5,00	100 000	5,50	5,50	2,40	2,40	6,00	0,00
Sande	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	2,00	2,00	0,80	0,80	5,00	30,50
Smøla	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	11,40	13,90	4,70	4,55	12,00	15,10
Stranda	10 146 000	8 116 000	8 316 000	8 516 000	5,00	0	7,00	8,00	0,00	1,00	9,10	10,00
Sula	7 150 000	7 150 000	7 150 000	7 150 000	1,00	0	24,70	24,80	3,80	4,30	4,20	2,00
Sunndal	5 494 000	5 494 000	5 494 000	5 494 000	2,0	200 000	5,60	5,60	8,00	8,00	10,00	3,00
Surnadal	14 000 000	14 000 000	14 000 000	14 000 000	3,6	0	10,60	9,50	0,44	0,34	9,00	13,30
Sykkylven	6 584 100	10 457 100	14 330 100	15 492 000	1,70	0	5,00	5,00	10,00	10,00	14,23	3,00
Tingvoll	10 187 200	8 237 200	8 237 200	8 237 200	4,8	0	3,00	3,00	6,00	6,00	9,00	0,00

⁶ Mangler data

⁷ Kommunesammenslåing

⁸ Kommunesammenslåing

⁹ Kommunesammenslåing. 3,57 promille i Molde, 3,58 i Nesset, 1 promille i Midsund.

¹⁰ Kommunesammenslåing

Fylke/ kommune	Eiendomsskatt						Kommunale gebyrer Prosentvis økning i 2019-2020					
	Budsjetterte eiendomsskatteinntekter bolig og fritidsbolig i kroner				Skattesats promille 2020	Bunnfradrag i kroner 2020	Vann	Vann	Avløp	Avløp	Reno- vasjon	Feiing
	2020	2021	2022	2023								
Ulstein	13 120 000	13 120 000	13 120 000	13 120 000	1,75	0	4,00	4,00	2,00	2,00	5,00	13,00
Vanylven	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	2,00	2,00	2,50	2,50	15,70	11,00
Vestnes	20 500 000	20 500 000	20 500 000	20 500 000	4,00	0	5,00	¹¹	3,00	3,00	22,00	0,00
Volda	13 450 000	14 160 000	21 490 000	30 250 000	2,0	0	¹²					
Ørsta	15 000 000	15 000 000	15 000 000	15 000 000	2,00	0	4,00	4,00	4,00	4,00	11,20	11,00
Ålesund	105 960 000	105 960 000	105 960 000	105 960 000	¹³	0	¹⁴					
NORDLAND												
Alstahaug	15 600 000	12 660 000	12 828 000	12 996 000	5,00	0	0,00	2,48	10,00	2,47	0,00	30,00
Andøy	16 400 000	15 620 000	18 120 000	18 120 000	5,00	0	0,00	0,00	-20,44	-18,47	3,00	8,00
Beiarn	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	10,00	10,00	10,00	10,00	8,50	7,00
Bindal	2 893 000	2 893 000	2 893 000	2 893 000	4,00	50 000	-10,00	-10,00	-15,00	-15,00	3,50	0,00
Bodø	163 300 000	159 900 000	157 600 000	154 400 000	4,8	500 000	3,00	0,10	8,90	9,50	8,50	0,00
Brønnøy	15 000 000	17 000 000	17 000 000	17 000 000	5,00	0	10,00	10,00	5,00	5,00	2,95	1,40
Bø	4 475 000	4 475 000	4 475 000	4 475 000	4,00	0	3,10	3,10	3,10	3,10	3,10	3,10
Dønna	2 700 000	2 700 000	2 700 000	2 700 000	5,00	0	0,00	0,00	-24,00	-24,00	2,95	0,00
Evenes	0,0	0,0	0,0	0,0	0,00	0	0,00	0,00	3,70	3,70	2,70	0,00
Fauske	17 150 000	17 150 000	17 150 000	17 150 000	4,00	50 000	10,00	10,00	10,00	10,00	8,50	-3,30
Flakstad	2 300 000	2 421 900	2 477 100	2 490 900	5,00	0	3,50	3,50	3,50	3,50	3,50	0,00
Gildeskål	7 600 000	7 600 000	7 600 000	7 600 000	4,30	50 000	30,00	30,00	19,30	19,30	8,50	15,60
Grane	2 500 000	2 500 000	2 500 000	2 500 000	4,00	0	5,00	¹⁵	5,00	¹⁶	3,00	3,00
Hadsel	23 715 576	21 695 770	21 913 810	22 308 810	5,00	175 000	3,00	35,00	25,00	25,00	3,00	30,00
Hamarøy	5 021 000	5 021 000	5 021 000	5 021 000	5,00	0	¹⁷					
Hattfjellidal	2 100 000	2 100 000	2 100 000	2 100 000	5,00	0	4,66	0,00	0,00	11,34	2,87	0,00

11 Har ikke variabel del

12 Kommunesammenslåing

13 Kommunesammenslåing. Tidligere Skodje, Ålesund og Sandøy 2 promille. Tidligere Ørskog og Haram 0 promille.

14 Kommunesammenslåing

15 Ikke oppgitt

16 Ikke oppgitt

17 Kommunesammenslåing

Fylke/ kommune	Eiendomsskatt						Kommunale gebyrer Prosentvis økning i 2019-2020					
	Budsjetterte eiendomsskatteinntekter bolig og fritidsbolig i kroner				Skattesats promille	Bunnfradrag i kroner	Vann	Vann	Avløp	Avløp	Reno- vasjon	Feiing
	2020	2021	2022	2023								
Hemnes	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	8,50	8,50	15,00	15,00	0,00	0,00
Herøy (Nordland)	3 152 000	2 774 000	3 052 000	3 357 000	5,00	100 000	3,00	3,00	25,00	25,00	3,00	20,00
Leirfjord	4 052 000	4 052 000	4 052 000	4 052 000	2,70	1 050 000	-20,00	-20,00	-10,00	-10,00	2,95	43,00
Lurøy	3 000 000	3 000 000	3 000 000	3 000 000	4,00	200 000	3,80	3,80	2,70	2,70	0,00	1,49
Lødingen	3 300 000	4 500 000	4 500 000	4 500 000	3,00	50 000	4,20	0,70	13,20	18,10	3,00	0,00
Meløy	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	69,88	-20,00	-3,70	5,39	7,69	-28,96
Moskenes	3 450 000	3 450 000	4 050 000	4 050 000	5,00	0	2,40	¹⁸	-50,50	¹⁹	2,60	0,00
Narvik	57 065 000	56 098 000	56 098 000	56 098 000	4,5	0	20					
Nesna	3 992 000	3 992 000	3 992 000	3 992 000	5,00	0	2,10	4,80	24,00	65,00	0,00	0,00
Rana	17 300 000	17 300 000	17 300 000	17 300 000	2,00	300 000	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Rødøy	0,0	0,0	0,0	0,0	0,00	0	2,00	²¹	2,00	²²	0,00	2,00
Røst	690 000	790 000	790 000	790 000	5,00	10 000	-2,99	-2,78	30,00		15,00	0,00
Saltdal	6 184 000	6 184 000	6 184 000	6 184 000	3,00	0	-0,60	7,00	-2,80	7,00	3,60	1,90
Sortland	17 700 000	19 500 000	21 300 000	23 100 000	5,00	0	13,70 ²³		10,10 ²⁴		3,10	0,00
Steigen	5 253 000	5 253 000	5 253 000	5 253 000	5,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	8,50	-15,00
Sømna	4 487 000	4 487 000	4 487 000	4 487 000	5,00	50 000	2,00	0,00	2,00	0,00	2,00	2,00
Sørfold	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	8,50	-11,10
Træna	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vefsn	23 777 000	23 777 000	23 777 000	23 777 000	4,35	200 000	3,00	3,00	10,00	10,00	34,70	2,80
Vega	1 700 000	1 700 000	1 700 000	1 700 000	4,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	2,95	1,40
Vestvågøy	21 500 000	22 100 000	22 800 000	23 500 000	3,00	50 000	0,00	0,00	0,00	0,00	2,70	-10,00
Vevelstad	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	1,60	1,60	1,60	1,60	2,95	1,40
Værøy	665 000	665 000	665 000	665 000	2,00	0	0,00	0,00	-26,00	-26,00	0,00	0,00
Vågan	22 249 000	22 249 000	22 249 000	22 249 000	3,60	0	3,00	3,00	3,00	3,00	3,00	3,00

- 18 Har ikke variabel del
19 Har ikke variabel del
20 Kommunesammenslåing
21 Har kun fastdel
22 Har kun fastdel
23 Samlet vann
24 Samlet avløp

Fylke/ kommune	Eiendomsskatt						Kommunale gebyrer Prosentvis økning i 2019-2020					
	Budsjetterte eiendomsskatteinntekter bolig og fritidsbolig i kroner				Skattesats promille	Bunnfradrag i kroner	Vann	Vann	Avløp	Avløp	Reno- vasjon	Feiing
	2020	2021	2022	2023								
Øksnes	2 400 000	2 400 000	2 400 000	2 400 000	1,00	25 000	12,70	11,80	-13,90	-11,40	0,00	4,70
VIKEN												
Aremark	3 244 100	3 244 100	3 244 100	3 244 100	4,00	0	100,00	100,00	100,00	83,00	10,00	0,00
Asker	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	25					
Aurskog-Høland	19 000 000	19 000 000	19 000 000	19 000 000	2,0	500 000	26					
Bærum	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	8,70	8,70	3,10	3,10	15,90	4,50
Drammen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,00	0	27					
Eidsvoll	21 500 000	42 000 000	62 500 000	62 500 000	1,0	0	0,00	0,00	3,00	3,00	-18,20	-9,50
Enebakk	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	28		2,00	2,00	9,00	-10,00
Flesberg	11 300 000	11 500 000	11 700 000	11 700 000	4,0	0,0	22,00	22,00	5,00	5,00	0,00	19,50
Flå	6 931 000	7 308 000	7 685 000	8 062 000	3,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	2,00	0,00
Fredrikstad	204 000 000	204 000 000	204 000 000	204 000 000	5,00	50 000	7,24	4,26	0,00	0,46	2,62	2,03
Frogn	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Gjerdrum	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	-11,80	0,50	-17,90	-21,50	10,00	-16,70
Gol	10 900 000	10 900 000	10 900 000	10 900 000	4,50	29	1,40	1,40	6,50	6,50	5,60	-2,60
Halden	69 341 000	69 341 000	69 341 000	69 341 000	4,00	250 000	10,00	10,00	20,00	20,00	18,00	26,00
Hemsedal	7 000 000	7 000 000	7 000 000	7 000 000	1,00	0	37,00	37,00	4,35	4,35	36,00	-8,79
Hol	25 000 000	25 500 000	25 500 000	25 500 000	3,00	0	-20,20	-20,60	19,70	13,28	-6,25	0,67
Hole	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	16,10	2,39	42,28	2,12	10,40	14,60
Hurdal	5 500 000	5 500 000	5 500 000	5 500 000	2,5	0	14,33	15,00	6,21	5,00	-5,00	12,00
Hvaler	38 000 000	38 950 000	39 924 000	40 922 000	2,90	0	-10,00	0,00	-10,00	0,00	0,00	-50,00
Indre Østfold	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	30					
Jevnaker	14 192 000	14 022 000	13 937 000	13 852 000	2,80	400 000	3,00	2,99	23,40	23,02	10,39	3,10
Kongsberg	33 000 000	33 000 000	33 000 000	33 000 000	3,00	500 000	0,40	0,40	9,90	9,90	7,00	0,00

- 25 Kommunesammenslåing
- 26 Kommunesammenslåing
- 27 Kommunesammenslåing
- 28 Privat vannverk
- 29 Har ikke oppgitt bunnfradrag
- 30 Kommunesammenslåing

Fylke/ kommune	Eiendomsskatt						Kommunale gebyrer Prosentvis økning i 2019-2020					
	Budsjetterte eiendomsskatteinntekter bolig og fritidsbolig i kroner				Skattesats promille	Bunnfradrag i kroner	Vann	Vann	Avløp	Avløp	Reno- vasjon	Feiing
	2020	2021	2022	2023								
Krødsherad	9 630 000	13 130 000	13 230 000	13 230 000	2,00	200 000	10,00	10,00	20,00	20,00	3,20	2,50
Lier	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	13,50	0,90	13,50	9,40	4,00	5,84
Lillestrøm	118 000 000	119 000 000	120 500 000	122 000 000	2,0	1 800 000	31					
Lunner	19 500 000	19 500 000	19 500 000	19 500 000	4,00	100 000	24,00	26,00	20,00	12,00	8,00	-6,00
Lørenskog	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	32	32,00		15,00	3,80	0,00
Marker	10 000 000	10 000 000	10 000 000	10 000 000	4,00	0	-0,21	-0,67	9,68	10,53	9,46	0,00
Modum	0,0	0,0	0,0	0,0	0,00	0	5,00	5,00	5,00	5,00	6,00	5,00
Moss	176 000 000 ³³	184 000 000	188 000 000	192 000 000	2,80	0	34					
Nannestad	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0,00	15,80	0,00	13,80	2,90	-1,10
Nes	36 500 000	39 500 000	39 500 000	39 500 000	4,0	200 000	19,00	20,00	4,10	4,00	20,00	0,00
Nesbyen	7 100 000	16 200 000	16 200 000	16 200 000	3,50	200 000	4,00	52,00	30,00	11,00	-6,00	-3,00
Nesodden	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0,00	0,00	0,00	24,00	16,80	-6,90
Nittedal	37 000 000	37 000 000	37 000 000	37 000 000	2,4	1 200 000	7,80	11,40	9,20	15,20	3,10	0,00
Nordre Follo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	35					
Nore og Uvdal	0,00	0,00	3 500 000	7 000 000	0,00	0	12,00	19,00	7,00	8,00	22,00	6,00
Rakkestad	29 866 000	25 948 000	26 105 000	26 265 000	4,75	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	30,00
Ringerike	36 600 000	36 600 000	36 600 000	36 600 000	3,00	0	0,00	0,00	36	17,00	10,00	14,50
Rollag	6 600 000	6 700 000	6 800 000	6 900 000	3,50	0	40,00	40,00	5,00	5,00	4,00	2,00
Rælingen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	14,70	15,00	14,80	15,00	9,00	10,10
Råde	20 000 000	21 580 000	24 070 000	24 070 000	3,8	0	0,00	0,00	0,00	0,00	3,23	-3,30
Sarpsborg	152 300 000	156 300 000	156 300 000	156 300 000	3,60	300 000	10,90	10,90	23,30	23,30	43,80	0,00
Sigdal	14 433 000	14 683 000	14 934 000	15 184 000	3,00	300 000	19,00	19,00	15,00	15,00	15,00	5,84
Skiptvet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	2,00	2,00	3,00	3,00	5,00	-10,00
Ullensaker	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	3,10	5,00	3,10	3,00	0,00	-9,30
Vestby	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	2,73	2,60	0,00	0,00	6,30	18,70

31 Kommunesammenslåing

32 Har ikke fastdel

33 Inkluderer næring

34 Kommunesammenslåing

35 Kommunesammenslåing

36 Har ikke fastdel

Fylke/ kommune	Eiendomsskatt						Kommunale gebyrer Prosentvis økning i 2019-2020					
	Budsjetterte eiendomsskatteinntekter bolig og fritidsbolig i kroner				Skattesats promille	Bunnfradrag i kroner	Vann	Vann	Avløp	Avløp	Reno- vasjon	Feiing
	2020	2021	2022	2023								
Våler (Østfold)	14 500 000	12 500 000	12 500 000	12 500 000	5,0	0	0,00	11,11	3,00	2,90	-2,00	16,00
Øvre Eiker	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,65	1,87	4,34	2,88	4,00	5,92
Ål	12 565 733	12 765 733	12 965 733	13 165 733	3,00	0	-24,20	31,00	-19,50	29,20	7,80	-2,50
Ås	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	50,00	11,43	0,00	-15,76	5,00	3,00
INNLANDET												
Alvdal	3 840 000	3 070 000	3 070 000	3 070 000	5,00	0	0,00	4,80	0,00	0,00	8,00	3,00
Dovre	3 000 000	3 000 000	3 000 000	3 000 000	3,7	110 000	0,00	0,00	2,00	2,00	18,00	2,00
Eidskog	15 050 000	15 050 000	15 050 000	15 050 000	4,20	0	3,00	3,00	5,00	5,00	7,00	0,00
Elverum	66 000 000	67 000 000	67 000 000	67 000 000	5,00	0	0,00	10,00	0,00	3,00	2,00	3,00
Engerdal	4 010 000	5 010 000	5 010 000	5 010 000	4,00	0	3,00	3,00	3,00	3,00	8,00	3,00
Etnedal	6 100 000	6 900 000	7 000 000	7 100 000	5,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Folldal	2 180 000	1 760 000	1 760 000	1 760 000	5,00	0	2,30	2,30	6,80	6,80	11,30	3,00
Gausdal	24 900 000	35 400 000	36 400 000	37 800 000	5,00	0	-7,00	-7,00	-10,00	-10,00	4,00	0,00
Gjøvik	84 000 000	94 000 000	94 000 000	94 000 000	3,45	0	18,20	8,90	11,10	16,30	-4,80	4,20
Gran	7 500 000	8 500 000	9 000 000	9 500 000	2,00	50 000	5,40	6,40	4,40	6,70	10,40	-9,10
Grue	12 450 000	12 450 000	12 450 000	12 450 000	5,00	0	0,00	0,00	0,00	5,70	4,00	4,00
Hamar	144 500 000	144 500 000	144 500 000	144 500 000	4,50	220 000	8,00	10,00	8,00	2,00	4,00	7,00
Kongsvinger	37 330 000	37 330 000	37 330 000	37 330 000	3,75	0	0,00	0,00	5,00	2,47	8,44	4,00
Lesja	0,00	2 400 000	4 800 000	7 200 000	0,0	0,0	3,90	3,90	5,00	5,00	3,00	0,00
Lillehammer	100 419 929	95 300 000	85 600 000	95 900 000	4,80	250 000	10,00	9,70	11,90	12,10	4,80	-3,10
Lom	1 117 000	1 117 000	558 500	558 500	2,00	300 000	14,00	14,00	5,00	5,00	5,40	0,00
Løten	20 700 000	20 700 000	20 700 000	20 700 000	4,75	0	113,39	-9,37	190,19	-7,22	6,60	6,90
Nord-Aurdal	16 300 000	16 300 000	16 300 000	16 300 000	4,5	0,0	10,00	10,00	-10,00	-10,00	4,00	17,00
Nord-Fron	9 500 000	9 500 000	9 500 000	9 500 000	5,00	150 000	7,50	7,50	1,70	1,70	21,70	0,00
Nord-Odal	11 500 000	9 200 000	9 200 000	9 200 000	5,00	0	0,00	5,90	0,00	0,00	7,30	12,10
Nordre Land	19 000 000	19 000 000	19 000 000	19 000 000	3,5	0,0	0,00	0,00	0,00	0,00	-8,10	0,00
Os	6 600 000	6 600 000	6 600 000	6 600 000	5,0	0,0	0,00	19,08	3,15	-0,91	-7,10	0,00

Fylke/ kommune	Eiendomsskatt						Kommunale gebyrer Prosentvis økning i 2019-2020					
	Budsjetterte eiendomsskatteinntekter bolig og fritidsbolig i kroner				Skattesats promille	Bunnfradrag i kroner	Vann	Vann	Avløp	Avløp	Reno- vasjon	Feiing
	2020	2021	2022	2023								
Rendalen	1 500 000	37			1,00	0	40,00	-10,30	40,00	-10,30	6,90	3,00
Ringebu	35 656 100	36 256 100	36 656 100	37 056 100	4,10	100 000	10,00	10,00	10,00	10,00	21,70	0,00
Ringsaker	108 000 000	106 000 000	108 000 000	108 000 000	4,20	10 000	20,00	16,50	20,00	11,10	15,63	2,00
Sel	14 400 000	11 900 000	11 900 000	11 900 000	5,00	0	0,00	0,00	2,30	2,30	10,20	3,50
Skjåk	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,60	2,60	2,80	2,80	4,06	-7,10
Stange	59 300 000	47 580 000	48 250 000	48 900 000	4,90	0	6,33	4,86	3,40	12,04	3,30	2,50
Stor-Elvdal	8 700 000	8 000 000	8 000 000	8 000 000	4,50	0	0,00	-14,70	0,00	-7,80	12,80	3,50
Søndre Land	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0,00	11,00	0,00	13,00	-7,00	-9,00
Sør-Aurdal	11 941 000	11 239 000	11 239 000	11 239 000	4,3	0,0	38				4,00	0,00
Sør-Fron	12 800 000	12 800 000	12 800 000	12 800 000	3,80	0	3,00	3,00	4,00	4,00	21,70	0,00
Sør-Odal	24 000 000	24 000 000	24 000 000	24 000 000	4,50	200 000	-18,10	7,50	-12,50	-1,20	14,00	3,00
Trysil	47 000 000	50 000 000	53 000 000	56 000 000	1,80	250 000	4,00	3,20	-1,00	0,00	2,00	3,00
Tynset	10 300 000	10 300 000	10 300 000	10 300 000	4,00	0	14,00	76,00	5,00	37,00	5,00	3,00
Tolga	2 228 090	2 450 898	1 782 472	1 782 472	5,00	0	5,5 ³⁹		2,2 ⁴⁰		10,3	3,00
Vang	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,00	4,00	0,00
Vestre Slidre	7 320 000	6 816 000	6 944 000	7 072 000	5,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,00	4,00	0,00
Vestre Toten	55 000 000	49 000 000	49 000 000	49 000 000	5,00	0	37,00	37,00	0,00	-2,00	-1,20	2,20
Vågå	10 300 000	10 300 000	10 300 000	10 300 000	4,00	0	4,00	3,00	4,00	4,00	25,00	13,00
Våler (Hedmark)	7 525 000	6 020 000	6 020 000	6 020 000	5,00	0	-55,10	-30,20	-21,50	0,00	-1,80	3,00
Østre Toten	32 000 000	32 000 000	32 000 000	32 000 000	3,30	0	3,00	3,00	5,30	5,30		4,10
Øyer	28 700 000	25 950 000	26 350 000	26 750 000	4,50	0	10,10	9,90	0,00	0,00	4,70	0,00
Øystre Slidre	17 000 000	17 000 000	17 000 000	17 000 000	3,0	0,0	6,00	6,00	6,00	6,00	4,00	0,00
Åmot	12 779 089	12 779 089	12 779 089	12 779 089	5,00	0	-9,10	-9,10	-9,10	-9,10	2,00	10,00
Åsnes	8 700 000	8 800 000	8 900 000	9 000 000	4,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	3,50	0,00

37 Kommunen utvider eiendomsskatteområdet til å gjelde all fast eiendom i kommunen fom. 2020. Det er anslått at inntektene fra bolig og fritidseiendommer vil ligge på 1,5-2 millioner i 2020 med 1 promille i skattesats. Det er ikke budsjettert med inntekter fra eiendomsskatt fra bolig/fritidsbolig i påfølgende år ennå. For 2020 gjøres dette i 1. tertial når takstene er vedtatt.

38 Nytt gebyrregulativ

39 Oppgør samlet

40 Oppgør samlet

Fylke/ kommune	Eiendomsskatt						Kommunale gebyrer Prosentvis økning i 2019-2020					
	Budsjetterte eiendomsskatteinntekter bolig og fritidsbolig i kroner				Skattesats promille	Bunnfradrag i kroner	Vann	Vann	Avløp	Avløp	Renovasjon	Feiing
	2020	2021	2022	2023	2020	2020	Fast del	Variabel del	Fast del	Variabel del		
VESTFOLD OG TELEMARK												
Bamble	33 300 000	42 900 000	42 600 000	42 200 000	4,20	285 000	7,90 ⁴¹		8,90		14,00	0,00
Drangedal	4 750 000	3 950 000	3 850 000	3 850 000	5,00	0	3,00	3,00	3,00	3,00	5,20	32,00
Fyresdal	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	25,00	25,00	10,00	10,00	13,00	40,00
Færder	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	1,00	-2,20	-1,60	-3,40	9,80	2,20
Hjartdal	6 500 000	6 500 000	6 500 000	6 500 000	4,90	0	3,00	3,00	3,00	3,00	8,00	0,00
Holmestrand	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0						
Horten	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,50	2,40	6,60	6,60	6,60	2,50
Kragerø	57 584 892	58 979 040	60 336 096	61 724 160	3,00	400 000	5,20	14,20	18,70	20,70	-10,00	2,60
Kviteseid	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	-0,80	12,00	5,30	8,90	1,40	9,80
Larvik	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,00	17,00	3,00
Midt-Telemark	4 250 000	43			4,25	0						
Nissedal	5 970 000	6 070 000	6 170 000	6 270 000	2,86	0	0,00	0,00	0,00	0,00	6,40	10,00
Nome	15 000 000	14 592 000	14 176 000	13 760 000	5,00	125 000	0,00	0,00	0,00	0,00	3,00	8,20
Notodden	34 806 000	30 806 000	30 806 000	30 806 000	5,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,00	5,50	0,00
Porsgrunn	113 100 000	113 100 000	113 100 000	113 100 000	5,0	0,0	10,00	0,00	7,10	0,00	4,50	37,10
Sandefjord	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	4,06	4,06	0,07	0,07	2,83	1,06
Seljord	0,00	3 000 000	6 000 000	9 000 000	0,00	0	-5,10	11,20	-3,70	-1,15	10,00	30,00
Siljan	8 131 000	8 881 000	9 631 000	10 381 000	3,50	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Skien	155 000 000	160 000 000	165 000 000	170 000 000	3,9	400 000	10,00	10,00	6,00	6,00	3,00	6,20
Tinn	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-4,98	-5,55	5,29	5,00	6,80	-5,00
Tokke	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	3,00	3,00	3,00	3,00	5,78	32,90
Tønsberg	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0						
Vinje	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	15,00	15,00	0,00	0,00	0,00	33,00

41 Oppgir samlet

42 Kommunesammenslåing

43 Kommunesammenslåing: Ikke klart før i mars

44 Kommunesammenslåing

45 Kommunesammenslåing

Fylke/ kommune	Eiendomsskatt						Kommunale gebyrer Prosentvis økning i 2019-2020					
	Budsjetterte eiendomsskatteinntekter bolig og fritidsbolig i kroner				Skattesats promille	Bunnfradrag i kroner	Vann	Vann	Avløp	Avløp	Renovasjon	Feiing
	2020	2021	2022	2023	2020	2020	Fast del	Variabel del	Fast del	Variabel del		
AGDER												
Arendal	75 000 000	75 500 000	75 500 000	7 500 000	5,00	0	-2,00	0,00	8,00	6,00	-8,00	0,00
Birkenes	9 600 000	9 600 000	9 600 000	9 600 000	3,30	50 000	26,80	11,40	4,60	4,20	0,00	3,30
Bygland	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3,10	3,10	4,00	4,00	0,00	0,00
Bykle	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	24,26	25,00	14,22	24,80	3,12	-45,75
Evje og Hornnes	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-1,97	-3,65	-0,67	-2,93	-5,97	-6,67
Farsund	17 825 000	18 479 000	18 479 000	18 479 000	2,85	0	12,50	0,00	3,20	0,00	2,90	-2,00
Flekkefjord	19 800 000	19 800 000	19 800 000	19 800 000	2,70	0	3,20	3,00	3,20	3,00	3,20	3,00
Froland	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	1,40	5,60	0,30	0,20	4,40	0,00
Gjerstad	4 750 000	3 950 000	3 850 000	3 850 000	5,00	0	3,00	3,00	2,00	2,00	5,20	32,00
Grimstad	70 400 000	70 800 000	72 200 000	72 600 000	3,60	140 000	11,00	11,00	19,40	19,40	5,50	20,00
Hægebostad	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0,00	7,13	0,00	-45,68	3,00	0,00
Iveland	2 300 000	2 300 000	2 300 000	2 300 000	3,00	0	5,00	5,00	5,00	5,00	3,00	-38,00
Kristiansand	275 000 000	312 200 000	342 700 000	338 900 000	46	0	47					
Kvinesdal	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0,00	0,20	0,00	0,00	3,20	-2,90
Lillesand	21 665 000	23 177 000	24 437 000	25 799 000	2,00	600 000	-3,77	-6,36	29,75	0,01	0,00	-20,18
Lindesnes	58 000 000	62 000 000	65 000 000	75 000 000	48	0	49					
Lyngdal	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	50					
Risør	21 727 000	21 827 000	21 927 000	22 027 000	5,00	0	5,00	5,00	10,00	10,00	5,00	0,00
Sirdal	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	-10,0	-10,00	15,00	15,00	3,20	20,00
Tvedestrand	30 800 000	24 600 000	24 600 000	24 600 000	5,00	90 000	32,40	32,40	-18,50	-18,50	5,20	20,20
Valle	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2,50	0,00
Vegårshei	6 468 000	6 807 740	5 432 740	5 432 740	5,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	5,20	0,00
Vennesla	19 600 000	20 000 000	20 400 000	20 800 000	4,50	375 000	0,00	1,50	3,30	7,80	0,00	-14,00

46 Kommunesammenslåing. Tidl. Kristiansand 5 promille, tidl. Songdalen 3 promille, tidl. Søgne 2 promille.

47 Kommunesammenslåing

48 Kommunesammenslåing. Tidl. Mandal 3 promille, tidl. Lindesnes 2,53 promille, tidl. Marnardal 1 promille.

49 Kommunesammenslåing

50 Kommunesammenslåing

Fylke/ kommune	Eiendomsskatt						Kommunale gebyrer Prosentvis økning i 2019-2020					
	Budsjetterte eiendomsskatteinntekter bolig og fritidsbolig i kroner				Skattesats promille	Bunnfradrag i kroner	Vann	Vann	Avløp	Avløp	Reno- vasjon	Feiing
	2020	2021	2022	2023								
Åmli	3 255 000	3 255 000	3 255 000	3 255 000	4,00	0	3,00	3,00	0,00	0,00	3,00	0,00
Åseral	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	4,00 ⁵¹	4,00	7,00	7,00	3,00	-43,00
VESTLAND												
Alver	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	52					
Askvoll	5 600 000	5 600 000	5 600 000	5 600 000	3,00	0	0,00	5,50	0,00	11,80	6,35	49,90
Askøy	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	7,02	8,01	8,62	8,65	1,00	1,01
Aurland	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3,00	3,00
Austevoll	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	-10,00	5,00
Austrheim	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	25,00 ⁵³		3,00 ⁵⁴		0,00	0,00
Bergen	580 000 000	580 000 000	580 000 000	580 000 000	2,8	750 000	2,0	2,00	2,90	2,90	1,00	-5,00
Bjørnafjorden	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	55					
Bremanger	6 000 000	6 000 000	6 000 000	6 000 000	4,00	250 000	6,00	6,00	5,00	5,00	3,25	-17,50
Bømlo	27 000 000	27 000 000	27 000 000	27 000 000	3,5	0	2,9	2,90	2,90	2,90	14,60	3,00
Eidfjord	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,00	2,00	2,00	2,00	0,00	2,00
Etne	12 886 000	14 313 000	14 313 000	14 313 000	4,5	100 000	-3,8	-6,30	-3,50	-6,40	4,00	7,00
Fedje	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	38,40	38,40	0,00	0,00	0,00	0,00
Fitjar	18 600 000	21 000 000	21 800 000	24 600 000	3,2	250 000	5,0	5,00	10,00	10,00	2,00	24,00
Fjaler	5 860 000	4 688 000	5 688 000	5 688 000	5,00	0	-17,90	99,30	-28,40	66,60	6,40	4,90
Gloppen	9 600 000	9 600 000	9 600 000	9 600 000	3,20	0	3,00	3,00	3,00	3,00	3,00	3,00
Gulen	8 700 000	7 700 000	7 700 000	7 700 000	4,50	1	5,00 ⁵⁶	5,00	5,00 ⁵⁷	5,00	0,00	21,50
Hyllestad	5 000 000	4 000 000	4 000 000	4 000 000	5,00	0	2,00	38,78	2,00	44,88	6,34	5,21
Høyanger	4 628 580	3 702 864	3 702 864	3 702 864	5,00	0	11,10	11,10	7,60	7,60	0,00	25,00

51 Spesifiserer ikke fast og variabel del

52 Kommunesammenslåing

53 Oppgir samlet

54 Oppgir samlet

55 Kommunesammenslåing

56 Spesifiserer ikke fast og variabel del

57 Spesifiserer ikke fast og variabel del

Fylke/ kommune	Eiendomsskatt						Kommunale gebyrer Prosentvis økning i 2019-2020					
	Budsjetterte eiendomsskatteinntekter bolig og fritidsbolig i kroner				Skattesats promille	Bunnfradrag i kroner	Vann	Vann	Avløp	Avløp	Reno- vasjon	Feiing
	2020	2021	2022	2023								
Kinn	40 179 000 ⁵⁸	44 290 000	44 692 000	44 769 000	4,0	0	59					
Kvam	24 300 000	25 000 000	25 000 000	25 000 000	5,00	0	7,50	-3,90	7,20	-1,20	1,00	0,00
Kvinnherad	14 355 774	14 355 774	14 355 774	14 355 774	2,65	0	0,0	5,90	-15,30	0,00	6,00	3,10
Luster	6 800 000	6 800 000	6 800 000	6 800 000	2,25	200 000	3,00	3,00	3,00	3,00	3,00	4,30
Lærdal	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	10,60	10,60	3,00	3,00	3,50	0,00
Masfjorden	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4,60	4,60	4,60	4,60	0,00	9,00
Modalen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	1,50	1,50	1,50	1,50	5,70	0,00
Osterøy	24 838 000	24 838 000	24 838 000	24 838 000	5,0	0	15,00	15,00	0,00	0,00	1,00	10,00
Samnanger	5 200 000	5 200 000	5 200 000	5 200 000	2,80	30 000	2,00	2,00	5,00	5,00	1,00	3,00
Sogndal	22 500 000	22 500 000	22 500 000	22 500 000	⁶⁰	0	⁶¹					
Solund	1 800 000	1 800 000	1 800 000	1 800 000	2,00	0	15,97	62	21,61		0,00	11,50
Stad	19 300 000	19 700 000	20 100 000	20 500 000	3,50	0	⁶³					
Stord	27 000 000	27 000 000	27 000 000	27 000 000	3,5	400 000	16,0	16,00	8,00	8,00	17,00	0,00
Stryn	10 695 100	10 695 100	10 695 100	10 695 100	3,40	0	3,00	3,00	7,10	7,10	3,25	33,00
Sunnfjord	36 115 092	37 623 970	37 623 970	37 623 970	⁶⁴	0	⁶⁵					
Sveio	4 250 000	4 250 000	4 250 000	4 250 000	2,0	900 000	3,5	3,50	6,50	6,50	2,70	25,00
Tysnes	8 800 000	8 800 000	8 800 000	8 800 000	4,45	0	0,0	0,00	15,00	15,00	0,00	0,00
Ullensvang	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	⁶⁶					
Ulvik	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	13,00	13,00	13,00	13,00		2,50
Vaksdal	9 500 000	9 500 000	9 500 000	9 500 000	3,2	0	0,00	0,00	0,00	0,00	1,00	100,00
Vik	10 100 000	8 080 000	8 080 000	8 080 000	5,00	0	11,90	10,00	3,50	19,50		4,00
Voss	33 550 000	33 550 000	33 550 000	33 550 000	4,0	0,0	⁶⁷					

58 Totale eiendomsskatteinntekter

59 Kommunesammenslåing

60 Kommunesammenslåing. Tidl. Sogndal 2,6 promille, tidl. Leikanger 4 promille, tidl. Balestrand 0 promille

61 Kommunesammenslåing

62 Oppgir ikke variabel del

63 Kommunesammenslåing

64 Kommunesammenslåing. Tidl. Førde 3,4 promille, Gaular 4,1 promille, Jølster 5 promille, Naustdal 4,5 promille.

65 Kommunesammenslåing

66 Kommunesammenslåing

67 Kommunesammenslåing

Fylke/ kommune	Eiendomsskatt						Kommunale gebyrer Prosentvis økning i 2019-2020					
	Budsjetterte eiendomsskatteinntekter bolig og fritidsbolig i kroner				Skattesats promille	Bunnfradrag i kroner	Vann	Vann	Avløp	Avløp	Renovasjon	Feiing
	2020	2021	2022	2023	2020	2020	Fast del	Variabel del	Fast del	Variabel del		
Øygarden	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	68					
Årdal	10 400 000	8 500 000	8 500 000	8 500 000	5,00	0,00	12,50	20,00	8,00	8,33	0,00	0,00
TRØNDELAG												
Flatanger	2 698 000	2 698 000	2 698 000	2 698 000	5,00	0	69		3,10		13,80	-7,00
Frosta	5 879 000	7 839 000	7 869 000	7 899 000	3,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	3,50	3,10
Frøya	0,0	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	3,30	3,30	20,00	20,00	9,00	0,00
Grong	5 360 000	5 360 000	5 360 000	5 360 000	5,00	0	3,00	3,00	2,00	2,00	-3,00	3,00
Heim	7 434 000	7 434 000	7 434 000	7 434 000	70	71						
Hitra	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	72					
Holtålen	6 508 852	6 508 852	6 508 852	6 508 852	4,00	0	2,50	2,50	-5,00	0,00	0,00	0,00
Høylandet	1 605 000	1 605 000	1 605 000	1 605 000	4,00	0	4,00 ⁷³	4,00	-4,00	-4,00	0,00	0,00
Inderøy	13 530 525	18 040 700	22 826 538	22 826 538	3,00	0	7,60	7,70	32,00	1,10	3,50	5,80
Indre Fosen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,00	0	2,98	15,39	2,99	0,00	6,00	2,91
Leka	220 000	235 000	250 000	270 000	2,90	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	5,00
Levanger	43 900 000	47 100 000	51 600 000	56 100 000	4,50	0	6,00	6,60	33,10	2,50	3,50	0,00
Lierne	2 759 000	2 207 000	2 207 000	2 207 000	5,00	0	2,00 ⁷⁴	2,00	10,00	10,00		5,00
Malvik	29 400 000	29 000 000	28 600 000	28 200 000	2,10	0	10,00	10,00	3,10	3,10	3,50	0,00
Melhus	28 159	28 287	30 915	31 065	1,00	170 000	3,00 ⁷⁵		6,00 ⁷⁶		10,00	5,50
Meråker	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	3,10	3,10	4,00	4,00	3,50	4,40
Midtre Gauldal	10 300 000	10 300 000	10 300 000	10 300 000	3,00	0	0,00	0,00	5,00	5,00	10,00	5,50
Namsos	40 552 000	40 552 000	40 552 000	40 552 000	3,90	0	77					

68 Kommunesammenslåing

69 Privat vannverk

70 Kommunesammenslåing. Tidl. Hemne 2 promille, tidl. Halså 2,5 promille, tidl. Snillfjord 0 promille

71 Kommunesammenslåing. Det er kr. 100 000 i bunnfradrag for tidl. Hemne kommune.

72 Kommunesammenslåing

73 Spesifiserer ikke fast og variabel del

74 Spesifiserer ikke fast og variabel del

75 Oppgir samlet

76 Oppgir samlet

77 Kommunesammenslåing

Fylke/ kommune	Eiendomsskatt						Kommunale gebyrer Prosentvis økning i 2019-2020					
	Budsjetterte eiendomsskatteinntekter bolig og fritidsbolig i kroner				Skattesats promille	Bunnfradrag i kroner	Vann	Vann	Avløp	Avløp	Reno- vasjon	Feiing
	2020	2021	2022	2023								
Namsskogan	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	4,00	0	0,00	0,00	5,00	5,00 ⁷⁸	23,00	0,20
Nærøysund	16 403 000	20 980 000	20 980 000	20 980 000	3,70	0,00	⁷⁹					
Oppdal	21 000 000	21 000 000	21 000 000	21 000 000	3,65	0	0,00	0,00	16,20	10,70	5,00	0,00
Orkland	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	⁸⁰					
Osen	850 000	850 000	850 000	850 000	2,00	200 000	6,00	6,00	0,00	0,00	6,00	12,50
Overhalla	8 200 000	6 500 000	6 500 000	6 500 000	5,00	0	0,00	0,00	5,00	5,00	3,00	35,00
Rennebu	9 570 000	8 300 000	8 300 000	8 300 000	4,60	0	3,50	3,50	0,00	0,00	9,00	0,00
Rindal	4 940 000	3 950 000	3 950 000	3 950 000	5,00	0	2,35	4,57	2,30	2,15	9,00	9,00
Røros	35 701 000	35 701 000	35 701 000	35 701 000	4,75	0	0,00	0,00	2,00	2,00	9,00	8,89
Røyrvik	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	-20,00	-20,00	-15,00	-15,00	-6,20	5,80
Selbu	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	15,00	15,00	25,00	25,00	3,50	3,50
Skaun	20 000 000	20 000 000	20 000 000	20 000 000	3,25	150 000	34,40	-1,70	0,00	-0,10	9,00	10,80
Snåsa	3 280 000	3 280 000	3 280 000	3 280 000	5,00	0	8,00	21,90	4,30	12,90	4,00	2,50
Steinkjer	32 300 000	32 300 000	32 300 000	32 300 000		0	⁸¹					
Stjørdal	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	10,00	10,00	2,00	2,00	3,50	2,00
Trondheim	541 000 000	541 000 000	541 000 000	541 000 000	5,00	350 000	⁸²					
Tydal	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	12,10	12,00	12,10	12,70	3,50	40,00
Verdal	25 400 000	20 640 000	22 890 000	22 890 000	5,00	0	0,00	5,00	0,00	3,00	3,50	0,00
Ørland	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	⁸³					
Åfjord	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	⁸⁴					

**TROMS OG
FINNMARK**

Alta	32 500 000	32 500 000	32 500 000	32 500 000	2,00	0	0,00	0,00	12,00	12,00	0,00	3,00
-------------	------------	------------	------------	------------	------	---	------	------	-------	-------	------	------

78 Spesifiserer ikke fast og variabel del

79 Kommunesammenslåing

80 Kommunesammenslåing

81 Kommunesammenslåing

82 Kommunesammenslåing

83 Kommunesammenslåing

84 Kommunesammenslåing

Fylke/ kommune	Eiendomsskatt						Kommunale gebyrer Prosentvis økning i 2019-2020					
	Budsjetterte eiendomsskatteinntekter bolig og fritidsbolig i kroner				Skattesats promille	Bunnfradrag i kroner	Vann	Vann	Avløp	Avløp	Reno- vasjon	Feiing
	2020	2021	2022	2023								
Balsfjord	16 350 000	16 350 000	16 350 000	16 350 000	4,0	0	3,10 ⁸⁵		3,30		-19,60	3,10
Bardu	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	2,50	-10,50	27,00	1,60	6,90	-34,00
Berlevåg	1 470 000	1 470 000	1 470 000	1 470 000	4,00	0	-1,88	4,43	4,88	4,69	-11,00	1,00
Båtsfjord	2 900 000	2 900 000	2 900 000	2 900 000	3,00	0,00	6,00	-6,00	⁸⁶	15,00	11,60	18,30
Dyrøy	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	13,80 ⁸⁷		-33,50	-33,50	-13,50	-36,50
Gamvik	750 000	750 000	750 000	750 000	5,0	0,0	-14,90	-41,70	-1,50	50,10	10,00	0,00
Gratangen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	6,20	6,20	45,00	45,00	3,10	3,10
Hammerfest	8 267 166	8 267 166	8 267 166	8 267 166	2,00	1 000 000	⁸⁸					
Harstad	55 500 000	55 500 000	55 500 000	55 500 000	3,30	250 000	3,10	3,10	3,10	3,10	4,00	9,50
Hasvik	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	5,00		5,00		2,30	8,00
Ibestad	1 800 000	1 800 000	1 800 000	1 800 000	2,00	0	20,00 ⁸⁹	20,00	3,00	3,00	15,00	0,00
Karasjok	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,00	2,00	57,00	24,00	19,00	5,30	-40,00
Karlsøy	5 500 000	5 000 000	5 300 000	5 700 000	5,0	0	30,00	30,00	50,00	50,00	3,00	80,00
Kautokeino	1 236 000	1 236 000	1 236 000	1 236 000	2,0	350 000	1,40	1,40	1,40	1,40	4,00	0,00
Kvæfjord	7 330 000	6 990 000	7 190 000	7 290 000	4,25	0	15,00	15,00	0,00	0,00	8,00	-5,00
Kvænangen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	3,00	-2,00
Kåfjord	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	23,70	7,80	18,00	32,80	3,00	0,00
Lavangen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	100,00	100,00	35,00	2,80	20,00	-37,60
Lebesby	1 624 573	1 624 573	1 624 573	1 624 573	5,0	100 000	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Loppa	365 000	365 000	365 000	365 000	1,0	0,0	10,00	10,00	10,00	10,00	3,00	4,00
Lyngen	3 815 000	3 050 000	3 050 000	3 050 000	5,0	0	18,10	7,64	9,00	4,62	4,00	6,35
Målselv	13 835 000	12 648 695	12 838 297	13 030 701	5,00	0	2,51	-3,31	-3,85	-5,06	3,30	43,23
Måsøy	1 293 000	1 293 000	1 293 000	1 293 000	4,00	0,00	0,00	-21,90	0,00	42,80	6,00	-29,90
Nesseby	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2,00	2,00	5,00	2,00	0,00
Nordkapp	8 721 483	9 321 483	9 321 483	9 321 483	4,0	150 000	-6,40	-6,40	-1,20	-1,20	-1,50	23,00

85 Oppgir samlet

86 Har ikke fastdel

87 Ikke deling mellom fast og variabel del

88 Kommunesammenslåing

89 Oppgir samlet

Fylke/ kommune	Eiendomsskatt						Kommunale gebyrer Prosentvis økning i 2019-2020					
	Budsjetterte eiendomsskatteinntekter bolig og fritidsbolig i kroner				Skattesats promille	Bunnfradrag i kroner	Vann	Vann	Avløp	Avløp	Renovasjon	Feiing
	2020	2021	2022	2023	2020	2020	Fast del	Variabel del	Fast del	Variabel del		
Nordreisa	6 300 000	5 058 000	5 058 000	5 058 000	5,0	0	6,00	6,00	-3,5	-3,5	3,00	0,6
Porsanger	12 255 421	9 804 337	9 804 337	9 804 337	5,0	0,00	15,06	0,00	7,29	-39,43	-10,30	-7,82
Salangen	3 548 000	3 548 000	3 548 000	3 548 000	5,00	0	3,10	3,10	3,10	3,10	3,10	0,00
Senja	23 859 503	20 959 503	20 959 503	20 959 503	⁹⁰	0						
Skjervøy⁹¹	4 450 000	8 100 000	8 100 000	8 100 000	5,0	0	-8,00	-30,00	-4,00	0,00	3,00	0,00
Storfjord	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	7,00	7,00	7,00	7,00	3,00	3,10
Sørreisa	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	30,70 ⁹²	30,70	-32,40 ⁹³	-32,40	36,10	49,90
Sør-Varanger	62 746 000	54 925 000	54 565 000	54 205 000	5,00	0,00	0,00	0,00	9,20	9,20	5,00	0,00
Tana	3 905 066	3 905 066	3 905 066	3 905 066	4,75	50 000	6,30	13,30	-18,00	-10,00	5,90	9,20
Tjeldsund	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	94					
Tromsø	128 310 929	132 329 520	144 661 920	145 809 120	4,40	100 000	5,00	95	2,00	96	0,00	3,10
Vadsø	19 177 000	19 177 000	19 177 000	19 177 000	5,00	0	-2,69	-6,70	-20,96	40,68	1,83	3,10
Vardø	2 000 000	2 500 000	3 000 000	3 000 000	3,00	0	27,46	27,46	8,26	8,26	4,46	10,86

90 Kommunesammenslåing. Tidl. Torsken, Berg, Lenvik 5 promille. Tidl. Tranøy 4 promille.

91 Dette er alle eiendomstyper

92 Spesifiserer ikke fast og variabel del

93 Spesifiserer ikke fast og variabel del

94 Kommunesammenslåing

95 Oppgir samlet

96 Oppgir samlet

NIVI Rapport 2020:3

Interkommunalt samarbeid i Nordland 2020

Utarbeidet på oppdrag av Fylkesmannen

Av Geir Vinsand

FORORD

På oppdrag fra Fylkesmannen i Nordland har NIVI Analyse gjennomført en ny kartlegging av det formaliserte interkommunale samarbeidet i alle fylkets 41 kommuner. I rapporten analyseres endringer i samarbeidets omfang og innhold etter tilsvarende kartlegginger i 2010 og 2014. I et avsluttende kapittel er det pekt på mulige løsninger som kan bidra til en mer bærekraftig kommuneforvaltning i Nordland.

Prosjektet er gjennomført i nær dialog med kommunedirektørene, daglige ledere i regionrådene, fagpersonell hos Fylkesmannen og kontaktpersoner i den øvrige forvaltning. Prosjektet ble startet opp i mars 2020.

Kontaktpersoner hos oppdragsgiver har vært prosjektleder Robert Isaksen og kommunal- og beredskapsdirektør Egil Johansen. NIVI er ansvarlig for alle analyser av innsamlet materiale. Ansvarlig konsulent i NIVI Analyse har vært Geir Vinsand.

Sandefjord, 23. juni 2020

INNHold

HOVEDPUNKTER	3
1 METODISK TILNÆRMING	6
1.1 Bakgrunn og formål	6
1.2 Problemstillinger	6
1.3 Definisjon av interkommunalt samarbeid	7
1.4 Det interkommunale rom	7
1.5 Gjennomføring og erfaringer	10
1.6 Rapportering	10
2 SAMARBEIDETS OMFANG OG STRUKTUR	11
2.1 Fylkesoversikt og trender i samarbeidets omfang	11
2.2 Referansetall fra andre fylker	11
2.3 Antall ordninger pr kommune	12
2.4 Nyetableringstakt	15
2.5 Forskjeller i omfang etter kommunestørrelse?	18
2.6 Interkommunale årsverk	18
2.7 Konsekvenser av kommunesammenslutninger	19
2.8 Samarbeid på tvers av fylkesgrenser	19
3 ENDRINGER I INNHold OG ORGANISERING	21
3.1 Andel som samarbeider om ulike oppgaver	21
3.2 Fordeling av VK-ansvar	23
3.3 Bruk av juridiske organisasjonsformer	25
3.4 Tjenestestruktur og effekter på fagmiljø	26
4 SEKTORVIS GJENNOMGANG AV DAGENS ORDNINGER	29
4.1 Sektorfordeling	29
4.2 Regionrådene i Nordland	29
4.3 Samarbeid om administrasjon	33
4.4 Samarbeid om helsetjenester	36
4.5 Samarbeid om sosialtjenester	39
4.6 Samarbeid innenfor skoler og barnehager	43
4.7 Samarbeid om planlegging og byggesak	46
4.8 Samarbeid om landbruk og naturforvaltning	46
4.9 Samarbeid om tekniske tjenester	48
4.10 Samarbeid om brannvern og beredskap	49
4.11 Samarbeid om kultur	50
4.12 Samarbeid om næringsutvikling	51
5 VEIVALG OG LØSNINGER	52
5.1 Utdringsbilde	52
5.2 Gode forutsetninger for kommunal mobilisering	52
5.3 Tre mulige løsninger	54
5.4 Tilrådning	55

Hovedpunkter

Nedgang i antall samarbeidsordninger

I kartleggingen er registrert 263 formelle samarbeidsordninger, mot tilsvarende 297 i 2014 og 270 i 2010. Nedgangen skyldes at mange ordninger enten er nedlagt eller restrukturert i retning av større samarbeidsregioner.

Store ulikheter i omfang

Antall samarbeidsordninger pr kommune varierer fra 19 i Vågan til 42 i Brønnøy. Gjennomsnittlig antall ordninger pr kommune ligger på 30 i Nordland, mot tilsvarende 28 i Troms og 21 i Finnmark.

Ulik struktur på samarbeidet

I de ulike regionrådsområdene er det funnet flest ordninger på Helgeland og i Salten, færrest i Lofoten og Indre Helgeland. Hålogaland, som dekker åtte kommuner rundt Narvik og Harstad, skiller seg ut med en sterk overvekt av lokale samarbeidsordninger. I Vesterålen er bildet motsatt ved at nærmere 90 prosent av samarbeidet er knyttet til regionale ordninger der som regel alle seks kommunene deltar.

63 nye ordninger siden 2014

I kartleggingen er det funnet 63 nye samarbeidsordninger som er etablert etter 2014. 60 prosent av de nye ordningene har kommet innenfor helse- og sosialsektoren. Legger vi til nye ordninger innenfor kommunal administrasjon, er tre fjerdedeler av fornyelsen knyttet til disse sektorene. Tallene tyder på betydelige endringer i flere delregioner og minst dynamikk i samarbeidet i Vesterålen og Indre Helgeland.

Flere gode eksempler

Den substansielle fornyelsen i samarbeidet er bl.a. knyttet til to nye regionråd på hhv. Helgeland og i Hålogaland. Det er vedtatt tre nye barneverntjenester, nye regionale Nav-kontor, flere nye eksempler på psykiatrisamarbeid og et skolefaglig ressurscenter på Sør-Helgeland. Mer samarbeid om legevaktsentraler, barnevernsvakt, kystplanlegging, friluftsråd og fornyelse av innkjøpsamarbeidet er også en del av bildet.

Mange prosjekter og fagnettverk

Et viktig inntrykk fra kartleggingen er at det har vært en vekst i midlertidig prosjektvirksomhet og fagnettverk på tvers av dagens kommuner. Flere tunge prosjekter og mer nettverkssamarbeid ser ut til å prege oppgaveløsningen innenfor viktige områder som beredskap, smittevern, velferdsteknologi og digitalisering. Generalistkommunekravene og trekk ved den regionale og statlige styringen antas å være viktige drivere for mer nettverksorganisering og prosjektbasert innovasjon.

Systematisk forskjell etter kommunestørrelse

Nærmere analyser tyder denne gangen på at det er en systematisk forskjell i samarbeidets omfang etter kommunestørrelse. Gjennomsnittlig antall ordninger pr kommune er høyere for de største kommunene enn for de minste. I 2014 var gjennomsnittlig antall ordninger pr kommune omtrent lik for de minste og de største kommunene i fylket.

Liten effekt av kommunesammenslutninger

Til tross for kommunesammenslutning, registreres en vekst i antall samarbeidsordninger for nye Narvik kommune. Årsaken er at det fortsatt finnes flere små kommuner i den funksjonelle byregionen som er avhengige av interkommunalt samarbeid. Etableringen av nye Tjeldsund kommune har medført en reduksjon i det svært omfattende vertskommunesamarbeidet som var etablert mellom Evenes og gamle Tjeldsund kommuner. I 2014 ble det registrert 50 samarbeidsordninger i de to kommunene. For Evenes er det nå registrert 40 ordninger, for nye Tjeldsund 32 ordninger.

Omfattende samarbeid over fylkesgrensen i nord

Det er funnet 33 interkommunale samarbeidsordninger som krysser dagens fylkesgrense mot Troms og Finnmark. Kommunene som inngår i det fylkesoverskridende Hålogalandrådet samarbeider om alle typer oppgaver på tvers av fylkesgrensen. Det er identifisert syv samarbeidsordninger som krysser fylkesgrensen mot Trøndelag. Det grenseoverskridende samarbeidet i sør dreier seg utelukkende om Bindal kommune.

Store muligheter for innholdsutvikling og bredere deltakelse

Et hovedinntrykk fra kartleggingen er at mye av dagens samarbeid framstår som pragmatisk og lite planmessig organisert. Arbeid med digitalisering og effektiv organisering av kommunale forvaltningsoppgaver og administrative støttefunksjoner har kommet kort. Det samme gjelder samarbeid om plan- og utviklingsoppgaver for å fremme samfunnsutvikling og en god samhandling med den øvrige forvaltning. I Nordland finnes ingen regionale plankontor og få eksempler på formalisert samarbeid om tilretteleggende næringsutvikling. Dagens seks regionråd har en samlet administrasjon på 10,5 årsverk. Bare fire kommuner deltar i formalisert samarbeid om lønn og regnskap. Samarbeid om planadministrasjon, byggesak, andre forvaltningsoppgaver i teknisk sektor er nesten fraværende. Det samme gjelder formalisert samarbeid om kommuneoverlegefunksjon.

Ujevn fordeling av vertskommuneansvar

Dagens fordeling av vertskommuneansvar tyder på en betydelig faglig og administrativ avhengighet mellom de minste kommunene og de største. Nær 80 prosent av vertskommuneansvaret ivaretas av de ni største kommunene i fylket. I kartleggingen er det funnet 10 kommuner som ikke ivaretar vertskommuneansvar. Fylkets syv minste kommuner er blant disse. 15 andre kommuner er vertskommune for én eller to samarbeidsordninger. Blant disse inngår noen relativt store kommuner som Hadsel og Meløy. Det er grunn til å tro at framveksten av det pragmatiske samarbeidet kan ha ledet til en sterkere sentralisering av vertskommuneansvaret enn hva som kunne vært alternativet ved bedre utnyttelse av nye digitale løsninger og en mer aktiv arbeidsdeling for stedsuavhengige tjenester.

Variierende tjenestestruktur

I Nordland er antall tjenester på utvalgte kommunale oppgaveområder svært ulik. I fylket finnes 41 planadministrasjoner, 38 økonomikontor og 26 IKT-tjenester. Barnevernet er organisert i 19 barneverntjenester og 12 barnevernvakter. I fylket finnes 27 legevakter, 8 legevaktssentraler og 41 kommuneoverleger. Fylket har 12 PP-tjenester, 36 landbrukskontor, 26 brannvesen og 5 interkommunale utvalg mot akutt forurensning.

Svært sårbare tjenester til tross for interkommunalt samarbeid

Dagens pragmatiske samarbeidsstrategier gir ingen systematisk effekt på fagmiljøstørrelsen i de mest sårbare kommunene. På viktige områder går utviklingen snarere i motsatt retning i de minste kommunene, med ytterligere uttynning og personifisering av lovpålagte tjenester. I Nordland finnes eksempler på en barneverntjeneste og flere Nav-kontor med ett årsverk.

Tre tilrådninger

Utredning mener deler av kommuneforvaltningen i Nordland ikke er faglig forsvarlig av hensyn til rettssikkerhet og likeverdige velferdstjenester til innbyggerne. De minste kommunene i fylket har havnet i en forvaltningskrise fordi de har for store oppgaver. I lys av demografisk utvikling og øvrige forvaltningstrender må det forventes at flere andre kommuner vil havne i samme situasjon. utfordringene kan løses på tre prinsipielt ulike måter, gjennom kommunesammenslutning, forsterket samarbeid med en kompetent vertskommune eller ved at staten og/eller fylkeskommunen overtar ansvaret for de tyngste oppgavene. For øykommuner med ekstreme reiseavstander kan det kreves særskilt virkemiddelbruk for å sikre en bærekraftig lokal forvaltningsløsning. Utredning har formulert tre tilrådninger som har som siktemål å bidra til en mer bærekraftig kommuneforvaltning på kort sikt:

- Overgang fra pragmatisk til strategisk kommunesamarbeid i hele fylket
- Særskilt statlig oppfølging av de mest sårbare kommune med sikte på avlastning for tunge oppgaver
- Samordning av de regionale aktørene med mål om å bygge opp sterkere kommuneregioner og en mer bærekraftig tjenestestruktur i hele fylket

1 Metodisk tilnærming

1.1 Bakgrunn og formål

Fylkesmannen i Nordland har tatt initiativ til en oppdatering av tidligere kartlegginger av interkommunalt samarbeid fra 2010 og 2014. Fylkesmannen ser behov for bedre kunnskap om omfang og trender i samarbeidet, bl.a. i lys av nye regler i ny kommunelov og nye kommuner fra 1.1.2020. Fylkesmannen ser det som viktig å følge med i hvordan interkommunalt samarbeid utvikler seg i fylket og hvordan det formaliserte samarbeidet påvirker kompetanse og fagmiljøer. Resultater fra kartleggingen skal brukes i Fylkesmannens arbeid med kommunebilder og som grunnlag for kommunedialog. En systematisk kartlegging vil også ha nytteverdi for kommunenes arbeid med løpende omstillinger.

1.2 Problemstillinger

Hovedoppgaven i prosjektet har bestått i å identifisere og beskrive formaliserte interkommunale samarbeidsordninger i fylket. Etter kommunereformen er antall kommuner i Nordland endret fra 43 til 41. Det ble satt som mål at alle kommunene skulle dekket med en mest mulig korrekt og oppdatert oversikt over gjeldende formaliserte samarbeidsordninger.

I kartleggingen er det så langt det har vært mulig samlet inn følgende informasjon om den enkelte samarbeidsordning:

- *Navn på samarbeidsordningen*, som kan være formelt navn, et navn som vanligvis brukes eller noen tilfeller et navn som er laget som del av prosjektet
- *Dagens deltakere i samarbeidet* dvs. eierkommuner og evt. andre eiere
- *Hovedinnhold i samarbeidet*, herunder en stikkordmessig beskrivelse av tjeneste, oppgave eller formål
- *Etableringsår* dvs. når ordningen ble etablert første gang, evt. med avvikende deltakelse og organisering
- *Juridisk tilknytningsform*, som kan være fritt avtalebasert samarbeid uten spesiell hjemmel eller samarbeid med hjemmel i kommuneloven, lov om interkommunale selskaper (IKS) eller lov om aksjeselskaper (AS), med tillegg av noen andre samarbeidsformer.
- *Vertskommune* dvs. hvilken kommune som ivaretar vertskommunefunksjon iht. avtale eller som er administrasjonskommune for ordningen
- *Dimensjonering* dvs. faste årsverk i interkommunal tjeneste
- *Andre opplysninger* om f.eks. politisk og administrativ organisering, fordeling av eierskap eller nylige endringer i samarbeidet

I tillegg til beskrivelser av dagens samarbeidsordninger og nærmere analyser av endringer i samarbeidet etter 2010 og 2014, er også følgende problemstillinger belyst:

- Konsekvenser av kommunesammenslutninger for det interkommunale samarbeidet. Dette er nærmere omtalt for nye Narvik og nye Hamarøy kommune. Konsekvenser av etableringen av nye Tjeldsund kommune og overføringen til Troms fylke er også omtalt.
- Omfang på kommunesamarbeidet på tvers av dagens fylkesgrenser mot Troms og Trøndelag, bl.a. i lys av nylig gjennomført kartlegging av interkommunalt samarbeid i Troms og Finnmark.
- Fordeling av vertskommuneansvar og avhengighet i oppgaveløsningen mellom store og små kommuner i fylket
- Samarbeidets betydning for tjenestestruktur og effekter på fagmiljø
- En kort drøfting av utfordringsbildet og mulige løsninger som kan bidra til en mer bærekraftig kommuneforvaltning i fylket

1.3 Definisjon av interkommunalt samarbeid

I denne kartleggingen er det brukt samme definisjon av interkommunalt samarbeid som i tidligere kartlegginger i regi av NIVI. Med formalisert interkommunalt samarbeid menes:

- Avtalebasert samarbeid i form av kjøp og salg av tjenester uten spesiell hjemmel
- Administrativt vertskommunesamarbeid med myndighetsoverføring til en vertskommune etter kommuneloven § 28b. Videreført i ny kommunelov § 20-2.
- Alle former for samarbeid med en organisatorisk overbygning, herunder
 - Vertskommune med felles, folkevalgt nemnd, etter kommuneloven §28c. Videreført i ny kommunelov § 20-3.
 - Styre etter kommuneloven §27, utgår med ny kommunelov og kan erstattes med Interkommunalt politisk råd etter kapittel 18, Kommunalt oppgavefelleskap etter kapittel 19, eller på annen måte det er rettslig adgang til.
 - Interkommunalt selskap (IKS), etter lov om interkommunale selskaper (IKS-loven)
 - Aksjeselskap (AS) med kommunal eiermajoritet, organisert etter lov om aksjeselskaper (aksjeloven)
 - Ansvarlig selskap etter lov om ansvarlige selskaper og kommandittselskaper (selskapsloven), med solidarisk ansvar (ANS) eller delt ansvar (DA)
 - Samvirke (SA), etter lov om samvirkeforetak (samvirkeloven)
- Andre samarbeidsformer som unntaksvis regnes med, som stiftelser etter lov om stiftelser (stiftelsesloven)

Når det gjelder avtalebasert kjøp og salg av tjenester, er det tilstrekkelig at det foreligger et likelydende vedtak på politisk eller administrativt nivå i deltakende kommuner.

Stiftelser regnes normalt ikke som interkommunalt samarbeid. Det er i denne kartleggingen gjort noen få unntak av hensyn til sammenliknbarhet med tidligere kartlegginger. Det gjelder de regionale museene, som er tatt med i kartleggingen.

Når det gjelder aksjeselskaper, er det som en hovedregel kun tatt med selskaper hvor kommuner har aksjemajoritet. Det er ikke regnet med selskaper hvor kommuner kan ha aksjemajoritet via indirekte eierskap og krysseierskap i interkommunale selskaper og aksjeselskaper.

Samarbeid der staten, fylkeskommunen eller private aktører er dominerende deltakere, regnes ikke som interkommunalt samarbeid, heller ikke medlemsorganisasjoner, foreninger, fagnettverk og midlertidige prosjekter. Også for denne typen samarbeid er det gjort noen unntak for samarbeid som ligger i en gråsoner ifht. definisjonen. Det gjelder bl.a. det fylkesdekkende geodatasamarbeidet i Nordland, som ledes av Kartverket Nordland. Det gjelder også regionalt samarbeid om sceneinstruktør, hvor fylkeskommunen har hatt en tilskuddordning over lenger tid. Kompetansesamarbeid som i noen tilfeller er i en gråsoner mot rene fagnettverk er også i noen tilfeller tatt med, som de to driftsassistansene innenfor teknisk sektor.

I Nordland pågår et omfattende løpende prosjektsamarbeid mellom kommunen, ofte med finansiering fra fylkesmannen, fylkeskommunen eller nasjonale prosjektstøtteordninger. Løpende prosjekter kan berøre de fleste kommunale sektorer og oppgaver, f.eks. innenfor digitalisering, velferdsteknologi, klima og miljø eller samfunnssikkerhet og beredskap.

1.4 Det interkommunale rom

Det interkommunale rom omfatter flere typer aktiviteter og interkommunale relasjoner enn hva som dekkes av definisjonen som ligger til grunn for foreliggende kartlegging. Det dreier seg om særlig følgende:

- *Eierinteresser i selskaper*, herunder aksjeselskaper og interkommunale selskaper, hvor kommuner kan ha store og små eierposter og utøve eierskap sammen med andre offentlige og private aktører
- *Deltakelse i andre formaliserte sammenslutninger*, som stiftelser, medlemsorganisasjoner og formaliserte nettverk på regionalt og nasjonalt nivå
- *Interkommunale fagnettverk* for de ansatte i kommunene, som er organisert på ulike måter, bl.a. gjennom de regionale kompetansekantorene i Nordland (RKK-systemet)
- *Midlertidige prosjekter* som kan innebære formalisering av styringsgrupper og fagressurser på interkommunalt nivå, f.eks. med ansvar for gjennomføring lagt til regionrådet eller andre interkommunale organer
- *Kommunesamarbeid etter initiativ av staten*, om f.eks. digitalisering, innovasjon og næringsutvikling eller utslippsreduksjon og klimatilpasning. Innenfor bl.a. helse- og sosialsektoren har det vokst fram et meget omfattende prosjektbasert statlig tilskuddssystem.
- *Kommunesamarbeid opp mot fylkeskommunen* om f.eks. kompetanseutvikling, planutviklingsoppgaver eller omstilling av det lokale næringsliv. Fylkeskommunen er ofte medeier i selskaper sammen med kommunene, f.eks. i reiselivsbedrifter, innovasjons-selskaper, næringshager eller revisjonsselskap. Fylkeskommunen bidrar også ofte til finansiering av midlertidige prosjekter, bl.a. i regi av regionrådene.

Det er ikke foretatt noen systematisk kartlegging av disse øvrige samarbeidsformene og samarbeidsrelasjonene til staten og fylkeskommunen. Den gjennomførte kartleggingen gir likevel grunnlag for noen interessante observasjoner:

- Kommunene har ofte eierinteresser i mange selskaper. Gjennomgang av selskapsinformasjon tyder på at indirekte eierskap og kompliserte eierstrukturer er vanlig. Hensynet til effektiv ressursbruk og lokaldemokratisk styring med kommunale oppgaver og ressurser kan tilsi økt oppmerksomhet omkring kommunenes involvering i kompliserte eierstrukturer.
- Forekomst av interkommunale fagnettverk er utbredt innenfor alle hovedsektorer i kommuneforvaltningen i Nordland, jf. eksempel på eksisterende fagnettverk i regi av RKK Vesterålen nedenfor. Kartleggingen tyder på at alle kommunedirektørene deltar i rådmannsutvalg, som del av regionrådenes faste organer. Kommuneoverlegene som bl.a. ivaretar tunge myndighetsoppgaver innenfor smittevern, er de fleste steder organisert i fagnettverk. Det er antakelig en økende trend i retning av at fagnettverkene utenfor kommunene ivaretar ikke bare fagutvikling og kompetanseutvikling, men også har en rolle i løpende myndighetsoppgaver. Fagnettverkene kunne vært kartlagt nærmere med sikte på klargjøring av roller og skillet mellom formell og uformell kommuneforvaltning.
- Midlertidig prosjektaktivitet er også av stort omfang og ofte knyttet til regionrådene og andre interkommunale organer. Mulighetene for prosjektfinansiering har antakelig økt som følge av vekst i øremerkede tilskuddsordninger og andre typer søkbare midler. En nasjonal kartlegging av øremerkede tilskuddsordninger fra 2017¹ viste at kommuner og fylkeskommuner ble tilført nærmere 45 mrd. kroner utenfor de frie inntektene. Midlene ble tilført gjennom 247 forskjellige tilskuddsordninger som blir forvaltet av 38 ulike offentlige etater. Telemarksforskning har analysert små distriktskommuners deltakelse i syv ulike statlige innovasjonsvirkemidler² og konkludert med mindre deltakelse sammenliknet med

¹ Områdegjennomgang av øremerkede tilskudd til kommunesektoren. Økt treffsikkerhet – bedre effekt – mindre byråkrati Rapport fra ekspertgruppe til KMD og Finansdepartementet 2017.

² Analysen omfatter tilskudd fra Regionale forskningsfond, Forkommune, Fylkesmannens prosjektskjønnsmidler, Klimasats, Nasjonalt velferdsteknologiprogram, Digifin og Leverandørutviklingsprogrammet.

større kommuner. Også fylkeskommunen og KS kan være viktige kilder til prosjektfinansiering. Det er grunn til å tro at generell mangel på utviklingskompetanse og -kapasitet i kommunene og måten det interkommunale samarbeidet er organisert på, er viktige årsaker til at mye av arbeidet med fornyelse og innovasjon er knyttet til midlertidig prosjektaktivitet. Overgang til mer integrert utviklingsarbeid og overgang fra prosjekt til permanent kommuneforvaltning framstår som en viktig utfordring, bl.a. innenfor fagområder som over lang tid har vært høyt prioritert av Fylkesmannen, som forsterket samarbeid om digitalisering, bruk av velferdsteknologi og kommunal beredskap.

- Mange av kommunene i Nordland ser ut til å ha kommet langt i arbeidet med eierskapsmeldinger. Gode og helhetlige eierskapsmeldinger foreligger bl.a. for Vestvågøy, Bindal og Vefsn. Det er grunn til å tro at de kommunevise kartleggingene av interkommunalt samarbeid i regi av Fylkesmannen, har bidratt til økt bevissthet om det kommunale eierskapet og deltakelse i interkommunal virksomhet.

§26-1. Eierskapsmelding

Kommuner og fylkeskommuner skal minst én gang i valgperioden utarbeide en eierskapsmelding som skal vedtas av kommunestyret eller fylkestinget selv. Eierskapsmeldingen skal inneholde:

- a) Kommunens eller fylkeskommunens prinsipper for eierstyring
- b) En oversikt over selskaper, kommunale eller fylkeskommunale foretak og andre virksomheter som kommunen eller fylkeskommunen har eierinteresser eller tilsvarende interesser i
- c) Kommunens eller fylkeskommunens formål med sine eierinteresser eller tilsvarende interesser i virksomhetene nevnt i bokstav b.

Kilde: Ny kommunelov/lovdata

Nedenfor følger en konkretisering av etablerte fagnettverk i regi av RKK i Vesterålen. På hjemmesiden opplyses det at RKK i Vesterålen har etablert interkommunale fagnettverk på følgende områder:

1. Flyktningenettverket VIF
2. Kreftsykepleiernetttverket
3. Ruskonsulentnettverket
4. Voksenopplæringsnettverket
5. Helsesøsternetttverket
6. Folkehelsekoordinatorene
7. Regionalt nettverk kriseteam
8. Kommuneoverlegenettverk
9. Psykiatrinettverket
10. Tjenestekontor (ledere i sykehjem og hjemmetjeneste)
11. Rådgivernetttverket
12. Skoleledernetttverket
13. Regionalt nettverk for barnehager
14. Barnehagestyrenettverk (nytt 2018)
15. TekNett – Nettverk for tekniske ledere i Vesterålen (nytt 2018)
16. Lærernetttverk (etablert ved årsskiftet 2018/19)

I tillegg kommer to fagnettverk på kommunalsjefnivå:

17. Regionalt helse- og omsorgslederforum – HOF (kommunalsjefer helse og omsorg)
18. Regionalt Oppvekstforum (kommunalsjefnivå)

1.5 Gjennomføring og erfaringer

NIVI har stort sett høstet gode erfaringer fra gjennomføringen. Følgende punkter noteres:

- Definisjonen av interkommunalt samarbeid har blitt noe vanskeligere å tolke fordi det ser ut til å være en trend mot fastere organisering av interkommunale fagnettverk og oppgaver som løses i midlertidige prosjekter, ofte med omfattende og langvarig finansiering. For senere kartlegginger bør det vurderes å inkludere formaliserte fagnettverk og større prosjekter av langvarig karakter.
- Kartleggingen er gjennomført i en meget travel periode i kommunene som følge av koronasituasjonen. NIVI har likevel fått gode og konkrete tilbakemeldinger fra mange av rådmennene og annet fagpersonell i kommunene. Fra rådmennene i Indre Salten ble det etterlyst bedre informasjon om formål og bruk av data fra kartleggingen. Dette ble løst ved fornyet oversendelse av informasjonsbrev fra Fylkesmannen.
- Det er fortsatt et inntrykk at en del kommuner mangler oversikt over kommunens engasjement i selskaper og interkommunal virksomhet. Det kan gjelde både små og store kommuner. Høyere prioritering av eierskapsmeldinger og formidling av gode eksempler på slike, kan bidra til å bedre situasjonen. Også en del av regionrådene kan bli bedre på å holde oversikt over viktige samarbeidsordninger.
- I lys av ny kommunelov kan det være behov for bedre veiledning og evt. maler for organisering av interkommunal virksomhet etter de nye bestemmelsene. Særlig for kommuner uten juridisk fagkompetanse kan det være krevende å orientere seg i lover og regelverk som stadig er i endring. Det noteres behov for bedre forvaltningsfaglig og juridisk kompetanse i mange av de minste kommunene.
- Utreder har inntrykk av at kommunenes rapporteringsplikt til Fylkesmannen ved etablering av vertskommunesamarbeid etter kommuneloven, ikke blir fulgt opp. Rapporteringsplikten er videreført i ny kommunelov.

1.6 Rapportering

Fra prosjektet foreligger denne sluttrapporten som er tilgjengelig via Fylkesmannen i Nordland. Alle NIVIs rapporter legges også ut på www.nivianalyse.no.

Som del av rapporteringen til Fylkesmannen er det tilrettelagt en fil med nærmere informasjon om samarbeidsordninger for hver kommune. Prosjektleder i NIVI har presentert foreløpige resultater på Fylkesmannens kommunemøte 2. juni 2020.

2 Samarbeidets omfang og struktur

2.1 Fylkesoversikt og trender i samarbeidets omfang

I Nordland er det registrert til sammen 263 formelle interkommunale samarbeidsordninger. I 2014 ble det registrert 297 ordninger og i 2010 270 ordninger. Nedgangen i antall samarbeidsordninger fra 2014 skyldes at mange ordninger enten er nedlagt eller restrukturert, ofte i retning av større samarbeidsregioner. På skatteområdet vil det fra høsten 2020 bli nedlagt nærmere 20 interkommunale samarbeid om kemner og arbeidsgiverkontroll i Nordland. Andre eksempler på nedlegging av samarbeid gjelder bl.a. regionale næringsfond, litt mindre kjøp og salg av tjenester og endringer som har sammenheng med kommunesammenslutningene i Nord-Salten og Ofoten.

I kartleggingen er det funnet 65 nye samarbeidsordninger ifht. oversikten for 2014. Det tilsier at det skapt omkring 10 nye samarbeidsordninger pr. år i Nordland, som ikke er all verden med tanke på antall kommuner og regionråd i fylket. Mye av strukturen målt i antall ordninger pr. kommune er ganske stabil, men rommer likevel mange eksempler på nytt og viktig samarbeid på kommunale kjerneområder. Det gjelder f.eks. utvidet samarbeid om barnevern, nye regionale NAV-kontor og et voksende samarbeid om rus og psykisk helse. Trendene i samarbeidets innhold omtales nærmere i lys av den sektorielle gjennomgangen nedenfor.

En oppdatert fylkesoversikt for Nordland framgår av tabellen nedenfor. Det registreres en vekst i samarbeidsordninger på regionalt nivå dvs. ordninger der 4-10 kommuner deltar. I 2020 utgjør de regionale ordningene 39 prosent av alle registrerte ordninger, mot tilsvarende 30 prosent i 2014. Fortsatt er det en liten overvekt av bilaterale samarbeidsordninger (46 prosent).

Geografisk nivå	Nordland 2010		Nordland 2014		Nordland 2020	
	Antall	Prosent	Antall	Prosent	Antall	Prosent
Lokalt nivå	135	50	163	55	121	46
Regionalt nivå	89	33	89	30	103	39
Høyere geografisk nivå	46	17	45	15	39	15
Sum	270	100	297	100	263	100

Tabell 2.1 Forekomst av formelle interkommunale samarbeidsordninger i Nordland

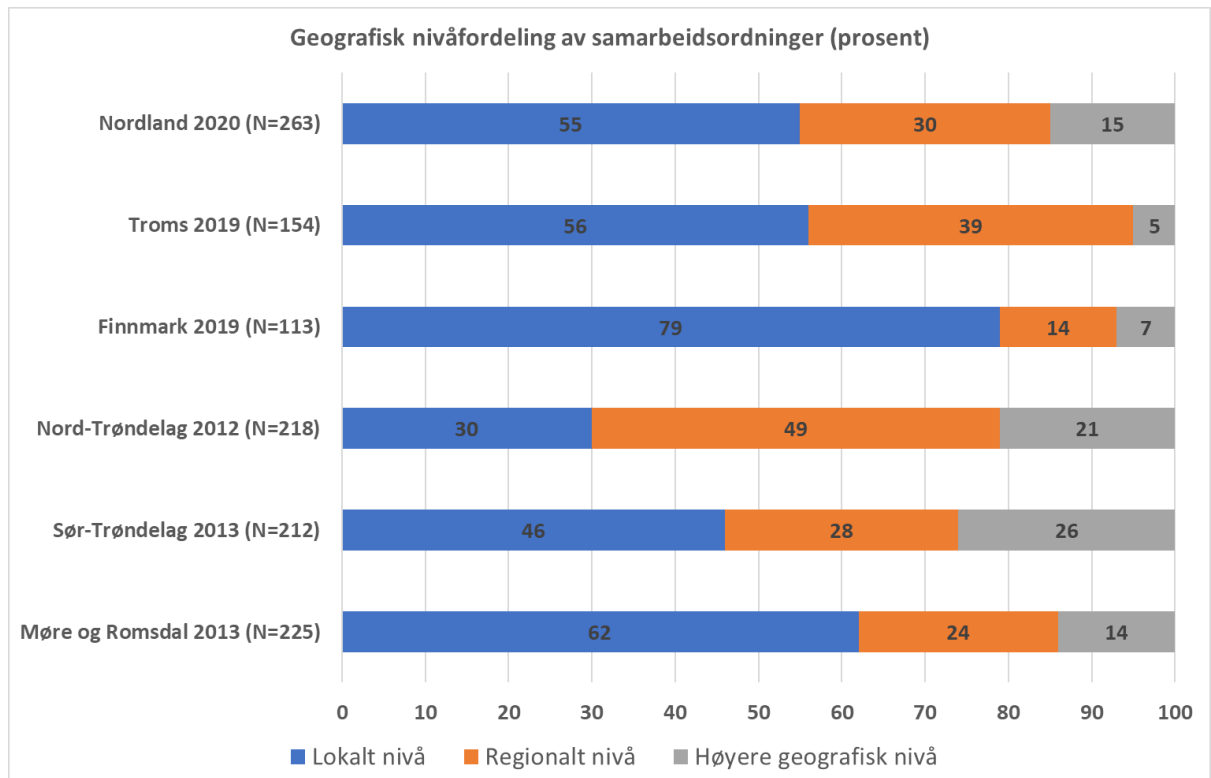
2.2 Referansetall fra andre fylker

NIVI Analyse har tidligere gjennomført kartlegginger av formalisert interkommunalt samarbeid i seks andre fylker. Hovedtallene fra den siste kartleggingen som er gjennomført, som gjelder Troms og Finnmark, framgår av tabellen nedenfor. I Troms ble det funnet 154 samarbeidsordninger, i Finnmark 114. Strukturen på samarbeidet er svært forskjellig ved at nærmere 80 prosent av samarbeidsordningene i Finnmark dreier seg om bilateralt kjøp og salg av tjenester. Det regionale kommunesamarbeidet er mye bedre utviklet i Troms, som har en samarbeidsprofil som likner mer på Nordland.

Nedenfor følger også referansetall fra tilsvarende kartlegginger i andre fylker. Tallene kan være noe påvirket av forskjeller i definisjon av interkommunalt samarbeid og ulik registreringspraksis på de ulike tidspunktene.

Geografisk nivå	Troms 2019		Finnmark 2019		Troms og Finnmark 2019	
	Antall	Prosent	Antall	Prosent	Antall	Prosent
Lokalt nivå	86	56	89	78	175	65
Regionalt nivå	60	39	17	15	77	29
Høyere geografisk nivå	8	5	8	7	16	6
Sum	154	100	114	100	268	100

Tabell 2.1 Forekomst av formelle interkommunale samarbeidsordninger i Troms og Finnmark. Kilde: NIVI Analyse

Figur 2.2 Interkommunale samarbeidsordninger i seks fylker. Geografisk nivåfordeling. Prosent. Kilde: NIVI Analyse

2.3 Antall ordninger pr kommune

Antall registrerte ordninger pr kommune varierer fra 19 for Vågan til 42 for Brønnøy kommune. Gjennomsnittlig antall ordninger pr kommune ligger på 30 samarbeidsordninger i 2020, mot tilsvarende 31 i 2014 og 30 i 2010.

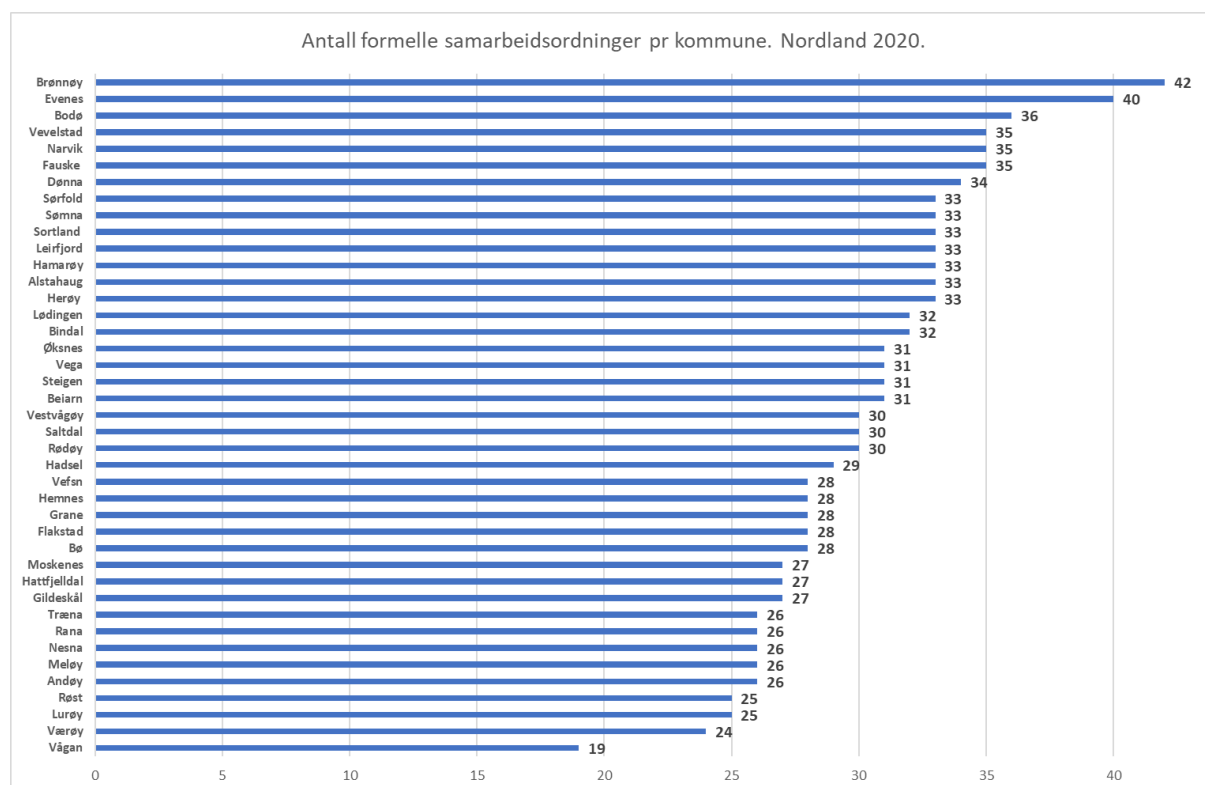
I 2020 er det registrert over 40 ordninger for to kommuner. Brønnøy toppet listen med 42, dernest følger Evenes med 40. I 2014 ble det funnet over 40 ordninger for seks kommuner, deriblant Evenes og gamle Tjeldsund kommune som toppet listen med hele 50 ordninger.

Det svært omfattende verstkommunesamarbeidet mellom Evenes og gamle Tjeldsund kommune er nå restrukturert og tilpasset nye Tjeldsund og nye Narvik kommune. Økt egenregi for oppgaver som var en del av vertskommunesamarbeidet forklarer det meste av nedgangen i antall ordninger for Evenes. Det er samtidig inngått en rekke nye samarbeidsordninger med Narvik, som forklarer at Narvik er den kommunen i fylket med størst økning i antall ordninger fra 2014.

Blant kommuner med størst reduksjon i antall ordninger finner vi utenom Evenes også Alstahaug og Fauske. Nedgangen i antall ordninger for disse kommunene skyldes en blanding av litt mindre kjøp og salg av tjenester, restrukturering til færre og større ordninger og nedlegging av tidligere samarbeid, som f.eks. samarbeid om skatteinnkreving og regionale næringsfond. Nytt og større regionråd er en del av bildet for HALD-kommunene (Herøy, Alstahaug, Leirfjord og Dønna).

Det er grunn til å merke seg at flere av fylkets minste kommuner, som Værøy, Røst og Træna, ligger nederst på listen over antall samarbeidsordninger. Vågan har ligget aller sist i de to siste kartleggingene, som har sammenheng med at det er Vestvågøy som har flest vertskommuneavtaler med nabokommunene Flakstad og Moskenes. En positiv samarbeidstrend i Lofoten kan endre dette bildet i årene framover.

Ser vi nærmere på antall samarbeidsordninger for de ulike regionrådsområdene, er det funnet flest ordninger på Helgeland og i Salten, færrest i Lofoten og Indre Helgeland. I Vesterålen er over 80 prosent av dagens samarbeidsordninger etablert på regionalt nivå, mens det bilaterale samarbeidet er nesten fraværende. I Hålogaland er bildet nesten motsatt med svakt utviklet samarbeid på regionalt nivå og sterk overvekt av lokale samarbeidsordninger jf. figuren nedenfor.

Figur 2.3 Antall formelle samarbeidsordninger pr kommune i Nordland. 2020.

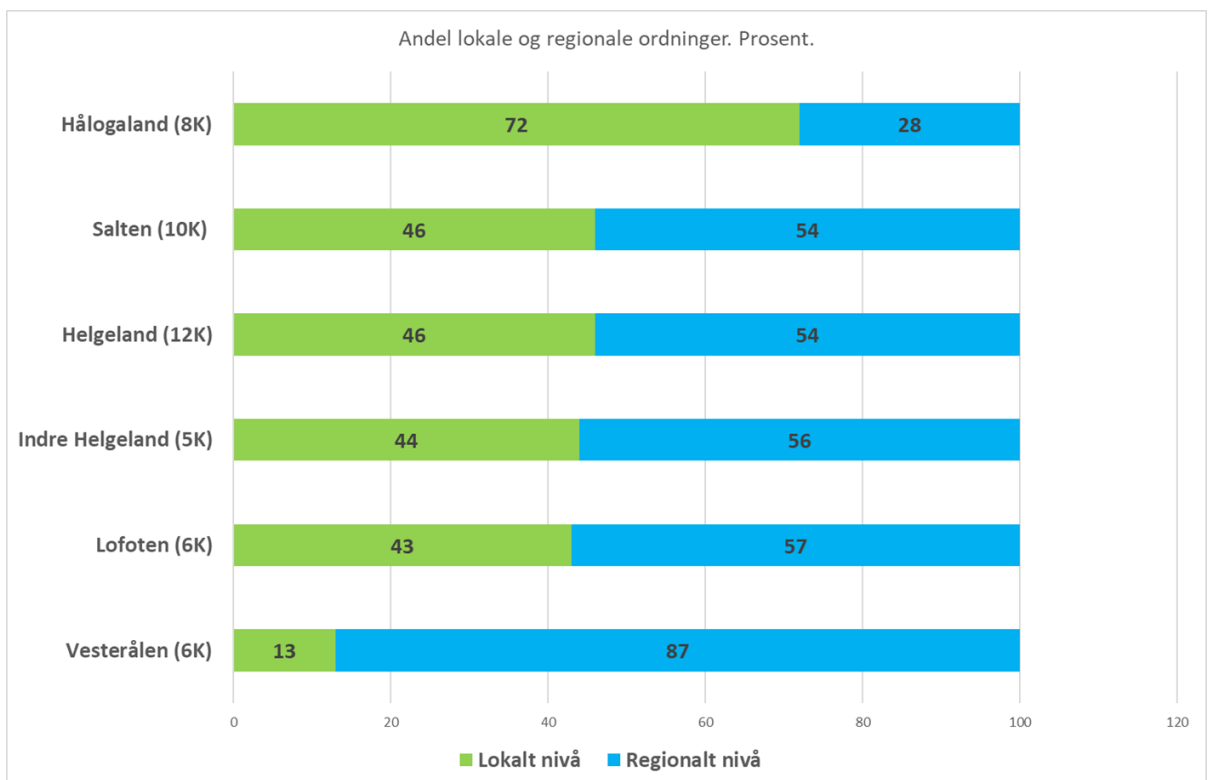
Nr	Kommune	2020	2014	2010
1	Brønnøy	42	44	40
2	Evenes	40	50	33
3	Bodø	36	35	38
4	Fauske	35	44	42
5	Narvik	35	21	19
6	Vevelstad	35	34	29
7	Dønna	34	38	26
8	Alstahaug	33	42	37
9	Hamarøy	33	34	37
10	Leirfjord	33	41	29
11	Sortland	33	32	36
12	Sømna	33	31	29
13	Sørfold	33	36	41
14	Herøy	33	37	30
15	Bindal	32	28	32
16	Lødingen	32	34	36
17	Beiarn	31	30	32
18	Steigen	31	31	35
19	Vega	31	28	26
20	Øksnes	31	29	34
21	Saltdal	30	34	38
22	Vestvågøy	30	34	25
23	Rødøy	30	27	27
24	Hadsel	29	27	34
25	Bø	28	29	32
26	Flakstad	28	26	27
27	Grane	28	29	28
28	Hemnes	28	24	24
29	Vefsn	28	32	22
30	Gildeskål	27	25	26
31	Hattfjelldal	27	28	28
32	Moskenes	27	26	28
33	Andøy	26	26	31
34	Meløy	26	25	27
35	Nesna	26	25	24
36	Rana	26	26	26
37	Træna	26	25	27
38	Lurøy	25	27	30
39	Røst	25	26	23
40	Værøy	24	26	25
41	Vågan	19	19	24

Tabell 2.2 Antall registrerte samarbeidsordninger pr kommune i Nordland i 2010, 2014 og 2020. Kilde: NIVI Analyse.

Regionrådsområde	Kommuner	Veid snitt pr kommune
Helgeland	Alstahaug, Dønna, Herøy, Leirfjord, Træna, Vefsn, Brønnøy, Sømna, Vevelstad, Vega, Bindal, Grane	32
Indre Helgeland	Rana, Hemnes, Hattfjelldal, Nesna, Lurøy	26
Salten	Beiarn, Bodø, Fauske, Gildeskål, Hamarøy, Meløy, Rødøy, Saltdal, Steigen, Sørfold	31
Hålogaland	Harstad, Ibestad, Kvæfjord, Lavangen, Gratangen, Tjeldsund, Narvik, Evenes	30
Vesterålen	Sortland, Hadsel, Lødingen, Bø, Øksnes, Andøy	30
Lofoten	Vågan, Vestvågøy, Flakstad, Moskenes, Værøy, Røst	26

Tabell 2.3 Gjennomsnittlig antall ordninger pr kommune i ulike regionrådsområder Nordland 2020.

i

Figur 2.4 Samarbeidsstruktur i regionrådsområder målt ved andel av samarbeidsordningene på hhv. lokalt og regionalt nivå. Prosent.

2.4 Nyetableringstakt

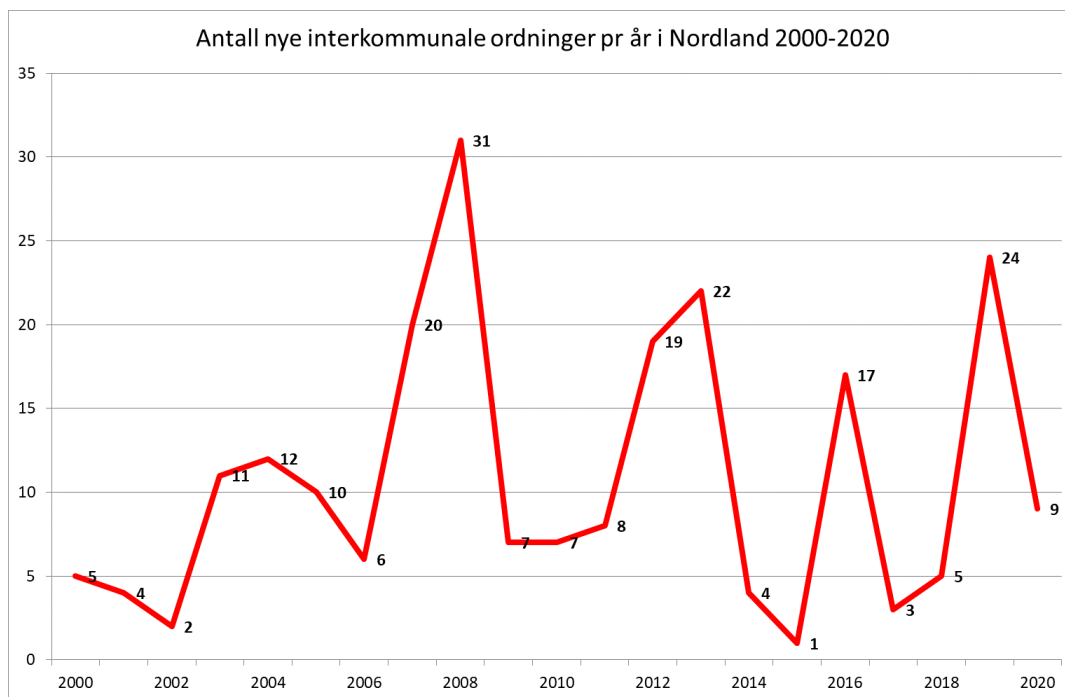
I kartleggingen er det funnet 63 nye samarbeidsordninger som er etablert etter 2014. Hva som skal defineres som en ny ordning krever bruk av skjønn i tilfeller hvor gamle samarbeidsordninger er reorganisert. Ut fra registrerte årstall for oppstart er det mulig å beskrive konjunkturer i samarbeidet jf. figuren nedenfor som viser antall nyetableringer etter år 2000. Tallene for perioden fram til 2013 er hentet fra kartleggingen i 2014.

Som det framgår har det vært flest nyetableringer med 4-5 års mellomrom. Den første rundt 2007, den andre i 2012/2013 og den siste i 2019. Det var også relativt mange nyetableringer i 2016. Årsakene til de siste toppene har nær sammenheng med organisering av interkommunale legevaktsentraler i 2016 og barnevernsvakter i 2019.

Ut fra en nærmere gjennomgang av de 63 nye ordningene etter 2014 kan det trekkes fire viktige konklusjoner:

- 60 prosent av de nye ordningene har kommet innenfor helse- og sosialsektoren. Legger vi på nye ordninger innenfor kommunal administrasjon, er tre fjerdedeler av fornyelsen knyttet til disse sektorene. Det tyder på at det har skjedd lite fornyelse av samarbeidet på andre sektorområder som f.eks. innenfor undervisningssektoren og teknisk sektor.
- Tallene tyder på at det har vært flest nyetableringer innenfor Helgeland regionrådsområde, i Salten og Hålogaland. Tre fjerdedeler av nyetableringene kan knyttes til disse delregionene. Tallene tyder på at det har vært minst dynamikk i samarbeidet i Vesterålen og Indre Helgeland.
- Hvis vi ser bort i fra 8 nye legevaktsentraler, 9 barnevernsvakter og en del mindre samarbeidsordninger av liten prinsipiell karakter, kan den substansielle fornyelsen i det formaliserte samarbeidet sammenfattes i følgende punkter:
 - To nye regionråd på hhv. Helgeland og Hålogaland
 - Forsterket IKT-samarbeid i Lofoten, rundt Bodø, Narvik og Brønnøysund
 - Fornyelse av innkjøpssamarbeidet
 - Tre nye barneverntjenester
 - Nye regionale Nav-kontor flere steder i fylket
 - Noen eksempler på psykiatrisamarbeid i deler av fylket
 - Et skolefaglig ressurscenter på Sør-Helgeland
 - Flere nye friluftsråd
 - Eksempler på kystplanlegging flere steder, som er tatt med som formalisert samarbeid, men som har karakter av midlertidig prosjektsamarbeid
- Et viktig inntrykk fra kartleggingen er at det i samme periode har vært en vekst i midlertidig prosjektvirksomhet og fagnettverk på tvers av dagens kommuner, som også berører lovpålagte oppgaveområder. Flere tunge prosjekter og mer nettverkssamarbeid ser ut til å prege oppgaveløsningen bl.a. innenfor viktige områder som beredskap, smittevern, velferdsteknologi og digitalisering. Det er ikke gjort noen nærmere kartlegging av ressursbruk og hvilke aktører som bidrar til en større uformell og midlertidig nettverksforvaltning utenfor den kommunale grunnstrukturen. Både generalistkommunekravet og trekk ved den øvrige statlige finansieringen og styringen av kommunene bidrar antakelig til å forsterke interkommunal fagutvikling og prosjektbasert innovasjon utenfor den enkelte kommune. I et fylke som Nordland, hvor 25 av 41 kommuner har under 3.000 innbyggere, kan det reises grunnleggende spørsmål om likeverdig deltakelse i innovasjon og fornyelse av den kommunale forvaltning.

Det vises til nærmere beskrivelser av samarbeidets innhold og variasjoner i deltakelse i interkommunalt samarbeid nedenfor.

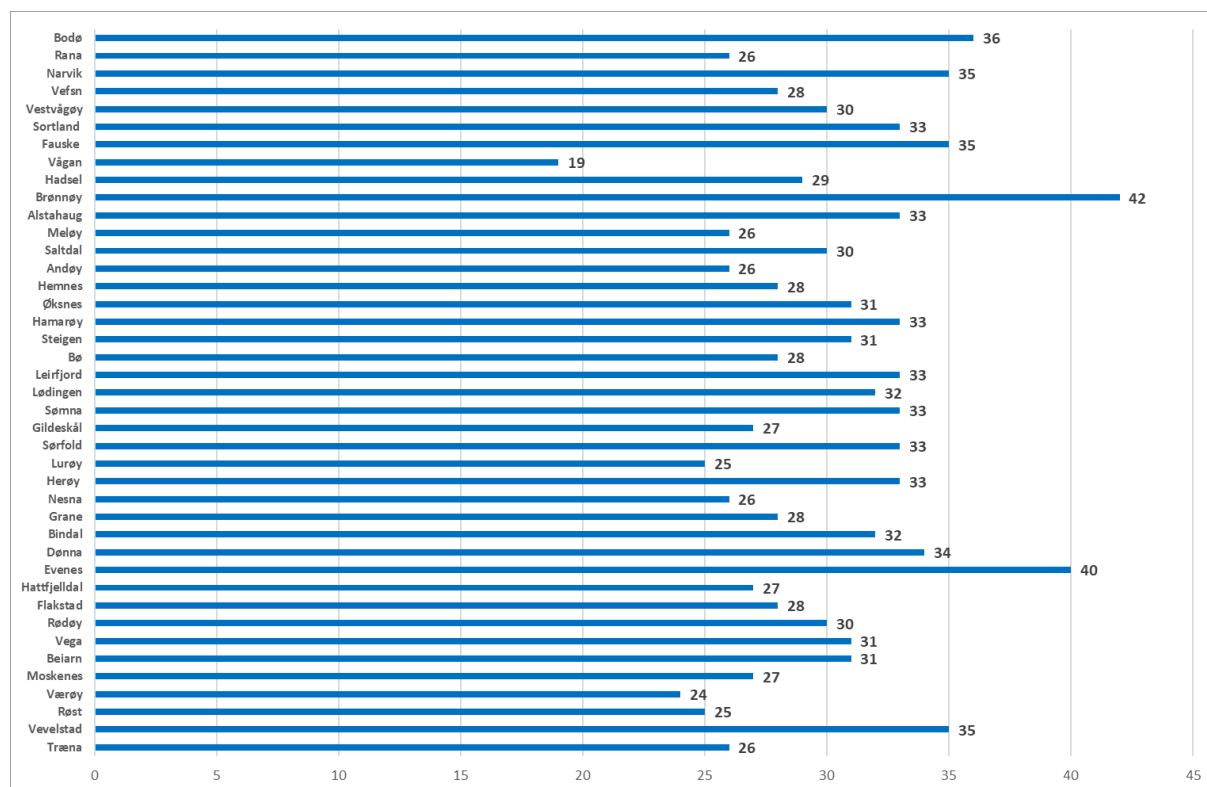
Figur 2.5 Etableringsår for interkommunale samarbeidsordninger etter år 2000

1	Hålogalandsrådet	32	Barneverntjenesten i Narvik
2	Helgeland interkommunalt politisk råd (HIPR)	33	Lofoten barnevern
3	Forsvarsforum Nord	34	Barneverntjenesten Nesna og Træna
4	Lofoten IKT	35	Barnevernvakt Fauske
5	IKT Drift Narvik-Evenes	36	Barnevernvakt Lofoten
6	IKT drift og digitalisering Bodø-Rødøy	37	Barnevernvakt Narvik
7	IKT-samarbeid Bodø-Røst	38	Barnevernvakt Saltdal
8	IKT-samarbeid Brønnøy, Vega, Vevelstad	39	Barnevernvakt Sør-Helgeland
9	Innkjøpssamarbeid Harstad	40	Barnevernvakt Vefsn
10	Samordna innkjøp i Nordland	41	Barnevernvakt Ytre Helgeland
11	Personvernombud HALD	42	Barnvern vakt Bodø
12	Indre Salten legevakt	43	Barnvern vakt Vesterålen
13	Narvik Legevaktsentral	44	Fosterhjem Helgeland
14	Harstad Legevaktsentral	45	Kommunepsykolog Indre Salten
15	Lofoten Legevaktsentral	46	Kommunepsykolog Lurøy-Rødøy-Træna
16	Vesterålen Legevaktsentral	47	Kommunepsykolog Nord-Salten
17	Bodø Legevaktsentral	48	Kommunepsykolog Sør-Helgeland
18	Helgeland Legevaktsentral	49	Kommunepsykolog Vestvågøy-Flakstad-Moskenes
19	Rana Legevaktsentral	50	ETS kommunepsykolog
20	Namdalen Legevaktsentral	51	Ettervernsteam rus og psykisk helse Salten
21	KAD-senger Narvik	52	Helgeland Friluftsråd
22	Miljørettet helsevern Vesterålen	53	Midtre Hålogaland Friluftsråd
23	Nettverk Omsorg	54	Trollfjell Geopark & Friluftsråd
24	USHT Nordland	55	Vefsn Regionalpark
25	Regionalt skolefaglig ressurscenter (RSR)	56	Kystplan Ofoten
26	Felles landbruksforvaltning Vestvågøy-Flakstad	57	Kystplan Vesterålen
27	NAV Brønnøy-Vevelstad	58	Kommunedelsplan for Skjerstadfjorden
28	NAV Indre Salten	59	Brannsamarbeid Hemnes-Hattfjelldal
29	NAV Lofoten	60	Brannsamarbeid Vefsn-Herøy
30	NAV Narvik-Evenes-Gratangen	61	Brønnøy brann- og redningsvesen
31	NAV Nærøysund-Bindal-Leka	62	Helgeland havn IKS
		63	Kinoalliansen AS

Tabell 2.4 Nye interkommunale ordninger registrert etter 2014

2.5 Forskjeller i omfang etter kommunestørrelse?

Nærmere analyser tyder denne gangen på at det er en systematisk forskjell i samarbeidets omfang etter kommunestørrelse. Gjennomsnittlig antall ordninger pr kommune er høyere for de største kommunene enn for de minste. Gjennomsnittet ligger på 27,5 ordninger for kommuner med under 1.000 innbyggere (Træna, Vevelstad, Røst og Værøy) og stiger med økende kommunestørrelse til et gjennomsnitt på 31,3 for kommuner med over 10.000 innbyggere (Bodø, Rana, Narvik, Vefsn, Vestvågøy og Sortland). I 2014 var gjennomsnittlig antall ordninger pr kommune omtrent lik for de minste og de største kommunene i fylket.

Figur 2.6 Antall ordninger pr kommune sortert etter kommunestørrelse. Innbyggertall pr 1.1.2020.

2.6 Interkommunale årsverk

I kartleggingen er det registrert antall årsverk i mange av samarbeidsordningene, men vi har ikke grunnlag for å beregne hvor stor andel de interkommunale ordningene utgjør av samlet kommunal sysselsetting og kommuneøkonomi. I 2010 ble det gjort beregninger for Evenes og Tjeldsund som viste at de viktigste interkommunale ordningene utgjorde 19 prosent av totale årsverk i de to kommunene. Samarbeidet mellom Evenes og Tjeldsund var uvanlig omfangsrikt og omfattet alle administrative støttefunksjoner, hele helse- og sosialsektoren og tilnærmet alle oppgaver innenfor teknisk sektor. Ingen andre kommuner i Nordland ble vurdert å være i nærheten av et slikt samarbeidsnivå, verken i 2010 eller i 2014.

Ut fra kartlegginger og omfangsberegninger i andre fylker, kan det anslås at kjernesamarbeidet neppe overstiger mer enn 4-5 prosent av kommunenes økonomi og sysselsetting i de fleste kommuner i Nordland. Det normale er at både administrative støttefunksjoner og den lovpålagte tjenesteproduksjonen løses enhetskommunalt med den kompetanse og den kapasitet som følger av dagens kommunestruktur.

2.7 Konsekvenser av kommunesammenslutninger

I Nordland er det gjennomført følgende endringer i kommuneinndelingen med virkning fra 1.1.2020:

- Narvik kommune er utvidet med Ballangen kommune og halve Tysfjord kommune. Nye Narvik kommune hadde 21.845 innbyggere ved oppstart.
- Hamarøy kommune er tilført den andre halvdel av Tysfjord kommune. Hamarøy kommune hadde 2.766 innbyggere ved oppstart.
- Gamle Teldsund kommune har slått seg sammen med Skånland kommune og blitt en del av Troms fylke. Nye Tjeldsund kommune hadde 4.216 innbyggere ved oppstart.

En viktig begrunnelse for kommunesammenslutninger har vært at nye og større kommuner kan bli mindre avhengige av interkommunalt samarbeid. De kommunale fagmiljøene kan bli større på alle kommunens områder og oppgaver som før var interkommunale kan underlegges direkte demokrati og styring fra kommunestyret og kommuneadministrasjonen. Kommunesammenslutninger kan også medføre en enklere og mer oversiktlig forvaltning for innbyggerne, næringslivet og de andre aktørene i offentlig sektor. Er det mulig å peke på denne typen fordeler ved de aktuelle sammenslutningene?

Svaret på disse spørsmålene er i hovedsak nei. Nye Narvik kommune kan ha medført visse forenklinger i forhold til Ballangen, men sammenslutningen berører ikke alle kommuner som inngår i den funksjonelle kommuneregionen, som Evenes og Gratangen. Sett fra nye Narvik kommune tyder tallene på at kommunereformen har medført økt etterspørsel etter interkommunale ordninger og en reell vekst i det formaliserte samarbeidet med særlig Evenes, men også Gratangen.

For Hamarøy har heller ikke delingen av Tysfjord medført noen vesentlig endring i systemkapasitet som gjør kommunen mindre avhengig av interkommunalt samarbeid. Det gamle STH- samarbeidet mellom Steigen, Tysfjord og Hamarøy er i hovedsak nedlagt og nye Hamarøy kommune orienterer seg både mot Bodø (barnevern) og Indre Salten (Nav) for å få løst kompetansekrevende oppgaver.

2.8 Samarbeid på tvers av fylkesgrenser

I kartleggingen er det funnet 33 interkommunale samarbeidsordninger som krysser dagens fylkesgrense mellom Nordland og Troms. De konkrete ordningene dreier seg om mange typer oppgaver, både regionalpolitisk samarbeid gjennom det nye Hålogalandsrådet, flere regionale samarbeidsordninger om bl.a. revisjon og sekretariat for kommunenes kontrollutvalg, med tillegg av mange lokale samarbeidsordninger.

Det er identifisert 7 samarbeidsordninger som krysser fylkesgrensen mot Trøndelag. Samarbeidet dreier seg utelukkende om Bindal kommune som dels deltar i noen regionale samarbeidsordninger mot Namdal, dels har noen få bilaterale ordninger mot Nærøysund og Leka, jf. konkretisering nedenfor.

Det er i tillegg funnet to andre ordninger som krysser flere fylkesgrenser. Det dreier seg Kinoalliansen AS, der Rana og Vefsn deltar sammen med 13 andre kommuner i et selskap som driver med kinodrift, dels Kommunekraft AS der 17 kommuner i Nordland er eiere i et selskap som formidler konsesjonskraft på vegne av et stort antall kommuner over hele landet.

Nr	Navn samarbeidsordning	Antall kommuner	Vertskommune
1	110-sentralen i Salten Brann IKS	41	Bodø
2	KomRev NORD IKS	37	Harstad
3	K-Sekretariatet IKS	27	Tromsø
4	Midtre Hålogaland Friluftsråd	9	Narvik
5	Forsvarsforum Nord	8	
6	Hålogaland Ressursselskap IKS (HRS)	8	Narvik
7	Hålogalandrådet	8	Narvik
8	Nordkraft AS	8	Narvik
9	Flyplassutvalget for Harstad og Narvik lufthavn	7	Evenes
10	Hålogaland Revisjon AS	7	Narvik
11	Hålogaland Kraft AS	6	Harstad
12	KAD-senger Harstad	4	Harstad
13	Veterinærvaktområde Harstad og Tjeldsund	4	Harstad
14	Harstad interkommunale legevakt	3	Harstad
15	Innkjøpssamarbeid Harstad	3	Harstad
16	Innkjøpssamarbeid Narvik	3	Narvik
17	Narvik og omegn krisesenter	3	Narvik
18	NAV Narvik-Evenes-Gratangen	3	Narvik
19	Veterinærvaktområde Narvik	3	Ballangen
20	Arktisk Filharmon AS	2	Tromsø
21	ETS Fysioterapi	2	Tjeldsund
22	ETS jordmortjeneste	2	Tjeldsund
23	ETS Kommuneoverlege	2	Tjeldsund
24	ETS kommunepsykolog	2	Tjeldsund
25	ETS Kreftkoordinator	2	Tjeldsund
26	ETS Kulturskole	2	Evenes
27	ETS Medisinske senter	2	Tjeldsund
28	ETS-legevakten	2	Tjeldsund
29	Helsetjenester Lødingen-Kvæfjord	2	Lødingen
30	Kvitfors interkommunale vannverk	2	Tjeldsund
31	Legevakten i Narvik	2	Narvik
32	Narvik Legevaktsentral	2	Narvik
33	Ofoten Brann IKS	2	Narvik

Tabell 2.5 Interkommunale samarbeidsordninger som krysser fylkesgrensen mellom Nordland og Troms

Nr	Navn samarbeidsordning	Antall kommuner	Vertskommune
1	Nord-Trøndelag 110-sentral	20	Namsos
2	Midtre Namdal Avfallsselskap IKS (MNA)	12	Overhalla
3	Namdalen Rehabilitering IKS	12	Høylandet
4	Etterutdanningsnettverket i Namdalen (EINA)	12	Namsos
5	Namdalen Legevaktsentral	12	Namsos
6	Feietjenester Bindal, Leka, Nærøysund	3	Nærøysund/Leka
7	Viltforvaltning Bindal, Nærøy, Leka	2	Bindal

Tabell 2.6 Interkommunale samarbeidsordninger som krysser fylkesgrensen mellom Nordland og Trøndelag

3 Endringer i innhold og organisering

Nedenfor følger tall for hvor mange kommuner som samarbeider om ulike oppgaver og en nærmere beskrivelse av fordeling av vertskommuneansvar og bruk av ulike juridiske organisasjonsformer. Videre følger noen nærmere analyser av samarbeidets betydning for tjenestestruktur og fagmiljøenes størrelse på sentrale tjenestoområder.

3.1 Andel som samarbeider om ulike oppgaver

Nedenfor følger tall for hvor stor andel av kommunene i Nordland som samarbeider om ulike oppgaver. I oversikten er det tatt med referansetall fra kartleggingen i 2014. Som det framgår finnes det flere oppgaver hvor alle eller tilnærmet alle de 41 kommunene deltar i interkommunalt samarbeid. Det gjelder oppgaver som regionråd, Interkommunale Utvalg mot Akutt forurensning (IUA), 110-sentral, krisesenter, PP-tjeneste og renovasjon (avfallsbedrift). Etter 2014 har samarbeid om legevaktsentral, friluftsråd og barnevernvakt blitt fylkesdekkende. Et langvarig og systematisk samarbeid om Regionale kompetansekontor (RKK) er et spesielt trekk ved Nordland.

Litt lenger ned på listen noteres en markert økning i andelen av kommunene som samarbeider om barnevern, som nå dekker tre fjerdedeler av kommunene. Dagens barneverntjenester i Nordland er nærmere beskrevet nedenfor. Det noteres en markert vekst i samarbeidet om arkiv, kystplanlegging, kommunepsykolog og Nav-tjenester.

Tabellen inneholder også flere eksempler på tilbakegang i andelen av kommunene som deltar i formalisert samarbeid. Det gjelder bl.a. bibliotek, kreftkoordinator, innkjøp, revisjon, voksenopplæring og ganske overraskende IKT. Vi gjør her oppmerksom på at Digitale Helgeland ikke er talt med som et formalisert samarbeid, med bakgrunn i at dagens organisering har form av et midlertidig prosjekt. Det vises til nærmere omtale av dagens IKT-samarbeid i den sektorvise gjennomgangen.

Som i 2014 er det fortsatt grunn til å understreke at svært mye av dagens samarbeid framstår som et pragmatisk og lite planmessig organisert. Kommunene utnytter langt i fra mulighetene for utvikling av sterkere fagmiljøer på en lang rekke kompetansekrevende områder. Arbeid med digitalisering og effektiv organisering av kommunale forvaltningsoppgaver og administrative støttefunksjoner kunne utvilsomt ha kommet mye lenger. Det samme gjelder samarbeid om plan- og utviklingsoppgaver for å fremme samfunnsutvikling og en god samhandling med den øvrige forvaltning.

Det vises bl.a. til at bare fire kommuner i dag deltar i formalisert samarbeid om lønn og regnskap. Formalisert samarbeid om planadministrasjon, byggesak, andre forvaltningsoppgaver i teknisk sektor og kommuneoverlegefunksjon er nesten fraværende.

Nr	Oppgave/funksjon	Prosent Nordland 2014	Prosent Nordland 2020
1	Regionråd	100	100
2	Beredskap mot akutt forurensning (IUA)	100	100
3	110-sentral	100	100
4	Krisesenter	100	100
5	Legevaktssentral	0	100
6	Friluftsråd	86	100
7	Interkommunal PP-tjeneste	91	98
8	Renovasjon	95	95
9	Kontrollutvalgssekretariat	86	95
10	Barnevernvakt	0	93
11	Regionalt kompetansekantor (RKK)	95	90
12	Arkiv	70	90
13	Revisjon	93	83
14	Felles barneverntjeneste	59	73
15	Legevakt	66	63
16	Innkjøp	70	59
17	IKT-samarbeid utenom Digitale Helgeland	66	56
18	Interkommunale planer/planlegging	32	54
19	Felles brannvern	45	49
20	Kommunepsykolog/psykisk helse	5	48
21	Felles samarbeidsavtale NAV	16	44
22	Miljørettet helsevern	25	41
23	Øvrig landbrukssamarbeid inkl. skog/vilt	41	37
24	Ø-hjelpstilbud, KAD-senger	25	37
25	Utvalgte branntjenester, brannsjef, tilsyn etc.	36	27
26	Felles landbrukskontor	32	27
27	Bibliotek	48	24
28	Grunnskoleopplæring/gjesteelever	16	24
29	Felles kulturskole, inkl. deltjenester	23	20
30	Jordmortjeneste	23	20
31	Barnehagetilbud/felles tilsyn	23	20
32	Interkommunal kreftkoordinator	30	10
33	Regnskap	14	10
34	Lønnsfunksjon	14	10
35	Havnesamarbeid/havneselskap	11	10
36	Voksenopplæring	16	7
37	Byggesak/tilsyn	5	5
38	Felles plankontor/planadministrasjon	5	5
39	Teknisk sektor/forvaltningssamarbeid	5	5
40	Felles kommunoverlegefunksjon	5	2
41	Vannverk/vannforsyning	2	2

Tabell 3.1 Andel av kommunene i Nordland som deltar i formalisert interkommunalt samarbeid om ulike oppgaver. 2014 og 2020. Prosent.

3.2 Fordeling av VK-ansvar

I kartleggingen er det så langt det har vært mulig registrert hvem som er vertskommune eller administrasjonskommune for de ulike samarbeidsordningene. Opplysninger om vertskommuneansvar foreligger for 242 ordninger. For 30 av disse ivaretas vertskommuneansvaret av en kommune utenfor Nordland, som f.eks. nye Tjeldsund kommune (9), Harstad kommune (7), Namsos (3) og Nærøysund (3).

En nærmere analyse av de 212 ordningene hvor vertskommuneansvaret ivaretas av kommuner i Nordland gir et interessant bilde:

- Nær 80 prosent av vertskommuneansvaret ivaretas av 9 av de største kommunene i fylket dvs. Bodø som har vertskommuneansvar for 29 ordninger, Brønnøy for 25, Narvik 24, Sortland 21, Vefsn 14, Vestvågøy 14, Alstahaug 14, Rana 12 og Fauske 11.
- I fylket finnes det 10 kommuner hvor det ikke er registrert at kommunen ivaretar vertskommuneansvar for noen ordning. Fylkets syv minste kommuner er blant disse.
- Konsentrasjonen av vertskommuneansvar illustreres ytterligere ved at 15 andre kommuner ivaretar vertskommuneansvar for 1 eller 2 ordninger. Blant disse er det mange små kommuner, men også noe relativt store kommuner som Hadsel og Meløy.

Denne fordelingen av vertskommuneansvar illustrerer en betydelig faglig og administrativ avhengighet mellom de minste kommunene og de største.

Et annet interessant poeng er at framveksten av det pragmatiske samarbeidet kan ha ledet til en sterkere sentralisering av vertskommuneansvaret enn hva som kunne vært alternativet ved en mer planmessig og strategisk organisering av samarbeidet, inkludert bedre utnyttelse av nye digitale løsninger og en mer aktiv arbeidsdeling for stedsuavhengige tjenester.

Kommune	Folketall 1.1.2020	Antall ordninger der kommunen ivaretar vertskommuneansvar	Antall ordninger med bistand fra andre vertskommuner	Antall ordninger totalt
Bodø	52357	29	7	36
Rana	26184	12	14	26
Narvik	21845	24	11	35
Vefsn	13278	14	14	28
Vestvågøy	11433	14	16	30
Sortland	10566	21	12	33
Fauske	9739	11	24	35
Vågan	9608	5	14	19
Hadsel	8061	2	27	29
Brønnøy	7917	25	17	42
Alstahaug	7447	14	19	33
Meløy	6288	2	24	26
Saltdal	4671	3	27	30
Andøy	4663	0	26	26
Hemnes	4454	4	24	28
Øksnes	4410	1	30	31
Hamarøy	2766	2	31	33
Steigen	2608	3	28	31
Bø	2569	0	28	28
Leirfjord	2294	2	31	33
Lødingen	2034	1	31	32
Sømna	1975	3	30	33
Gildeskål	1950	1	26	27
Sørfold	1926	1	32	33
Lurøy	1890	2	23	25
Herøy	1777	3	30	33
Nesna	1761	3	23	26
Grane	1482	1	27	28
Bindal	1426	1	31	32
Dønna	1371	2	32	34
Evenes	1348	2	38	40
Hattfjelldal	1297	2	25	27
Flakstad	1272	0	28	28
Rødøy	1213	2	28	30
Vega	1200	0	31	31
Beiarn	1017	0	31	31
Moskenes	1015	0	27	27
Værøy	728	0	24	24
Røst	498	0	25	25
Vevelstad	462	0	35	35
Træna	435	0	26	26

Tabell 3.2 Fordeling av vertskommuneansvar for registrerte samarbeidsordninger.
n=212.

3.3 Bruk av juridiske organisasjonsformer

I kartleggingen er det gjort en vurdering av juridisk hjemmelsgrunnlag for samtlige ordninger. Juridisk form har vært lett å avgjøre for alle selskaper, herunder alle aksjeselskaper (AS) og interkommunale selskaper (IKS). Bruk av selskaper utgjør 12,9 prosent av alle registrerte ordninger, jf. figuren nedenfor.

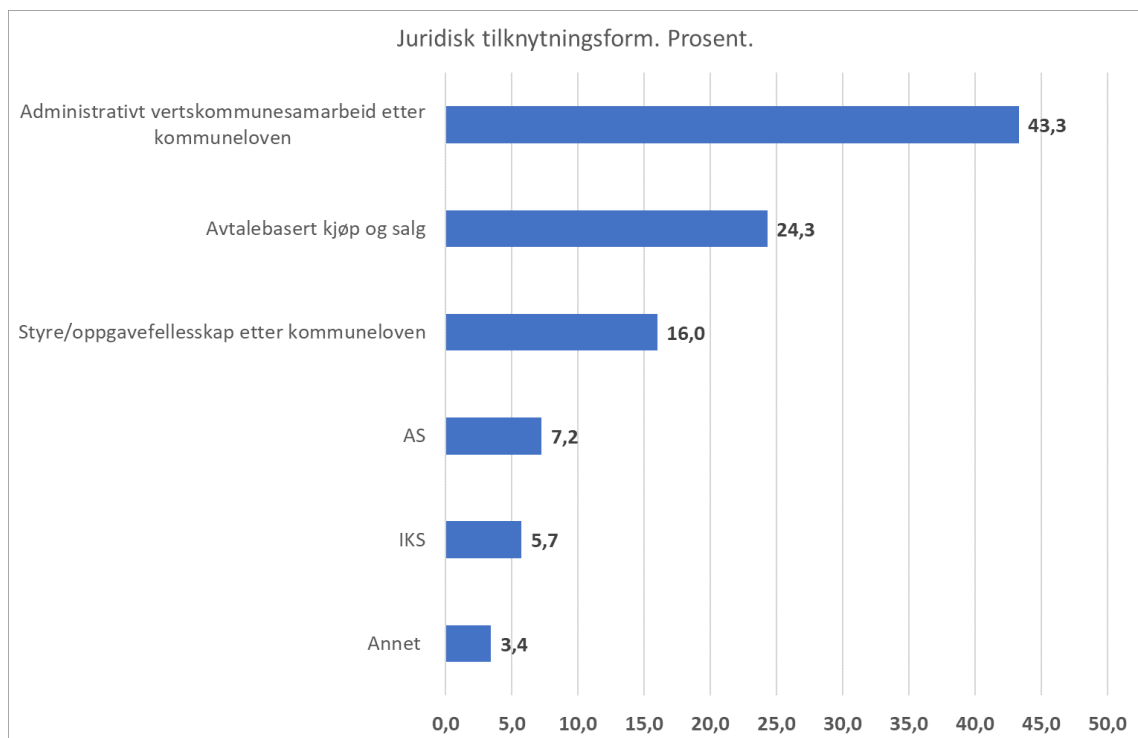
Det klart mest brukte hjemmelsgrunnlaget er administrativt vertskommunesamarbeid etter kommunelovens § 20-1, tidligere § 28b i gammel kommunelov. Denne samarbeidsformen er vurdert til å omfatte 43 prosent av alle registrerte ordninger. I ganske mange tilfeller kan det være krevende å finne ut om samarbeidet innebærer myndighetsoverføring til en vertskommune.

Avtalebasert kjøp og salg av tjenester, uten spesiell lovhjemmel, er også en vanlig organisasjonsform. Fritt avtalebasert samarbeid er vurdert til å omfatte ca. en fjerdedel av alle ordningene.

Såkalt §27-styrer etter gammel kommunelov, som er erstattet av interkommunalt politisk råd (§ 18-1) og kommunalt oppgavefelleskap (§ 19-1) i ny kommunelov, er vurdert å være hjemmelsgrunnlag for 16 prosent av dagens ordninger.

Under «Annet» er det registrert noen eksempler på plansamarbeid med hjemmel i Pbl §9-1, noen regionale museer som er organisert som stiftelser (STI) og et eksempel på en samvirkebedrift (Revisjon Midt-Norge SA).

Det tas forbehold om at denne oversikten ikke er basert på innsamling og gjennomgang av det formelle grunnlaget for dagens samarbeidsordninger. Det er fortsatt et inntrykk at mange av dagens samarbeidsordninger i Nordland er regulert uten bruk av juridisk ekspertise.

Figur 3.1 Juridisk hjemmelsgrunnlag for dagens samarbeidsordninger i Nordland. Prosent.

3.4 Tjenestestruktur og effekter på fagmiljø

Større fagmiljøer og bedre tjenestekvalitet er som regel svært viktige begrunnelser for interkommunalt samarbeid. Faglige stordriftsfordeler kan i prinsippet tas ut på alle viktige områder, forutsatt enighet om organisering, styring og finansiering.

Sett fra den enkelte kommune kan interkommunalt samarbeid være avgjørende for stabilitet og kvalitet på tjenestene. Det gjelder ikke bare store regionale samarbeidsordninger, men også lokale ordninger kan gi store faglige gevinster, f.eks. der flere krevende oppgaver ivaretas av én og samme person. I andre tilfeller kan kommunene mangle nøkkelpersonell innenfor ledelse eller personell med særskilt profesjonskompetanse, som f.eks. stilling som brannsjef, kreftkoordinator eller en kommunepsykolog. Lokale merverdier av nabobistand på slike kritiske fagområder er lett å påvise i alle deler av Nordland.

I denne sammenheng er vi opptatt av om dagens samarbeidsmønster bidrar til et systematisk skift fagmiljøstørrelse. Fra kartleggingen foreligger informasjon om hvor mange av kommunene som deltar i interkommunalt samarbeid. Tallene gir grunnlag for å belyse hvordan tjenestestrukturen avviker fra kommunestrukturen. I Nordland er antall tjenester på utvalgte oppgaveområder som følger:

- 26 IKT-tjenester, hvorav 18 kommunale og 8 interkommunale
- 38 økonomikontor, hvorav 37 kommunale og 1 interkommunalt kontor (HALD)
- 41 planadministrasjoner, alle kommunale
- 12 barnevernvakter, hvorav 3 kommunale og 9 interkommunale
- 19 barnverntjenester, hvorav 11 kommunale og 8 interkommunale
- 8 legevaktsentraler, alle interkommunale
- 27 legevakter, hvorav 15 kommunale og 12 interkommunale
- 41 kommuneoverleger, hvorav 40 kommunale og 1 interkommunal tjeneste (ETS kommuneoverlege)
- 12 PP-tjenester, hvorav 2 kommunale og 10 interkommunale
- 36 landbrukskontor, hvorav 30 kommunale og 6 interkommunale
- 5 interkommunale utvalg mot akutt forurensning (IUA), alle interkommunale
- 26 brannvesen, hvorav 21 kommunale og 5 interkommunale

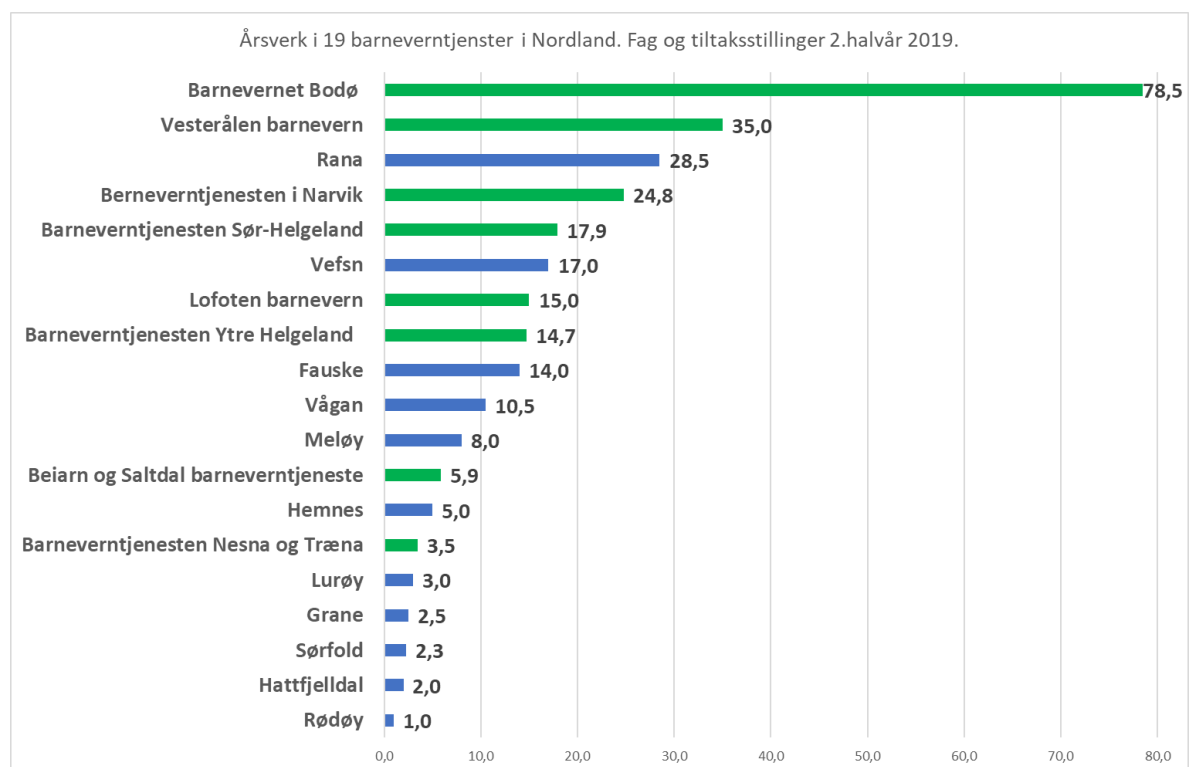
Barneverntjenesten er en særlig interessant tjeneste i lys av stor oppmerksomhet om kommunenes fagmiljøer og nasjonale anbefalinger om dimensjonering av tjenesten. Staten har over lang tid brukt en rekke insentiver og særskilte stimuleringsordninger for å påvirke faglig kvalitet i tjenesten. Det nasjonale barnevernpanelet, som ble opprettet av Barne- og likestillingsdepartementet i 2010, anbefalte at ingen barneverntjenester bør ha under fem årsverk.

I Nordland deltar nå 73 prosent av kommunene i interkommunale barneverntjenester. De siste 10 årene har andelen av kommunene som deltar i interkommunale barneverntjenester vokst fra 39 prosent i 2010 til 59 prosent i 2014 og videre til 73 prosent i 2020. I fylket finnes det i dag 19 barneverntjenester, hvorav 8 er interkommunale og 11 er enhetskommunale.

Dimensjoneringen av tjenestene målt i fag- og tiltaksstillinger varierer fra 1,0 årsverk i Rødøy til 78,5 årsverk i Bodø. De interkommunale tjenestene varierer fra 3,5 årsverk for den nye barneverntjenesten for Nesna og Træna til 78,5 årsverk for barneverntjenesten i Bodø, som nå dekker fem kommuner (Bodø, Gildeskål, Hamarøy, Steigen, Værøy og Røst). Dagens organisering av det kommunale barnevernet innebærer at seks av tjenestene har under fire årsverk, mens ytterligere tre har under åtte årsverk.

Tall for antall ansatte ved Nav-kontorene i Nordland, viser at kontorenes størrelse varierer fra 1 ansatt på Røst til nesten 100 ansatte i Bodø. Ni av Nav-kontorene har tre eller færre ansatte, jf. oversikten nedenfor. Tallene viser dimensjoneringen slik den var ved årsskiftet. Fra Nav Nordland opplyses at utviklingen går i retning av strammere budsjetter og færre ansatte.

Sammenholder vi tallene for dagens tjenestestruktur og dimensjonering av viktige lovpålagte tjenester, må det konkluderes med at interkommunalt samarbeid gir viktige bidrag til større fagmiljøer i kommunene, men kommunenes strategier gir ingen systematisk effekt på fagmiljøstørrelsen i de mest sårbare kommunene. På viktige områder går utviklingen snarere i motsatt retning i de minste kommunene, med ytterligere uttynning og personifisering av lovpålagte tjenester.

Figur 3.2 Dimensjonering av dagens barneverntjenester i Nordland. Fag- og tiltaksstillinger pr. 2. halvår 2019. Kilde: Fylkesmannen

Kommune	Ansatte KOM ved Nav- kontoret inkl. fordelt leder	Ansatte STAT ved Nav- kontoret inkl. fordelt leder	Totalt antall ansatte inkl. fordelt leder
BODØ	34,00	64,50	98,50
NARVIK	27,50	42,50	70,00
BINDAL			
SØMNA	5,00	1,00	6,00
BRØNNØY	7,50	8,50	16,00
VEGA	1,50	1,50	3,00
VEVELSTAD	0,00	1,10	1,10
HERØY	2,00	2,50	4,50
ALSTAHAUG	12,00	12,00	24,00
LEIRFJORD	4,00	2,00	6,00
VEFSN	16,00	16,00	32,00
GRANE	1,00	3,00	4,00
HATTFJELLDAL	3,00	1,00	4,00
DØNNA	1,50	2,50	4,00
NESNA	2,00	2,00	4,00
HEMNES	7,00	5,00	12,00
RANA	23,50	33,50	57,00
LURØY	2,00	1,00	3,00
TRÆNA	0,00	2,00	2,00
RØDØY	2,00	2,00	4,00
MELØY	8,30	9,30	17,60
GILDESKÅL	2,00	3,00	5,00
BEIARN	1,00	1,00	2,00
SALTDAL	6,00	5,00	11,00
FAUSKE	10,50	13,50	24,00
SØRFOLD	5,30	2,00	7,30
STEIGEN	8,00	4,00	12,00
HAMARØY	5,00	3,00	8,00
LØDINGEN	6,00	3,00	9,00
EVENES			
RØST	0,00	1,00	1,00
VÆRØY	1,00	1,00	2,00
FLAKSTAD	1,00	1,00	2,00
VESTVÅGØY	9,00	16,00	25,00
VÅGAN	5,50	10,50	16,00
HADSEL	9,00	10,00	19,00
BØ	2,00	3,00	5,00
ØKSNES	6,00	6,00	12,00
SORTLAND	25,00	20,00	45,00
ANDØY	3,50	4,50	8,00
MOSKENES	0,50	1,50	2,00
Sum Nordland	266,10	321,90	588,00

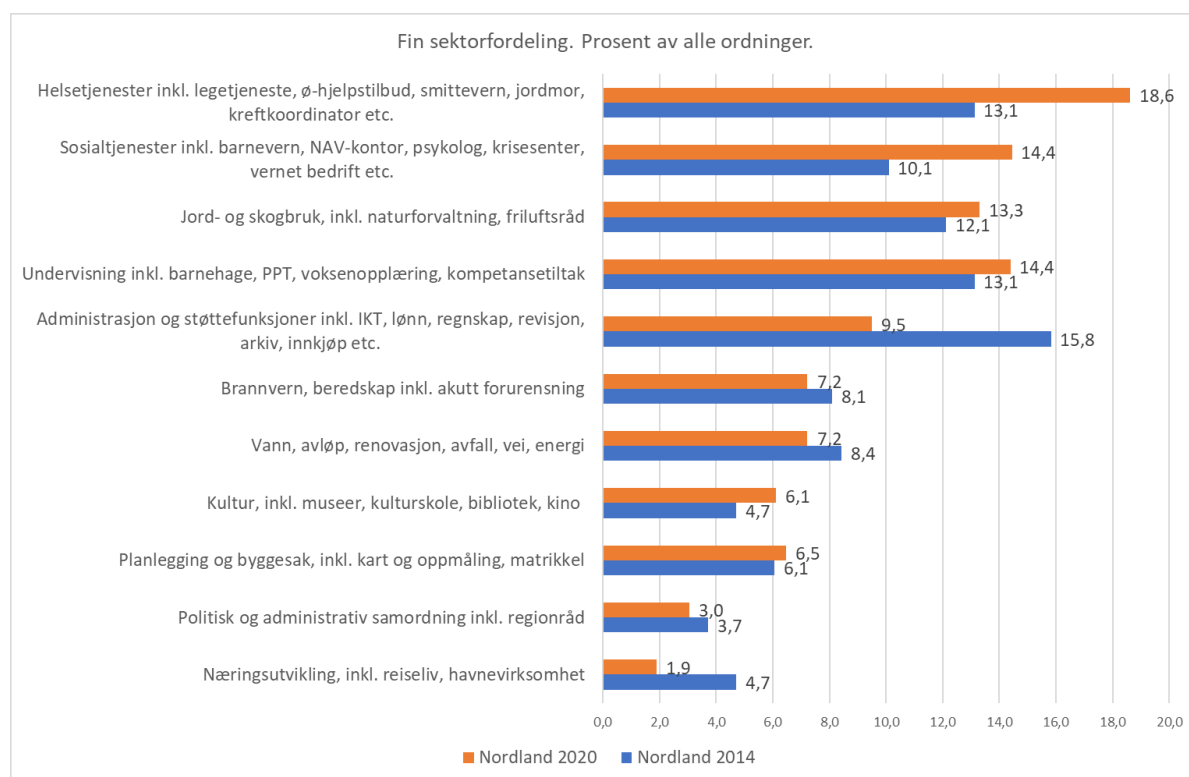
Tabell 3.3 Dimensjonering av Nav-kontorene i Nordland pr 1. januar 2020.
Kilde: Nav Nordland

4 Sektorvis gjennomgang av dagens ordninger

Nedenfor følger nærmere beskrivelser av samarbeidets innhold med utgangspunkt i en sektorinndeling av registrerte ordninger.

4.1 Sektorfordeling

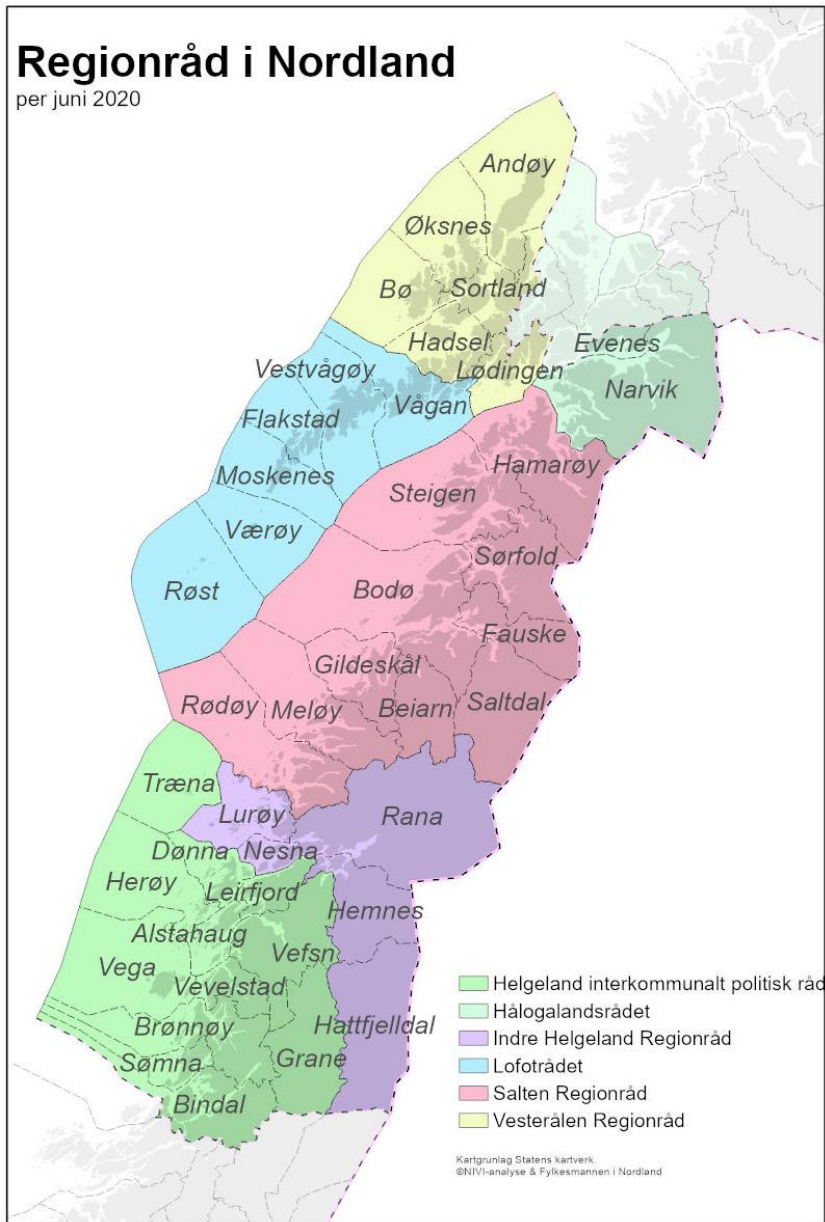
Den første figuren nedenfor viser hvordan de registrerte ordningene fordeler seg etter en fin sektorinndeling. I 2020 er det registrert flest ordninger innenfor helse- og sosialsektoren, som dekker en tredjedel av alle registrerte samarbeidsordninger. Vi finner også relativt mange samarbeidsordninger innenfor landbruk og naturforvaltning. Siden 2014 har samarbeidet om administrasjon og støttetjenester gått tilbake og vi ser også tendenser til stagnasjon i samarbeidet innenfor flere sektorområder. Det kan være grunn til å merke seg at det formaliserte samarbeidet om næringsutvikling er svært begrenset.

Figur 4.1 Fin sektorfordeling av registrerte samarbeidsordninger i Nordland. 2014 og 2020. Prosent. n=297/263. Kilde: NIVI

4.2 Regionrådene i Nordland

I Nordland finnes i dag seks regionråd, eller interkommunalt politisk råd som det nå kan hete hvis kommunene velger å følge nye bestemmelser i kommuneloven. Tre av regionrådene er allerede organisert etter ny kommunelov, Hålogalandsrådet, Interkommunalt politisk råd for Lofoten (Lofotrådet) og Helgeland Interkommunalt Politisk Råd (HIPR). Siden 2014 har det blitt to færre regionråd gjennom sammenslutninger på Helgeland og i Hålogaland. Siden 2014 har det også skjedd endringer for enkeltkommuners regionrådstilhørighet. Det gjelder Grane kommune som har gått over fra Indre Helgeland regionråd til Helgeland regionråd. Rødøy kommune har gått over fra Helgeland til Salten regionråd. Det har også skjedd endringer i regionråds grensene gjennom delingen av Tysfjord kommune.

Figur 4.2 Dagens regionråd i Nordland

Nedenfor følger en nærmere oversikt over dagens regionråd i Nordland. Det vises til hjemmesidene for mer helhetlig presentasjon. Det kan være grunn til å merke seg at regionrådene i dag har en begrenset administrasjon, samtidig som det har vært en ulik praksis for organisering av regionale samarbeidsordninger som del av regionrådet. Til sammen har de seks regionrådene i Nordland i dag en administrasjon på 10,5 årsverk. Vesterålen regionråd skiller seg ut med mange interkommunale ordninger organisert som del av regionrådet. Vesterålen regionråd har arbeidsgiveransvar for 15 ansatte som utgjør rundt 12 årsverk, når vi tar med daglige ledere og koordinatorene for underlagte virksomheter innenfor kultur, kompetanse, reiseliv og friluftsliv.

Regionråd	Deltakerkommuner	Folketall 1.1.2020	Organisering
Interkommunalt politisk råd - Hålogalandsrådet	Harstad, Ibestad, Kvæfjord, Lavangen, Gratangen, Tjeldsund, Narvik, Evenes	58.437	Erstatter Sør-Troms Regionråd og Ofoten Regionråd. Operativt fra 1.1.2020. Repr.skap med ordførere, opposisjonsledere, rådmenn og daglig leder med møte- og talerett. AU med leder, nestleder og daglig leder med møterett. Saksområder definert med utgangspunkt i felles næringsplan/utviklingsplan. Fast tilsatt daglig leder. 2 årsverk i sekretariatet fra oppstart.
Vesterålen Regionråd	Sortland, Hadsel, Lødingen, Bø, Øksnes, Andøy	32.303	Regionråd med tre politikere fra hver kommune, ordfører, varaordfører og opposisjonspolitiker. Arbeidsutvalget består av seks ordførere. Eget sekretariat med til sammen 12 årsverk fordelt på 15 ansatte, inkl daglige ledere og kooordinatorer for underlagte virksomheter innenfor kultur, kompetanse, reiseliv og friluftsliv. 2 stillinger dedikert til generelt arbeid i regionrådet. Regionrådet er arbeidsgiver for ansatte i sekretariatet, tilknyttede utvalg og prosjekter.
Interkommunalt politisk råd for Lofoten - Lofotrådet	Vågan, Vestvågøy, Flakstad, Moskenes, Værøy, Røst	24.554	I rådet møter ordfører, varaordfører, ytterligere en politiker fra hver av kommunenes formannskap (fortrinnsvis opposisjon), samt rådmennene. Ordførere har stemmerett. AU består av ordførerne. Fast rådmannsutvalg forbereder saker til rådet. Leder i RU har møterett i AU. 2 ansatte i sekretariatet.
Salten Regionråd	Beiarn, Bodø, Fauske, Gildeskål, Hamarøy, Meløy, Rødøy, Saltdal, Steigen, Sørfold	84.535	I rådet møter ordfører og opposisjonsleder som faste medlemmer (20). I tillegg møter rådmennene med tale for forslagsrett. Styre med 5 medlemmer. Regionrådet har arbeidsgiveransvar for sekretariat med 2 årsverk. I tillegg kommer 6 årsverk i egne administrasjoner underlagt regionrådet knyttet til Salten Friluftsråd, Felles Ansvar i Salten og Salten Kultursamarbeid. Vedtekter sist revidert i 2018. 2 nyansettelser under vurdering. Kan bli 10 ansatte fra 1.9.2020.
Helgeland Interkommunalt Politisk Råd (HIPR)	Alstahaug, Dønna, Herøy, Leirfjord, Træna, Vefsn, Brønnøy, Sømna, Vevelstad, Vega, Bindal, Grane	41.064	Sammenslutning mellom Helgeland Regionråd IKS og Sør-Helgeland regionråd. Konstituert 25.11.2019. Rep.skap bestående av ordførerne. Regionråd med 36 representanter, 2 politikere pr kommune inkl. ordfører, med tillegg av rådmennene med tale- og forslagsrett. Mål om årlig samling av formannskapene til Helgelandsting. Samarbeidsforum Sør-Helgeland videreførers som et politisk verksted for de fem ordførerne. Daglig leder i full stilling pluss en halv saksbehandlerstilling.
Indre Helgeland Regionråd	Rana, Hemnes, Hattfjelldal, Nesna, Lurøy	35.586	Vefsn gitt ut på 1990-tallet. Lurøy kom med fra 2009. Rådet består av 2 politiske valgte pr kommune, inkl ordførerne. Rådmennene møter med tale- og forslagsrett. Arbeidsutvalg bestående av ordførerne. Fast sekretariat med 1,0 årsverk. Hemnes kommune har arbeidsgiveransvar. Sekretariat lokalisert til Mo i Rana fra 2009.

Tabell 4.1 Kjennetegn ved dagens regionråd i Nordland

Det er grunn til å merke seg at flere av regionrådenes virksomhet dreies i retning av regionalpolitikk, mens tjenestesamarbeid organiseres utenfor regionrådet, ofte som administrativt vertskommunesamarbeid. I NIVIs nasjonale kartlegging av regionråd pekes det på denne to-delingen som en nasjonal trend³. Formålsparagrafen til det interkommunale politiske rådet på Helgeland er et godt eksempel på prioritering av regionalpolitikk og felles

³ NIVI Rapport 2018:3 Regionråd i Norge. Utarbeidet på oppdrag av KMD.

innsats for å fremme en positiv samfunnsutvikling i kommunene. Det politiske rådets organisering med komiteer innenfor helse, næring, samferdsel og utdanning, sier noe om prioriterte satsingsområder for rådet.

§ 2 FORMÅL

Helgeland interkommunalt politisk råd oppretter iht. kommuneloven § 18-3 Helgeland Regionråd.

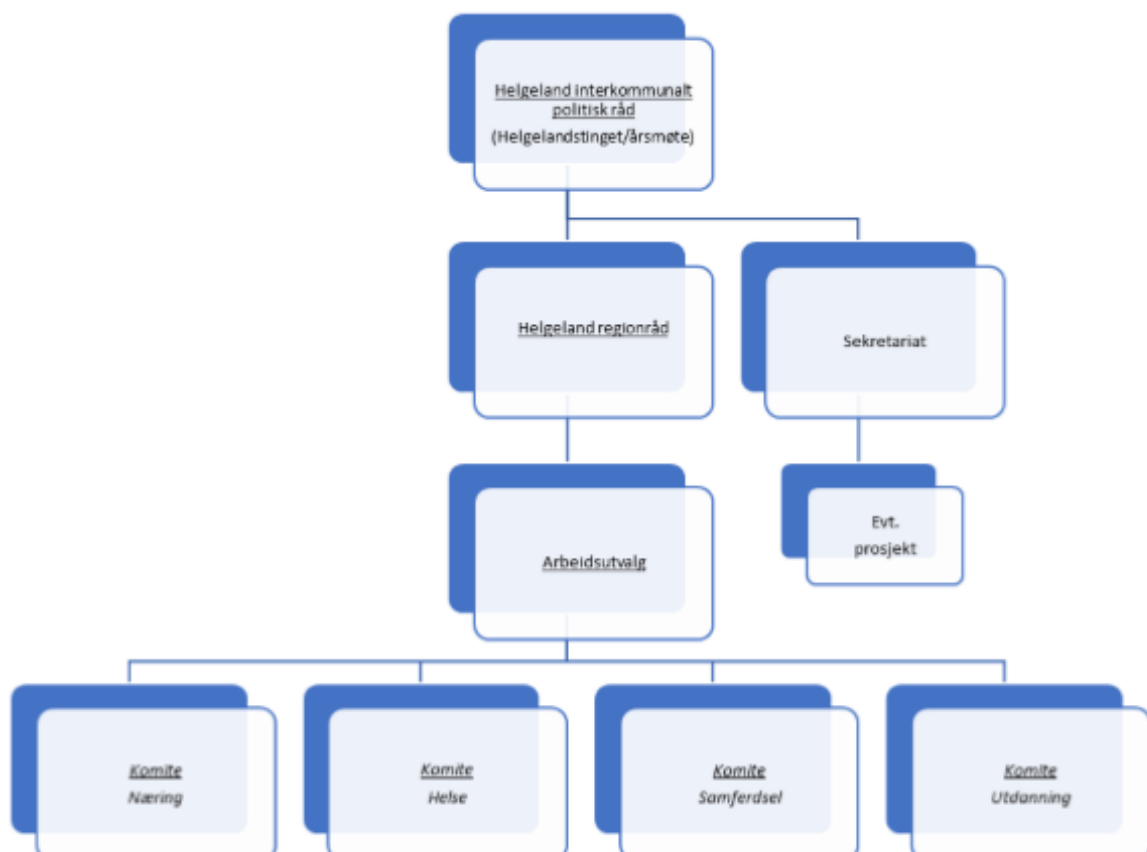
Rådet skal legge til rette for økt samarbeid mellom kommunene i regionen og gjennom dette bidra til å skape en felles identitet på Helgeland. Rådets rolle er å ta opp og fremme de viktigste sakene som angår Helgeland.

Rådet skal være en tydelig strategisk og politisk aktør med regionalt og nasjonalt perspektiv som også gir uttalelser i politiske spørsmål/saker som angår Helgeland.

Rådet skal være en aktiv regional pådriver med vekt på regional samfunnsutvikling, og et bindeledd mellom politikk, næringsliv, og andre regionale og statlige styringsorgan.

Rådet er ikke et forvaltningsorgan og skal ikke drive tjenesteproduksjon, men kan initiere og eventuelt utrede tjenestesamarbeid og hvordan dette skal organiseres.

Figur 4.2 Formål med Helgeland interkommunalt politisk råd. Kilde: Vedtekter av 26.04.19

Figur 4.3 Organisering av Helgeland interkommunalt politisk råd. Kilde: Vedtekter av 26.04.19

4.3 Samarbeid om administrasjon

I kartleggingen er det funnet 25 ordninger innenfor kommunal administrasjon og støttetjenester, som kan oppsummeres som følger:

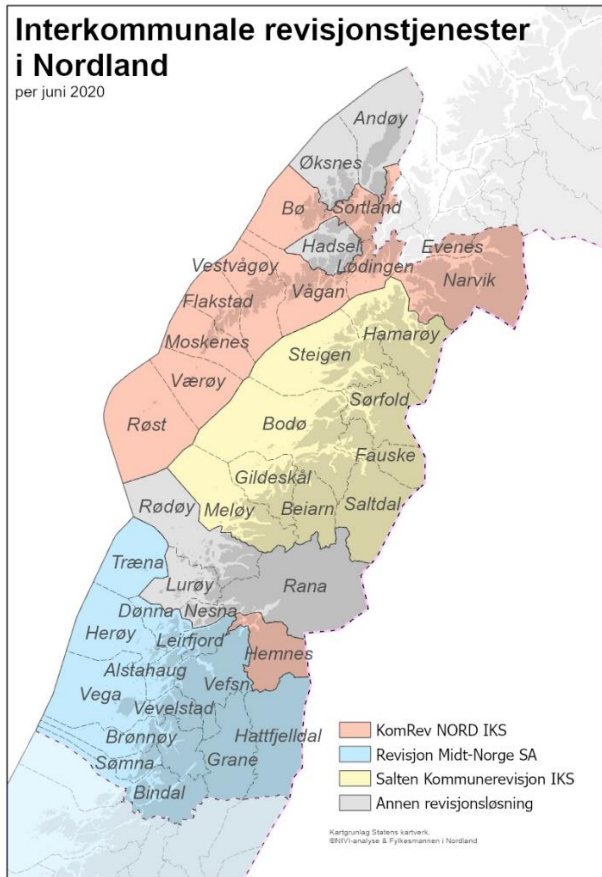
- 8 samarbeid om IKT
- 3 samarbeid om innkjøp
- 4 samarbeid om revisjon
- 4 samarbeid om kontrollutvalgssekretariat
- 1 tilnærmet fylkesdekkende samarbeid om arkiv
- 1 samarbeid om hhv. økonomikontor, fakturamottak, utlånsforvaltning og kommuneadvokat

De konkrete ordningene er nærmere beskrevet nedenfor.

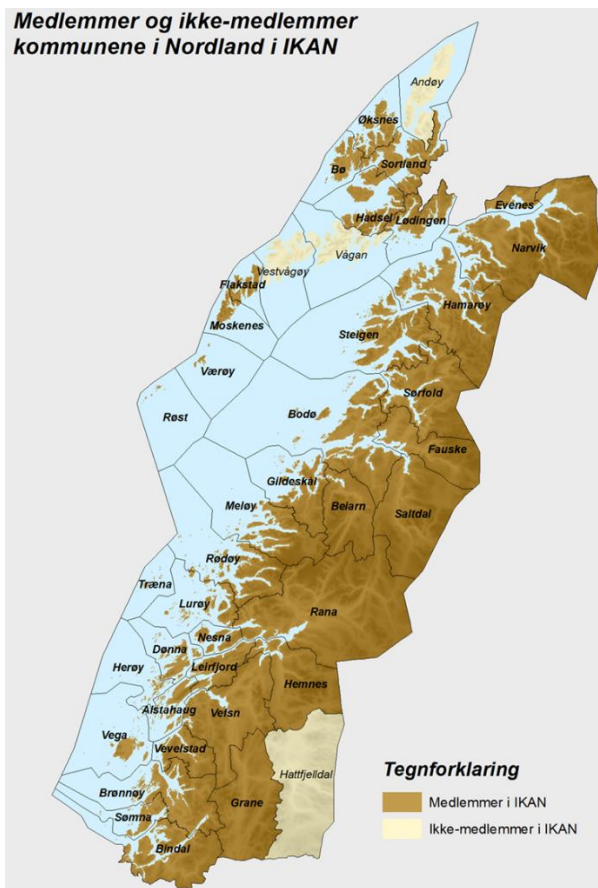
Det kan nevnes at Digitale Helgeland her ikke er medregnet som formalisert interkommunalt samarbeid, med bakgrunn i 3-årig prosjektstatus og midlertidig finansiering etter initiativ fra de fire største kommunene. Digitale Helgeland har fast tilsatt prosjektleder. Fylkesmannen har innvilget prosjektstøtte på 4 mill. kr pr år frem til 2021. Samarbeidet dekker 14 kommuner og har som mål å utvikle helhetlig digitalt samarbeid på Helgeland. Samarbeidet er organisert med en styringsgruppe og en prosjektgruppe med kommunedirektørene fra Brønnøy, Vefsn, Alstahaug og Rana. Det er i tillegg nedsatt faggrupper. Prosjektet er i en konseptfase hvor det jobbes med mål og behov for digitale løsninger. I prosjektet skal det jobbes tett med Digitale Nordland og Digitale Salten, som er i gang med å etablere et lignende samarbeidsprosjekt.

Nr	Navn samarbeidsordning	Deltakerkommuner
1	IKT Drift Narvik-Evenes	Narvik, Evenes
2	Lofoten IKT	Vågan, Vestvågøy, Flakstad, Moskenes, Værøy
3	IKT-samarbeid Bodø-Røst	Bodø, Røst
4	IKT drift og digitalisering Bodø-Rødøy	Bodø, Rødøy
5	HALD IKT	Herøy, Alstahaug, Leirfjord, Dønna
6	IKT-samarbeid Hattfjelldal-Grane	Hattfjelldal, Grane
7	IKT-samarbeid Hemnes	Hemnes, Nesna, Træna, Lurøy, Rødøy, Hattfjelldal, Grane
8	IKT-samarbeid Brønnøy, Vega, Vevelstad	Brønnøy, Vega, Vevelstad
9	Felles økonomifunksjon HALD	Herøy, Alstahaug, Leirfjord, Dønna
10	Felles fakturamottak HALD	Herøy, Alstahaug, Leirfjord, Dønna
11	Personvernombud HALD	Alstahaug, Dønna, Herøy, Leirfjord
12	Felles utlånsforvaltning Vesterålen	Sortland, Hadsel, Andøy, Øksnes, Bø, Lødingen
13	Samordna innkjøp i Nordland	Alstahaug, Beiarn, Bodø, Dønna, Fauske, Gildeskål, Hamarøy, Hemnes, Herøy, Leirfjord, Meløy, Nesna, Rana, Røst, Saltdal, Sortland, Steigen, Sørfold, Vestvågøy, Værøy, Øksnes
14	Innkjøpssamarbeid Harstad	Harstad, Kvæfjord, Lødingen
15	Innkjøpssamarbeid Narvik	Narvik, Evenes, Gratangen
16	KomRev NORD IKS	Narvik, Evenes, Lødingen, Sortland, Bø, Vågan, Vestvågøy, Flakstad, Moskenes, Værøy, Røst, Hemnes, Tromsø, Harstad, Kvæfjord, Ibestad, Tjeldsund, Gratangen, Lavangen, Bardu, Salangen, Målselv, Sørreisa, Dyrøy, Senja, Balsfjord, Karlsøy, Lyngen, Storfjord, Kåfjord, Skjervøy, Nordreisa, Kvænangen, Berlevåg, Gamvik, Lebesby, Vardø
17	Hålogaland Revisjon AS	Narvik, Bardu, Lavangen, Tjeldsund, Gratangen, Dyrøy, Salangen
18	Salten Kommunerevisjon IKS	Bodø, Meløy, Gildeskål, Saltdal, Beiarn, Fauske, Sørfold, Steigen, Hamarøy
19	Revisjon Midt-Norge SA	Bindal, Brønnøy, Dønna, Sømna, Vega, Vevelstad, Alstahaug, Herøy, Leirfjord, Træna, Vefsn, Grane, Hattfjelldal, Alvdal, Flatanger, Follidal, Frosta, Frøya, Grong, Heim, Hitra, Holtålen, Høylandet, Inderøy, Indre Fosen, Leka, Levanger, Lierne, Malvik, Melhus, Meråker, Midtre Gauldal, Namsos, Namsskogan, Nærøysund, Oppdal, Orkland, Os, Osen, Overhalla, Rennebu, Røros, Røyrvik, Selbu, Skaun, Snåsa, Steinkjer, Stjørdal, Tolga, Tydal, Verdal, Ørland, Åfjord
20	K-Sekretariatet IKS	Sortland, Bø, Øksnes, Hadsel, Lødingen, Evenes, Vågan, Vestvågøy, Flakstad, Moskenes, Røst, Værøy, Kåfjord, Kvænangen, Lyngen, Nordreisa, Skjervøy, Storfjord, Senja, Målselv, Sørreisa, Balsfjord, Karlsøy, Tromsø, Harstad, Ibestad, Kvæfjord
21	Salten Kontrollutvalgsservice	Bodø, Meløy, Rødøy, Gildeskål, Saltdal, Beiarn, Fauske, Sørfold, Steigen, Hamarøy
22	Sekretariatskontoret for Sør- og Ytre Helgeland	Bindal, Brønnøy, Sømna, Vega, Vevelstad, Alstahaug, Herøy, Dønna, Leirfjord, Træna
23	Indre Helgeland Kontrollutvalgsekretariat	Vefsn, Grane, Hattfjelldal, Nesna, Hemnes, Rana, Lurøy
24	Interkommunalt arkivsamarbeid Nordland (IKAN)	Alstahaug, Beiarn, Bindal, Bodø, Brønnøy, Bø, Dønna, Evenes, Fauske, Flakstad, Gildeskål, Grane, Hadsel, Hamarøy, Hemnes, Herøy, Leirfjord, Lurøy, Lødingen, Meløy, Moskenes, Narvik, Nesna, Rana, Rødøy, Røst, Saltdal, Sortland, Steigen, Sømna, Sørfold, Træna, Vefsn, Vega, Vevelstad, Værøy, Øksnes
25	Kommuneadvokat Narvik-Evenes	Narvik, Evenes

Tabell 4.2 Interkommunale samarbeidsordninger innenfor administrasjon og støttetjenester

Figur 4.4 Samarbeid om revisjon i Nordland

Figur 4.5 Medlemskommuner i Interkommunalt arkiv i Nordland (IKAN). Kilde: IKAN

4.4 Samarbeid om helsetjenester

I kartleggingen er det registrert 49 samarbeidsordninger innenfor kommunehelsetjenesten:

- 1 helhetlige helsesamarbeid i form av lokalmedisinsk senter (Evenes og Tjeldsund)
- 12 interkommunale legevakter
- 8 samarbeid om legevaktsentral
- 4 samarbeid om Kommunal akutt døgnenhet (KAD-senger)
- 4 samarbeid om jordmortjeneste
- 2 samarbeid om kreftkoordinator
- 3 samarbeid om helsesykepleier (helsesøstertjeneste)
- 6 samarbeid om kommunepsykolog o
- 1 annet samarbeid om rus og psykisk helse (Salten)
- 2 formaliserte samarbeid om miljørettet helsevern
- 1 samarbeid om følgende funksjoner: kommuneoverlege, fysioterapeut, ergoterapi, rehabilitering, kompetanse og velferdsteknologi i omsorgssektoren, undervisningssykehjem (USHT Nordland)

Som det framgår finnes det mange samarbeidsordninger med varierende deltakelse innenfor kommunehelsetjenesten. Helsesektoren preges av en mange lovpålagte krav til tjenester og fagpersonell. I Nordland er det funnet bare ett eksempel på felles kommuneoverlegefunksjon (Evenes og Tjeldsund) og det finnes foreløpig få eksempler på helhetlige helsesamarbeid i form av lokalmedisinske sentre som betjener flere kommuner. Mange og til dels sterke fagnettverk og omfattende prosjektvirksomhet er en del av bildet.

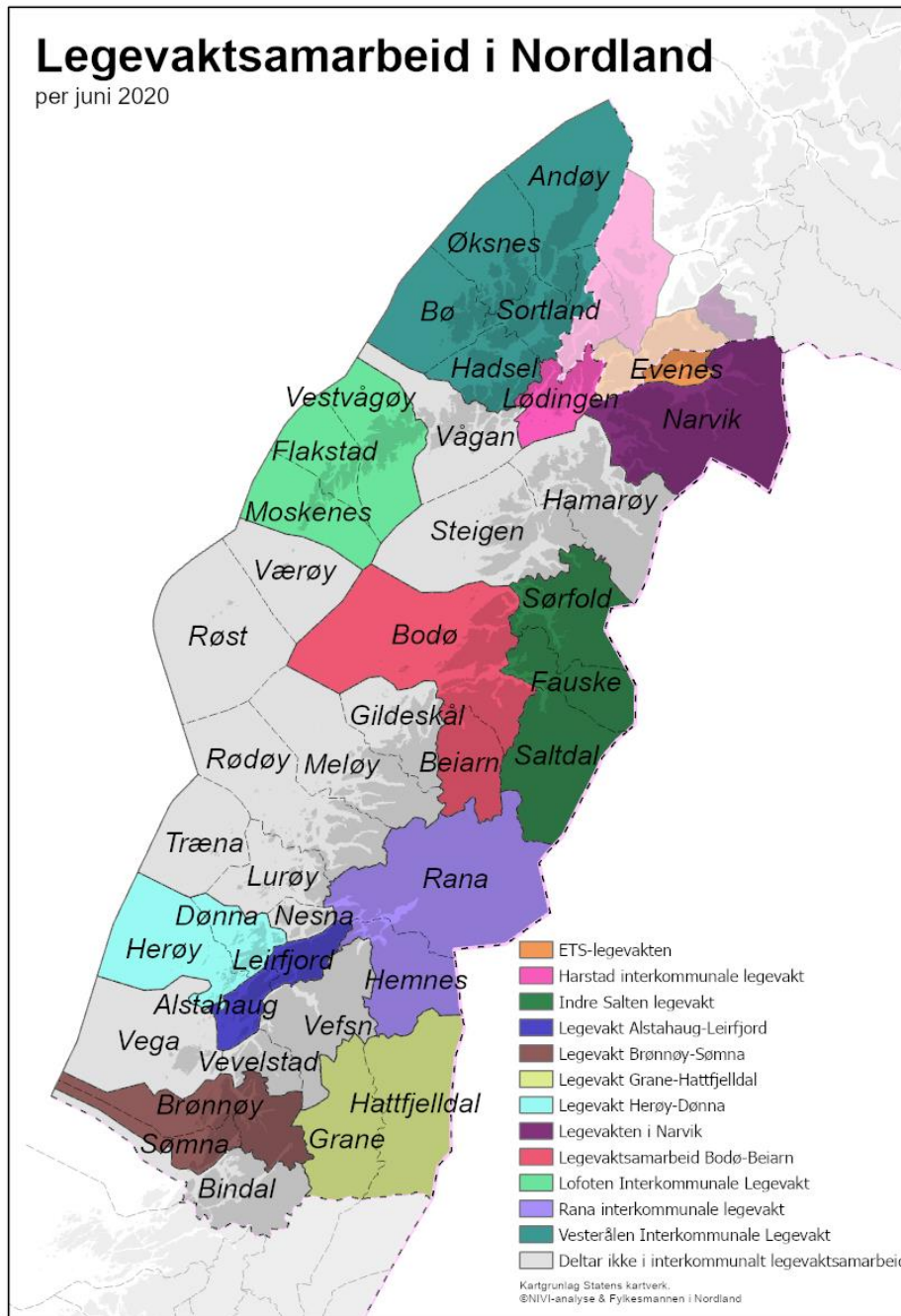
Det kan nevnes at kommuneoverlegene ivaretar en rekke kompetansekrevende oppgaver innenfor miljørettet helsevern, smittevern og helsemessig beredskap i kommunene. Kommuneoverlegen ivareta medisinsk faglig rådgivning overfor kommunens ledelse og skal ivareta helsehensyn i kommunal planlegging og faglig samordning av helsetjenester internt i kommunen og eksternt overfor helseforetakene. I tillegg kommer oppgaver knyttet til overvåking, faglig kvalitetssikring og oppfølging av tunge brukere bl.a. på det sosialmedisinske området. I lys av så mange og så tunge lovpålagte ansvarsområder er det overraskende at så mange kommuner i Nordland har definert kommuneoverlegefunksjonen som en birolle for leger som ofte skal ivareta en rekke andre oppgaver.

Dagens legevaktorganisering preges av en blanding av kommunale og interkommunale ordninger. Dagens legevakter har svært ulikt befolkningsgrunnlag og høyst varierende bemanning, jf. kart over dagens legevakter nedenfor.

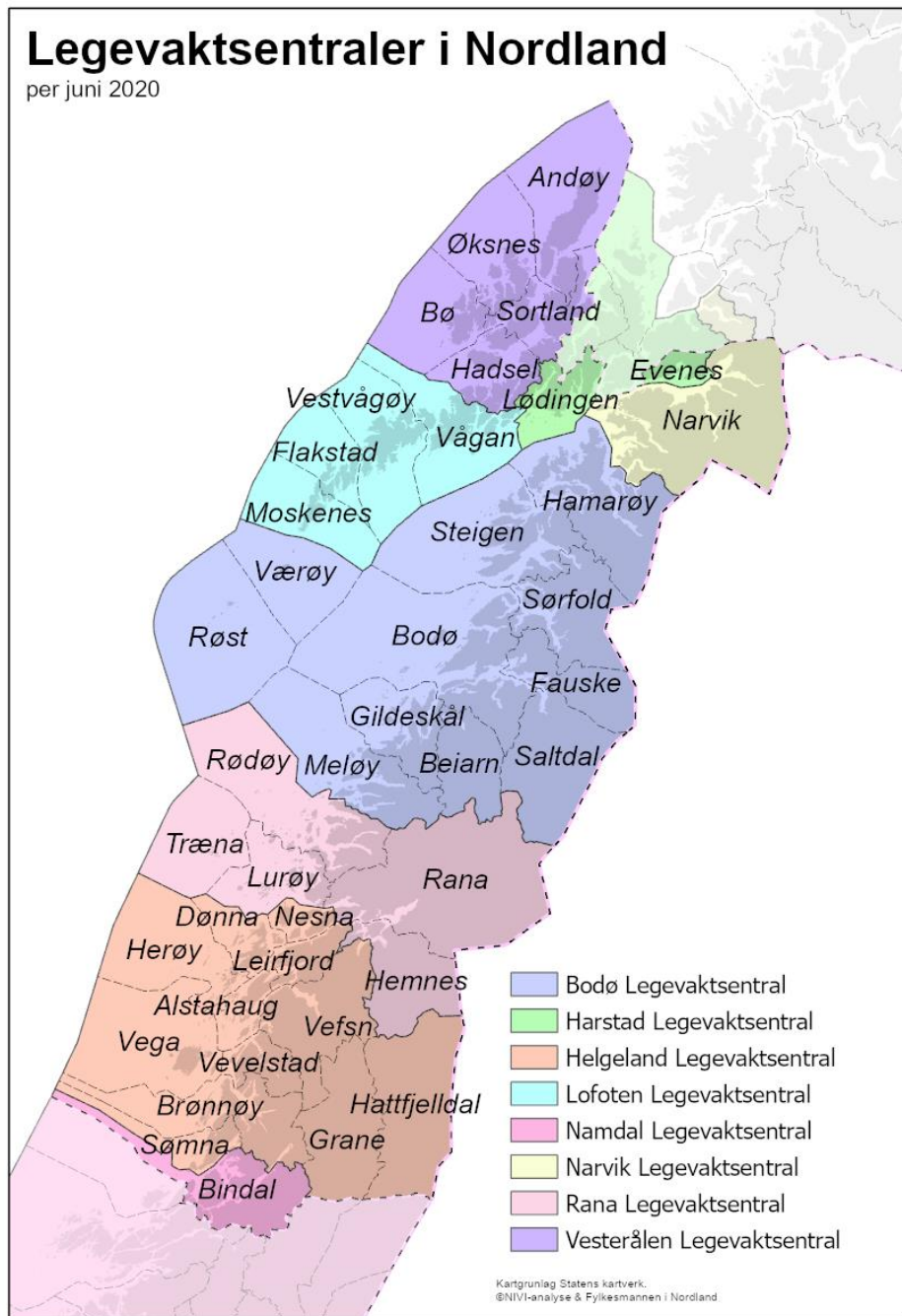
Det kan nevnes at samarbeid om rehabilitering gjelder Namdal Rehabilitering IKS, der Bindal sammen med 11 andre kommuner har samarbeidet om en rehabilitering ved en institusjon som er lokalisert til Høylandet. Samarbeidet har foregått siden 2003. Bindal kommune avslutter sitt eierskap selskapet med virkning fra 1.1.2021.

Nr	Navn samarbeidsordning	Deltakerkommuner
1	Narvik Legevaktsentral	Narvik, Gratangen
2	Harstad Legevaktsentral	Lødingen, Evenes, Tjeldsund, Harstad, Kvæfjord
3	Vesterålen Legevaktsentral	Sortland, Hadsel, Bø, Øksnes, Andøy
4	Lofoten Legevaktsentral	Vestvågøy, Flakstad, Moskenes, Vågan
5	Bodø Legevaktsentral	Bodø, Beiarn, Steigen, Hamarøy, Gildeskål, Meløy, Værøy, Røst, Fauske, Saltdal, Sørfold
6	Rana Legevaktsentral	Rana, Hemnes, Lurøy, Træna, Rødøy
7	Helgeland Legevaktsentral	Alstahaug, Dønna, Herøy, Leirfjord, Nesna, Vefsn, Grane, Hattfjelldal, Brønnøy, Vevelstad, Vega, Sømna
8	Namdal Legevaktsentral	Bindal, Leka, Nærøysund, Namsos, Overhalla, Flatanger, Grong, Høylandet, Lierne, Namsskogan, Røyrvik, Osen
9	Legevakten i Narvik	Narvik, Gratangen
10	ETS-legevakten	Evenes, Tjeldsund
11	Harstad interkommunale legevakt	Harstad, Kvæfjord, Lødingen
12	Vesterålen Interkommunale Legevakt	Sortland, Hadsel, Bø, Øksnes, Andøy
13	Lofoten Interkommunale Legevakt	Vestvågøy, Flakstad, Moskenes
14	Legevaktsamarbeid Bodø-Beiarn	Bodø, Beiarn
15	Indre Salten legevakt	Sørfold, Fauske, Saltdal
16	Rana interkommunale legevakt	Rana, Hemnes
17	Legevakt Alstahaug-Leirfjord	Alstahaug, Leirfjord
18	Legevakt Herøy-Dønna	Herøy, Dønna
19	Legevakt Grane-Hattfjelldal	Grane, Hattfjelldal
20	Legevakt Brønnøy-Sømna	Brønnøy, Sømna
21	KAD-senger Narvik	Narvik, Evenes
22	KAD-senger Harstad	Harstad, Kvæfjord, Tjeldsund, Lødingen
23	KAD-senger Vestvågøy	Vestvågøy, Moskenes, Flakstad
24	KAD-senger Rana	Rana, Hemnes, Nesna, Lurøy, Rødøy
25	ETS Medisinske senter	Evenes, Tjeldsund
26	ETS Kommuneoverlege	Evenes, Tjeldsund
27	Helse- og miljøtilsyn Salten IKS (HMST)	Beiarn, Bodø, Fauske, Gildeskål, Hamarøy, Meløy, Røst, Saltdal, Steigen, Sørfold, Værøy
28	Miljørettet helsevern Vesterålen	Sortland, Bø, Hadsel, Andøy, Øksnes, Lødingen
29	ETS Fysioterapi	Evenes, Tjeldsund
30	Ergoterapitjenester Brønnøy-Vevelstad	Brønnøy, Vevelstad
31	ETS jordmortjeneste	Evenes, Tjeldsund
32	Jordmorsamarbeid Steigen-Hamarøy	Steigen, Hamarøy
33	Jordmorsamarbeid Fauske-Sørfold	Sørfold, Fauske
34	Jordmorsamarbeid Bindal-Nærøysund	Bindal, Nærøysund, Leka
35	ETS Kreftkoordinator	Evenes, Tjeldsund
36	Kreftkoordinator Brønnøy, Vevelstad, Sømna	Brønnøy, Vevelstad, Sømna
37	Helsetjenester Lødingen-Kvæfjord	Lødingen, Kvæfjord
38	Helsesykepleier Tjeldsund-Evenes	Evenes, Tjeldsund
39	Helsesykepleier Brønnøy-Vevelstad	Brønnøy, Vevelstad
40	ETS kommunepsykolog	Evenes, Tjeldsund
41	Kommunepsykolog Nord-Salten	Hamarøy, Steigen
42	Kommunepsykolog Vestvågøy-Flakstad-Moskenes	Vestvågøy, Flakstad, Moskenes
43	Kommunepsykolog Indre Salten	Fauske, Sørfold, Beiarn
44	Kommunepsykolog Lurøy-Rødøy-Træna	Lurøy, Rødøy, Træna
45	Kommunepsykolog Sør-Helgeland	Brønnøy, Sømna, Vega, Vevelstad
46	Ettervernsteam rus og psykisk helse Salten	Fauske, Saltdal, Sørfold, Beiarn, Gildeskål, Meløy, Rødøy, Steigen, Hamarøy
47	Namdal Rehabilitering IKS	Bindal, Flatanger, Grong, Høylandet, Leka, Lierne, Namsos, Namsskogan, Nærøysund, Osen, Overhalla, Røyrvik
48	Nettverk Omsorg	Vefsn, Hemnes, Grane Hattfjelldal
49	USHT Nordland	Vestvågøy, Vefsn

Tabell 4.3 Interkommunale samarbeidsordninger om kommunale helsetjenester.

Figur 4.6 Interkommunalt samarbeid om legevakt

Figur 4.7 Interkommunalt samarbeid om legevaktsentraler

4.5 Samarbeid om sosialtjenester

I kartleggingen er det registrert 38 samarbeidsordninger innenfor sosialtjenesten:

- 8 interkommunale barneverntjenester
- 9 samarbeid om barnevernvakt
- 1 samarbeid om fosterhjem og beredskapshjem på Helgeland
- 8 samarbeid om Nav-tjenester, hvorav 7 helhetlige samarbeid om felles NAV-kontor
- 6 samarbeid om krisesenter (lovpålagt tilbud)
- 5 samarbeid om vernet bedrift
- 1 samarbeid om kriminalitetsforebyggende tiltak rettet mot ungdom i Salten (Felles ansvar i Salten)

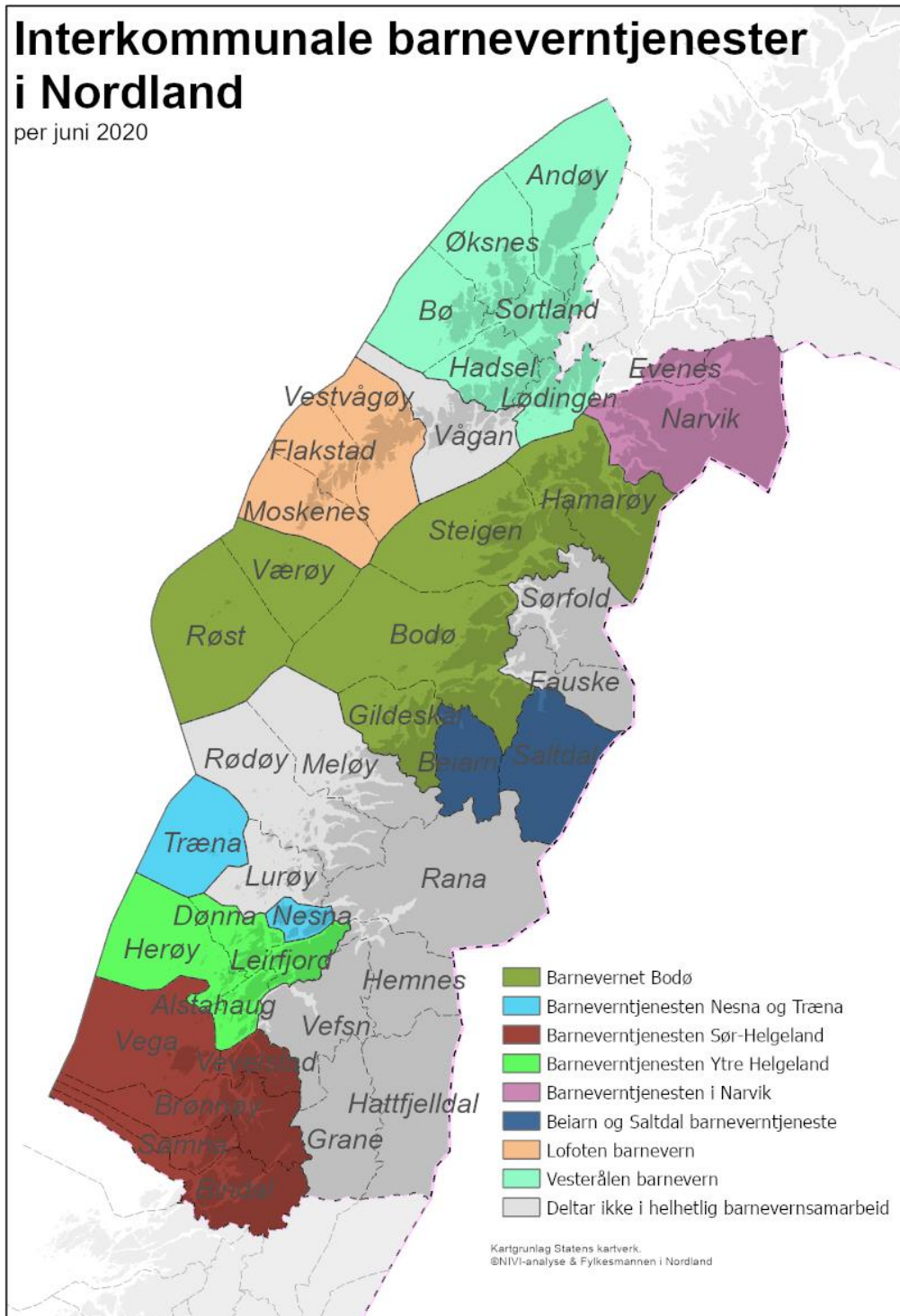
Dagens organisering av det kommunale barnevernet er nærmere omtalt i kap.3.4, jf. også kart med oversikt over de interkommunale tjenestene nedenfor.

Krav til døgnkontinuerlig barnevernvakt er obligatorisk og organisert i ni interkommunale tjenester. Rana, Meløy og Vågan er de eneste kommuner i fylket som har egen barnevernvakt.

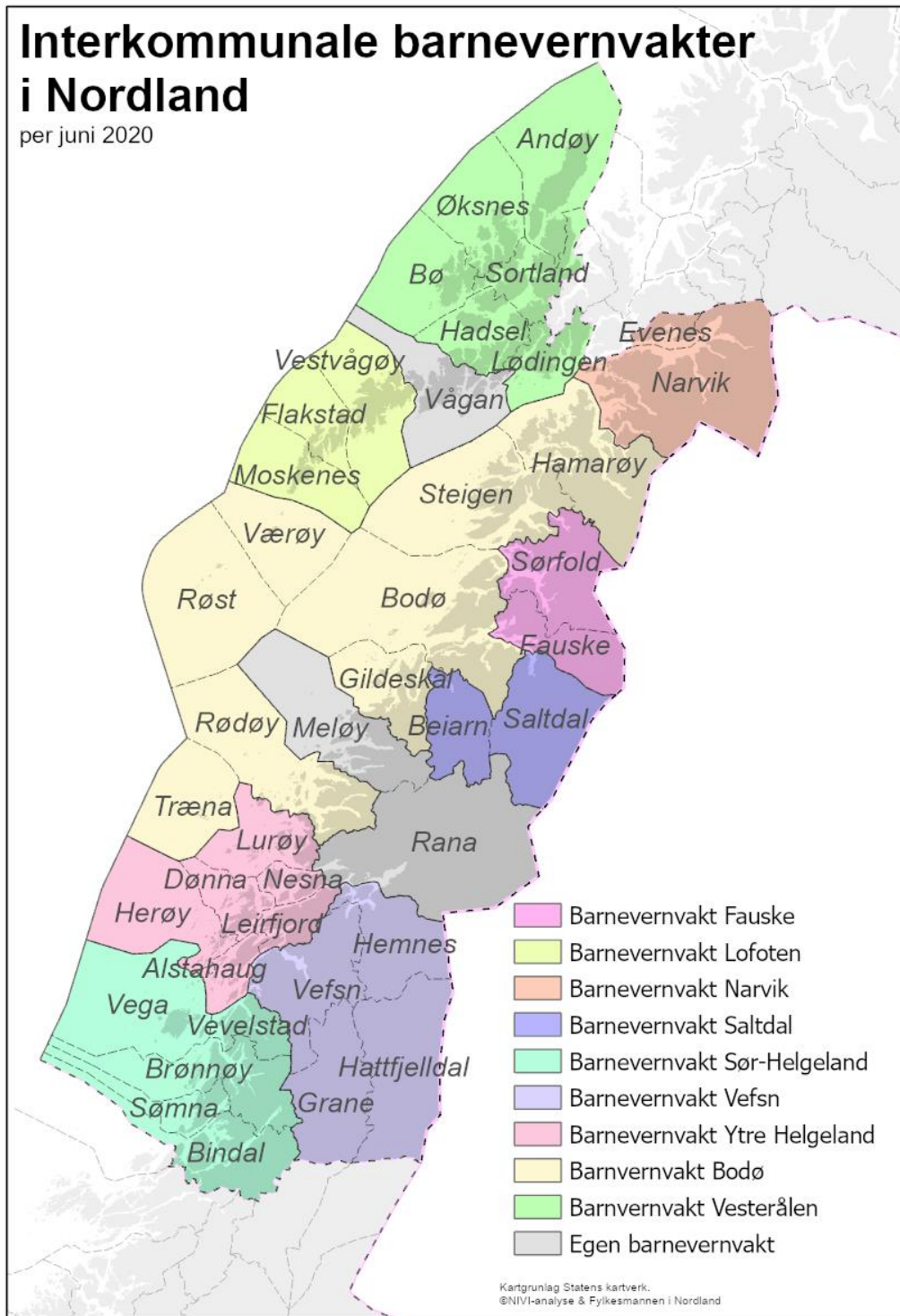
I kartleggingen er det funnet syv formelle samarbeid om felles Nav-kontor, jf. kart nedenfor. Oversikten inkluderer to nye eksempler på helhetlig regionalt samarbeid i hhv. Lofoten og Indre Salten. Det nye kontoret i Lofoten vil dekke fire kommuner, med Vestvågøy som vertskommune. Nav Indre Salten vil dekke fem kommuner, med Fauske som vertskommune. I Indre Salten vil den nye tjenesten ha avdelingskontorer i Saltdal og i Hamarøy. I fylket pågår liknende prosesser som kan medføre ytterligere omstillinger innenfor Nav. Den statlige delen av Nav er i dag organisert i ni tjenesteregioner.

Nr	Navn samarbeidsordning	Deltakerkommuner
1	NAV Narvik-Evenes-Gratangen	Narvik, Evenes, Gratangen
2	NAV Lofoten	Vågan, Vestvågøy, Flakstad, Moskenes
3	NAV Indre Salten	Fauske, Saltdal, Beiarn, Sørfold, Hamarøy
4	NAV Bodø-Værøy	Bodø, Værøy
5	NAV-samarbeid Bodø-Røst	Bodø, Røst
6	NAV Herøy-Dønna	Herøy, Dønna
7	NAV Brønnøy-Vevelstad	Brønnøy, Vevelstad
8	NAV Nærøysund-Bindal-Leka	Bindal, Leka, Nærøysund
9	Barnevernvakt Narvik	Narvik, Evenes
10	Barnvern vakt Vesterålen	Sortland, Hadsel, Lødingen, Bø, Øksnes, Andøy
11	Barnevernvakt Lofoten	Vestvågøy, Flakstad, Moskenes
12	Barnvern vakt Bodø	Bodø, Gildeskål, Hamarøy, Steigen, Værøy, Rødøy, Røst, Træna
13	Barnevernvakt Fauske	Fauske, Sørfold
14	Barnevernvakt Saltdal	Saltdal, Beiarn
15	Barnevernvakt Ytre Helgeland	Herøy, Alstahaug, Leirfjord, Dønna, Lurøy, Nesna
16	Barnevernvakt Vefsn	Vefsn, Grane, Hattfjelldal, Hemnes
17	Barnevernvakt Sør-Helgeland	Brønnøy, Sømna, Vevelstad, Vega, Bindal
18	Barneverntjenesten i Narvik	Narvik, Evenes
19	Vesterålen barnevern	Sortland, Hadsel, Lødingen, Bø, Øksnes, Andøy
20	Lofoten barnevern	Vestvågøy, Flakstad, Moskenes
21	Barnevernet Bodø	Bodø, Gildeskål, Hamarøy, Steigen, Værøy, Røst
22	Beiarn og Saltdal barneverntjeneste	Saltdal, Beiarn
23	Barneverntjenesten Nesna og Træna	Nesna, Træna
24	Barneverntjenesten Ytre Helgeland	Herøy, Alstahaug, Leirfjord, Dønna
25	Barneverntjenesten Sør-Helgeland	Brønnøy, Sømna, Vevelstad, Vega, Bindal
26	Fosterhjem Helgeland	Rana, Vefsn, Hemnes, Nesna, Hattfjelldal, Grane, Lurøy
27	Narvik og omegn krisesenter	Narvik, Evenes, Gratangen
28	Krisesenteret Vesterålen	Sortland, Hadsel, Lødingen, Bø, Øksnes, Andøy, Vågan, Vestvågøy, Flakstad, Moskenes
29	Krisesenteret i Salten	Beiarn, Bodø, Fauske, Gildeskål, Hamarøy, Lurøy, Meløy, Rødøy, Røst, Saltdal, Steigen, Sørfold, Værøy
30	Krisesenteret i Rana	Rana, Nesna, Træna
31	Helgeland krisesenter	Vefsn, Grane, Hattfjelldal, Hemnes, Leirfjord, Dønna, Herøy, Alstahaug
32	Sør-Helgeland krisesenter	Brønnøy, Bindal, Sømna, Vevelstad, Vega
33	Felles ansvar i Salten	Bodø, Gildeskål, Beiarn, Fauske, Saltdal, Sørfold, Steigen, Hamarøy, Meløy, Værøy, Røst, Rødøy
34	Lødingen Arbeidssenter AS	Sortland, Hadsel, Andøy, Øksnes, Lødingen
35	Vesterålsprodukter AS	Sortland, Hadsel, Andøy, Øksnes, Lødingen
36	Lofoten Industri AS	Vågan, Vestvågøy, Flakstad, Moskenes
37	Helgeland Industrier AS (HIAS)	Vefsn, Brønnøy, Alstahaug, Leirfjord, Herøy, Grane, Hattfjelldal, Vega, Vevelstad, Bindal, Dønna
38	Driv Karriere AS	Rana, Alstahaug

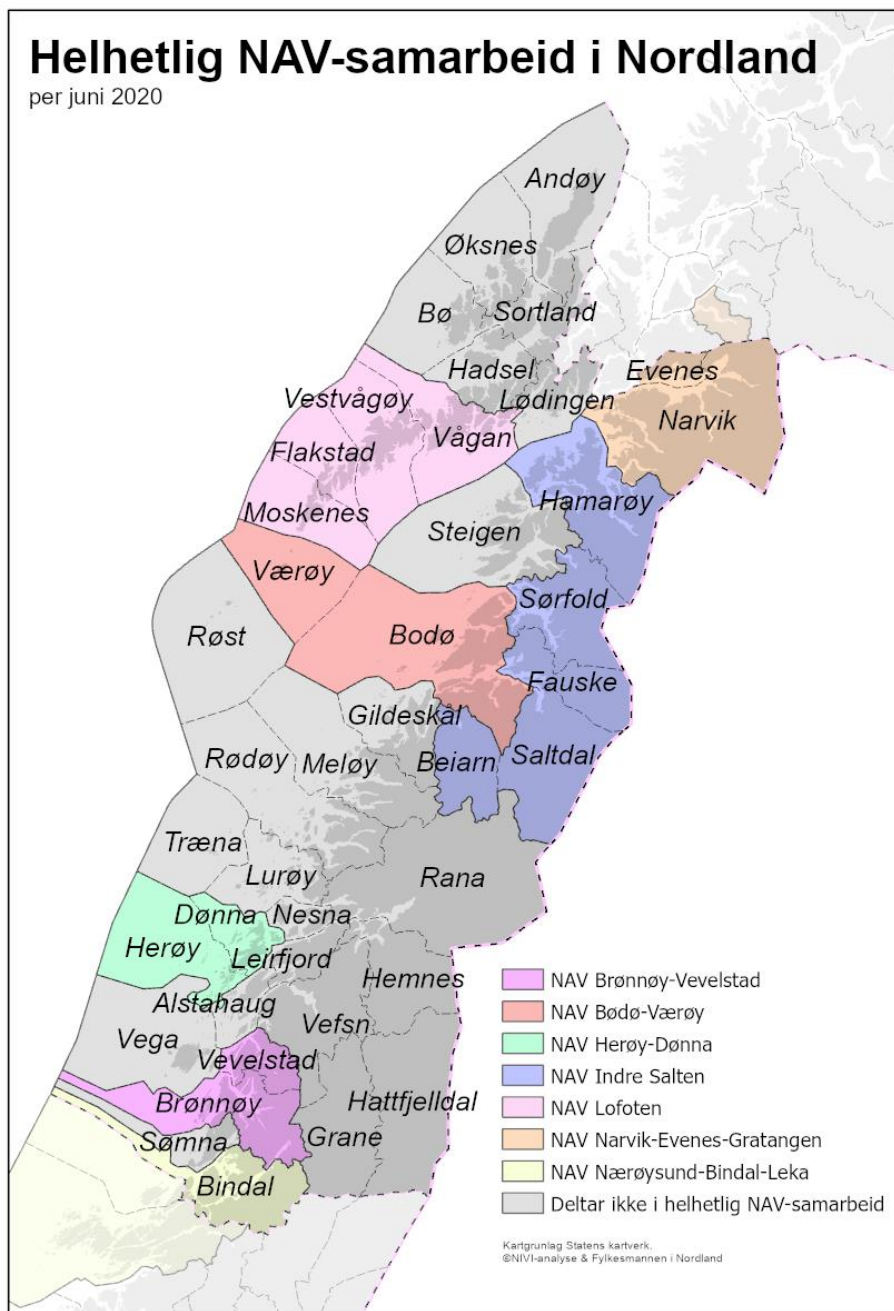
Tabell 4.4 Interkommunale samarbeidsordninger om sosialtjenester

Figur 4.8 Interkommunalt samarbeid om barnevern

Figur 4.9 Interkommunalt samarbeid om barnevernvakt

Figur 4.10 Interkommunalt samarbeid om Nav-kontor

4.6 Samarbeid innenfor skoler og barnehager

I kartleggingen er det registrert 32 samarbeidsordninger innenfor skoler og barnehager:

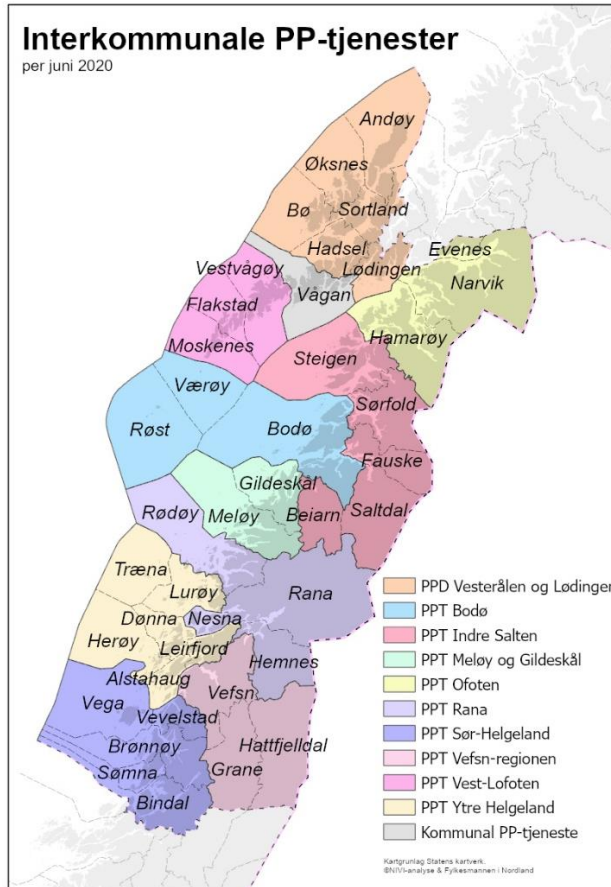
- 6 regionale kompetansekontor (RKK)
- 10 interkommunale PP-tjenester
- 1 Regionalt skolefaglig ressurscenter (RSR) på Sør-Helgeland
- 4 samarbeid om grunnskoleundervisning
- 2 samarbeid om barnehager og tilsyn med barnehager
- 5 samarbeid om kulturskole/utvalgte kulturskoletjenester
- 2 samarbeid om voksenopplæring
- 1 samarbeid om hhv. muntlig eksamen og etter- og videreutdanning innenfor helse og sosialområdet

Regionalt skolefaglig ressurscenter (RSR) er et formalisert samarbeid om skoleutvikling mellom fem kommuner på Sør-Helgeland. Senteret ble etablert som et administrativt samarbeid mellom skolefaglige rådgivere fra 2019. Innfasing av RKK og PPT er besluttet og vil pågå fram til 1.1.2021. Senteret vil gi et skolefaglig utviklingsmiljø med åtte årsverk og har «Mot Nordlands beste skoler» som visjon. Senteret er et sjeldent eksempel på mobilisering av skolefaglig utviklingskompetanse knyttet opp mot offensive læringsmål for alle skolene på Sør-Helgeland.

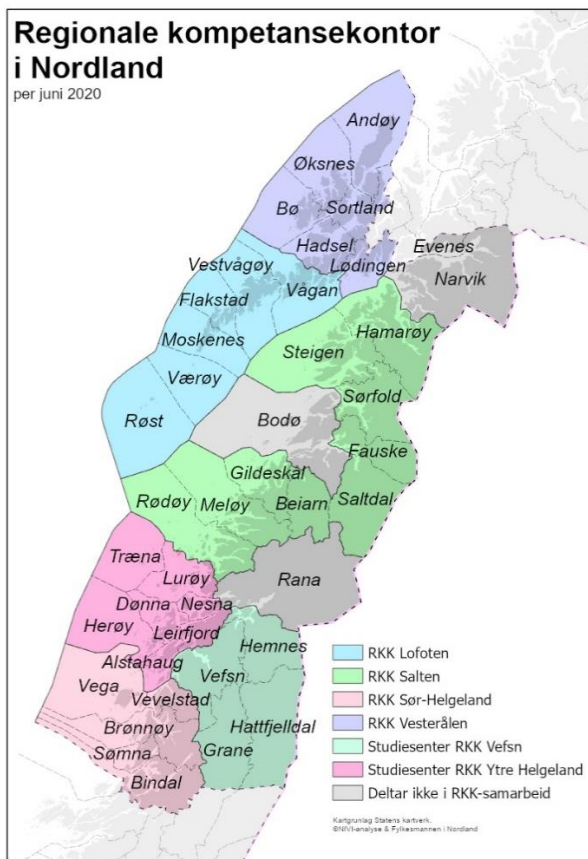
Ut over et systematisk regionalt samarbeid om RKK og PPT, er det funnet få andre samarbeidsordninger innenfor undervisningssektoren. Samarbeidet om grunnskoleundervisning og barnehager er høyst begrenset og det er også funnet få eksempler på samarbeid om voksenopplæring og kulturskoletjenester. Samarbeid om voksenopplæring er mindre utbredt i 2020 enn i 2014.

Nr	Navn samarbeidsordning	Deltakerkommuner
1	RKK Vesterålen	Sortland, Hadsel, Lødingen, Bø, Øksnes, Andøy
2	RKK Lofoten	Vågan, Vestvågøy, Flakstad, Moskenes, Værøy, Røst
3	RKK Salten	Meløy, Gildeskål, Beiarn, Saltdal, Fauske, Sørfold, Steigen, Hamarøy, Rødøy
4	Studiesenter RKK Ytre Helgeland	Alstahaug, Dønna, Herøy, Leirfjord, Lurøy, Nesna, Træna
5	Studiesenter RKK Vefsn	Vefsn, Grane, Hattfjellidal, Hemnes
6	RKK Sør-Helgeland	Brønnøy, Bindal, Sømna, Vevelstad, Vega
7	Etterutdanningsnettverket i Namdalen (EINA)	Bindal, Flatanger, Grong, Høylandet, Leka, Lierne, Namsos, Namsskogan, Nærøysund, Osen, Overhalla, Røyrvik
8	PPT Ofoten	Narvik, Evenes, Hamarøy
9	PPD Vesterålen og Lødingen	Sortland, Hadsel, Lødingen, Bø, Øksnes
10	PPT Vest-Lofoten	Vestvågøy, Flakstad, Moskenes
11	PPT Bodø	Bodø, Verøy, Røst
12	PPT Meløy og Gildeskål	Meløy, Gildeskål
13	PPT Rana	Rana, Hemnes, Nesna, Rødøy
14	PPT Indre Salten	Fauske, Beiarn, Saltdal, Steigen, Sørfold
15	PPT Ytre Helgeland	Herøy, Alstahaug, Leirfjord, Dønna, Lurøy, Træna
16	PPT Vefsn-regionen	Vefsn, Grane, Hattfjellidal
17	PPT Sør-Helgeland	Brønnøy, Bindal, Sømna, Vega, Vevelstad
18	Regionalt skolefaglig ressurscenter (RSR)	Bindal, Brønnøy, Sømna, Vega, Vevelstad
19	Grunnskolesamarbeid Sørfold-Fauske	Sørfold, Fauske
20	Grunnskole og barnehage Rødøy-Meløy	Rødøy, Meløy
21	Grunnskole og barnehage Rødøy-Lurøy	Rødøy, Lurøy
22	Grunnskolesamarbeid Brønnøy-Sømna	Sømna og Brønnøy
23	Barnehagesamarbeid Brønnøy - Sømna	Sømna og Brønnøy
24	Felles barnehagetilsyn Sør-Helgeland	Brønnøy, Sømna, Vevelstad, Vega, Bindal
25	Muntlig eksamen Indre Salten	Steigen, Sørfold, Fauske, Saltdal, Beiarn
26	Kulturskolen for Alstahaug og Leirfjord	Alstahaug, Leirfjord
27	Kulturskoletjenester Fauske -Saltdal	Fauske, Saltdal
28	ETS Kulturskole	Evenes, Tjeldsund
29	Kulturskolesamarbeid Brønnøy-Vega	Brønnøy, Vega
30	Kulturskolesamarbeid Brønnøy-Vevelstad	Brønnøy, Vevelstad
31	Voksenopplæring Brønnøy-Sømna	Brønnøy, Sømna
32	Voksenopplæring Brønnøy-Vega	Brønnøy, Vega

Tabell 4.5 Interkommunale samarbeidsordninger innenfor undervisningssektoren.

Figur 4.11 Interkommunalt samarbeid om PP-tjeneste

Figur 4.12 Regionale kompetansekontor i Nordland (RKK)

4.7 Samarbeid om planlegging og byggesak

I kartleggingen er det registrert 17 samarbeidsordninger innenfor planlegging og byggesak:

- 4 samarbeid om kystsoneplan
- 8 regionale samarbeid om geodata
- 3 samarbeid kart, oppmåling og matrikkel
- 1 formalisert samarbeid om byggesaksforvaltning
- 1 samarbeid om planlegging og diverse andre oppgaver innenfor teknisk drift

I Nordland finner vi ingen eksempler på regionale plankontor eller andre former for regional samordning av kommunenes planfaglige kompetanse. Det er vel kjent at flere kommuner mangler oppdaterte areal- og eller samfunnsplaner. Mange kommuner har også svært liten kapasitet til å ivareta lovpålagte planoppgaver.

Arbeid med kystsoneplaner har stedvis en lang historie, med endringer i deltakelse og blandede erfaringer med framdrift og faglig ledelse.

Nr	Navn samarbeidsordning	Deltakerkommuner
1	Kystplan Ofoten	Evenes, Narvik, Hamarøy
2	Kystplan Vesterålen	Sortland, Hadsel, Bø, Øksnes, Andøy, Lødingen
3	Kystplan Helgeland	Bindal, Sømna, Vega, Vevelstad, Herøy, Dønna, Nesna, Leirfjord, Træna, Rødøy
4	Kommunedelsplan for Skjerstadvfjorden	Bodø, Fauske, Saltdal
5	Geodatasamarbeid Ofoten	Narvik, Evenes
6	Geodatasamarbeid Vesterålen	Sortland, Hadsel, Lødingen, Bø, Øksnes, Andøy
7	Geodatasamarbeid Lofoten	Vågan, Vestvågøy, Flakstad, Moskenes, Værøy, Røst
8	Geodatasamarbeid Polarsirkelen	Rana, Hemnes, Nesna, Lurøy, Rødøy, Træna
9	Geodatasamarbeid Salten	Bodø, Meløy, Gildeeskål, Beiarn, Saltdal, Sørfold, Fauske, Steigen, Hamarøy
10	Geodatasamarbeid Indre Helgeland	Vefsn, Hattfjellidal, Grane
11	Geodatasamarbeid HALD	Herøy, Alstahaug, Leirfjord, Dønna
12	Geodatasamarbeid Sør-Helgeland	Brønnøy, Bindal, Sømna, Vevelstad, Vega
13	Byggesak Narvik-Evenes	Narvik, Evenes
14	Andre tjenester innenfor plan og teknisk drift Narvik-Evenes	Narvik, Evenes
15	Kart, oppmåling og matrikkel Narvik-Evenes	Narvik, Evenes
16	Oppmåling og matrikkel Bodø-Røst	Bodø, Røst
17	Oppmåling og matrikkel Bodø-Værøy	Bodø, Værøy

Tabell 4.6 Interkommunale samarbeidsordninger innenfor planlegging og byggesak.

4.8 Samarbeid om landbruk og naturforvaltning

I kartleggingen er det registrert 35 samarbeidsordninger innenfor landbruk og naturforvaltning:

- 6 samarbeid om felles landbrukskontor
- 2 andre samarbeid om skogbrukstjenester, inkludert et større regionalt samarbeid om felles skogbrukstjenester og SMIL-forvaltning i Vesterålen og Lofoten
- 7 samarbeid om friluftsråd
- 1 samarbeid om kulturbasert reiseliv, jakt, fiske og naturforvaltning i Vefsna Region
- 4 samarbeid om viltforvaltning
- 15 samarbeid om veterinærvakt i definerte distrikter

Etter 2014, hvor det ble dokumentert lite samarbeid om lovpålagte landbrukstjenester og gjennomgående svært små stillingsressurser i et stort flertall av kommunene, tyder kartleggingen på at det har skjedd lite nytt med organisering av tjenestene. Fra fagpersonell som kjenner tjenestene godt blir det sagt at dagens organisering innebærer en forvirringsmodell hvor

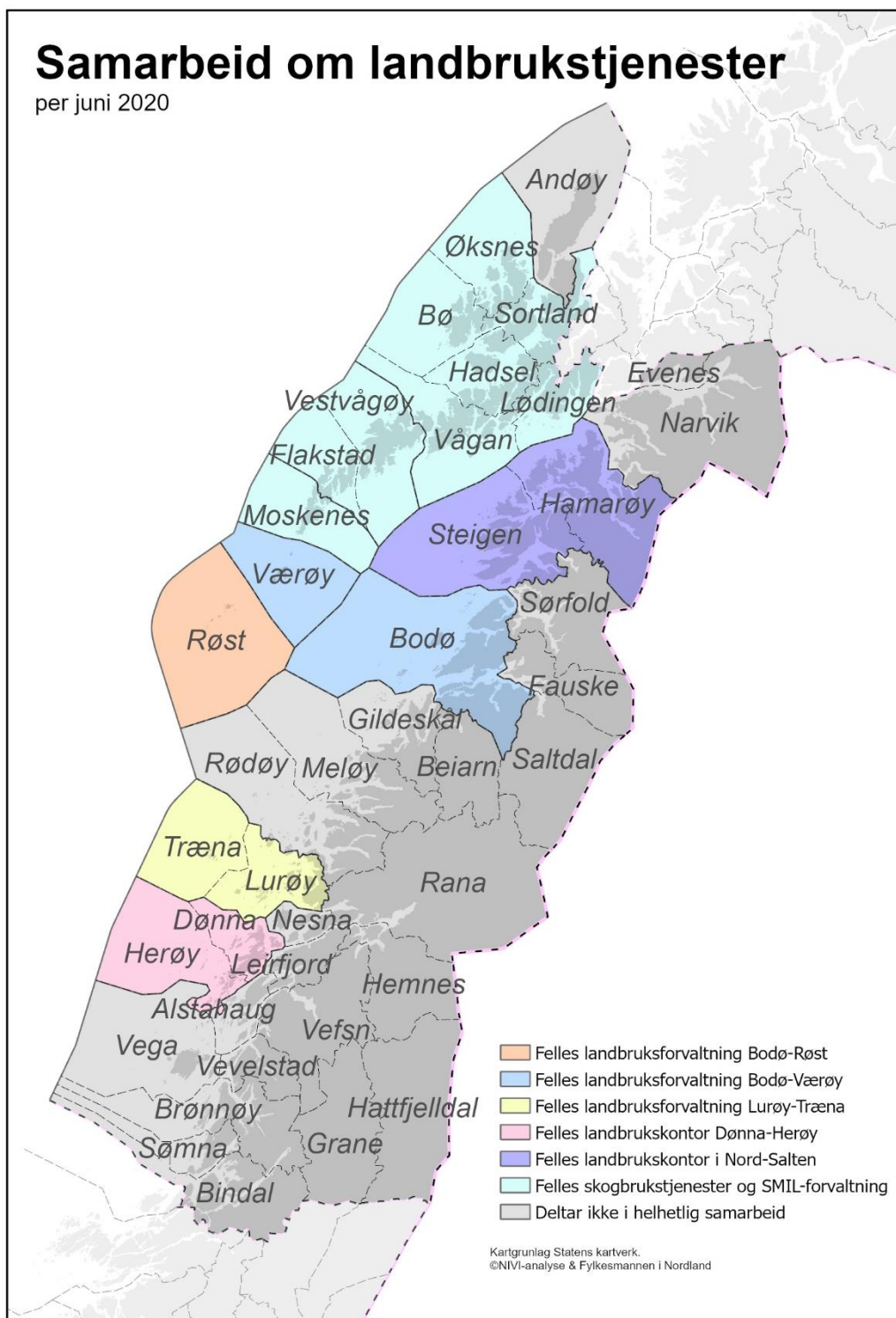
det blir stadig vanskeligere å ivareta lovpålagte forvaltningsoppgaver og ikke minst plan- og utviklingsoppgaver på en god måte.

Kartleggingen tyder på at det finnes 15 distrikter for samarbeid om veterinærvakt. Hele landet er delt inn i 160 distrikter der definerte vertkommuner som får statlig tilskudd til organisering av veterinærvakt. Stortinget har bestemt at det øremerkede tilskuddet skal legges inn i rammetilskuddet til kommunene fra 2020.

I oversikten er det ikke tatt med samarbeid innenfor vannregioner og styrer for nasjonalparker og andre verneområder. Begrunnelsen er at staten og en rekke andre aktører deltar i samarbeidet, i tillegg til berørte kommuner.

Nr	Navn samarbeidsordning	Deltakerkommuner
1	Midtre Hålogaland Friluftsråd	Narvik, Evenes, Tjeldsund, Gratangen, Lavangen, Harstad, Kvæfjord, Ibestad, Salangen
2	Vesterålen Friluftsråd	Sortland, Hadsel, Lødingen, Bø, Øksnes, Andøy
3	Lofoten friluftsråd	Vågan, Vestvågøy, Flakstad, Moskenes, Værøy, Røst
4	Salten Friluftsråd	Bodø, Rødøy, Meløy, Gildeskål, Saltdal, Beiarn, Fauske, Sørfold, Steigen, Hamarøy
5	Polarsirkelen Friluftsråd	Hattfjelldal, Hemnes, Lurøy, Nesna, Rana, Træna
6	Helgeland Friluftsråd	Vefsn, Alstahaug, Leirfjord, Herøy, Dønna, Grane
7	Trollfjell Geopark & Friluftsråd	Brønnøy, Sømna, Bindal, Vega, Vevelstad, Leka
8	Vefsn Regionalpark	Vefsn, Grane, Hattfjelldal
9	Felles landbrukskontor i Nord-Salten	Steigen, Hamarøy
10	Felles landbruksforvaltning Vestvågøy-Flakstad	Vestvågøy, Flakstad
11	Felles landbruksforvaltning Bodø-Værøy	Værøy, Bodø
12	Felles landbruksforvaltning Bodø-Røst	Røst, Bodø
13	Felles landbruksforvaltning Lurøy-Træna	Lurøy, Træna
14	Felles landbrukskontor Dønna-Herøy	Dønna, Herøy
15	Felles skogbrukstjenester og SMIL-forvaltning i Vesterålen-Lofoten	Sortland, Andøy, Øksnes, Bø, Lødingen, Hadsel, Vågan, Vestvågøy, Flakstad, Moskenes
16	Skogbruk Brønnøy-Sømna	Brønnøy, Sømna
17	Sør-Troms og Ofoten interkommunale skadefellingslag	Gratangen, Lavangen, Evenes, Tjeldsund, Narvik
18	Viltforvaltning Sortland-Andøy	Sortland, Andøy
19	Gåseforvaltning Vesterålen	Sortland, Hadsel, Øksnes, Andøy
20	Viltforvaltning Bindal, Nærøy, Leka	Bindal, Nærøysund
21	Veterinærvaktområde Narvik	Narvik, Gratangen, Ballangen
22	Veterinærvaktområde Harstad og Tjeldsund	Harstad, Kvæfjord, Tjeldsund, Evenes
23	Veterinærvaktområde Sortland/Vesterålen	Sortland, Hadsel, Bø, Øksnes, Lødingen
24	Veterinærvaktområde Hamarøy og Steigen	Hamarøy, Steigen
25	Veterinærvaktområde Lofoten	Vestvågøy, Vågan, Flakstad, Moskenes, Røst
26	Veterinærvaktområde Bodø	Bodø, Værøy, Røst
27	Veterinærvaktområde Fauske	Fauske, Saltdal, Sørfold, Beiarn
28	Veterinærvaktområde Meløy	Meløy, Rødøy, Gildeskål
29	Veterinærvaktområde Rana	Rana, Hemnes
30	Veterinærvaktområde Nesna	Nesna, Lurøy, Træna
31	Veterinærvaktområde Sandnessjøen	Alstahaug, Leirfjord
32	Veterinærvaktområde Herøy og Dønna	Herøy, Dønna
33	Veterinærvaktområde Brønnøy	Brønnøy, Vevelstad
34	Veterinærvaktområde Grane og Hattfjelldal	Grane, Hattfjelldal
35	Veterinærvaktområde Bindal og Sømna	Bindal, Sømna

Tabell 4.7 Interkommunale samarbeidsordninger innenfor landbruk og naturforvaltning

Figur 4.13 Interkommunalt samarbeid om landbrukstjenester

4.9 Samarbeid om tekniske tjenester

I kartleggingen er det registrert 19 samarbeidsordninger innenfor teknisk sektor:

- 2 regionale driftsassistanser for kompetanseutvikling innenfor vann og avløp
- 7 interkommunale avfallsselskaper
- 8 kraftselskaper med kommunal aksjemajoritet
- 1 interkommunalt vannverk
- 1 regionalt samarbeid om slamtømming

Nr	Navn samarbeidsordning	Deltakerkommuner
1	Driftsassistansen i Nordre Nordland og Fylkeskommunen	Andøy, Beiarn, Bodø, Bø, Evenes, Fauske, Flakstad, Gildeskål, Hadsel, Hamarøy, Lødingen, Meløy, Moskenes, Narvik, Røst, Saltdal, Sortland, Steigen, Sørfold, Vestvågøy, Værøy, Vågan, Øksnes
2	Helgeland Driftsassistanse VA (HEVA)	Alstahaug, Bindal, Brønnøy, Dønna, Grane, Hattfjelldal, Hemnes, Herøy, Leirfjord, Lurøy, Nesna, Rana, Sømna, Træna, Vefsn, Vega, Vevelstad, Rødøy
3	Midtre Namdal Avfallsselskap IKS (MNA)	Bindal, Flatanger, Grong, Høylandet, Leka, Lierne, Namsos, Namsskogan, Nærøysund, Osen, Overhalla, Røyrvik
4	Sør-Helgeland Miljøverk IKS (SHMIL)	Alstahaug, Dønna, Herøy, Leirfjord, Vefsn, Brønnøy, Sømna, Vevelstad, Vega, Grane, Hattfjelldal
5	IRIS Salten IKS (IRIS)	Bodø, Meløy, Gildeskål, Sørfold, Beiarn, Fauske, Sørfold, Steigen, Hamarøy
6	Hålogaland Ressurselskap IKS (HRS)	Narvik, Evenes, Tjeldsund, Harstad, Ibestad, Kvæfjord, Gratangen, Lavangen
7	Helgeland Avfallsforedling IKS (HAF)	Rana, Nesna, Lurøy, Rødøy, Træna, Hemnes
8	Reno-vest IKS	Sortland, Hadsel, Andøy, Øksnes, Bø, Lødingen
9	Lofoten Avfallsselskap IKS (LAS)	Vågan, Vestvågøy, Flakstad, Moskenes
10	Kommunekraft AS	Beiarn, Bindal, Brønnøy, Evenes, Fauske, Gildeskål, Grane, Hamarøy, Hattfjelldal, Hemnes, Meløy, Narvik, Rana, Rødøy, Saltdal, Sørfold, Vefsn
11	Helgeland Kraft AS	Rana, Vefsn, Alstahaug, Brønnøy, Hemnes, Herøy, Dønna, Grane, Hattfjelldal, Leirfjord, Nesna, Sømna, Vega, Vevelstad
12	Nordkraft AS	Narvik, Lødingen, Harstad, Ibestad, Kvæfjord, Gratangen, Tjeldsund, Lødingen
13	Lofotkraft Holding AS	Vågan, Vestvågøy, Flakstad, Moskenes, Værøy, Røst
14	Hålogaland Kraft AS	Harstad, Ibestad, Kvæfjord, Gratangen, Tjeldsund, Lødingen
15	Nord-Salten Kraft AS	Hamarøy, Steigen, Sørfold, Narvik
16	Vesterålskraft AS	Sortland, Bø, Øksnes
17	Salten Kraftsamband AS	Bodø, Fauske
18	Kvitfors felleskommunale vannverk AS	Evenes, Tjeldsund
19	Slamtømming Sør-Helgeland	Brønnøy, Vega, Sømna, Vevelstad

Tabell 4.8 Interkommunale samarbeidsordninger innenfor teknisk sektor.

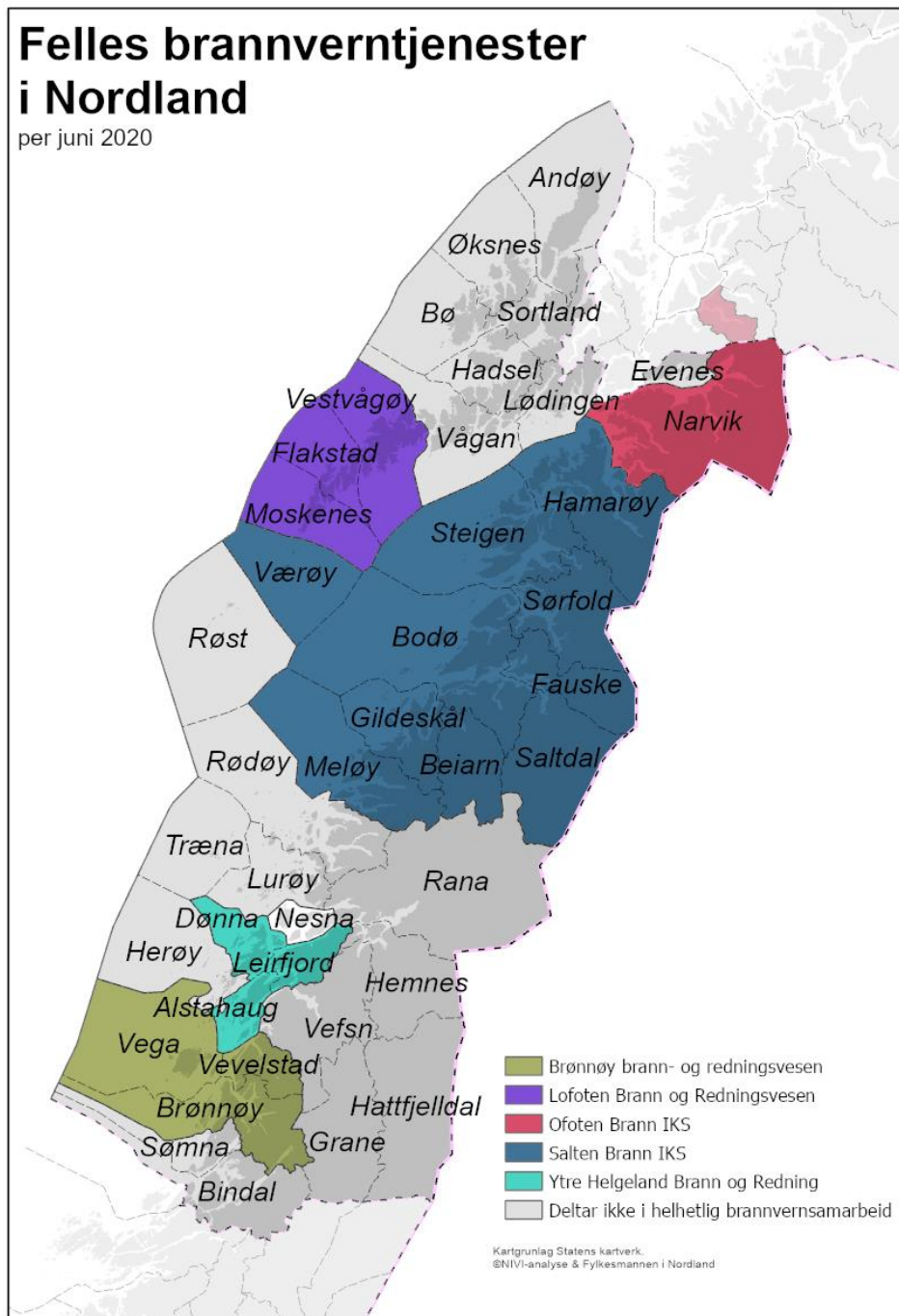
4.10 Samarbeid om brannvern og beredskap

I kartleggingen er det registrert 19 samarbeidsordninger innenfor brannvern og beredskap:

- 5 interkommunale utvalg mot akutt forurensning (IUA)
- 2 110-sentraler og 5 interkommunale brannvesen
- 7 andre samarbeidsordninger innenfor brannvesenet

Nr	Navn samarbeidsordning	Deltakerkommuner
1	IUA Ofoten	Narvik, Evenes, Hamarøy, Lødingen
2	Lofoten og Vesterålen IUA	Vågan, Vestvågøy, Flakstad, Moskenes, Andøy, Bø, Hadsel, Sortland, Øksnes
3	IUA Salten	Bodø, Gildeskål, Beiarn, Fauske, Saltdal, Sørfold, Steigen, Meløy, Rødøy, Værøy, Røst
4	IUA Helgeland	Alstahaug, Bindal, Brønnøy, Dønna, Grane, Hattfjelldal, Herøy, Leirfjord, Sømna, Vefsn, Vega, Vevelstad
5	IUA Rana	Hemnes, Lurøy, Nesna, Rana, Træna
6	110-sentralen i Salten Brann IKS	Bodø, Narvik, Sømna, Brønnøy, Vega, Vevelstad, Herøy, Alstahaug, Leirfjord, Vefsn, Grane, Hattfjelldal, Dønna, Nesna, Hemnes, Rana, Lurøy, Træna, Rødøy, Meløy, Gildeskål, Beiarn, Saltdal, Fauske, Sørfold, Steigen, Hamarøy, Lødingen, Evenes, Røst, Værøy, Flakstad, Vestvågøy, Vågan, Hadsel, Bø, Øksnes, Sortland, Andøy, Moskenes, Gratangen
7	Nord-Trøndelag 110-sentral	Bindal, Flatanger, Frosta, Grong, Høylandet, Inderøy, Leka, Levanger, Lierne, Meråker, Namsos, Namsskogan, Nærøysund, Osen, Overhalla, Røyrvik, Snåsa, Steinkjer, Stjørdal, Verdal
8	Ofoten Brann IKS	Narvik, Gratangen
9	Lofoten Brann og Redningsvesen	Vestvågøy, Flakstad, Moskenes
10	Salten Brann IKS	Bodø, Gildeskål, Beiarn, Fauske, Saltdal, Sørfold, Steigen, Hamarøy, Meløy, Værøy
11	Ytre Helgeland Brann og Redning	Alstahaug, Leirfjord, Dønna
12	Brønnøy brann- og redningsvesen	Brønnøy, Vega, Vevelstad
13	Feietjenester Narvik-Evenes	Narvik, Evenes
14	Brannvernssamarbeid Rana-Nesna	Rana, Nesna
15	Feiing Rana-Træna	Rana, Træna
16	Brannssamarbeid Vefsn-Grane	Vefsn, Grane
17	Brannssamarbeid Vefsn-Herøy	Vefsn, Herøy
18	Brannssamarbeid Hemnes-Hattfjelldal	Hemnes, Hattfjelldal
19	Feietjenester Bindal, Leka, Nærøysund	Bindal, Vikna, Nærøysund

Tabell 4.9 Interkommunale samarbeidsordninger innenfor brannvern og beredskap.

Figur 4.14 Interkommunalt samarbeid om felles brannvern

4.11 Samarbeid om kultur

Det er registrert 16 interkommunale ordninger innenfor kulturfeltet:

- 3 regionale museer
- 2 regionale kultursamarbeid
- 6 samarbeid om sceneinstruktør
- 2 biblioteksamarbeid
- 1 samarbeid om hhv. musikkskole (MUSAM)
- 1 samarbeid om kinodrift (kinoalliansen AS)
- 1 selskap som jobber med filharmoni i nord (Arktis Filharmoni AS)

Samarbeid om kulturskole og kulturskoletjenester er regnet med under undervisning ovenfor.

Nr	Navn samarbeidsordning	Deltakerkommuner
1	Helgeland Museum	Rana, Hemnes, Nesna, Lurøy, Leirfjord, Dønna, Herøy, Alstahaug, Vefsn, Grane, Hattfjelldal, Brønnøy, Vevelstad, Vega, Rødøy, Sømna, Træna, Bindal
2	Museum Nord	Narvik, Sortland, Andøy, Øksnes, Bø, Hadsel, Vågan, Vestvågøy, Moskenes
3	Nordlandsmuseet	Bodø, Meløy, Gildeskål, Saltdal, Beiarn, Fauske, Sørfold, Steigen, Hamarøy
4	Salten Kultursamarbeid	Beiarn, Bodø, Fauske, Gildeskål, Hamarøy, Meløy, Rødøy, Saltdal, Steigen, Sørfold
5	Kultursamarbeidet i Vesterålen	Sortland, Hadsel, Bø, Øksnes, Andøy
6	Musikksamarbeidet i Vesterålen (MUSAM)	Sortland, Hadsel, Lødingen, Bø, Øksnes, Andøy
7	Sceneinstruktør Vesterålen	Sortland, Hadsel, Lødingen, Bø, Øksnes, Andøy
8	Sceneinstruktør Lofoten	Vestvågøy, Flakstad
9	Sceneinstruktør Indre og Nordre Salten	Fauske, Saltdal, Sørfold, Hamarøy, Steigen
10	Sceneinstruktør Ytre Salten	Bodø, Beiarn, Gildeskål, Meløy
11	Sceneinstruktør Ytre Helgeland	Herøy, Alstahaug, Leirfjord, Dønna, Lurøy, Træna, Vega
12	Sceneinstruktør Sør-Helgeland	Brønnøy, Bindal, Sømna, Vevelstad
13	Skjærgårdsbiblioteket Ytre Helgeland	Alstahaug, Herøy, Dønna, Leirfjord, Lurøy, Træna, Nesna, Rødøy
14	Bokbuss Rana-Hemnes	Rana, Hemnes
15	Kinoalliansen AS	Vefsn, Rana
16	Arktisk Filharmoni AS	Tromsø, Bodø

Tabell 4.10 Interkommunale samarbeidsordninger innenfor kultursektoren.

4.12 Samarbeid om næringsutvikling

I kartleggingen er et funnet bare fem eksempler på formalisert samarbeid om næringsutvikling. I 2014 var det etablert et fylkesdekkende samarbeid om regionale næringsfond som nå er nedlagt.

Lite formalisert samarbeid om tilretteleggende næringsutvikling er uttrykk for at kommunene primært har ansvar for lokal tjenesteproduksjon. Det meste av ansvaret og virkemidler for å fremme regional nærings- og samfunnsutvikling er lagt til andre aktører.

Nr	Navn samarbeidsordning	Deltakerkommuner
1	Visit Vesterålen	Sortland, Hadsel, Bø, Øksnes, Andøy
2	Helgeland reiseliv AS	Alstahaug, Bindal, Brønnøy, Dønna, Grane, Hattfjelldal, Hemnes, Herøy, Leirfjord, Lurøy, Nesna, Rana, Rødøy, Sømna, Træna, Vefsn, Vega, Vevelstad
3	Salten Invest AS	Bodø, Rødøy, Meløy, Gildeskål, Sørfold, Beiarn, Fauske, Sørfold, Steigen, Hamarøy
4	Helgeland havn IKS	Alstahaug, Vefsn, Dønna, Leirfjord
5	Horn Gass AS	Bindal, Brønnøy, Sømna, Vega, Vevelstad

Tabell 4.11 Interkommunale samarbeidsordninger innenfor næringsutvikling

5 Veivalg og løsninger

I dette kapitlet gir utreder en kortfattet tolkning av utfordringsbildet i kommuneforvaltningen i Nordland, med bakgrunn i erfaringer fra kommunereformen og det pågående interkommunale samarbeidet. I kapitlet pekes det på mulige løsninger for å komme videre i retning av en mer bærekraftig kommuneforvaltning. Rammen for oppdraget tillater kun en skissemessig tilnærming til tunge forvaltningsfaglige spørsmål. Alle vurderinger står for utreders regning.

5.1 Utfordringsbilde

Nordland består av 41 kommuner som alle har sine spesielle utfordringer og muligheter. Kommunene har siden 2014 vært gjennom en langvarig kommunereform som ikke har medført en ny kommunestruktur. Kartleggingen av det interkommunale samarbeidet viser at det heller ikke er etablert en ny og forsterket samarbeidsstruktur, som kan representere et alternativ. Utreder mener sentrale deler av utfordringsbildet kan beskrives i følgende punkter:

- Nordland har blant landets rikeste, mest produktive og mest verdiskapende periferi, men framstår i stigende grad som landets mest polariserte kommunefylke. De demografiske trendene tegner et bilde av Nordland med vekst i Bodøregionen og stagnasjon eller tilbakegang i store deler av fylket. Rike og tradisjonsrike kommuner og lokalsamfunn er under avvikling som balanserte familiesamfunn, hvis trendene fortsetter noen år til.
- Kommuneoppdraget blir stadig tyngre i takt med økte krav til lovpålagte oppgaver, fagkompetanse og styringssystemer. Flere av fylkets minste og mest sårbare kommuner har havnet i en forvaltningskrise fordi ansvaret for lovpålagte oppgaver i forhold til lokal kompetanse og kapasitet er for stort. Kommuneforvaltningen i mange av de minste kommunene er sterkt personavhengig og kan ikke betraktes som faglig forsvarlig ut fra vanlige prinsipper og standarder.
- Kommunene i Nordland framstår de fleste steder som sterkt driftsorienterte lokale tjenesteprodusenter, med svak plan- og utviklingskompetanse og lite ansvar for tilretteleggende virkemidler for å fremme nærings- og samfunnsutvikling.
- Flertallet av kommunene i Nordland antas å ha kommet kort innenfor digitalisering og anvendelse av ny teknologi. Kartleggingen tyder på at kommunene på langt nær utnytter mulighetene for samarbeid om IKT, digitalisering og administrative støttefunksjoner.
- Kartleggingen dokumenterer store behov for å styrke kommunenes plan- og utviklingskapasitet, som er nødvendig for å ivareta lovpålagte tjenester og utviklingsoppgaver på en likeverdig måte.
- Det er grunn til økt oppmerksomhet mot kommunenes grunnkompetanse og behovet for å styrke kommunene som formelt ansvarlige tjenesteprodusenter og utviklingsorganer. Investeringer i uformelle prosjekter og nettverk bør tones ned til fordel for styrking av permanent kommuneforvaltning. Kommunene må i økende grad dele på fagpersonell og utviklingskompetanse innenfor faste kommuneregioner.
- De nasjonale generalistkommunekravene er etter utreders vurdering ikke mulig å oppfylle med dagens bosettingsmønster og kommunestruktur i Nordland. Stadig flere kommuner vil vokse inn i en strukturell forvaltningskrise hvis dagens nasjonale kommunemodell videreføres i møte med forventet demografisk trend i Nordland og en ytterligere sentralisering av fagkompetanse og utviklingspersonell.

5.2 Gode forutsetninger for kommunal mobilisering

Fra kartleggingen kan det pekes på flere positive samarbeidstrender, både gode eksempler på sektorbasert samarbeid og bredere og tyngre mobiliseringer i flere av fylkets delregioner. Det skolefaglige ressurscenteret på Sør-Helgeland og de nye Nav-kontorene i Lofoten og Indre

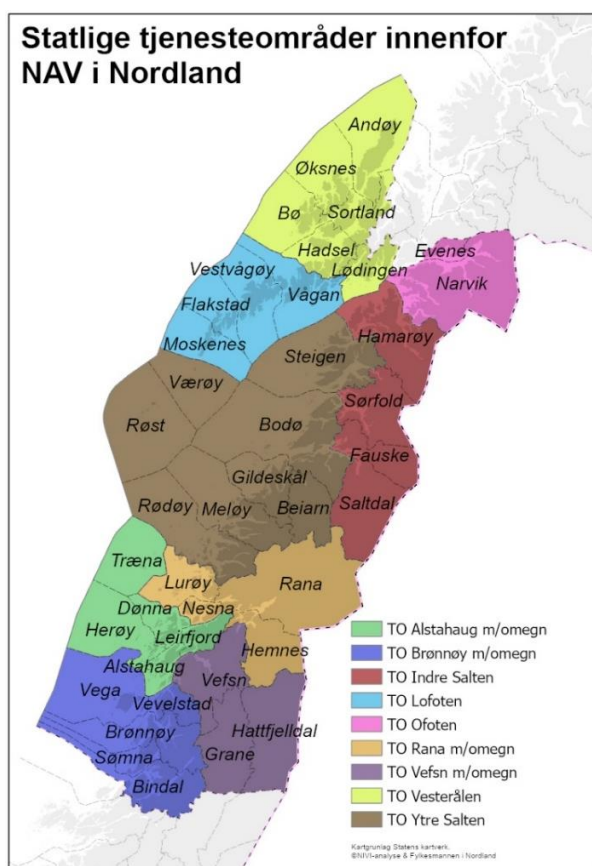
Salten kan tjene som eksempler på nye former for helhetlig regionalt samarbeid. Digitale Helgeland kan innebære et skift i samarbeidet om digitalisering og det finnes også andre gode eksempler på initiativ til omstilling og fornyelse.

Kommunene i Lofoten har utarbeidet en felles strategisk plan⁴ med mål om å skape ett Lofoten. Det nye Nav-kontoret og den nye IKT-tjenesten kan være starten på en systematisk arbeidsdelingsmodell, som kan styrke det regionale samholdet og redusere den lokale konkurransen mellom kommunene.

Erfaringer fra både store og små kommuner i andre deler av landet⁵ tilsier at kommunenes samarbeidsbehov som regel er to-delt:

- Behov for nærsamarbeid om kommunal administrasjon og tjenester mot nabokommuner
- Behov for et bredere regionalpolitisk samarbeid om samfunnsutvikling og regionale utviklingsspørsmål i funksjonelle byregioner og større næringsgeografisk landskap

I Nordland er det over lang tid utviklet naturlige kommuneregioner på begge de aktuelle nivåene. Nordland lar seg fornuftig dele inn i 8-10 nærregioner og 3-4 større regionale landskaper (Helgeland, Salten, Lofoten og Vesterålen, Hålogaland). Viktige deler av dagens interkommunale samarbeid om tjenester og regionale utviklingsoppgaver er allerede tilpasset varianter av denne geografiske strukturen. Nav Nordland er organisert med ni statlige tjenesteområder.

Figur 5.1 Statlige tjenesteområder innenfor Nav Nordland

⁴ Ett Lofoten. Strategisk plan for Lofotrådet 2019-2021.

⁵ NIVI Rapport 2019:3 Kommuneregioner og regionråd i Viken. NIVI Rapport 2018:3 Regionråd i Norge

5.3 Tre mulige løsninger

Det kommunale utfordringsbildet i Nordland kan løses på tre prinsipielt ulike måter:

1. *Gjennom kommunesammenslutning*, som er Regjeringens hovedstrategi. Innenfor en ny og større kommune kan det gjøres både organisatoriske og styringsmessige tilpasninger for å ivareta lokale tjenester og lokaldemokrati. Et kommunedelsutvalg kan ha rådgivende eller delegert beslutningsmyndighet i typiske lokale saker. Bodø kommune har i dag fem direkte valgte kommunedelsutvalg⁶ med rådgivende myndighet og egne sekretærressurser. I 2016 ble det utredet kommunesammenslutning mellom Bodø og Røst⁷ med opprettelse av en ny type lokalstyre for Røstsamfunnet som del av Bodø kommune. Nye Senja kommune i Troms har en liknende intern organisasjonsmodell som Bodø kommune, med åtte lokalutvalg. Disse dekker hele den nye kommunen.
2. *Gjennom utvidet og mer forpliktende interkommunalt samarbeid*, som mange kommuner framholder som et alternativ til kommunesammenslutning. Det betyr at dagens kommuner videreføres i kombinasjon med et forpliktende og langsiktig organisert interkommunalt samarbeid om kompetansekrevede oppgaver. Løsningen vil måtte innebære oppbygging av et mer langsiktig og forutsigbart system for oppgaveløsning, sammenliknet med dagens frie pragmatiske samarbeid, som preges av mye kortsiktig kjøp og salg av tjenester. Den såkalte Røstmodellen, som ble utviklet som del av kommunereformen⁸, var eksempel på en slik løsning. Røstmodellen hadde følgende kjennetegn:
 - Opprettholdelse og videreføring av Røst som nasjonal fordelingsenhet og egen kommune med fullt juridisk og finansielt oppgaveansvar
 - Forsterkning av kommunens grunnorganisasjon til et faglig forsvarlig minimumsnivå for ivaretagelse av lokal oppgaveløsning, herunder bestillerkompetanse overfor en kompetent vertskommune og andre samarbeidende kommuner
 - Overgang til et langsiktig forpliktende samarbeid om kompetansekrevede oppgaver basert på vertskommuneregelverket i kommuneloven
 - Langsiktig finansiering av kommunens grunnorganisasjon og kostnader som følger med omstilling til et utvidet vertskommunesamarbeid
3. *Gjennom statlig og/eller fylkeskommunal overtakelse* av krevende oppgaver. Det kan f.eks. skje ved at staten overtar ansvar for lovpålagte helse- og sosialtjenester via de statlige helseforetakene, Bufetat og statlig del av Nav. Fylkeskommunen kan f.eks. overta ansvar for undervisning og tekniske tjenester inkl. planlegging. Selektive oppgaveoverføringer av hensyn til f.eks. kommuner med under 3.000 innbyggere, vil innebære formell oppgavedifferensiering som bryter med dagens genereliskommuneprinsipp. Det har tidligere vært drevet forvaltingsforsøk med ulike former for oppgavedifferensiering, men ikke som del av kommunereformen.

I Regjeringens oppsummering av kommunereformen ble alternative strategier til flere kommunesammenslutninger drøftet⁹, inkludert også strengere statlig styring, som kan være en indirekte strategi for å påvirke kommunenes valg.

⁶ Følgende lokalområder har kommunedelsutvalg: Tverlandet, Saltstraumen, Skjerstad, Kjerringøy og Nordsida, Væran

⁷ NIVI Rapport 2016:1 Kommunesammenslutning Røst-Bodø og opprettelse av Røst lokalstyre

⁸ NIVI Rapport 2015:1 Kommunereform på Røst – utfordringer og veivalg

⁹ Prop. 96 S (2016-2017) Endringer i kommunestrukturen

5.4 Tilråding

Utreder tilråd følgende:

- Overgang fra pragmatisk til strategisk kommunesamarbeid i hele fylket
- Særskilt statlig oppfølging av de mest sårbare kommune med sikte på avlastning for tunge oppgaver
- Samordning av de regionale aktørene med mål om å bygge opp sterkere kommuneregioner og en mer bærekraftig tjenestestruktur i hele fylket

Med strategisk kommunesamarbeid menes i hovedsak følgende:

- Helhetlig regionalt samarbeid med utgangspunkt i felles langsiktige mål og planer
- Samordnet med fylkeskommunen, Nav og den øvrige regionale statsforvaltning
- Formalisert mellom faste partnere
- Basert på felles IKT-systemer og felles digital kompetanse (digital fusjon)
- Bruk av arbeidsdeling og ulike organisasjonsmodeller for lokalisering av fagpersonell for å sikre brukervennlige løsninger og god intern fordeling av kommunale arbeidsplasser

Det er naturlig at Fylkesmannen følger opp de mest sårbare kommunene, med bakgrunn i et nærmere definert oppdrag og tilgang til nødvendige virkemidler. Som del av en samarbeidsstrategi kan det pekes på to alternative avlastningsmodeller for små og sårbare kommuner i en geografisk særstilling:

- *Type A: Sentrert vertskommunemodell* dvs. avlastning gjennom forpliktende samarbeid med i utgangspunktet én kompetent senterkommune. Avlastningsbehovet må klargjøres nærmere og defineres juridisk i forhold til hvilke lovpålagte oppgaver og særlover som evt. skal overføres til vertskommunen. Det er naturlig å stille minstekrav til kompetanse og kapasitet i vertskommuner som skal ivareta avlastning. I Nordland finnes flere større kommuner som kan ivareta en avlastningsrolle.
- *Type B: Balansert vertskommunemodell* dvs. etablering av en interkommunal fellesforvaltning i en nærmere definert kommuneregion (faste partnere). Denne løsningen innebærer en arbeidsdelingsmodell der involverte kommuner ivaretar vertskommuneansvar for ulike oppgaver. Modellen er tilpasset en geografisk situasjon der det ikke finnes noen kompetent avlastningskommune i rimelig nærhet, noe som er mest typisk for deler av Finnmark.

Når det gjelder samordning av de regionale aktørene, er det naturlig at fylkesmannen, fylkeskommunen, Nav og KS inngår som faste partnere. I andre deler av landet er det høstet gode erfaringer med et fylkesmøte som en felles arena for samordning av regionale strategier og virkemiddelbruk overfor kommunene.